DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.–13.6.2013

číslo 0. - z krajských přehlídek

FABRIKA SVITAVY

překvapivě vy
ze o postup na celo
clovi ze ZUŠ Jindřic
letech. Ve vtipné mon
id vytrácel autentický
ž „dospělé“ básni **Bo uslava Reyn**
le zatím divákům neodkryl. Další
především poutavým ednesem Poplet
pět trochu méně přesve vla recitát
y, kde balancovala na ostré hran
orů s v mnohém vyrovnal **Marian Ra** ZŠ Školní v Be
Daisy Mrázkové, nebo zajímavé a vtipně adovaným pás
ké Tereza Líbalová ze ZUŠ Strakonice s Mírumilovným lemu
Charmse, Josef Kouba ze ZŠ Čkyně s úryvkem z knihy By
ička a Lucie Kudweisová ze ZŠ E. Beneše, Písek, s
počátkem H. Ch. Andersena. Ve **čtvrté kategorii** v upilo tři
se tu ale objevilo méně. Na celostátní přehlídku p toupila jedin
Budějovice. Zaujala zejména autentickým a výraz vě pestrým
ně a blbá ovce aneb můj šílený život s dědečkem o něco m
která se nesla v poněkud obecném pocitu. Za poměrn zdařil
vystoupení **Miloše Benedikta** ze ZUŠ Strakonice, ze
oly Heinzlové ze ZŠ Zlatá stezka v Prachaticích se **Štěr**
ZŠ Malšice v textu **Jiřího Suchého Přesný čas**. Oceněni byli i M
ana Molea od Sue Townsendové a Karolína Šafránková za básně P
a od Jaroslava Seiferta. Škoda že pozornosti lektorského boru u
, který i přes zaujatý a vtipný přednes textu **Mariana Pal'**
al příležitost přednést také svůj druhý text. O den dřív pro
na z nich letos nepatřila k nejsilnějším. V první kategorii ne
oceněný diplomem. Ocenění získali **Vojtěch Brož** ze ZŠ B
Znojmo. Ve druhé kategorii byli oceněni tři recitátoři: **Veroni**
in Šulc ze ZŠ Sokolská, Třeboň, a **Filip Dilmaghani** ze ZŠ a
lektorský sbor **Karolínu Bauerovou** ze ZŠ gen. Fanty z Kapl
ešení z kontaktu s posluchači v interpretaci textu **Vojtěcha C**
prvních dvou kategorií recitátorů se postaral lektorský sb
tišek Kos. Ve třetí a čtvrté kategorii vystřídala Renat
poklady a zkušenosti lektorů mě mrzí, že zkuše
tu celostátního kola do diskusí lektorského sb
lastních kol jsme na tuto situaci zvyklí, na kr
trné, že si organizátoři v čele s ředitelkou D
e. Prostor sálu je dokonce přizpůsoben ta
přednáší do prázdného prostoru (cca 4
to prázdným prostorem jsou posta
stolem. Když je potřeba, kame
v záběru. Když jsou všichn
kameraman připraven
hlídky v zásad

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 2013

Pražská postupová přehlídka na Dětskou scénu se konala o víkendu 20.–21. 4. 2013. V sobotu se týkala recitátorů 1. a 3. kategorie, v neděli potom kategorie 2. a 4. Občanské sdružení PŘESAH, které přehlídku spolupořádá s Hlavním městem Prahou a organizuje s DDM Praha 8 Spirála a za podpory NIPOS-Artama, Ministerstva kultury a MŠMT, si dává záležet na tom, aby se účastníci této přehlídky nenudili a oba dny si užili naplno. Pro recitátory jsou vždy připravené hlasové rozcvičky před zahájením recitací a tvořivé dílny v průběhu celého dne, aby se jen tak naprázdno nečekalo, když se porota radí (letos s Janou Machalíkovou a Lucií Klárovou). Každoročně jsou na zdi před sálem nalepené texty všech recitátorů s obálkami, do kterých si recitátoři mohou vzájemně psát postřehy o svých recitačních výkonech. Obálky si získaly velkou oblibu a každý, kdo v daný den recituje, se těší, že si obálku po skončení dané kategorie odnese společně s účastnickým listem a tradiční knížečkou na pověšení na krk. Letos navíc všichni z 1. a 2. kategorie dostávali malé pohádkové knížky, které přehlídce věnovalo nakladatelství TRITON. Občanské sdružení PŘESAH každoročně pořizuje knihy pro oceněné recitátory a výběru těchto knih věnuje velkou pozornost – recitátoři si letos vybírali z nabídky (tříděné podle věku dětí): Poetický slovníček dětem v příkladech a Kam až smí smích (Radek Malý), Písání a Španěl na vesnici (John Lennon), Noha k noze (Viliam Klimáček), Pes nám spadla a Modrý Poťouch (Miloš Kratochvíl) atd. Z nakladatelství Pistorius & Olšanská byly pořízeny knihy Mušle a jiné odposlechy (Květa Legátová), Okamžik. Dvojtečka. Tady (Wislawa Szymborska), Noční linka důvěry (Miroslav Huptych) a nakladatelství věnovalo knihu Nápisy – Úlomky dřeva (Miroslav Červenka, Milan Jankovič). Všechny knihy byly k dispozici ve více výtiscích, aby se dostalo podle vkusu na každého. Porotcům se na této přehlídce říká PORADCI, a jsou představováni jako ti, kteří jsou v daný den ve službách recitátorů, aby je pečlivě poslouchali, dělali si poznámky a poté byli k dispozici komukoliv, kdo si chce o svém výkonu povídat. Povídání bývá tradičně velmi příjemné a dlouhé, dokud se poslední ze zájemců nedozví o svém výkonu vše, co by pro něj mohlo být užitečné pro příště.

Celkově lze říct, že má tato pražská přehlídka nejen úctyhodnou tradici, ale skutečně vynikající podmínky díky hojné účasti recitátorů, potažmo díky řadě učitelek (většinou ze základních uměleckých škol), které s dětskými recitátory pracují dlouhodobě a systematicky. Pražské poetické setkání se svou úrovní může pyšnit díky Zoje Oubramové, Věře Slunéčkové, Radce Tesárkové, Haně Trázníkové, Jitce Morávkové, Ivaně Sobkové, Janě Frankové a dalším.

První a třetí kategorii posuzovaly poradkyně ve složení: Jiřina Lhotská, Gabriela Sittová a Lucie Klárová. V **první kategorii** recitovalo 21 dětí a celkově měla velmi dobrou úroveň. U dětí se objevovaly některé typické začátečnické potíže, obecně se však dá říct, že kategorie netrpěla tradičními intonačními nešvary, rytmizací textu či nelogickými důrazy, jako tomu v první kategorii mnohdy bývá. Děti působily ve svých projevech přirozeně, byť tu a tam bojovaly se slyšitelností či trémou. Výběr textů byl pestrý (P. Šrut, J. Tuwim, M. Černík, J. Žáček, I. Blatný, R. Malý, F. Nepil, V. Havel atd.) a ve většině případů velmi dobrý – přesně na míru konkrétním dětem.

Oceněno bylo šest dětí: Katarina Mišejková (P. Šrut: Pane Nováku) a Elena Skalošová (H. Doskočilová: Klokaní pohádka o bázlivé pusince) za přirozený a osobitý projev, Václav Jan Podrazil (M. Macourek: Strýc Mumu) a Agáta Mašková (F. Nepil: Jak se čerti žení) za radost z vyprávění, Ela Hejdová (P. Šrut: Hrozné věci) za vynikající interpretaci textu a Hugo Wiesner (J. Kolář: Jak se chytaj zajíci) za mimořádný divácký zážitek. Výkony dětí v první kategorii byly dokonce tak osvěžující ve své bezprostřednosti a často skutečné kvalitě interpretace, že v daný den nasadily vysoko laťku i následující třetí kategorii. Ta již tolik chvály nesklidila.

Ve **třetí kategorii** recitovalo 18 recitátorů. Zde bylo již velmi dobře čitelné, zda má recitátor nějakou vlastní silnou motivaci k přednesu, nebo převládá spíše nějaký vnější popud. To se výrazně promítlo do výběru textů, jejich pochopení a nalezení co nejvhodnějších prostředků, jak se o téma a text podělit s divákem. V této kategorii už by současně divák či posluchač nečekal tolik výslovnostních nepřesností až chyb, které se první kategorii ještě dají prominout. Ve výběru textů byla i tato kategorie pestrá. Objevily se zde zajímavé prózy (W. Allen, D. I. Charms, S. Silverstein, Z. Jirotka, K. Čapek atd.), poezie (J. Neruda, J. Prévert, P. Cmíral, P. Šrut atd.), asi dvakrát se objevil nevhodně vybraný úryvek z románu (implikující tedy řadu typických nevýhod takového textu), jeden text se v rámci této kategorie objevil dokonce dvakrát, což poskytlo nejen poradkyním, ale i divákům téměř učebnicovou ukázku, jak mohou dva dělat totéž, ale výsledek může být absolutně jiný.

Porota ocenila celkem šest recitátorů: Matyáše Svitáka (E. Frynta: Aniž; I. Wernisch: Vana s dešťovou vodou) za komunikaci s divákem, Agátu Zimovou (E. Frynta: Sami známí; P. Šrut: Báseň na slovo smrt) za poutavý projev, Zuzanu Sobkovou (W. Allen: Hrůzná nehoda; D. di Prima: Noční můra 7) za interpretaci textu Woodyho Allena a Annu Hrubou (Z. Jirotka: Úryvek z knihy Saturnin; J. Neruda: Balada rajská) za výrazný projev v textu Zdeňka Jirotky. Na Dětskou scénu postoupili **Hana Vítová** (**M. Macourek: Dopis a známka**; I. A. Krylov: Psí přátelství) a **Vlastimil Kaňka** (**D. I. Charms: Truhlář Kusakov**; Tu-Fu: Přivítání ve vesnici Čchiang). Pro oba postupující je charakteristický pečlivý přístup k výběru a přípravě obou textů – nikoliv pouze jednoho. Hanka vynikla tím, jak si v Macourkově textu pohrávala s úhly pohledu. Představový film jí za očima přímo jiskří a známka se v jejím podání stává krásnou naivní ženskou postavou. V Krylovově textu, který by ještě vyžadoval další dny práce na zpřesnění a odlehčení formy, prokázala, že může být také dobrou vypravěčkou veršovaných textů. Vlastimil zaujal svým nadhledem, se kterým se mu Charmsův text povedlo spíše konstatovat než jakkoliv jinak předkládat divákům. V čínské poezii měl rezervy především v myšlenkovém naplnění a sdělení tématu, přesto bylo velmi sympatické, jak citlivě a civilně uchopuje text, který má posluchače přimět k „zastavení“.

Druhou a čtvrtou kategorii posuzovaly poradkyně Jiřina Lhotská, Gabriela Sittová a Martina Longinová. Druhou kategorií začínala neděle. A recitovalo 19 dětí. V kategorii byly k vidění výkony od těch na úplném počátku jakékoliv práce s textem, až po ty, které by této kategorii mohla závidět kategorie čtvrtá. Sympatická byla na všech dětech (až na výjimky) absence čehokoliv patetického, velká snaha o přirozený projev, vážení vnějších výrazových prostředků na velmi jemných vahách. Snad i na tomto místě je dobré vyzdvihnout citlivou práci pedagogů, kteří s těmito dětmi pracují. Mezi řadou vhodně zvolených textů (I. M. Jirous, I. Kraus, D. Fischerová, L. Caroll, E. Kishon, J. Kolář, J. Tuwim atd.) se ovšem objevily i některé přehmaty (K. J. Erben: Zamilovaný žid; Z. Jančíková: O studánce se zapadlou hvězdou), které interpretům spíše bránily ve sdělení čehokoliv.

Porota udělila sedm ocenění: Jakubu Kolářovi (K. Čapek: Dášeňka) za přirozené vyprávění a kontakt s publikem, Martinu Polákovi (J. Kolář: Z deníku kocoura Modroočka) za přirozené vyprávění, Václavu Schneiderovi (J. Voskovec, J. Werich: V domě straší duch) za komunikaci s diva-

kem, Janu Cikrtovi (K. V. Rais: Muší hody) za vyzrálý projev a výstavbu textu, Matěji Ovsíkovi (D. Mitchell: Třináct měsíců) za kontaktní a přirozený projev. Dva postupující – **Štěpán Chytrý** (**I. Kraus: Matka v restauraci**) a **Antonín Doležal** (**E. Kishon: Střet generací**) – mají jedno společné. Jsou to vypravěči, kteří sdělují s radostí, opravdovým zaujetím a pro své vystoupení naprosto samozřejmě potřebují oči v hledišti. Štěpán je ještě příliš překvapený reakcí publika, takže se v některých chvílích jednoduše neudrží a směje se společně s diváky. Krausův text si vzal natolik za svůj, že v rámci vystoupení velmi často opouštěl slova napsaná na papíře a pojednával situace po svém. Ne často se to dá o recitátorech říct – v jeho případě ale text vůbec netrpěl. V některých momentech dokonce získal na přesnosti a vtipu, vždy v duchu Krausova autorského stylu. Lze to hodnotit jako nebývalý jev. Štěpán byl při rozboru překvapen, že se textu nedrží, a přislíbil, že se k němu alespoň pro vlastní informaci vrátí. Toník zazářil už v minulém roce svým civilním projevem, nadhledem a lehce křesaným humorem, který obvykle staví na tom, že méně bývá více. Jeho výkonu nebylo co vytknout – byl přesný bez výhrad. Takto zralý výkon nepotřebuje přiřazování do věkové kategorie. A skutečně už v tomto dni nastavenou laťku nepřekonal nikdo ani v následující čtvrté kategorii.

Ve **čtvrté kategorii** vystoupilo 17 recitátorů. I zde by se dalo najít vše – od začátečnických nezkušeností, přes pokusy vykročit do něčeho jiného od poloh, které už dobře zvládám, až po docela příjemné a rozhodně zajímavé výkony. Neobjevil se ale žádný, který by byl bez výhrad, a objevili se pouze dva, které, byť je potřeba na nich ještě dále pracovat, mohou poměrně slušně zastupovat Prahu na celostátní přehlídce. Řadě interpretů však chybělo více energie v očích i v těle, u někoho se objevil až bezradný výběr textu (K. Černý: Jak se jeden malý Ali; L. Miracleová: Třináct atp.), někdo se potýkal s velkými výslovnostními potížemi – tato kategorie se jevila v celku jako nejméně „šťavnatá". Přesto je na ní sympatické to, že se v ní objevují již známé tváře na poli pražského dětského přednesu a některé drobné nešvary se ve srovnání s předchozími lety přece jen jeví jako pokrok, za kterým je vidět dost práce nebo alespoň velká snaha. Čtvrtá kategorie se opět nebála ani prózy (O. Pavel, S. Leacock, A. P. Čechov, T. Boučková atd.), ani poezie (I. A. Krylov, W. Szymborská, M. Uhde, J. Dědeček, F. Šrámek, M. Cvetajeva atd.), výběr textů byl však v nejednom případě sázkou na kvalitu, na kterou ovšem interpretační dovednosti recitátora zatím nedosahují.

Přes řadu výhrad poradkyně ocenily sedm recitátorů a se všemi jejich výkony prodiskutovaly v rámci následné diskuse. Ocenění dostali: Gerron Stewart (O. Pavel: Pumprdentlich; I. A. Krylov: Rolník a smrt) za přirozený projev v obou textech, Leontýna Janků (M. Uhde: jak to chodí) za civilní a osobitý projev, Taťána Smugalová (L. Miracleová: Třináct) za autentické vyprávění, Tereza Martinovská (M. Cvetajeva: bez názvu; B. Reynek: Pavouk a kotě) za citlivou práci s oběma texty, Anna Poláková (J. Hašek: Hovor s malým Mílou) za výrazný projev v textu Jaroslava Haška. Do celostátního kola postoupili **Emma Ulovcová** (**A. B. Coatsová: Horác; E. Jandl: Něco na podlaze**) a **Matouš Martínek** (**T. Boučková: Bikaři; F. Šrámek: Účtování**), kteří byli jednoznačně nejvýraznějšími interprety ve své kategorii. Emma oslovila svou zálibou v nonsensové poezii, i když při diskusi se přiznala, že jde o chytrý tah její učitelky, jak ji zbavit přílišné zatěžkanosti při interpretaci vážných textů. To se podařilo velmi dobře. Ve výstavbě obou textů má Emma své rezervy, o kterých ví. Text Horác potřebuje získat ještě pevnější architekturu celé druhé části. Už teď jde ale o příjemnou hru s opakovanou situací až k velmi pěkně postavené pointě, kterou Emma dobře vybalancuje pomocí očního kontaktu s diváky. Matouš upoutal pozornost už tím, že sám sebe záměrně a přece jaksi mimoděk učinil součástí textu. Jedná se o vysokého statného mladíka s velmi dlouhými rezavými vlasy. Na jevišti se objevil v červených kalhotách a červeném triku. Už to samo o sobě byl pozoruhodný zjev. Až v první části textu divákům došlo, že jeho „kostým" ho identifikuje jako jednoho z těch pozoruhodných bytostí, které popisuje. Jeho podání má kouzlo divokého temporytmu, gradace s náznakem šílenství, poté zase dokumentárního zpomalení a strohé popisnosti... Matěj působí jako živel, kterému by neuškodilo trochu více technických dovedností. O to mileji překvapil v poezii. Nebyla zvládnutá perfektně, ale s upřímnou snahou o proniknutí co nejblíže k tématu.

Pražské poetické setkání se jako každá jiná kulturní akce závislá na podpoře spolupořadatelů a sponzorů rok od roku trochu bojí o svou životaschopnost. Zdá se však, že rostoucí obava o finanční zajištění je přímo úměrná čím dál kvalitnější organizaci a především stále velkému zájmu pražských dětí o přednes a laskavé péči učitelek pracujících s dětskými recitátory, které svou práci dělají skvěle.

Gabriela Sittová

OTVÍRÁNÍ – 23.–24.3. 2013

Byla to úvodní přehlídka série krajských přehlídek Dětské scény 2013. A v úvodu nutno hned říci, že víc než úspěšná. Venku sice nic nenasvědčovalo tomu, že už má být jaro, ale v divadelním sálku bylo příjemno a milo. Divadelní Múza Thália musela mít radost. Žádné z deseti představení nebylo vysloveně problémové, spíš naopak. A tak to vezměme pěkně popořádku.

Sobota 23. března 2013

Divadelní studio Zahrádky, ZŠ Jarov a ZUŠ Štítného, Praha 3

Jiří Žáček podle litevské lidové pohádky, dramatizace Dana Bláhová a soubor

Kdo tančí s čerty

Režie: Dana Bláhová

Úprava klasické pohádky o dvou nevlastních sestrách. Macecha pošle nevlastní dceru do stodoly, kde mají být v noci čerti, v domnění, že se jí zbaví. Té ale dobře poradí kmotřička, a tak se nejen zachrání, ale získá i bohatství. Vlastní dcera kmotřičku odbude a čerti ji utancují. Tento moment je v inscenaci ztvárněn vyhozením velké loutky. Vedla se diskuse o vhodnosti této loutky, zda by nebylo vhodné nekonkretizovat ji i obličejem, zda by nestačilo pouze vyhodit korále a šátky. Matka totiž v inscenaci odnáší figurínu s radostí – otázkou je, zda by se matka radovala ze smrti vlastní dcery, i když ta od čertů získala bohatství? V představení pohádky hraje sedm děvčat ve věku osm až devět let, různé jevištní zkušenosti. Jednoduchý stylizovaný lidový kroj chóru, který se promění v čerty opět v jednoduchém stylizovaném oblečení. Scénu tvoří pouze kopice sena. Děvčata si někdy pomáhají zbytečnými gesty rukou, čerti někdy mechanicky rozhazují seno. Bylo by dobré ještě dopracovat opakující se scénu donášení věcí čerty, aby vše gradovalo a nebylo stereotypní. Dětští diváci pohádku vřele přijali.

DDS Ty-já-tr- Před oponou, DDM Praha 7

Betty MacDonaldová, dramatizace Radka Tesárková, Josef Hervert a soubor

Paní Láryfáry

Režie: Radka Tesárková a Josef Hervert

Soubor si vybral tři příběhy (Kuželky, Kruťák a Nic mě nebaví) z knihy o paní Láryfáry. Doplnil je úvodem, ve kterém se reportéři chtějí dovědět, kdo je paní Láryfáry. Tento úvodní moment ale není v závěru inscenace nijak akceptován a dohrán. Paní Láryfáry je dáma, na kterou se rodiče obracejí v okamžiku, kdy už si nevědí rady se svými nezbednými dětmi. Za pomoci kouzelných bonbonů či jiného pamlsku jsou děti nebo i dospělí polepšeni. Hraje se na prázdné scéně s imaginárními rekvizitami, v civilním oblečení, pouze Láryfáry má jednoduchý stylizovaný historizující kostým. A tak se musí vše odehrávat v pohybové a slovní rovině. A tady jsou zatím největší rezervy tohoto představení. Vše ještě potřeba dotáhnout a zpřesnit. Hraje čtrnáct dětí mladšího školního věku.

ZUŠ Harmonie, Praha 6

Anonym ze 16. století, překlad Ivan Wernisch

Moc pěkný, veselý a poučný příběh

Režie: Vladimír Jopek

Dva kluci, jejich obrovská radost z jevištní tvorby, přesnost, stylizace, rytmus, vědomá práce s textem a hlasem. Jakoby i název představení vyjadřoval výsledek. Příběh pána a jeho sluhy, který připravuje pánovi pečínku a chce jej přechytračit. Abychom vše neprozradili! Kluci přicházejí v civilu, začínají jako při pouličním divadle, jednoduchým náznakem – kloboukem a kuchařskou čepicí – označí své postavy (pán potom kloboukem – coby klínem představuje milou sluhy). Dále už "jen" práce s gestem, pohybem, hlasem. Je radost pozorovat oba mladé protagonisty, jak si se vším pohrávají a celé představení si užívají. Je jasné, že vše vycházelo z etud, ale je jasná i velká práce režiséra – vedoucího. Vše je zažito, a proto to vypadá tak samozřejmě a jednoduše. Bravo! Rozhodně si nenechejte ujít. Diskutovalo se pouze o vhodnosti stylizace svádění sluhy milou. Mně to gesto zadkem ale vůbec nevadilo.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětského scéna 2013

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5

René Goscinny, dramatizace Lenka Tretiagová

Tátové a mámy musí tu být s námi

Režie: Lenka Tretiagová

hudba: Marek Doubrava a Hmm…

Soubor si vybral několik příběhů z oblíbené knihy Mikulášovy patálie, doplnil písničkami a rozpohyboval. Vznikl tak tvar, který se blíží muzikálu a je nutno říct, že velice zdařile. Mnohovrstevnatý generační soubor je vynikajícím způsobem připraven zvládnout všechny nároky tohoto obtížného divadelního druhu, rozehrává i dramatické situace, pracuje s temporytmem a gradací. Jeho vystoupení na pražské přehlídce ublížil prostor velkého sálu, který je sice krásný, ale jeho akustika je špatná a nešlo zde použít ani světla, která jsou prý nedílnou součástí inscenace a vytvářejí atmosféru a prostor. I přes tyto handicapy jsme viděli představení, které je sugestivní, děti se v něm vyjadřují k problémům, které je nesmírně pálí, a to hlavně ve vztahu rodičů mezi sebou a k dětem. Představení snad trošku postrádá laskavý nadhled knižní předlohy, ale o to víc je autentické ve výpovědi dětí. Za zvážení by stálo, zda nepoužít pro vynikající hudbu i texty, které by vznikly přímo pro danou inscenaci. Ve stávající podobě inscenace totiž texty použitých výborných písní příliš nekorespondují s příběhem. Ve výsledku se jedná o úctyhodnou a inspirativní práci.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětského scéna 2013.

DDS Ty-já-tr- Před oponou, DDM Praha 7

Rudyard Kipling, Václav a Dagmar Martincovi

Kniha džunglí

Režie: Radka Tesárková a Josef Hervert

Prostor divadelního sálu Karlínského spektra změnil svůj půdorys a z kukátka se stal obrácený prostor s diváky na jevišti. Soubor si vybral oblíbený text Mauglího, který mu umožnil řadu příležitostí pro velký soubor. Hraje se na jednoduché scéně ve stylizovaných kostýmech. Problémem inscenace je, že od začátku nasadí vážnou atmosféru, je škoda, že místy není odlehčena v některých scénách humorem. Nedílnou součástí inscenace je zvuk a živá hudba, která dotváří atmosféru. Diskutovali jsme o tom, že mohla být hudba častěji použita. Diskusi vyvolalo i použití znaku – ranečku za znak malého Mauglího, který byl zejména pro dětské diváky nečitelný a matoucí. Zajímavá je práce se světlem a pohybem. Diskutabilní je obsazení role tygra Šerchána dívkou, protože ta potom není v duchu předlohy rovnocenným protihráčem Mauglího. Protože se jedná u některých představitelů až o psychologické herectví, bylo by potom potřeba změnit i jméno role na tygřici, aby nedocházelo k matení dětského diváka, a střet obou figur by dostal ještě další rozměr. I zde je problém inscenace – některé děti hrají civilně, jiné využívají typového herectví a některé jdou až do psychologického. Bylo by potřeba se rozhodnout pro některé z nich a vše sjednotit.

Soubor získal cenu za práci na inscenaci.

Soubor Kuk! ZUŠ Štítného, Praha 3

autorský text: Balón aneb létat je snadné

Režie: Ivana Sobková

Hudba: Jana Štrbová

Třiatřicet dětí ve věku od sedmi do dvaceti let vtrhne s nepředstavitelnou energií na hrací plochu, aby předvedlo vlastní autorské představení inspirované postupy Divadla Járy Cimrmana, které posléze přejde do parafráze operety, která je také autorským dílem. Už jenom příchod souboru na scénu, kdy se objevují stále noví a noví herci, aby nakonec přišel ten nejstarší z nich a hlubokým hlasem uvedl: „Jsme dětský soubor ze Žižkova…", vyvolá bouři smíchu. Soubor se totiž přestěhoval do prostor Žižkovského divadla a tak hledal inspiraci u mistra Cimrmana. V úvodu jsou připomenuty a oživeny režijní zásady Cimrmana a posléze se inscenuje operetka Balón. Vše je v obrovské energii rozpohybované, vyšperkované množstvím gagů. Prostě paráda. Jára Cimrman by žasnul, že proniknul i do dětského divadla. Nedílnou součástí je vynikající hudba, písničky a doprovod na harmoniku Jany Štrbové. I ona udává tempo a rytmus představení. Obsah operetky nebudu prozrazovat, protože bych vzal souboru vítr z plachet. Jděte se na představení raději podívat. Snad jenom dáno k zamyšlení – vysvětlit v úvodu, že se soubor do žižkovského divadla přestěhoval. Ale to je jen malé smítko na krásném představení.

Soubor navržen k přímému postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna 2013.

Neděle 24. března 2013

Divadelní soubor Kampak! ZUŠ Štítného, Praha 3

David Bazika podle pohádky Václava Říhy

Jen ty mně, muziko, hrej!

Režie: Dana Bláhová

Sedm dětí předvede milou klasickou pohádku odkazující na lidové divadlo, kterak se čert s andělem sází o to, zda sedlák Jíra zakleje, protože je to nesmírně hodný a poctivý člověk. Děti jsou na jevišti připravené, přirozené a navíc múzické, což znamená, že pěkně zpívají a navíc každé z nich hraje na nějaký hudební nástroj. Nejvíc v řádu věci je představitelka anděla, která má navíc nádherný kostým, který evokuje i ona andělská křídla pomocí širokých rukávů. Soubor byl při přehlídkovém představení trochu v neregulérních podmínkách, protože nejmladší člen souboru hrál ve vysokých horečkách a odmítal představení zrušit. V představení je použito vtipně i stínové divadlo, v okamžicích, kdy čerti plní přání sedláka, což by šlo těžko odehrát živým divadlem. I tuto stránku děti zvládaly velice dobře. Diskusi snad jen vyvolává použití patrové dětské postele, jejíž funkci chápeme – anděl má nebe na horní postýlce, elegantně sjíždí po skluzavce, je vytvořen prostor pro stínové divadlo – ale odkrytý design konstrukce upomíná na moderní interiér a nejde tak dohromady s lidovými stylizovanými kostýmy. Možná že by stačilo pouze nějak šikovně zakrýt některé viditelné části původní postýlky.

Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětského scéna 2013.

ŽVAK, ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 – Zličín

František Hrubín, dramatizace Dana Svobodová a Karel Tomas

Dobrodružství Sindibáda Námořníka

Režie: Dana Svobodová a Karel Tomas

Typický školní divadelní soubor, který se schází jedenkrát týdně na jednu hodinu. Asi jedenáct kluků a jedna dívka, nevídaný počet mužského elementu na jevišti. Vedoucí vybrali příběh o Sindibádovi z Tisíce a jedné noci, který hrají na scéně s nejnutnějšími jednoduchými prvky, ve stylizovaném kostýmu, kde hlavní dominantou je Sindibádův turban, který si předávají jednotliví představitelé této role. Je tak umožněno více dětem si prožít úlohu Sindibáda v jednotlivých jeho příhodách. Celé představení je milou a vkusnou ukázkou toho, že lze i za poněkud svazujících podmínek vytvořit inscenaci, která tuto tlupu kluků zaujme a nabídne jim možnost získání řady sociálních a divadelních dovedností. Představení doprovází i reprodukovaná hudba, která je někdy svou vznešeností a mohutností nad křehkostí příběhu.

Vedoucí získali cenu za pedagogické vedení.

LDO Okno v blátě, ZUŠ PRO ARTE VIVA, Praha 4

Barbora Kučerová, soubor a Zdeněk Grečnár

Cukrárna

Režie: Zdeněk Grečnár

Celé přestavení začíná jako lidové divadlo, rozdáváním koláčků divákům a otázkou, zda vědí, proč dnes už nejsou tak dobré jako dřív. Vlastní děj je situován do roku 1934 vytvářením různých obrazů dobové atmosféry a dále se rozvíjí příběh skupiny dětí, které odhalují tajemství dvou nových cukrářek ve městě, z nichž se vyklubou čarodějnice. Text by bylo potřeba ještě dále upravovat a upřesňovat, tak aby všechny části souvisely se všemi částmi a nedocházelo tak k chvilkovému zmatení a nepřehlednosti děje.

DIPAČÁPI, Praha 5 - Zličín

Chris Priestley, dramatizace Dana Svobodová a Karel Tomas

Moje teta Morsie

Režie: Dana Svobodová a Karel Tomas

Někteří z bývalých členů divadelního souboru chtěli pokračovat dál v divadelní práci, a tak bylo založeno občanské sdružení. Tentokrát si děti vybraly tři příběhy z knihy Příšerné příběhy strýce Montaguea, které ale vypráví teta Morsie. Svou tetičku přichází navštívit její synovec a chce od ní vyprávět hrůzostrašné příběhy. Posléze se z tety vyklube šílená učitelka, která vraždila své žáky, kteří potom strašili u ní na půdě. V podstatě se jedná o pokus o jevištní horor. Hraje se v náznakové nepopisné scénografii, která umožňuje rychlé a zajímavé přestavby. Pracuje se vědomě s mizanscénou, světlem a sugestivní hudbou. Mladí herci se pokoušejí o psychologické herectví, někdy se sborově komentuje děj. Většinou se daří budovat napětí, i když možná u hlavní představitelky tetičky by bylo zajímavější, kdyby hned od začátku nebyla jasná její šílenost. Přesto se jedná o zajímavý pokus o neobvyklý žánr na dětském divadle.

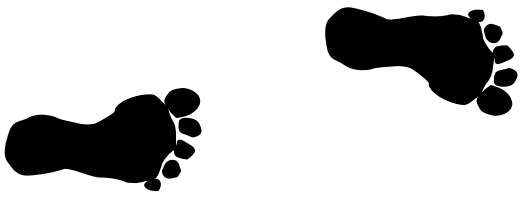
Představení navrženo do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna 2013.

Musím vysvětlit jednu věc. Vědomě celou dobu při psaní této zprávy o přehlídce používám označení „režie“ místo „vedoucí souboru“. Koukali jsme se na divadelní přehlídce na představení. Myslím si, že sice docházíme v dětském divadle přes etudy a různá cvičení k výslednému tvaru, kdy v této přípravné fázi jsou hlavními tvůrci děti. Ale nakonec je to vedoucí = režisér, který tomu všemu dává konečnou podobu a tvar a je za představení odpovědný.

Závěrem lze konstatovat, že pražská přehlídka byla víc než úspěšným vykročením do kolotoče krajských přehlídek Dětské scény. Asi je dobře, že jí předcházejí obvodní kola a tak oněch deset představení byl skutečný výběr toho nejlepšího nebo nejzajímavějšího, co se urodilo v letošní sezóně v Praze. Organizace klapala i díky pořadatelům z Karlínského Spektra a Jakubu Hulákovi z Artamy a ze Sdružení pro tvořivou dramatiku. Přehlídku doprovázel i dětský diskusní klub pod vedením divadelní dramaturgyně Kristýny Plíhalové.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Vlasta Gregorová, Tomáš Volkmer a Jaroslav Dejl

Jaroslav Dejl

STŘEDOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ 9.–10.4. 2013

Renata Drahovzalová z kolínského DDM vzala po mateřské dovolené přehlídku pevně do rukou a zorganizovala ji na jedničku. Po konzultaci s Jakubem Hulákem rozdělila letos středočeskou přehlídku do dvou dnů – 9. dubna přednášely děti 1. a 2. kategorie a 10. dubna dvě nejstarší kategorie. Výrazně to přidalo na klidu, pohodě a celkově to pomohlo příjemné atmosféře, stejně jako hlasové rozcvičky a vzájemné seznámení recitátorů, o které se postarala po oba dny Karolina Stehlíková. Byla také příležitost pro to, aby si lektorský sbor (pro 1. a 2. kategorii ve složení Jakub Hulák, Martina Dobiášová a Jaroslav Provazník) mohl vždy v závěru popovídat s jednotlivými recitátory a jejich pedagogy či rodiči, kteří o rozhovor projevili zájem. Letošní novinkou bylo udělování ceny diváka, nutno podotknout, že v mnohém se divácký názor nelišil od názoru lektorského sboru.

Recitátorů v 1. kategorii bylo celkem 19. I když jde o nejmladší, začínající recitátory, objevily se tu výkony, v nichž děti zaujaly jak přirozeností, tak už nepominutelnými dovednostmi. Lektorský sbor proto rád udělil 2 ceny a 2 čestná uznání. Patrně ne zcela náhodou byli dva z oceněných recitátorů z třebotovského souboru, který vedou Václava Makovcová a Jana Barnová: **Josef Dočekal** zaujal přednesem pohádkové prózy H. Doskočilové **Tygr a blecha** (cena) a **Bára Dočekalová** (byla oceněna čestným uznáním) kultivovaně a zaujatě interpretovala Halasovy verše **Jak přišla hrdlička k pásku**, i když je třeba spravedlivě dodat, že na okresní přehlídce v Rudné byl její přednes přesvědčivější a živější. Další cenu získala **Adriana Vítů**, která se s námi s nakažlivým potěšením podělila o Fryntovu básničku **Krtek**. Druhé čestné uznání dostala **Kateřina Hrejsemnou**, které se podařilo některé z básniček Michala Černíka o oblázcích (minipásmo si nazvala **Jak žijí oblázky**) přednést s vnitřní představou a se smyslem pro dialog.

Když se ohlédnu za dramaturgií celé kategorie, stojí za povšimnutí, že vedle dobře zvolených kvalitních textů (J. Brukner, A. A. Milne, E. Frynta, H. Doskočilová, F. Halas, P. Šrut, J. Kolář) jsme se tu bohužel setkali i s několika spíše druhořadými, až problematickými Žáčky (Čert a Káča, O pejskovi a kočičce, Ufo, ufo, ufoni), ale především s dvěma obskurními texty, které přednašečům ani v nejmenším nepomohly: Byla to diletantská Veverčí básnička, kterou si Albert Trabalík (nebo jeho pedagog či rodič?) nejspíš stáhl z webu „Společenství amatérských spisovatelů“, a trapný plagiát F. Hrubína O chytré Karkulce od snaživé učitelky Jaroslavy Horáčkové, s nímž vedla nerovný zápas Barbora Kchimelová.

V 2. kategorii vystoupilo celkem 20 recitátorů. K postupu do Svitav doporučil lektorský sbor **Kristýnu Jahodářovou**, která známou básničku

O Řehoři lháři a jeho tetě přednesla se smyslem pro Tuwimovu hru s jazykem i situací. Dále byla k postupu do Svitav navržena **Klára Maříková** ze ZŠ Třebotov. Ta v přednesu fejetonku Josefa Čapka **O klukovi, který se tuze bál pana doktora** přesvědčila, že si je dobře vědoma nadsázky a jemné absurdity, na níž je vyprávění postaveno. Tři další recitátory ocenil lektorský sbor čestnými uznáními, protože u nich bylo zřejmé, že se v jejich přednesu projevil buď osobitější přístup k textu, nebo nějaká dílčí dovednost. Byla to **Jana Vítová**, která přednesla Fryntovu jen zdánlivě jednoduchou básničku **Jelikož a Tudíž**, dále **Jakub Pospíšil**, který si z Dášeňky Karla Čapka vybral pohádku **O Foxovi**, a konečně **Anežka Krutská** - na jejím přednesu Seifertova **Vodníka a havrana** bylo vidět, že jí básnička zajímá, že se jí její jednotlivé obrazy líbí, že vnímá atmosféru textu, ale zatím ještě neví, jak celek uchopit.

U 2. kategorie musel lektorský sbor konstatovat, že recitátoři až příliš často mechanicky frázují (sekání vět nejen po čárkách). Částečně to přirozeně souvisí s tím, že děti v tomto věku mají ještě problém s tím nahlédnout text jako celek, a tak se někteří recitátoři spíše chytají jednotlivostí.

Potěšitelné ale bylo, že výběr textů byl v této kategorii až na výjimky solidní (od dobře vybraných textů z děl „klasiků" - K. J. Erben nebo K. Čapek - po nejnovější tvorbu - R. Malý) a neobjevily se tu texty vysloveně nevkusné, jen ve dvou případech šly zbytečně „pod věk" recitátorů.

3. a 4. kategorie byla v Kolíně na programu 10. dubna. V lektorském sboru zasedl Radek Marušák, Klára Fidlerová a Iva Lubinová.

V obou kategoriích jsme byli svědky poměrně vyspělých výkonů, až na drobné výjimky byly přednesy zajímavé a inspirativní, největší nedostatky se týkaly výstavby textu. To často souviselo i s dramaturgií – nevhodně vybrané úryvky z delších celků samy o sobě neměly dostatečnou vnitřní stavbu, a proto nebyly recitátorům potřebnou oporou.

Ve 3. kategorii do celostátního kola postoupila **Ingrid Tillmann** s textem Stephena Leacocka **Vánoce Smolíka McFiggina**. Recitátorka ctila poetiku textu a udržela ironický nádech, zároveň zajímavě pracovala i s gradací. Ve druhém textu – básni Džaláleddína Balchího Rúmího **Slon v temné místnosti** (úryvek z knihy Masnaví) – se objevily jisté nedostatky v práci s veršem.

Druhou postupující je **Kateřina Maříková**. Vybrala si úryvek z knihy Josefa Koláře **Z deníku kocoura Modroočka**, na kterém ukázala své vypravěčské dovednosti a schopnost dobře porozumět textu a následně jej interpretovat. Sympatické bylo, jak posluchače velmi umně prováděla příběhem. Ve druhém textu – Macourkově **Velrybě** – zúročila vypravěčské dovednosti, avšak stylu textu zůstala trochu dlužná.

Kromě postupů bylo ve třetí kategorii uděleno i pět čestných uznání **Janu Rejholcovi**, **Marii Šindlerové**, **Adamu Houdkovi**, **Marii Vítů** a **Kryštofu Jiráčkovi**.

Ve 4. kategorii byly nejvýše hodnoceny výkony **Blanky Čížkové** (Jaroslav Žák: **Třída před zvoněním a po zvonění**, Ludvík Aškenazy: **Mudrosloví**) a **Terezy Benešové** (Robert Fulghum: **Když je nádobí umyté**, Nataša Tanská: **Pokusné dítě**). Blanka Čížková bravurně zvládla Žákův dnes již archaický jazyk a dokázala, že text vyzněl naprosto aktuálně. Příkladná byla především práce s tempem a dynamikou. Za zmínku stojí i to, že dostala i cenu diváka. Tereza Benešová předvedla velmi vyrovnaný výkon v obou textech, které jsou stylově celkem odlišné. V Pokusném dítěti dobře pracovala s postavami i vypravěčem, ve Fulghumově textu dokázala udržet jistý ironizující nadhled a zároveň intenzitu výpovědi.

Čestné uznání dostala **Kristýna Nemcsoková**.

Ve výběru textů převažovala výrazně próza, ale měli jsme možnost slyšet v obou kategoriích i verše. Až na čestné výjimky ale platí, že recitátorům poezie připravila výraznější úskalí a jejich výkony byly problematičtější. Na druhou stranu ale přesto pro nás, lektory, zajímavější.

Jaroslav Provazník a Iva Uhlíková

DĚTSKÁ SCÉNA SLANÝ - 20 .4. 2013

Krajská přehlídka středočeské dětské scény, která se tradičně konala ve Stochově, se letos poprvé odehrála ve Slaném, ve sklepě 3. ZŠ s názvem Bungr. Svou zkušebnu pro tuto příležitost poskytl soubor Vrtule, který vede Kateřina Oplatková Rezková. Do poroty byli pozváni Jakub Hulák, Naďa Rezková Přibylová a Anna Hrnečková. Z rozličných důvodů byla přehlídka organizována se zpožděním a s velmi malou finanční podporou. Pro některá představení bylo možná jeviště Bungru trochu malé. Přes tyto problémy byla na přehlídce krásně uvolněná atmosféra a všechny organizační i jiné zádrhely se jí úspěšně vyhnuly.

Je třeba velmi ocenit členy souboru Vrtule, kteří se organizace přehlídky zcela nezištně ujali. Fungovali jako pohotoví barmani, zvukaři, fotografové, technici, nebo jako fanfára. Někteří z nich, kteří se sami připravují na budoucí pedagogickou dráhu, připravili také dílny pro dětské soubory. Vedoucí souborů, kteří dostali za úkol zjistit, jak byly dílny dětmi přijaty, přinášeli veskrze pozitivní ohlasy.

Kromě dílen dostaly soubory navíc úkol napsat během dne krátkou aktuální báseň o sobě, divadle, přehlídce apod. Všichni úkol splnili a závěrečné vyhlašování výsledků tak obsahovalo i humornou „kulturní vložku".

Přehlídky se zúčastnilo šest souborů, z nichž ani jeden před tím neprošel sítem okresního kola. Kvality představení však úrovni krajské přehlídky povětšinou odpovídaly.

Byl udělen jeden postup, jedno doporučení do širšího výběru, dva diplomy za konkrétní kvalitu inscenace a jeden tradiční putovní Modrý delfín – ocenění, které putuje mezi soubory – vítěz z loňského roku se stává porotou a vybírá vítěze, který si smí Modrého delfína na rok ponechat.

Nu vot!

Delfína i diplom s přímým postupem na celostátní přehlídku získal soubor **Tři boty ze ZŠ Třebotov**, který vede Václava Makovcová a Jana Barnová. Tento soubor je na Dětské scéně stálicí. Jak trefně poznamenal Jakub Hulák, svou poslední inscenací nepřekonaly Tři boty pouze ostatní přihlášené soubory, ale především samy sebe. V letošním roce postoupil soubor opět o krok dopředu a nabídl ucelenou inscenaci poměrně komplikovaného pohádkového příběhu.

Nu vot! je úpravou ruské lidové pohádky O žabce carevně. S ruskými lidovými motivy vedoucí souboru pracují velmi citlivě. Nejvýraznější je živý doprovod tahací harmoniky jedné z lektorek a zpěv dětí. Mnohé momenty připomínají svou rytmičností a sborovými popěvky folklórní dětské hry.

Jednoduché kostýmy odkazují střihem k ruským lidovým krojům, výrazným prvkem jsou pestrobarevné šátky, se kterými pracují jak dívky, tak chlapci. Lesklá výšivka šátků vnáší do hry pocit palácového přepychu, její dekor odkazuje k pohádkovým ilustracím, které si s ruskými pohádkami tradičně spojujeme. Netradiční měkká pastelová barevnost je důležitým znakem inscenace. Není rušivá ani přemrštěná, působí harmonicky.

Děj hry není jednoduchý. Cca patnáctičlenný soubor střídá sborové polohy s rolemi lidí, zvířat, věcí i živlů. Kromě momentu cesty za srdcem Kostěje nesmrtelného, kde porota nabádala ke zjednodušení a vyjasnění scénické akce, je příběh srozumitelný a ubírá se plynule k cíli. Inscenace pracuje s poměrně komplikovanými symboly a metaforami, které v naprosté většině nepůsobí samoúčelně, ale překvapují vnitřní logikou a vzájemnou provázaností.

Děti jsou ve svém projevu svobodné, rozumějí dobře humoru inscenace, ale zároveň přistupují ke společnému tvaru zodpovědně a soustředěně. Suverénnost projevu dovoluje dětem i sólový zpěv, čistý a jistý, který navíc nepůsobí jako samostatné pěvecké číslo, ale organicky se pojí s dějem a je zdrojem velmi silných momentů inscenace.

Nosáč / jak píchla pýcha do nosu

Představení divadelního souboru **STEH – Pidisteh**, který vede Marica Harčaríková, bylo **porotou navrženo do širšího výběru.**

Pohádku z Hrubínova Špalíčku autorka výrazně upravila, částečně zveršovala a doplnila drobnými popěvky. Hru dětí doprovází sama poměrně citlivě na elektrické piano. Všechny děti jsou po celou dobu na jevišti. Z chóru, který sám má velmi proměnlivou funkci, vystupují jednotliví hráči a přijímají role individuální.

Zásadním kladem představení je obrovská energie, kterou děti do své hry investují. Hrají s velkým nadšením, beze strachu a bez křeče. Je evidentní, že velmi dobře rozumí humoru, který je v inscenaci obsažen, že tvoří svobodně, bez zábran. Představení poskytuje hodně prostoru improvizaci, mnohdy si děti tento prostor i samy neplánovaně udělají. Přítomnost diváka jim dělá evidentně dobře. Jejich hra má neuvěřitelné tempo. Situace střídá situaci, jeden gag následuje za druhým. Děti zpívají, tančí,

střihem střídají role a prostředí. To vše doprovází bezpočet variant použití bílých záclon a z nich ušitých sukní. Před očima diváka se tak odehrává jakési černobílé, povětšinou velmi zábavné víření.

Nutno ovšem říci, že se toto víření občas vymyká z rukou a stává se z něj pouhý zmatek. Představení málo pracuje s pauzou, klíčové události je snadné pro bezpočet současně se odehrávajících výstupů zcela přehlédnout. Rychlost provedení někdy hraničí s nedbalostí, radost ze hry – a to je podstatné - s nepříjemným přehráváním. Jakoby nezáleželo na příběhu, ale právě na plném využití každé vteřiny na jevišti. Divák se tak může velmi snadno ztratit v ději, nebo propadnout podezření, že děj ani pro samotné aktéry vlastně není důležitý.

Problém je pravděpodobně již v poměrně komplikovaném textu, který bez správné interpretace (které děti ještě často schopny nejsou) může působit matoucím dojmem. Zřejmě zásadním úskalím příběhu je nedostatečně nastolený vývoj Nosáčovy pýchy v úvodu hry. Problém velkého nosu jako čehosi nepatřičného se příliš brzy protne s problémem nosu coby zdroje princovy pýchy. Dva různé motivy je těžké od sebe oddělit, čímž se ovšem zásadně komplikuje porozumění následné snaze sudiček, aby chlapec svůj nos zavrhl. V podstatě tak chybí jasné motivace klíčových činů jednotlivých postav a s nimi i přehledná pointa příběhu.

Přes uvedené nedostatky však byla inscenace oceněna pro překvapivou svobodu a nadšení skupiny.

Za zmínku ovšem stojí i dvě představení oceněná diplomem bez postupu.

Prázdniny doma

Iva Vachková se souborem **Ovečky ze ZUŠ Nové Strašecí** přinesly do dětského divadla bezesporu zajímavou látku – povídky Alexandry Berkové Knížka s červeným obalem.

Soubor se jimi inspiroval pro hru o dospívání v ospalé atmosféře letních prázdnin, kdy se začíná opatrně a neobratně prolínat dívčí a chlapecký svět. Zavržení panenek, dopisování s chlapci, vtipně nevhodné upoutávání pozornosti, rozpačité schůzky atd.

Chybělo ovšem jasnější rozhodnutí, zda se jedná o zachování dobového ukotvení příběhu, či o jeho aktualizaci. V prvním případě se s „retrem“ šedesátých let nedostatečně pracovalo, ve druhém byly matoucí zejména komunikační prostředky mládeže, jako jsou ručně psané dopisy, řetězové vzkazy atd., které dnes patří minulosti.

Soubor je evidentně velmi dobře vedený, všichni aktéři dobře mluvili, jejich projev byl překvapivě přirozený a klidný. Trochu rozpačitě působila jistá statičnost většiny scén, kdy děti pouze stály a gestikulovaly. Přitom by jim stačilo jen maličko pomoci konkrétní scénickou akcí. Zároveň nebylo zcela jednoduché vyznat se v motivacích jednotlivých postav. Kdo je vlastně komu sympatický, kdo komu ne, co komu dělá radost a co ho naopak nudí. I když nutno říci, že (ačkoli tato nepřehlednost rozhodně záměrná nebyla) ve výsledku vlastně působila jako autentické zachycení podstatného znaku dospívání, kdy si člověk sám mnohdy neuvědomuje, co vlastně chce a proč co dělá.

Tati, tatínku!

Dva mladí vedoucí Adam Krátký a Dorota Tichá se souborem divadla **Cára carara** přivezli představení inspirované knihou Zdeňka Svěráka Tatínku, ta se ti povedla. Zajímavá koláž zcizovacích prostředků a scénických metafor se pokouší ukázat fenomén tatínek tak, jak ho vidí děti ze souboru. Zjištěné potom soubor prezentuje v příběhu o tatínkově zoufalé snaze vymyslet dětem pohádku. Představení doprovází sympatická jazzová kapela několika dospělých, která dodává situacím rytmus a spád.

Cennému autorskému tvaru bohužel znatelně chybí pointa. Očekávání, které tvar vzbuzuje na počátku, tak vystřídá na konci spíše zklamání. V kontrastu s přirozeností sboru potom také skřípe značně „přehraný“ způsob interpretace dvou tatínků, nebo spíše zodpovědné a nezodpovědné části tatínka jednoho.

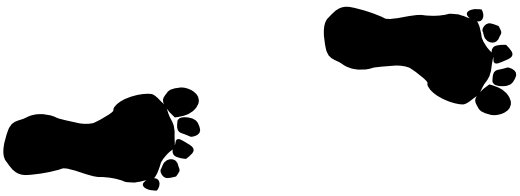
Nicméně tvar a způsob práce, který za ním je cítit, působí slibně a doufejme, že jím Adam, Dorota a Cára carara neřekli své poslední slovo.

Dobrý den oči, dívejte se / Dlouhý Široký a Bystrozraký.

Zbývající dva soubory - Dramatický kroužek při ZŠ Hudlice i Divadelní kroužek Parapříčko – projevovaly ve svých představeních upřímnou snahu vedoucích o vytvoření zajímavého divadelního tvaru, kde by se všechny děti souboru dobře uplatnily. Bohužel jejich inscenace nesly příliš jasné znaky režijní ruky vedoucího a přes veškerou snahu v nich chyběla hravost a zpráva o tvůrčí práci dětí samotných. Nutno však dodat, že ani jeden ze souborů nepřekročil hranici vkusu. Vzhledem k vlastnímu vývoji obou souborů bylo naopak třeba obě práce rozhodně ocenit jako krok správným směrem.

I když letos přehlídce stálo v cestě mnoho problémů, nakonec se podařila. Všem organizátorům patří dík za rychlost a statečnost, s jakou se svého úkolu zhostili.

Anna Hrnečková

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ STRAKONICE 18.–19. DUBNA

Přehlídku dětských recitátorů ve Strakonicích jsem navštívil poprvé, a to zcela netypicky jako host – pozorovatel. Zavítal jsem na druhý den přehlídky, pátek 19. dubna, kdy vystoupila 3. a 4. kategorie.

Ve **třetí kategorii** vystoupilo dvanáct dětí. Úroveň většiny vystoupení byla překvapivě vysoká, i když na druhou stranu žádný z recitátorů úplně přesvědčivě nepřevýšil ostatní. Pokud jde o postup na celostátní přehlídku, lektorský sbor se nakonec shodl na vynikajícím a „ostříleném“ **Jiřím Fenclovi** ze ZUŠ Jindřichův Hradec, i když jeho vystoupení tentokrát nebylo tak přesvědčivé jako v minulých letech. Ve vtipné montáži z úvodní části **Tajného deníku Adriana Molea** od **Sue Townsendové** se poněkud vytrácel autentický vztah vypravěče – pisatele deníku ke svému textu. V interpretačně náročné a přece jen už „dospělé“ básni **Bohuslava Reynka Pavouk a kotě** recitátor vystihl dramatičnost situace, další roviny textu ale zatím divákům neodkryl. Další postupující byla **Karolína Hajná** ze ZUŠ České Budějovice. Zaujala především poutavým přednesem Popletené pohádky Petra Nikla, plným fantazie a barvité hry se slovy. Opět trochu méně přesvědčivá byla recitátorka v druhém textu, básni **Mileny Lukešové Kostkovaný ideály**, kde balancovala na ostré hraně mezi závažným sdělením a banalitou. Kvalitám obou postupujících recitátorů s v mnohém vyrovnal **Marian Ray** ze ZŠ Školní v Bechyni, ať už v citlivě podaném příběhu **Hloupý lev** od Daisy Mrázkové, nebo zajímavě a vtipně gradovaným pásmem limeriků **Edwarda Leara**. Ocenění získali také Tereza Líbalová ze ZUŠ Strakonice s Mírumilovným lemurem Jamese Thurbera a textem Pět boulí Daniila Charmse, Josef Kouba ze ZŠ Čkyně s úryvkem z knihy Bylo nás pět Karla Poláčka a básní Hledám tátu Jiřího Žáčka a Lucie Kudweisová ze ZŠ E. Beneše, Písek, s úryvkem z knihy Hrdý Budžes Ireny Douskové a Ošklivým kačátkem H. Ch. Andersena.

Ve **čtvrté kategorii** vystoupilo třináct recitátorů, opravdu zajímavých vystoupení se tu ale objevilo méně. Na celostátní přehlídku postoupila jediná recitátorka, **Natálie Postlová** ze ZUŠ České Budějovice. Zaujala zejména autentickým a výrazově pestrým přednesem příběhu **Sheily Ochové Sůl země a blbá ovce aneb můj šílený život s dědečkem**, o něco méně pak recitací básně **Václava Hraběte Déšť**, která se nesla v poněkud obecném pocitu. Za poměrně zdařilá lze považovat také lektorským sborem oceněná vystoupení **Miloše Benedikta** ze ZUŠ Strakonice, zejména v textu **Zločin v šatníku Viliama Klimáčka**, **Nikoly Heinzlové** ze ZŠ Zlatá stezka v Prachaticích se **Štěnětem Kateřiny Lužné** či **Matouše Klímy** ze ZŠ a MŠ Malšice v textu **Jiřího Suchého Přesný**

čas. Oceněni byli i Matěj Šolc za přednes úryvku Hořké zrání Adriana Molea od Sue Townsendové a Karolína Šafránková za básně Potkal jsem studánku Jiřího Ortena a Modelka od Jaroslava Seiferta. Škoda že pozornosti lektorského sboru unikl **Šimon Chvosta** ze ZUŠ Strakonice, který i přes zaujatý a vtipný přednes textu **Mariana Pally Jak se potopit, sníst jogurt a vyplavat** nedostal příležitost přednést také svůj druhý text.

O den dřív proběhlo vystoupení obou mladších kategorií. Ani jedna z nich letos nepatřila k nejsilnějším. V první kategorii nejvíc zaujal **Marek Rolínek** ze ZŠ Nové Hrady oceněný diplomem. Ocenění získali **Vojtěch Brož** ze ZŠ Bavorovská, Vodňany, a **Vojtěch Zadražil** ze ZŠ Chýnov. Ve druhé kategorii byli oceněni tři recitátoři: **Veronika Hurtíková** ze ZŠ J. K.Tyla v Písku, **Martin Šulc** ze ZŠ Sokolská, Třeboň, a **Filip Dilmaghani** ze ZŠ a MŠ Tábor-Měšice. Do krajského kola doporučil lektorský sbor **Karolínu Bauerovou** ze ZŠ gen. Fanty z Kaplice, a to pro autenticitu, radost z vyprávění a potěšení z kontaktu s posluchači v interpretaci textu **Vojtěcha Cinybulka Klokaní kloktání**.

O hodnocení všech prvních dvou kategorií recitátorů se postaral lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Renata Černošková a František Kos. Ve třetí a čtvrté kategorii vystřídala Renatu Černoškovou Libuše Blovská. Přes veškeré odborné předpoklady a zkušenosti lektorů mě mrzí, že zkušenost kvalitního pedagoga dětské recitace a znalost kontextu celostátního kola do diskusí lektorského sboru ve Strakonicích po celá léta vnáší pouze Jiřina Lhotská. U oblastních kol jsme na tuto situaci zvyklí, na krajské úrovni to ale už tak obvyklé není. Z průběhu přehlídky je patrné, že si organizátoři v čele s ředitelkou DDM Ivou Šrámkovou dávají záležet na reprezentativním rozměru akce. Prostor sálu je dokonce přizpůsoben tak, aby vystoupení recitátorů mohlo být kvalitně natočeno. Recitátor tak přednáší do prázdného prostoru (cca 4 metry hlubokého), který je vyhrazen kameramanovi se stativem. Až za tímto prázdným prostorem jsou postaveny řady sedadel pro diváky. A až docela vzadu za diváky sedí lektorský sbor za stolem. Když je potřeba, kameraman dá recitátorovi gestem pokyn, kam si má stoupnout, aby byl dobře umístěný v záběru. Když jsou všichni v sále připraveni, čeká se na kameramana, pak se teprve může začít. Když je po pauze kameraman připravený, pokračuje se, i když v sále ještě nejsou všichni diváci.

Organizace strakonické recitační přehlídky v zásadě „šlape jako hodinky". Jako vnějšímu pozorovateli se mi ale bohužel zdálo, že její komunikační a pedagogický rozměr zůstává kdesi na okraji pozornosti.

Jakub Hulák

BECHYŇSKÉ JARO 12. DUBNA 2013

Přehlídka, která byla v předchozích letech dvoudenní, se letos realizovala pouze jeden den (pátek 12. 4. 2013). Podle programu by se mohlo zdát, že šlo o maraton bez dostatku času na výdech mezi devíti představeními. Ale času bylo na všechno tak akorát a den se nesl v příjemné dynamické a přátelské atmosféře.

Celková úroveň představení byla spíš nízká, přesto se objevily i více či ještě více zdařilé kousky. Porota v sestavě Marie Poesová, Kateřina Oplatková Rezková a Gabriela Sittová ve výsledku doporučila do širšího výběru pouze jedno představení (DS ZŠ Bechyně: **Nerudárium**), které po všech stránkách mezi ostatními výrazně vynikalo. Jednomu představení dále udělila zvláštní cenu (ZŠ Šindlovy Dvory pod Divadélkem Růžek: **Talíř**). Cena mířila konkrétně na vedoucí souboru Alenu Vitáčkovou za pedagogické vedení souboru.

Letošní přehlídka byla zajímavá tím, že téměř všechny soubory byly věkově na samé horní hranici určené propozicemi přehlídky. Divák by tedy v řadě případů mohl tápat, zda se opravdu ocitl na přehlídce postupové na DĚTSKOU scénu.

Celou přehlídku je zajímavé nahlédnout z pohledu, do jaké míry soubory pracovaly s předlohou, případně jak a s jakou. Právě volba předlohy (potažmo látky, témat, námětů) se totiž ukázala být klíčovou pro pojmenování výhod a rizik další inscenační práce.

1) Do jedné skupiny by spadaly inscenace, které **vznikly na základě literární předlohy**. Patřily jednoznačně k těm zdařilejším:

Inscenace **Nerudárium** (**DS ZŠ Bechyně**, režie: František Oplatek, předloha: Jan Neruda) vznikla jako dramatizace tří Nerudových Povídek malostranských vsazených do rámce zpívané písně (Malostranská hymna) cestou domů z hospody. Soubor 2 hochů a asi 7 dívek působil velmi vyváženě a zkušeně, byť v tomto představení někteří vystupovali jako velmi čerství nováčci. Jejich kostýmy evokují pražské obyvatele Malé Strany 19. století, z jeviště se ozývá svěží živá hudba (harmonika, kytara, bubínek + zpěv všech členů souboru), jednoduchá scéna (bedna, věšák, deštníky...).

Inscenace sleduje napříč třemi povídkami nejsilněji téma pomluvy a jejího fungování ve společenství sousedů na Malé Straně, kde se všichni znají a cokoliv nového se musí hodně dlouho „ucházet o jejich přízeň". To se daří díky stylizaci postav – všechny vedlejší postavy se jeví trochu jako figurky. Hlavní postavy, které v inscenaci vystupují, by si zasloužily více prokreslení. Epický přístup k inscenování umožňuje přechod herců z postav do role vypravěče a především vedoucímu souboru dobré rozvržení „úkolů" pro toho kterého člena souboru. Dopracování inscenace bude dle rozhovoru s vedoucím souboru pokračovat (kromě zmíněného) v rovině funkční práce s kostýmním prvkem, členěním prostoru na jevišti, temporytmem při přechodu herců z postav do vypravěče a naopak... K dořešení jsou také některá dílčí témata a motivace postav, ale výsledek byl už na této přehlídce vynikající.

Předností této inscenace byla velmi dobrá a široká obeznámenost souboru s literární látkou, která by mohla nepříjemně zavánět „povinnou četbou". Ale ona nejenže nezapáchala, dalo by se říct, že se hlediště mohlo zplna hrdla nadechnout pocitu, že herci mají tyhle povídky opravdu rádi. Soubor si totiž hraje nejen s příběhy z Nerudy, ale především s Nerudovou poetikou.

Inscenace **Talíř** (**ZŠ Šindlovy Dvory pod Divadélkem Růžek**, režie: Alena Vitáčková, námět: Ludvík Aškenazy) šla jednoduše po příběhu, který rozehrává epickými postupy, ale do všech rovin literární předlohy členové souboru nedosáhnou. Jde o malé děti (asi 1.–3. třída ZŠ), kterým jednoduchý příběh ke hře s metaforou postačí. Tato hra je někdy trochu „při zdi", ale při počtu asi 15 dětí na jevišti není divu, že potřebují jasná pravidla a řád. Divákovi však k přečtení sdělení pouhá hra s metaforou nestačí, není jasné, proč se talíř vydává na cestu, co všechno se na ní vlastně odehraje a s jakým výsledkem se vrací domů. Představení k divákům promlouvalo především tím, že z něj byla čitelná laskavá a poučená pedagogická ruka Aleny Vitáčkové.

Inscenace **Nevhodné pohádky** (**Divadélko Růžek** Komařice, režie: Alena Vitáčková, námět: Saki) postrádala dynamiku. Předloha nabízí mnoho. Na jeviště se ale podařilo dostat spíš málo nápadů a vlivem momentálních nešťastných okolností byl soubor (věkově napříč celou ZŠ) v herecké indispozici (výměny herců na poslední chvíli atp.). Takže inscenace působila jako důkladně vymýšlená a zkoušená, na půli cesty v popuštění fantazie a „pro dnešek" málo živá a svobodná ve hře. Ke cti souboru i jeho vedoucí ale přičtěme, že se zabývají kvalitní literaturou, která sama o sobě inscenátory nezradí.

Inscenace **Jamie!!!** (**Osmihlavá saň** ZUŠ Strakonice, režie: Petra Tůmová, námět: Brian Jacques) je jednou z dalších inscenací známého příběhu o Jamiem a upírech, potažmo o tom, že děti i malí upíři mají podobné starosti, protože mají „stejné" rodiče. Tato inscenace však neproměnila potenciál literárního příběhu, který je sám o sobě diskutabilní. Nebylo zřejmé, o čem přesně se hraje – soubor (asi 1. stupeň ZŠ) neměl ujasněné základní motivace jednání a samotné akci nepomohla ani různá ozvláštnění (např. živý obraz matky a Jamieho v rozhovoru dabovaný dalšími členy souboru ze zákulisí). Tyto prvky naopak působily jako vnější efekty a překážky pro zatím málo zkušené herce. Dynamice představení nepřispěla ani nevhodně zvolená hudba.

2) Druhou skupinu tvoří inscenace, které sice **vznikly na základě literární předlohy**, soubor nebo jeho vedení ale měly potřebu **předlohu výrazně dotvářet či přetvářet**.

M+M aneb Jak to vlastně bylo (**LDO ZUŠ Jindřichův Hradec**, režie: Věra Šlechtová, námět: Ivona Březinová). Inscenaci inspirované příběhem Pomeranče v podprsence příliš neprospívá rámec, do kterého je vsazen příběh počátků vztahu dvou náctiletých lidí. Medard a jeho přítelkyně si zařizují nový byt a při té příležitosti vzpomínají, jak to s jejich vztahem začalo. Skupina (2. stupeň ZŠ, ale především zjevně některý vyšší ročník LDO na ZUŠ) se jevila jako poměrně dobře herecky vybavená a vyrovnaná ve svých výkonech. Výtka k představení je spíš v rovině dramatizační a režijní. Prolínání dvou časových rovin – přítomné, která v knize není (zařizování bytu), a vzpomínkové (počátky vztahu Medarda a jeho dívky) – není vždy zcela přehledné, přičemž je navíc zmnožení dalšími rovinami (sen versus realita; vnitřní myšlenky jednotlivých postav versus

realita). Aktuálnímu tématu – přijímanému stejně starým publikem s velkým nadšením – ublížila právě ona domyšlená rovina mladého páru zabydlujícího se v novém bytě. Jejich glosy k minulým událostem jsou totiž stavěné téměř po celou dobu velmi jednostranně. Medard představí, jak tehdy situaci vnímal – vnímá obvykle situaci jako dobře zvládnutou. Jeho přítelkyně ale následující glosou vše uvádí „na pravou míru" a v podstatě neustále popírá Medardův sebeobraz. Co na počátku představení působí jako dobrý vtip, už ke konci diváka nutí k otázce: Opravdu je ten Medard takový ňouma? Proč ho jeho dívka pořád tak sráží? Proč si teď společně zařizují byt?

Škola ve mlejně (**Divadélko a Dividlo Kaplice**, režie: Lenka Menšíková) sice vznikla na podkladu textu od Karla Janáka, ale v textu se výrazně škrtalo, takže první část představení (1. stupeň ZŠ) ztratila základní motivace jednání postav, a vedoucí souboru připsala jakýsi druhý díl (aby si zahrál i 2. stupeň ZŠ), který onen první posunuje o řadu let kupředu, ale bohužel pro diváka do polohy, která už není k usledování. Představení bylo typickou ukázkou toho, kdy se soubor a jeho vedoucí míjejí v představách o divadle, v čase na zkoušení a ve výsledku jeden druhému ustoupí do té míry, že na jevišti nechybí ani typická diskotéka rusalek a vodníků – v tomto roce je ovšem v módě taneční Gangnam Style.

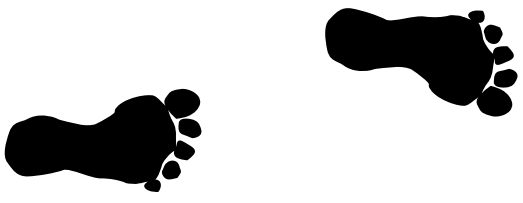
3) Poslední skupinu tvoří **autorské texty** souborů, či jejich vedoucích.

Představení **S princeznami to není lehké...** (**Spirála**, GaSOŠe Vimperk, režie: Vendula Slepičková) začalo velmi působivou, asi půlminutovou stínohrou. Diváky tento úvod navnadil, ale dál přišlo obyčejné divadlo činoherního typu. Kulisou bylo pouze rozhrnuté plátno z počáteční stínohry, postavy z pohádky (princezna, královna, princové...) oblečené dost nesourodě do toho, co kdo na svou postavu sehnal, s reálnými předměty se nakládalo nereálně a nedůsledně, v polovině představení se zjevila jaksi neorganicky nová postava, jednání postav na sebe málo reagovalo... U souboru na samé horní věkové hranici je takový výkon zklamáním. I přes nepřízeň všech okolností, které soubor při přípravách představení letos provázely, by se dalo mnohému předejít. Společný jmenovatel? Soubor si pohádku napsal sám. Vyplatila by se důvěra v klasickou pohádku bez škrtů a inovací. Fungovaly by zcela samozřejmě zákonitosti, které v klasické pohádce mají pevnou logiku.

Dvě inscenace z dílny souborů Lannovka 1 a 2 – **Domek v údolí** (Lannovka 2 České Budějovice, režie: Nataša Golovchenko) a **Šprtky, fifleny a jeden namakanej borec** (Lannovka 1, režie: Nataša Golovchenko) trpěly společným závažným problémem, který neumožňuje jít dál v úvahách o inscenačních postupech. Neopíraly se o pevnou literární předlohu a soubor, ani jeho vedoucí nemají dost zkušeností na to, aby sami vytvořili „fungující" scénář. První představení bylo inspirované povídkou, kterou si vedoucí souboru pamatovala z vyprávění, druhé představení je inspirováno americkým filmem. Malá zkušenost vedoucí souboru s psaním scénáře se projevila v mnoha směrech. Sympatické na obou souborech bylo jistě to, že je evidentně společná práce baví. Velmi by jim pomohla práce s kvalitním textem.

Také z diskusí s vedoucími souborů se ukázalo, že práce bez jakékoliv jasné předlohy je pro začínající soubor, či jeho vedení velmi nevýhodný start. Klade na tvůrce mimořádné nároky. Zkušenější vedoucí souborů zcela logicky rádi sahají po kvalitní literární předloze – šetří si tím mnoho práce a čas naopak mohou věnovat systematičtějšímu vedení svých svěřenců. Tento zdánlivý paradox je bezesporu dán i tím, že výběr kvalitní literární látky, která jde navíc přesně po tématu daného souboru, vyžaduje širokou obeznámenost vedoucího souboru s literaturou. Začínajícím vedoucím souborů z Bechyňského Jara tedy nezbývá než popřát hodně času na čtení a hledání a jejich souborům stále tolik chuti do divadelní práce.

Gabriela Sittová

PLZEŇSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - PLZEŇ 27. 4. 2013

Krajská přehlídka se konala 27. dubna 2013 ve Středisku volného času dětí a mládeže Plzeň, Pallova 19. Zúčastnilo se celkem 54 recitátorů ze všech okresů Plzeňského kraje.

Jako každoročně se, po prezenci a zahájení, recitátoři pod vedením zkušených lektorů rozmluvili, rozhýbali a naladili se na přehlídková vystoupení.

Při samotné přehlídce překvapil výborný výběr textů, zejména ve 3.a 4. kategorii, takže lektorský sbor neměl problém se splněním jednoho z kritérií postupu z krajského kola, tj. předpokládaný přínos vystoupení z hlediska dramaturgie celostátní přehlídky. Výběr textů u 2. kategorie naopak překvapoval náročností a zejména délkou.

Ve druhé kategorii se hlavním kritériem pro postup do celostátního kola se stala přirozenost projevu a celkové souznění recitátora s vybraným textem. Velkým pěkným, osobitým pojetím textu Jiřího Suchého **Chudák Barnabáš** oslovila **Hana Šoltészová**. Druhou postupující je **Tereza Moulisová**, která zaujala výběrem textu **Myši patří do nebe** Ivy Procházkové, jehož hlavním tématem je – pro tuto věkovou kategorii poněkud netypicky – smrt, a zároveň svým křehkým a citlivým projevem.

Třetí kategorie byla zastoupena jak recitátory, kteří byli výtečně vybaveni technicky, tak recitáry, kteří zaujali výraznou interpretací. Do celostátní přehlídky postupující **Bára Květová** nabídla nostalgický text **Těžké je býti básníkem** autora Svatopluka Hrnčíře. Porota ocenila její přirozený projev, výstižné pointování a především technicky a logicky dobrou výstavbu textu. Druhý postup porota udělila **Dušanu Jurečkovi**, na jehož textu **Stopařův průvodce po galaxii** od **Douglase Adamse**, pochválila jeho výraznou a zábavnou interpretaci, příjemný nadhled a logické členění textu.

Jak bylo uvedeno již výše, ve čtvrté kategorii porotu zaujal především výběr textů. Porota ocenila **Jakuba Vlacha**, který přednesl text Jana Wericha **Moře strýčku, proč je slané?**. Díky dobré dikci, artikulaci a vhodnému využití výrazových prostředků se mu výstižně podařilo sdělit téma celého textu. Druhým postupujícím byl **Jakub Moulis** s výběrem ze sbírky **Milujem se čím dál víc** autora Pavla Cmírala. Na Jakubově vystupování se porotě líbilo jeho jasné přednašečské východisko, dobré pointování textu i čistá výrazná mluva. Ocenila i samostatný výběr textu a sestavení pásma.

Po přehlídce každé kategorie následoval rozbor s lektorským sborem. Projevil se zde výrazný zájem o individuální konzultace s lektory, což přispívá k dalšímu rozvoji dramaticko- recitačních schopností a dovedností dětí.

Lektoři 1. kategorie: Anna Poncarová, Lucie Karbanová, pí. Křížková, 2. kat.: Pavla Vitingerová, Vladimír Gardavský, Ivana Loukotová, 3. kat.: Jan Anderle, Jindřich Kout, Tereza Dubničková, 4. kat.: Zdislav Princ, František Kaska, Kateřina Vinická.

S využitím textu Anny Poncarové, garanta krajské přehlídky a Pavly Vitingerové, lektorky 2. kategorie

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS DOBŘANY 19.4. 2013

Na letošní regionální přehlídce dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů, uspořádané pro Plzeňský a Karlovarský kraj, jsme měli možnost zhlédnout patnáct představení hlavního programu. K tomu ještě připočtěme inspirativní představení, Ať žije Kocourkov! Kejklířského divadla z Doudleb (Vojta Vrtek a Jan Brůček), a zahajovací, velice zdařilý taneční kousek Kdo se bojí... tanečního oboru domácké ZUŠ J. S. Bacha.

K třídennímu „tartasení" v Dobřanech také už neodmyslitelně patří průvod (letošním tématem byly přízraky a duchové). Po dobu lektorských rozborů s vedoucími souborů se měla možnost bohatě vyžít všechna děcka po celou dobu festivalu v hrách s pantomimou, improvizací, hudbou i výtvarnem... Závěrem tematicky plného a na zážitky a dojmy bohatého

festivalu pak proběhla i prezentace jednotlivých dílen.

Jednotlivé bloky, do kterých byly inscenace samé rozděleny, pak vždy nabízely skrytá jednotící témata, o kterých se kromě rozebírání představení v zobecňující rovině vždy stihlo také podebatovat.

První blok byl charakterizován základním fokusem dětí, jakýmsi ukotvením jejich projevů do zcela reálného prostředí a prostoru divadla, daných teatrálních možností. Soubor **Přípravka DV** vedený Annou Červenou z Plzně měl určitě nejmladší věkový průměr. V desetiminutové pohádce **Tři medvědi a babka Chňapka** však bylo příjemné vidět práci s upřímným dětským projevem vedoucím už zároveň k jeho režírovanějším, mnohdy repetitivním prvkům.

Divadlo V KoŠi HAGA ČAGA z Plzně předvedlo malý dětský muzikálek s názvem **Černá pohádka z komína** se všemi kvalitami i možnými nešvary k tomuto žánru patřícími. Aktuální vhled do světa kolem nás skrze investigativní reportáž novinářovu (komín doslova sloužil jako dalekohled či mikroskop) přiblížil práci kominíkovu a všechno dění a lidské konání, s kterým se každý den setkává. Členové divadla jsou většinou studenti primy gymnázia F. Křižíka v Plzni. I se svou vedoucí Ivanou Loukotovou přesídlili z 1. ZŠ.

Loutkový kroužek při ZŠ a MŠ Dlouhá Ves už tradičně vnesl do festivalu ducha loutkového divadla. Letos si vybrali prvorepublikovou poměrně rozsáhlou hru se základním tématem hry a boje dobra a zla v pohádce s názvem **Hanička a Baba Jaga**. Délka a jistá archaičnost textu však dětem tohoto věku příliš nenabízí vyniknout v prostředcích pro loutkové divadlo tak charakteristických. Půvab a jisté kouzlo v onom tématu obsažené však přesto přinesly důležitý apel pro účastníky festivalu.

Druhý blok soutěžních kusů otevřel soubor **2. středeční třída** ze Soukromé ZUŠ Trnka v Plzni, která představila své nové jméno **Mrož v krabici**. Jde o soubor, který už několik let pracuje pod vedením Michala Stona. Se zpracováním tématu **Čarodějův učeň** přišli sami členové a nutno říct, že to bylo velice šťastné téma adekvátně zpracované věku aktérů. V jejich podání šlo o jakýsi až iniciační proces zobrazující přechod od dětského věku do chlapeckého. Hlavní formou pak bylo kontrastování stínového a čistě hereckého ztvárňování postav. Zkratka a znak, uvěřitelná práce s imaginárními předměty (zvláště v dějově vypjatých chvílích) podtrhly magii předlohy. Kouzla se opravdu děla v silném uvěřitelném sugestivním projevu, ne už tak v dotaženosti technických přechodů a vytváření výrazných vizuálně konstruovaných obrazů, což ubíralo na čistotě inscenace. Přesto vyznělo celé představení silně, dojímalo uvěřitelností jednání a přesvědčivým i přesvědčeným hereckým jednáním uvnitř dobře dramaticky vystavěných scén.

Posledním představením prvního dne byla do drobničky zpracovaná Werichova předloha pohádky **Až opadá listí z dubu** souboru **Středník** ze ZUŠ Rokycany (ved. Pavla Vitingerová. Většina členů souboru navštěvuje LDO prvním až třetím rokem, v tomto složení působí od září 2012. Soubor jako celek zatím nemá velké zkušenosti s vystupováním, což se projevuje v některých příliš ilustrativních scénách. A představení je jeho prvním divadelním počinem. Přesto je velice zdařilé po všech stránkách. Nejvíc však porota vyzdvihla přirozené herecké jednání na scéně, adekvátní věku i zkušenostem aktérů, jejich velice citlivé kolektivní cítění, jasné vedení a směřování souboru a také čistou, ničím a nikým nedeformovanou hravost, bez které by žádné dětské představení nemělo vznikat.

Druhý den přehlídky otevřela inscenace **Hrášek..., hrášek! Hrášek?** souboru **Dobroš!** ze ZUŠ v Horšovském Týně, který vede Andrea Pavlíčková. Kladem byla především velice zajímavá a neotřelá dramaturgická linka, kdy třikrát jinak zahranou známou pohádku O princezně na hrášku uvedly tři jinak věkově staré podsoubory do konfrontační řady tvořící koncepčně invenčně velice bohatý triptych. Provedení už tak jednoznačné nebylo, přesto se držela celá inscenace v nápaditém toku někdy poněkud nesladěných divadelních prvků.

Drobný útvar čerpající z výběru z anglických pohádek knihy Kočičí král (konkrétně **O myšce Kyšce a myšce Hryžce**) byl půvabný v základní hravosti s tématem a repetitivností předlohy. Aktéři jsou schopni se dokonce navzájem alternovat v jednotlivých rolích. A inscenace jim slouží jako základ k mnoha kolektivním hereckým variantám. To se oproti oblastnímu kolu trochu projevilo v gradaci celého kusu, v jasném cílení k závěru. Je však velice pozitivní kvalitou ona variabilita práce celého souboru **Srdcový osmilístek** ze ZUŠ Horažďovice pod vedením Ivy Faltusové.

Neotřele a osobitě zpracované téma **Svatebních košil** souboru **Zatím nevíme** z Kolince (Michal Ston) přineslo temperamentní i vážné herecké chvíle a ambice na scénu. Celý kus však trochu ztroskotal na nevypočitatelnosti jednání (Tomášem Žižkou udělena cena performerství jednomu z malých herců to dokládá) a překvapování se navzájem.

Poobědní blok zahájila aktuální adaptace pohádky **Císařovy nové šaty** souboru **Sirky** ze ZUŠ Klatovy (ved. Markéta Kubecová). A otevřela důležité téma práce s výtvarnem (scénografie, kostým a rekvizity) na dětském divadle. Jak je důležité předem promýšlet tuto stránku představení, nerezignovat, neopomíjet. Vyvarovat se známých otřelých naučeností a klišé je základem vizuálně zajímavého divadla (je nakonec etymologicky od slova „dívat se"). Opět herecky i kolektivním nábojem vonící zdařilé představení pak samo sebe definovalo v pojetí ne úplně trefné a dotažené metaforické aktualizace tématu pohádky.

Krátký sólový výstup s názvem **Hotelová pohádka** (Zdeněk Svěrák) dokázala rozehrát recitátorka a animátorka předmětů na scéně Adéla Behenská ze souboru **Někdy** ze ZUŠ Kdyně (ved. Dana Žáková) a prokázala veliké herecké kvality spočívající především v soustředěné komunikaci s divákem a jeho vedení si příběhem.

Zkušený soubor **Zatímbezejména** z Gymnázia Fr. Křižíka v Plzni opět prokázal velice citlivý a herecky trefný přístup k tématu dětské detektivky s humornými prvky s názvem **Detektivní kancelář Půlměsíc I. a II.**, která byla jakýmsi dvoudílným situačně bohatým, napínavým a přitom humorným filmově působícím veledílem. Stejnojmennou knihu Eoina Colfera zdramatizoval skvělým způsobem vedoucí souboru František Kaska (nutno podotknout, že kniha měla 350 stran, scénář má stran 28!). K divácky únosnějšímu tvaru by však pomohlo ještě lehké krácení. Šlo o premiéru a důkazem toho bylo, že i sami aktéři si nevědomky ale smysluplně dovolili krátit. To dokládá dobré cítění ale i vedení souboru. Otázkou plynoucí z předlohy pak jsou i nabízející se další způsoby ztvárnění než čisté (byť přesné) realistické herectví. Až groteskní charakter některých postav, který je naznačen a celému kusu velice sluší, jakési komiksové působení, ostré střihy, stylizace a pointování napovídají, že by dovedly celou inscenaci ještě dále. Soubor ony způsoby bezpochyby ovládá, jak to dokázal i v tak náročném představení. Práce s nabízející se vícevrstevnatou hudební dramaturgií by vše jen podpořila.

Závěr druhého dne posledním představením **Příběh Gillyho Bodkina** v podání Divadýlka Strašidílka z Plzně přinesl opět téma duchů, či světa viděného jen dětským okem. Jde o příběh křehký, dojemný, a tak byl i předveden. Poměrně věkově malí aktéři toto silné téma předložili divákovi s velikou samozřejmostí a opět hereckou přesvědčivostí. Dobře zvolená hudební složka vše jen neprvoplánově podpořila. Hudba programová a atmosférická v inscenaci, práce s ruchy, to bylo tématem shrnující debaty.

Nedělní blok otevřela inscenace mytologického příběhu z ostrova Hawai pojmenovaný po hlavní hrdince **Kamehameha**. Soubor **HOP- HOP** ZUŠ z Ostrova (jeho nejmenší skupina pod vedením Ireny

Konývkové) rozehrála mnoha tanci, rytmickými kreacemi a jednáním podpořeným výrazným a osobitým krásným výtvarným působením příběh připomínající ošklivé kačátko či černou ovci kmene, jehož hlavní téma zůstalo poněkud nevyjasněné a tedy i ne zcela vyjádřené. Silné archetypální zbraně jsou tak přítomny, ale ne úplně promlouvají.

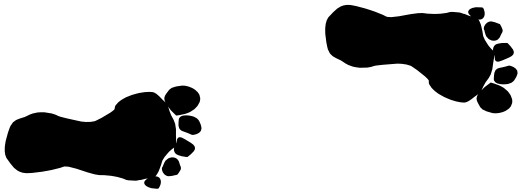
Výstup s klobouky, věšákem a okenním rámem s názvem **O kmotře, která počítala, kolikrát kdo kýchne,** bylo druhé recitované a předměty ztvárněné sólo. Dagmar Vlčková ze souboru Pecky ze ZUŠ Domažlice (ved. Dana Žáková) předvedla výstup hravý, kultivovaný a poučený, nicméně mnohde šlo o pouhou ilustraci, tedy dublování řečeného.

Posledním souborem byl soubor **Los niños locos** ze ZUŠ Stříbro pod vedením Evy Gažákové (která zahrála i jednu z postav na scéně). Chytře, invenčně a adekvátně k věku a zkušenostem malých herců byla zpracována Sakiho povídka pod názvem **Grétička**. Dramaturgicky dobře nastavený tvar a soulad ve hře vše jen podpořil. Nesrovnalosti v práci s maskou či kostýmování a hlavně kontrast herectví učitele působil trochu nepatřičně.

Nutno na závěr dodat, že si žádné představení nezískalo jasné, jednoznačné a jednostranné hodnocení od poroty a tedy jasný postup. Došlo k dlouhému přemítání a nelehkému výběru zejména i kvůli vysokému počtu uvedených inscenací. U všech však šlo o kvalitní, upřímnou a zdravě vyznívající práci.

V Plzeňském i Karlovarském kraji za posledních několik let vzniklo zdravé a silné divadelní podhoubí s jasnými názory i jakýmsi přátelským souzněním a to je znát i z toho důvodu, že na festival do Dobřan se jezdí i bez touhy předvést se a postoupit. S nutkáním jen tak se zúčastnit dílniček, vidět, na čem kolegové pracují a zkrátka zažít si společně celý festival se vším, co k tomu náleží (letos zavítal soubor z Aše pod vedením Pavly Hoškové). To dokládá i velký počet účastníků, kteří si luxus hraní na Dobřanském Tartasu nemohou dovolit čistě z věkového hlediska, neboť už ho mají pár let za sebou. Přesto se sjíždějí.

Jakub Doubrava

KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KARLOVY VARY - 19. DUBNA 2013

Když jsem se dověděl, že letošní krajské kolo Karlovarského kraje v dětské recitaci nebude tradičně v Ostrově nad Ohří, ale přímo v krajském městě, byl jsem překvapen, současně však také potěšen, protože pořadatelstvím přehlídky byla odborem školství mládeže a tělovýchovy v Karlovarském kraji pověřena Základní umělecká škola A. Dvořáka v Karlových Varech, která má, stejně jako v Ostrově, velmi dobrý literárně dramatický obor, jehož učitelka Jiřina Rottová přivádí každoročně do dětských i mládežnických recitačních soutěží řadu dobrých recitátorů a ta byla také ředitelstvím školy pověřena řízením a organizací 1. krajské přehlídky dětských recitátorů v Karlových Varech. Obklopenou svými žáky z LDO jsme ji zastihli hned po příchodu do budovy hotelu Thermal. Právě rozdělovala úkoly pro jednotlivce, kteří jí po celou dobu přehlídky pomáhali vytvořit pro všechny zúčastněné co nejlepší podmínky pro jejich vystoupení.

Dalším překvapením bylo i místo přehlídky – hotelový komplex Thermal. Důvod?

Jak budou prostory nabídnuté tímto hotelem vyhovovat dětským recitátorům? Již při vstupu do obrovského foyer před sály a šatnami, kde se dětské postavičky v šeru prostoru přímo ztrácely, jsem sám na chvíli ztratil orientaci, ale díky pořadatelům, vlastně nejstarším žákům LDO a cedulkám na dveřích, jsem se tohoto problému po chvíli zbavil. A co sály určené pro přenes? Vím, že si příliš vybírat nelze. Malý i Kongresový sál odpovídají prostorově sálům v ostrovském Domu kultury, takže ke zhoršení podmínek nedošlo. I ochota hotelového personálu k vyřešení některých drobných problémů, které nastaly, byla příkladná.

Po příjemném, neformálním zahájení a bez zbytečných proslovů, byla každé kategorii přidělena dvojice patronů z žáků LDO, kteří je doprovázeli jako starší kamarádi až do konce soutěže. Ještě před vlastní soutěží byla do programu zařazena necelá půl hodinka na rozmluvení a dramatické hry na rozehřátí, které vedly právě tyto dvojice, což na některých krajských přehlídkách někdy nebývá zvykem.

Po asi půlhodinové přípravě dětí nastala vlastní část soutěže. Karlovarský kraj je jedním z nejmenších v České republice. Má jen tři okresy, a tak postupový klíč z okresních přehlídek je částečně jiný, než v ostatních krajích. Podle propozic krajského kola soutěže mohli postupovat 4 žáci za každou kategorii s maximálním počtem 16 žáků za všechny kategorie pro každý okres. Propozice soutěže připouští, že je možné přesunout počty postupujících mezi jednotlivými kategoriemi, s tím, že bude dodržen počet 16 poustupujících za celý okres. Krajského kola se zúčastnilo celkem 46 soutěžících.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jitka Pluháčková, Markéta Kubecová-Lukášová, Jiří Oudes – první a druhá kategorie. Dana Jandová,

Eva Willigová, Magdaléna Hniličková – třetí a čtvrtá kategorie. Nebylo pro nás jednoduché vybrat jen dva postupující z každé kategorie, i když počty soutěžících v kategoriích nedosahovaly stanovených limitů.

První kategorie

Soutěže v první kategorii se zúčastnilo 13 recitátorů. Ve výběru textů byla rovnoměrně zastoupena próza i poezie. Shodli jsme se v názoru, že celková úroveň kategorie byla velmi dobrá a to jak ve vystupování recitátorů, komunikaci s posluchači, a také v zaujetí pro přesvědčivé sdělení textu. Kladně jsme hodnotili i kvalitní výběr textů a dobré pedagogické vedení dětí. V první kategorii získali ocenění 4 žáci. **Kateřina Bílková**, velmi přesvědčivě a citlivě přednesla text Jiřího Kahouna **„Jak myšáček viděl Prahu"** a po právu si získala všechny přítomné a také ocenění lektorského sboru. Další ocenění získala **Anna Burešová**. Výběr textu jakoby byl napsán právě pro ní a byl to opět text Jiřího Kahouna **„Myška jako princezna"**. Její přednes byl bezprostřední, vystupování přirozené a v interpretaci přesvědčivá. Ocenili jsme vhodnou úpravu delšího textu. Lektorský sbor ještě ocenil Jana Halberštáta a Petra Sachera čestným uznáním, především za vhodný výběr textu.

Druhá kategorie

V minulém roce nebyl z krajské soutěže vyslán za druhou kategorii ani jeden recitátor.

V letošním roce se krajského kola zúčastnilo 12 žáků a byli jsme mile překvapeni jejich celkovou úrovní nejen ve výběru textů, ale i jejich kvalitní interpretací a vybaveností recitátorů. Pro postup do nejvyššího kola byly vybrány Lucie Bursíková a Anna Christina

Berry. **Lucie Bursíková** si s textem **„Barborka a cucavé bonbony"** od Miloše Macourka poradila bez zbytečného přehrávání tak, že jsme jí všichni se zaujetím naslouchali. Dokázala zaujmout plynulým a výrazným přednesem. Svým projevem nás stále přesvědčovala o tom, jak se s obsahem textu sama baví. Pracovala dobře s temporytmem a pauzami. **Anna Christina Berry** si také vybrala text Miloše Macourka **„O mrazíkovi, který maloval barvami."** Každá z jiné školy, ale obě, Anna i Lucie, dokázaly zaujmout osobním vztahem a pochopením Macourkova textu. Anna dokázala svým hlasem vyvolat představy obrazů, o kterých se v textu vypráví a dokázala přenést na nás dramatické napětí s využitím významových pauz. Její projev byl živý, zaujatý, barvitý a přesvědčil nás, že výběr textu odpovídá jejímu naturelu a že je schopná vystavit celek a pointovat jednotlivé situace. Čestné uznání bylo uděleno recitátorce **Šárce Rubášové**.

Jiří Oudes

Třetí kategorie

Ve třetí kategorii soutěžilo jedenáct dětí (osm děvčat ku třem chlapcům). Ve výběru textů převažovala spíše próza, poezie se objevovala výrazně méně. Ocenění s postupem do dalšího kola získali Matěj Velička a Johanka Sadílková. **Matěj Velička** dokázal s textem Astrid Lindgrenové **„Bratři Lví srdce"**, i přes náročnost předlohy, pracovat vkusně a výrazně, lektorský sbor ocenil výpovědní hodnotu Matějovy interpretace. Jeho druhý text **„Jakomysauři"** Eliho Hoze byl jedním z mála veršovaných textů v této kategorii. Ač strukturou nelehký, byl přednesen s nadhledem a humorem. Porota také ocenil nevšední dramaturgický výběr. **Johanka Sadílková** zaujala svou interpretací úryvku z knihy **„Garpíškoviny"** Barbary Nesvadbové. Dokázala udržet příjemný tah vyprávění a nenásilnou charakterizaci postav. Její druhý text **„Co všechno se dá slyšet, když se zacpou uši"** Daniely Fišerové byl přednesen s jemností a niterností. U obou oceněných se lektorský sbor shodl na tom, že nechá výběr textu pro další kolo na interpretech. Jako náhradník byl vybrán **Michael Pecher** s textem Jana Wericha „Povaha." Čestná uznání byla udělena **Jiřímu Halberštátovi, Lucii Hemzáčkové a Adrianě Žemličkové.**

Čtvrtá kategorie

Čtvrté kategorie se účastnilo deset recitátorů (šest děvčat ku čtyřem chlapcům). V naprosté většině se objevovaly texty prozaické, poezie velice zřídka a to pouze u druhých textů. Ocenění s postupem do dalšího kola získali Filip Rück a Daniel Bleha. **Filip Rück** dokázal obecenstvo strhnout svým výrazně a přesně pointovaným přednesem textu Williama Saroyana **„Manšestrové kalhoty".** Velmi pěkně pracoval s temporytmem, gradací a vtipem. Filipův druhý text Tomáše Přidala **„Box"** byl dobře vystavěný a gradovaný, porota také ocenila, že se jednalo o verše. Jako soutěžní text do dalšího kola byl Filipovi doporučen text Saroyanův. **Daniel Bleha** si vybral k interpretaci fragment z **„Ostře sledovaných vlaků"** Bohumila Hrabala. Velmi efektivně pracoval s gradací a kontrasty, jeho přednes byl výrazný i niterný a držel tah celého vyprávění. Jako druhý text přednášel **„Dcerunku a tatínka"** Jamese Thurbera, kde si dokázal pohrát s vtipem. Jako soutěžní text do dalšího kola byl Danielovi doporučen text Hrabalův. Lektorský sbor vybral jako náhradníka **Terezu Fischerovou** s textem „Skleněný zámek" J.Walsové. Čestná uznání získali **Vojtěch Vála, Kateřina Švédová a Václav Mol.**

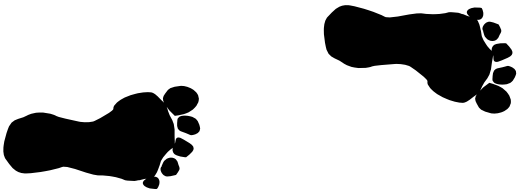
M.Hniličková

Závěrem každé ostrovské krajské přehlídky býval vždy rozborový seminář, kterého se zúčastňovala většina recitátorů, pedagogický doprovod i rodiče. I tentokrát tento seminář proběhl a k naší radosti za přítomnosti většiny recitátorů, a to se již vědělo, kdo a jak byl oceněn. To nás samozřejmě potěšilo, protože se často stává, že Ti, co by to nejvíc potřebovali, odejdou z přehlídky hned, jak se oznámí výsledky. Tady tomu tak ani tentokrát nebylo.

Pracovní a kamarádská atmosféra byla i zde, podobná jako v Ostrově, a tak můžeme konstatovat, že krajská přehlídka, ač první v Karlových Varech, dopadla na výbornou.

Překvapením bylo, jak všechno dobře klapalo. Díky pořadatelé ze ZUŠ a LDO v Karlových Varech, díky Jiřino.

Jiří Oudes a Magdaléna Hniličková

ÚSTECKÝ KRAJ

LOUNY POETICKY 20. – 21. 4. 2013

Ministerstvo kultury pověřilo NIPOS-ARTAMA a NIPOS-ARTAMA pověřilo Městskou knihovnu v Lounech, aby ve spolupráci se spolkem LOUNŠTÍ LOUNSKÝM uspořádala krajskou přehlídku recitátorů do 15 let – Dětskou scénu 2013.

Touto větou vítala každou kategorii ředitelka lounské knihovny a hlavní organizátorka přehlídky, Dagmar Bahnerová. Po tomto oznámení se všem přítomným vždy ulevilo, neboť jsme věděli, že je o nás postaráno a můžeme se cítit bezpečně.

Recitátoři, pedagogové, organizátoři, rodiče, lektoři, vedoucí dětských seminářů strávili společně dva dny nabité poezií i prózou v příjemném prostředí lounské knihovny. Energii vydanou na sdělování i naslouchání jsme všichni průběžně doplňovali v kavárně, která je součástí knihovny a nabízí výborné zákusky s poetickými názvy.

Vždy po skončení jednotlivé kategorie mohli recitátoři o svém přednesu diskutovat s lektory. Každému lektorovi byla přidělena jedna místnost v knihovně. Nejlépe na tom byl jeden nejmenovaný člen lektorského sboru, kterému byla přidělena místnost nazývaná v knihovnickém žargonu „Lehárna". Jak mu ji další dva nejmenovaní lektoři záviděli! Na lenošení ale během přehlídky stejně nebyl čas!

Lektorský sbor ve složení Eva Venclíková, Jan Andrle a Lucie Veličková zaujali tito recitátoři, kteří se představí ve Svitavách:

Ve 2. kategorii to byla **Barbora Kohoutová**. Zvolený text – **Z deníku kocoura Modroočka** od Jiřího Koláře – přesně odpovídal jejímu naturelu. Díky své bohaté imaginaci dokázala příběh přenést na diváka. Působila jistě a přirozeně, v přednesu se již nevyskytovaly dětské intonace.

Prózu Miloše Macourka **O Kateřince** si velmi vhodně vybrala další recitátorka II. kategorie, **Barbora Prokůpková**. Bára rozvážným tempem rozkrývá posluchačům příběh o Kateřince, velmi nenásilně vtahuje posluchače do příběhu, který zakončí jasně sdělenou pointou.

O tom, že 2. kategorie byla opravdu silná, svědčí, že lektorský sbor doporučil na postup i recitátora **Petra Slámu**, a to hlavně pro zajímavý dramaturgický výběr, ze kterého je zřejmé, jakou oblibu chová Petro k české historii. Jeho interpretace textu Ilji Hurníka **Turnaj** byla přesvědčivá a svoji radost sdílel s diváky.

Ve 3. kategorii se objevil další text Ilji Hurníka **Plíčky**. Recitátor **Dušan Sárička** skvěle kontaktoval posluchače, jemně a přesně charakterizoval jednotlivé postavy a se svébytným nadhledem dovedl text k zábavné pointě.

Recitátorka 3. kategorie **Magdalena Trajerová** si zvolila méně známou pasáž ze známe knihy Ireny Douskové **Oněgin byl Rusák**. Úprava textu byla citlivá a logická. Dokázala si v něm najít osobní výpověď a divákovi ji sdělit. Velmi příjemný byl její smysl pro nadhled a sebeironii.

Lektorský sbor se shodl, že **Eliška Floriánová**, recitátorka 4. kategorie, velmi dobře zvládla první text – **Jak jsme vlastně přišli k mstivý Soně** . Recitátorka pracovala s nadsázkou a velmi přesně vystihla stylizaci hlavní postavy.

Marian Palla – **Jak udělat z babičky motýla**. Tento text pojal **Vojtěch Hubatka**, také recitátor 4. kategorie, jako návod. Tato zvolená koncepce mu výborně vychází, skvěle pointuje, rozesmává posluchače a komunikuje s nimi, a zároveň předává osobní výpověď o klučičí lásce ke své babičce.

Byli jsme opravdu rádi, že Ministerstvo kultury pověřilo NIPOS-ARTAMA, a NIPOS-ARTAMA pověřilo Městskou knihovnu v Lounech, aby ve spolupráci se spolkem LOUNŠTÍ LOUNSKÝM uspořádala tuto přehlídku, protože jinak bychom nemohli prožít tak poetický víkend! Za to patří díky hlavní organizátorce Dagmar Bahnerové a jejím skvělým spolupracovníkům – Věrce Pokorné, Marcele Langrové, Ondřeji Kuncovi, Rosťovi Glazerovi a Anně Bahnerové.

Lucie Veličková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA POPRVÉ V LOUNECH 5. 4. 2013

Krajské kolo přehlídky Dětská scéna se odehrálo v příjemných prostorách Klub(ovny) Luna především díky obětavé organizaci pracovnic Městské knihovny. Převážně dětské publikum vidělo v průběhu tohoto dne sedm pohádkových příběhů, jeden sólový recitační výstup a jedno frontální monotematické recitační pásmo dětí z 5. třídy ZŠ.

Přehlídku zahájil soubor ze **ZUŠ Evy Randové z Ústí nad Labem** (vedoucí Taťána Mádlová) představením **Vzpoura strašidel**. Scénář vznikl na základě stejnojmenné knihy Jiřího Holuba společným úsilím členů souboru. Základní zápletka příběhu s humornými situacemi je založena na střetnutí „opravdových" strašidel, která žijí v přátelském vztahu s místním kastelánem, a úřednickou mocí, kterou reprezentuje ministerský úředník. Ten na popud bývalých učitelů-turistů je pověřen prošetřit jejich stížnost na ohrožování v průběhu prohlídky a nevrácení vstupného. Nekompromisnost ministerského úředníka se změní až po střetnutí se začarovanou bytostí ženského pohlaví, do které se zamiluje, a tak přestane usilovat o odvolání kastelána. Zdánlivě jednoduchý příběh se však nepodařilo divákovi jasně sdělit. Spíše než o rozehrání a dotažení jednotlivých situací se v příběhu vrstvily monology a dialogy postav, které se příliš neposlouchaly. Ironické narážky, občas i vtipné poznámky se ztrácely v nepřehledném jednání. K přesnějšímu ujasnění dějové posloupnosti by možná mohly pomoci vhodně zvolené hudební či zvukové předěly. Děti dobře pochopily nadsázku příběhu, ale zřejmě se příliš nezamýšlely nad různými možnostmi jak tuto nadsázku divákovi zprostředkovat. Při hře by se měl posílit vzájemný kontakt mezi dětmi.

Divadelní představení **O lakomé Barce** podle předlohy Jana Wericha zahrála skupina **Good Brotherhood** ze ZŠ Zdeňka Štěpánka z Mostu pod vedením Heleny Taclíkové. Známou pohádku se složitými peripetiemi kolem jednoho zabitého prasete a farářovy lakomé kuchařky se podařilo přenést na jeviště tomuto souboru (byla to celá 6. třída) především díky podpoře tří vypravěček, které zapeklitost děje překlenuly svým vstupem vždy v okamžiku, kdy divadelní akce nemohla pokračovat pro technické problémy. Děti se dějem bavily, a přestože jejich herní projev byl někdy spíše ilustrativní než jednající a rezervy v přednesu i při vzájemném kontaktu měly i vypravěčky, pro publikum byla sdělnost příběhu zachována a werichovský humor také. V pozdější diskusi se hovořilo o vhodnosti použít v celé inscenaci pro postavu Barky loutku, která se jen jednom okamžiku (při omdlení) objevila na scéně. Posuzovala se její výtvarná podoba a zdůraznila se i nutnost dodržovat pravidla při vodění loutky pro každého, kdo s loutkou přijde do kontaktu.

Báseň **Spíž** Ljuby Štíplové ze sbírky Povídám, povídám neplechy přednesla Markéta Charouzková, žákyně **3. tř. ZŠ SNP z Ústí nad Labem** (na vystoupení ji připravovala maminka). Příjemný dojem z přednesu poněkud oslabila zbytečně popisná gesta, která odváděla posluchačovu pozornost od vnímání vtipu založeného na hře se slovy. Stejně zbytečná pro diváka byla i ouška myšky, která si přednášející nasadila, přestože báseň v ich-formě není.

Strašidýlko z Metrwillu, hru Petra Lněničky, si vybral soubor **Jen tak...** ze ZUŠ Postoloprty (ved. Eva Vinterová) – text byl vzat z Amatérské scény 2004/1. Další z duchařsky laděných hříček, jejichž humor by měl vyplynout ze střetu reálného a nadpřirozeného. Zdánlivě jednoduchá zápletka, kdy se člověk z reálného světa, přicházející na hrad ze zisku-chtivosti (vlastník hradu, který doufá, že v něm najde poklad), střetává se strašidly, jež mu jeho plány kazí – dílem ze škodolibosti, dílem z potřeby nebýt rušena. Pro diváka jsou tyto situace zábavné jen tehdy, když má děj spád a odpovídající atmosféru a slovní přestřelky mezi aktéry jsou jasně vypointované a vygradované. Pokud tomu tak není, hra se stává zdlouhavou a humor se vytrácí. Dovedu si představit, že námět hry se dětem ze souboru líbil a některé scény si s chutí i přehrávaly, ale jako celek byla hra nad jejich možnosti vzhledem k jejich současné malé vybavenosti. Někdy divák cítil, že hra přestává bavit i samotné představitele. Lektorský sbor poukázal při pozdější diskusi na některé dramaturgické a scénografické záludnosti, které nebyly domýšleny a omezovaly děti na jevišti v jejich spontánním projevu.

Podle předlohy Daniely Korolupperové vznikla v souboru **Wykulený woči** z Gymnázia Varnsdorf (vedoucí Martina Janáková) inscenace **Putování za nejmocnějším kouzlem**. Hlavní hrdinka této hry – dívenka Josefína, která si nevěří a je vůči sobě příliš kritická, – se dostane shodou okolností do situace, kdy si uvědomí, jak je důležité věřit sám sobě

a přijímat se takový, jaký jsem. Stane se tak při pohádkovém putování za vodní královnou, které musí vrátit nalezený prsten, aby nezahynul les. K diskusi bylo u tohoto představení více věcí. Již sama předloha vybízí k zamyšlení, zda prvotní záměr autorky není více zaměřen na sebereflexi čtenáře než na jeho literární zážitek. Dále zda by v scénáři nešlo vypustit některé epizody, aby představení mělo rychlejší spád a pro diváka měl příběh zřetelnější linii. Rozhodně však bylo toto představení z hlediska divadelního provedení a účinku na diváka hodnoceno jako přesvědčivé. Celá řada nápadů při pohybovém ztvárnění míst, kudy hrdinka prochází, byla originální, vhodný byl i hudební doprovod na klávesy, který příběhu dodával atmosféru, ale především lektorský sbor ocenil přirozený projev dětí. Děti se vzájemně vnímaly (a to nejen při sborovém přednesu). Především přirozenost a vybavenost dětí byly důvodem, proč byla tato hra navržena na postup do širšího výběru národního kola.

Představení **O dvanácti měsíčkách** – podle předlohy Boženy Němcové v podání kroužku **15 čtyřlístků** z MŠ a ZŠ Krupka (vedoucí Pavlína Vopatová) – bylo ukázkou kvalitní práce s dětmi na školním divadle. Nástrahám vleklého a „upovídaného" divadla se vedoucí souboru vyhnula jednoduchým vymezením jevištního prostoru pro děj v chalupě a místem, kde se odehrávají scény s měsíci. Dále pak zvolením vypravěče jako hlavního hybatele děje. Projev dětí byl přirozený, děti byly po celou dobu představení koncentrované. Při diskusi se řešila otázka, proč byl pohádkový příběh pozměněn – zda bylo nutné, aby před získáním fialek vyjmenovala Maruška Lednu názvy všech měsíců, a tak si je zasloužila (poněkud didaktické), a Hátu (v originále Holena) nevedla na nebezpečnou cestu k měsíčkům mlsota (Maruška přinesla pouze dvě jablíčka), ale touha stát se krásnější, neboť měsíčci přidávali Marušce k jahodám a jablkům i více krásy. Domnívám se, že toto rozšíření je stejně zbytečné jako závěrečné podotknutí vypravěčky, že Maruška měla spoustu „hodných" dětí. Není z těch „hodných" dětí opět cítit zbytečná mravokárnost? Možná by scénář mohl přece jenom více čerpat z původní předlohy, byť s pochopitelnými škrty. Obohatil by tak dětský slovník o zajímavé výrazy. Lektorský sbor ocenil tuto příjemnou inscenaci čestným uznáním.

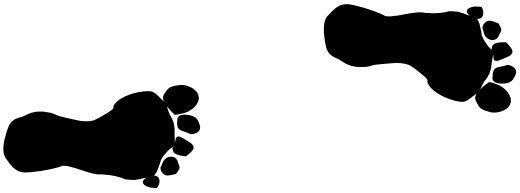
Gymnázium Varnsdorf bylo na přehlídce zastoupeno i druhým souborem – **Hromy a blesky**, který stejně jako Wykulený woči vede Martina Janáková. Pohádku Královna Koloběžka První od Jana Wericha představili její členové pod názvem **O chytré Zdeničce**. Podle slov vedoucí souboru jde o ne ještě zcela dopracované představení. Nicméně bylo vidět, že má předpoklady stát se vtipnou podívanou, při které se diváci nejen zasmějí, ale zamyslí se i nad moudrým poselstvím této pohádky. Představitelka Zdeničky podala sympatický výkon a stejně jako v ostatních představeních byl důležitou součástí tohoto divadla vypravěč, který nás provázel jak samotným příběhem, tak jednotlivými proměnami prostředí, které hrají v této pohádce důležitou roli. Neujasněnost některých scénických záměrů (např. překážející koloběžka), určitá nepřesnost v dialozích a občas poněkud opožděné nástupy ukazují opravdu na potřebu představení dotáhnout. I v této hře se ukázalo, jak je výhodné mít v souboru dobrého muzikanta, který může s hudebními nápady ozvláštnit představení a pomoci mu tím ještě více zaujmout diváka. Inscenace byla oceněna čestným uznáním.

Děti **z 5. A ZŠ a MŠ Krupka** pod vedením paní učitelky Tourkové předvedly recitační pásmo věnované oblíbenému tvoru řady našich obydlí **Kočka**. Nepřehledná montáž textů – verše, heslo z encyklopedie, výroky slavných o kočce, ale i náročná Baudelairova báseň o kočce-ženě – měla posluchače utvrdit o mimořádnosti tohoto tvora. Proč se tak nestalo? Děti, které přednášely, spíše tušily, než chápaly, co říkají. Z jeviště se k posluchačům nesly zatěžkané vzkazy odborníků přes všechno kočičí, ale ne poselství o hravých a chytrých šelmičkách. Lektoři ocenili snahu o frontální recitaci, rozhodně však doporučili hledat jiné texty, v kterých by děti nacházely krásu poezie odpovídající jejich vývoji a radost ze společného předávání této krásy ostatním lidem.

Závěr přehlídky patřil představení vycházející z Vančurovy pohádkové knihy pro děti **Kubula a Kuba Kubikula**, kterou jsme viděli v podání **Hereckého studia Domu kultury Teplice** pod vedením Svatopluka Vašuta. Soubor, jehož členové mají široký věkový rozptyl od mladšího školního věku až po středoškoláky, předvedl představení, u kterého je na první pohled patrné, že jeho příprava stála všechny zainteresované značné úsilí. Od technického, téměř profesionálního zajištění hry až po zvládnutí jazykově náročného Vančurova textu (jde o dramatizaci Karla Vašíčka v úpravě Marie Vikové, která vyšla ve sborníku *Dětské divadlo 2*). Proč tedy toto úsilí, nepochybně šikovných dětí a dospívajících nezaznamenalo u diváka dostatečnou odezvu? Domnívám se, že hlavním problémem u většiny vystupujících byla zřetelná snaha předvést publiku své dovednosti než jim zprostředkovat příběh jednoho nepovedeného strašidla, lásky malé holčičky k medvídkovi a hloupost některých dospělých. Toto předvádění se u starších členů souboru neslo až na hranici nevkusu (představitel Barbuchy, starosta), což je v naprostém rozporu s cíli dětského divadla, u kterého jde především o všestranný rozvoj a kultivaci jedinců při společných aktivitách. Úsilí vedoucího dětského souboru nemůže být cíleno pouze na samo představení, ale na proces, v kterém si členové souboru utvářejí vztah k literární předloze, hledají možnosti jak najít klíč ke sdělení příběhu. A v případě Vančurově i jak sdělit jeho krásný, ale zároveň složitý jazyk. A na to, zdá se, tento soubor, a především jeho vedoucí rezignovali.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Jakub Hulák, Jaroslav Provazník a Vlasta Gregorová.

Vlasta Gregorová

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - LIBEREC 20. 4. 2013

Útulný sálek Experimentálního studia Lidových sadů v Liberci se v sobotu 20. dubna 2013 stal místem setkání dětí, rodičů, pedagogů a dalších zájemců o dětský přednes z okresů Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa a Semily. Tento celodenní literární maraton si s nimi užívala odborná porota ve složení Eliška Vobrubová, Veronika Kousalová, Lukáš Horáček a Jarek Hylebrant. Organizační zajištění tradičně obstaraly pracovnice nedalekého Domu dětí a mládeže Větrník Liberec, které rozdělily všech 43 recitátorů do dvou programových bloků podle věkových kategorií.

Dopoledne tak zahájilo 12 recitátorů 1. kategorie, kteří se v uměleckém přednesu většinou teprve zabydlují a krajská přehlídka pro ně má být především inspirací k další práci. Skutečným sdělováním, smyslem pro gradaci a uvěřitelností projevu mezi nimi vynikla **Matylda Homolová** z Liberce s textem Daniila Charmse – **Hra**. (Jde o text věkově přiměřený, ale vzhledem ke své struktuře technicky náročný, takže rozhodně není pro každého.) Proto si, stejně jako vloni, odnesla čestné uznání poroty. Další tři recitátory porota ocenila zvláštní pochvalou: **Petr Koudela** z Hrubé Skály zaujal vnitřním nábojem při přednesu textu Zbyňka Malinského: **Jak se z boty stane žralok**, **Valérie Rysová** ze Semil vystoupila s textem Miloše Kratochvíla: **Tučňák v Africe** a **Anna Mifková** z Benešova u Semil si vybrala úryvek z oblíbené **Sísy Kyselé** od Martiny Drijverové.

Ve druhé kategorii se představilo 11 recitátorů a mezi nimi i **Arnošt Kohout** z Turnova, vloni oceněný ještě v nepostupové kategorii. Porota vyzdvihla jeho vnitřní propojenost a přesvědčivou výpověď při přednesu textu Martiny Drijverové **Sísa Kyselá a ušmudlaný rytíř.** Některé přechody mezi postavami se mu sice nedaří udržet a některé konce vět padají do neslyšitelna, ale přesto má divák chuť naslouchat. Neodpustitelné by bylo, pokud by si Arnošt do června nepřečetl první díl Sísy. Určitě to pomůže i přednesu. **Filip Sedláček** z Jablonce nad Nisou byl pro ostatní recitátory inspirativní v tom, jak přesnou představu měl o svém příběhu. Žáčkovo **Ušaté torpédo** tak mělo přesné důrazy a stojí za to zapracovat například na odbourání stereotypního konce. Kromě těchto postupů udělila porota čestné uznání **Karolíně Lašákové** z Liberce za výrazný projev

v přednesu textu M. Rázusové-Martákové: **Škola.**

Výrazné rozdíly v úrovni jednotlivých interpretů včetně základní nevybavenosti, dramaturgických chyb nebo přepjatě vnějškového projevu se ještě výrazněji projevily ve vyšších kategoriích, kterým bylo věnováno přehlídkové odpoledne.

Výjimkou byl text Daniila Charmse - **Pohádk**a, přesně vybraný na tělo **Filipa Kouta** z Liberce. Jeho živá a strhující interpretace, zaujetí, schopnost pohrávat si s polohami nadšenými i pochybovačnými a přesná práce s temporytmem (zvláště ve střední části) Filipovi jednoznačně otevřely bránu do Svitav. Jeho úkolem bude vyrovnat se s udržením tahu i ve druhé půlce dlouhého textu. I proto si jako doplňkový text zvolil Wernischovu drobničku - **Nejlepší ptáci**. **Ondřej Vlášek** z Jablonce n. N. se představil se svou interpretací **Tlachapouda** (L. Carroll) a se **Stručnou úvahou o potopě** Miroslava Holuba. Zatímco u Tlachapouda porota ocenila výraz a hravost práce s textem, na Stručné úvaze bylo možné demonstrovat dobrou práci s pauzou. Škoda jen zahozeného konce. Úroveň zbylé části kategorie (9 recitátorů) porotě neumožnila udělit žádné čestné uznání.

Nejobtížnější bylo předstoupit před nejstarší kategorii, rozdat 8 účastnických listů a čokolád a pouze jediný postupový list (spolu s knižní poukázkou). Ten patří **Šárce Knížkové** z Jablonce nad Nisou a to i přes velkou výhradu k dramaturgii. Text **Prevítem snadno a rychle** od Simona Bretta se nesetkal s diváckou odezvou a onen prevít systematicky deptající své novopečené rodiče si ani na chvíli nezískal posluchačovy sympatie. Šárčin kultivovaný a příjemný projev lépe vyzněl v Žáčkově **Písničce pro škaredé holky**, takže se zařadila mezi tu lepší část interpretací tohoto notoricky známého textu.

Snad byly na vině skvrny na slunci, propad populační křivky nebo nepoučený výběr porotců v okresních kolech. Nevím. První dvě hypotézy mě naplňují optimismem, ta třetí mě děsí. Ale je to tak, že složení poroty je závislé na rozhledu organizátorů, kteří nemusí být v oboru kovaní. Je tak možné, že na okresních kolech končí recitátoři, které bychom z kraje rádi poslali dál. Pedagogickým úspěchem porotce (v libovolném nižším kole) tak může být i prozření kolegy, který po zásadním střetu nad jedním z výkonů ustoupil a konstatoval, že „se na tu přehlídku do Svitav bude muset někdy jet podívat". Přeji jemu i vám příjemné zážitky.

Lukáš Horáček.

JABLONEC NAD NISOU 13. 4. 2013

Krajská dětská divadelní přehlídka Libereckého kraje se konala opět v Jablonci nad Nisou. Její zvláštností bylo, že zde byly i inscenace, které se ucházely o účast na národní přehlídce pantomimy a pohybového divadla Otevřeno Kolín. Z tohoto důvodu byl do poroty přizván jako odborník na pantomimu Jindřich Zemánek, v porotě byla i specialistka na tanec s širším záběrem. Toto řešení však nebylo šťastné – specifika obou oborů i jejich kritéria jsou natolik odlišná, že je třeba v budoucnosti tyto přehlídky zcela (časově, porotou, hodnocením) oddělit.

Jinak stejně jako v minulých letech v dopoledních hodinách probíhaly dílny/semináře pro soubory, odpoledne vlastní přehlídka jako maratón s minimálními časy na přestavění jeviště/přípravu. Pravda, na jevišti nebyly žádné složité konstrukce, se světlem se příliš nepracovalo, nicméně mám pocit, že tento spěch nepomohl příliš soustředění souborů.

ZŠ Aloisina Výšina Liberec (ved. Miloslava Čelechovská) zpracovala po svém povídku Vladimíra Škutiny **Kde bydlí čas**.

Představení vzniklo původně jako příběhové drama v rámci estetické výchovy druhého ročníku školy zaměřené v tomto roce na tvořivou dramatiku. Z tohoto tvaru pak vytvořili jakousi koláž a ta přešla až do divadelního představení.

Zmíněný pramen v koláži je na představení trochu znát (tedy pouhé propojení více propracovaných scének), přesto si soubor udržel jednotný styl, linie povídky zůstala srozumitelná.

Soubor přináší množství nápadů – úvodní scéna, kdy nikdo z rodiny nemá čas na malou Karin, i když se v rolích otce, matky a sestry vystřídají všechny ostatní děti, nepůsobí nudně, naopak jde o skvělé balábile výměny mikrosituací, které není ani dlouhé, ani nenápadité. Scéna hodin – kukaček, jejich strojový chod vytvořený z dětí funguje výtvarně i v rámci děje.

Jednoduché kostýmy a jejich barevnost – tedy kombinace černé a ostře žluté skvěle zapadaly do iluze hodinového strojku i dalších situací (děti v černém, žluté doplňky). Tato barevná kombinace na jevišti fungovala skvěle a vyvolávala i pocit tajemnosti. Trochu větší problém byl s umístěním akcí na jevišti a s využitím prostoru. Také práce s pohybem v jeho stylizaci nebyla vždy dotažena, strojek např. mohl působit jistěji a přesněji.

Ne už tak dobře vyšly mikrosituace, které Karin s hodinářem vidí z vikýře hodinové věže – mělo by jít o situace, ze kterých Karin pochopí, že čas není jen bubák, který ji straší, ale že k vytvoření krás a užitečnosti tohoto světa je čas také potřeba. V tomto smyslu se situace zdály být jako nahodilé, vytvářené odlišným stylem než zbytek představení (čišely z toho postupy improligy)...

Soubor řeší problém času (a vyústění povídky) po svém – byl to sen, představa Karin, která do ní utekla, když na ni nikdo z rodiny neměl čas.

Vzhledem k nedostatku zkušeností souboru či spíše třídy však není jisté, zda jsou děti tento tvar dostatečně dlouhodobě fixovat – ale to už je běžné riziko.

O zdivadelnění poezie Jiřího Koláře se pokusil **DDM Vikýř Jablonec n. N.** (Alena Telenská – ved. i úprava) v inscenaci **Mezi tupci**. V první polovině jde o kompozici situací jakéhosi možná (řečeno s rezervou) konzumního života, nešvary, které se dětem nelíbí, přecházejí do zvířecího projevu (pomlouvání – slepice, fandění – opice, konzumace jídla – prasata). Není však sdělný ani výběr nešvarů, ani vztah k nim. V podstatě je nejčistší první situace. Druhá část je částečně rytmická (tleskání, zastavené obrazy, pulzující kytka z klobouků) – snaží se více sdělit poezii Koláře, je více o ideách a o tom, jaký on má vztah k tzv. tupcům. Přesto mám však pocit, že právě ono „tupectví" a jeho pochopení, resp. jeho komunikace směrem divákovi, který si většinou pod slovem „tupec" představuje něco zcela odlišného, je největším kamenem úrazu této inscenace. Jejím kladem je výtvarná čistota tvaru.

Kámoš Drámoš ZUŠ Turnov (ved. Alena Tomášová a Romana Zemenová, obě spolu s kol. i autorky) se představil v inscenaci **Husiti**. Jako bychom se ponořili do učebnice vlastivědy – divadlo zde má formu víceméně didaktické pomůcky od vzniku husitství až po jeho odeznění. Děti pracují často tvořivě, ale s různou úrovní invence. Nejlépe tak působí několik jednotlivých situací (navození prostředí práce na poli a nevolnictví, bitva u Sudoměře, Žižkova smrt, další bitva Prokopa Holého,...), které vždy obsahují nějaký konkrétní nápad. Suverénně nejlepší jsou loutky vytvořené z rukou v poslední výše zmíněné scéně – vliv „Čmukařky" R. Zemenové se zde nezapře. Posouvání ani ne tak děje jako doby a nutných historických fakt mezi jednotlivými etudami je pak jen jakousi omáčkou. Použití nesourodé hudby (zejména pak píseň J. Nohavici Husita v kontextu latinského zpěvu u papeže a husitského chorálu) také působí nevyrovnaně. Nicméně je v souboru cítit velký tvořivý potenciál do budoucnosti.

Jedno z téměř hororových představení přinesl soubor **KUKI-KUKI ZUŠ Železný Brod** (ved. Milana Vilušínská, se souborem i autorka) v inscenaci **Horhádky.** Na kostře zkažené narozeninové oslavy a vztahu dvou sester propojené s pohádkami a jejich proklamované prezentací jako hororů vyplouvají na povrch temné povahové stránky obou sester. Snad by mělo jít i o jakési rozloučení s pohádkami a vstup do života. Ale... Zdá se, že soubor chytá mnoho zajíců najednou a ještě se nerozhodl, co a jakou formou bude akcentovat tak, aby to bylo pro diváka sdělné. Souboru je vlastnější parodování pohádek či secvičený tanec na mejdanu než hluboká psychologie vztahů. Objevuje se i řada nelogičností – co je horor, resp. je scénka hraná z pohádky opravdu proklamovaným hororem? Proč se vůbec ostatní účastníci oslavy zapojují do hraní, jaká je jejich funkce? Není jasno ani uvnitř pohádek (Perníková chaloupka, O dvanácti měsíčkách, Sněhurka a 7 trpaslíků) – proč se co děje. Slovo „proč" je asi nejčastější otázkou, kterou si divák v různých souvislostech pokládá. A ne vždy tam, kde by o to soubor stál.

Soubor nesoubor **Jizeránek ZŠ Benešov u Semil** (ved. Jaroslav Vávra) přinesl jakousi formu dnešního dětského lidového či sousedského divadla v inscenaci **O Břetislavovi a Jitce aneb Jak si ukrást nevěstu**. Proč „nesoubor": Z 25 dětí v celé škole 16 hraje. Nescházejí se pravidelně – spíš jen ad hoc k projektu. Člověk si připomene sousedská divadla typu zobrazeného v prvním filmu Věry Plívové-Šimkové O Sněhurce či zmatené vystoupení žáků školy na akademii ve filmu Páni kluci. Prostě nejde tak o divadlo. Jen o jakési převyprávění příběhu s řadou klipových ilustrací, při kterých často děti nevědí samy, co je to bylo naučeno, vykonávají své úkoly, ve kterých inscenátor rezignuje na výtvarný soulad, atd. Chybí lépe zpracovaný pohyb, zpěv, přesto je obdivuhodná energie, kterou se soubor svého projevu drží. V tomto smyslu se dá hovořit i o určité (neúmyslné) stylové čistotě, inzitnosti projevu.

Loutkovou hru Aloise Mikulky **O pokažené válce** upravila pro **ZŠ a MŠ Kořenov** jeho vedoucí Jiřinka Mayová. Předloha by možná souboru odpovídala, zdá se však, že se soubor zcela minul s dětským divadlem i divadlem jako takovým, o dramatické výchově ani nemluvě. Přehrávání, rádoby „televizní" fórky, prostě dort jak od pejska a kočičky. Chybí zde jakákoli nadsázka, vtip zvnitřku, fantazie. Snad nejautentičtěji působí chování chlapce, hrajícího krále, který z nudy či rozpaků (nenarežírovaně) okusuje žezlo – ale to nejspíš soubor nechtěl.

Podruhé se na přehlídce objevila dvojice spoluautorek (se souborem) a vedoucích Alena Tomášová a Romana Zemenová. Tentokrát se souborem **Bezevšeho ZUŠ Turnov** a inscenací **Líza.** Představení se točí kolem problémů dívky Lízy, která se příliš brzy setkává s realitou rozdělené rodiny, tedy problémem, který řeší v dnešní době asi hodně dětí, je velmi zajímavé, a hlavně, nepůsobí pesimisticky ani zatěžkaně. Vzniklo poté, co si v souboru s dětmi jeho vedoucí hrály s rodinnými vztahy a zjistily, že tři čtvrtiny z 12 dětí žije v neúplných rodinách. Skupina je nová, vznikla v září minulého roku. Do poměrně dobře mezilidsky fungující rodiny, která má sice hluboko do kapsy a večeří topinky, vstupuje úspěch tatínka, spisovatele, který píše pohádky. Najednou má plno nabídek, rodina je na tom ekonomicky lépe, ale také je tu jistá manažerka, a „do bytu začíná podivně foukat." Dochází k rozvodu a výměně bytu za dva malé, Líza zůstává s tátou, máma má mladšího bráchu. Táta se dává na velké psaní, vymění psací stroj za notebook, stroj zabavuje Líza a začíná psát sama. Setkává se s představou i realitou nové školy a všeobecného nepřijetí nové žákyně spolužáky (druhou představu s hodinou tělocviku doporučila porota souboru uvážit a upravit, případně zcela vypustit – nepřináší nic nového ani dějotvorného), její spisovatelské nadání jí pomůže si ve třídě jakés takés postavení vydobýt. Ale situace doma ji trápí, táta navíc přestává mít nápady. Nové prostředí a osamělost mu nepomáhá. Tím pádem se ztrácí i „manažerka", která se táty držela spíše jako parazit na jeho tvorbě. A vypadá to, že se máma s tátou dají zase dohromady. Přes topinky. Malé mínus viděla porota v trochu nahodilých kostýmech, které odvádějí pozornost. Je třeba dopracovat i herectví, ke kterému soubor evidentně směřuje – u takovéhoto typu divadla je důležité. Věnovat pozornost i soustředění souboru a zbavit se nedivadelního neklidu dětí v postavách mimo hlavní hru.

Pouze do soutěže o postup na Otevřeno Kolín byl přihlášen **Pohybový soubor divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec** (ved. Lukáš Horáček) s inscenací **6 objektů touhy**. Nápaditě autorské představení kolektivu bylo kompozicí vztahů k různým ‚modlám', s kterými některé dnešní dívky žijí. Ať již šlo o líčení, jídlo, spánek, peníze, módu či počítačovou komunikaci, vždy bylo vidět, že aktérky tyto jevy dobře znají a tím pádem si s nimi dokáží i poradit. Soubor prý původně objektů napočítal asi jedenáct, po vyčištění a se současným stavem souboru jich však zůstalo šest. Je pravda, že vzhledem k věku souboru by člověk zejména předpokládal, že se zde objeví i navazování vztahů s kluky ☺. Inscenace hýří nápady, z nichž některé jsou zcela dokonalé (pojídání bagety s barokní hudbou, hromadění bot, do kterých se už nevejdu), většina by však stála za důkladnější zpracování, lepší rytmizaci uvnitř scén, projasnění celé kompozice či hledání cesty jejího spojení (v současné podobě může v podstatě běžet, jak dlouho chce, člověk se baví, ale nejde to odnikud nikam). Hudební plán je také trochu takovým eintopfem – pročištění by i zde bylo na místě.

Jeden z klasických japonských příběhů převyprávěných Věnceslavou Hrdličkovou přinesl soubor **Bodlinka Bohosudov** (ved. Jana Pucharová, spolu s kolektivem i úprava) pod názvem **Soudce Ooka a urozený pytlák**. Inscenace byla zajímavá svojí atmosférou, do značné míry čistou výtvarnou a hudební stránkou. S dalším projevem již měl tento soubor, stojící na začátku své práce, již problém. Děti nebylo moc slyšet, ani jim nebylo rozumět, ty, které zrovna „nehrály", nebyly soustředěné, jejich neklid odváděl pozornost, v situacích nereagovaly, jen „čekaly na narážku" apod. Tím pádem inscenace vyzněla více jako rozhlasová hra (poslouchaná v místě se špatným příjmem). Přesto některé situace na scéně stály za pozornost – zejména navození prostředí na začátku a pohybově zajímavé odvádění vězňů.

Soubor **TS Magdaléna o.s. Rychnov u Jablonce n. N.,** který soutěžil jak o účast na Otevřeno Kolín, tak na Dětské scéně, přivezl autorskou inscenaci **Skrz sebe vidím sebe…** (ved. Magdaléna Rellichová). Jde vyloženě o představení scénického tance, tedy částečně abstraktní s docela čitelným vodítkem - o vyrovnávání se s více stránkami osobnosti v sobě samém. Provedení, jak již u tohoto souboru bývá zvykem, je technicky velmi dobrý. Tématem je jednotlivec při svém poznávání světa, kdy prochází strachem, osamělostí, obavami i stoupajícím adrenalinem jeho stereotypem, si náhle uvědomuje svoji existenci, začíná vnímat lidi, kteří mají dvě tváře – tvoří jakási podivná zrcadla, ve kterých se nejen vidím, ale která mi ukazují i to, co nechci, manipulují mnou. Zrcadla, která mne ovládají, dokážou ublížit i pomoci. Jedinec dochází k poznání, že to jsou jen různé tváře sebe sama. Panoptikální postavy se míchají s těmi nemaskovanými – skoro každý má dvě tváře. Situace se vrací do úvodního stereotypu, nyní již však ho nahlížíme jinak. Práce s polomaskami i kostýmem, jak výtvarná, tak i pohybová (=polomasky vertikálně dělí obličej na dvě poloviny) je na velmi dobré úrovni. Děti a studenti se na výrobě kostýmů i masek podílejí. Tanečníci přesně vědí, co sdělují jak svou prací výtvarnou, tak taneční. Jsou obrovsky soustředění. Problémem této inscenace je, že nemusí být vždy sdělné pro každého, i to, že ne zcela naplňuje požadavky dětského divadla – jiné předchozí inscenace souboru byly v zařazených divadelních prvcích (děj, situace, postavy, pohybový dialog) dále.

Druhý mírně hororový námět, tak trochu i sci-fi přinesl soubor **Divadlo Vydýcháno ZUŠ Liberec** (ved. Lukáš Horáček) v inscenaci **Druhá máma** (autor L. H. a soubor). Dospívající dívka Eva nesnáší svoji matku, která jí podle jejího názoru nic nekoupí, manipuluje s jejím časem, vstupuje jí do pokoje bez varování, chce, aby se učila. Prostě normál. Dívka (kdesi) zjistí, že si může objednat robota, figurínu, loutku (kterou tedy někdo vyrábí), sestaví si novou mámu a oživí ji. Jak to, že to umí, inscenátoři neřeší, dokonce v situaci, kdy se v zemi rozmáhají i roboti jiných dětí se ozve replika: „Myslíš, že jsi byla jediná, kdo na to přišel? Na co? Jak nás oživit…" „Byla první." Což je značně nelogické. Nicméně, nová máma za Evu žehlí průšvihy, vše jí dovolí (co zatím dělá – po dobu několika měsíců, původní matka, nevíme), ale přeroste nakonec Evě přes hlavu – hrozí nadvláda robotů. Eva přijde na to, že robota zničí objetím – láskou – a vrací se k pravé matce. V práci souboru se zkřížila problematika rodinných vztahů, improvizace, touha po hraní hororu, pohybová cvičení. Sci-fi však stejně jako pohádka, detektivka apod. potřebuje zejména logiku!!! Strach a tajemství vychází z logiky věci, a to zde nebylo. Souboru se však podařilo vytvořit zajímavou tajemnou atmosféru.

Posledním představením přehlídky byla známá dramatizace Radima Svobody přelohy Runera Jonsona **Viking Vike** v podání souboru **Bohosudovské divadlo BODLO** (ved. Jana Pucharová a Lenka Trtíková). Soubor bohužel příliš spoléhal na kvalitu předlohy a zapomněl si hrát, zapomněl tvořit. Proto působí některé scény bezradně, děti si občas na jevišti překážejí, některé scény patrně soubor převzal z textu, aniž si je sám vůbec vyložil (trampolína, kolotoč,…). S hlavním scénickým prvkem, sítí, pracuje soubor dobře. Horší je to už s výtvarnou podobou kostýmů a rekvizit (nezdůvodněné mísení reálných rekvizit s fiktivními)… Soubor se snaží pomoci zrytmizování situací i pomocí bubínků a jiných „zvukadel", těm však chybí to základní, rytmus. Je pravděpodobné, že soubor se ještě s nedostatky popere a inscenace se tzv. „vyhraje" – ukazuje se, že vystupovat na krajské přehlídce s premiérou není zrovna to nejlepší.

Za lektorský sbor ve složení Veronika Vaculíková, Pavel Skála, Tereza Johnová-Holásková, Jindřich Zemánek zapsal jeho pátý člen Karel Tomas.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

ČTYŘI DNY PLNÉ INSPIRACE

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ HRADEC KRÁLOVÉ 18.–19. A 25.–26. 4. 2013

Krajské kolo přehlídky dětských recitátorů, které proběhlo v královéhradeckých Jesličkách, tentokrát přineslo nejen úžasnou atmosféru, ale především celou řadu zajímavých a inspirativních výkonů a příjemných setkání.

Asi největším kladem letošního ročníku byla pestrá dramaturgie. I když Žáčkové, Macourkové nebo Fischerová nechyběli. Došlo dokonce na Erbena, a několik dalších čítankových evergreenů. Nicméně interpretům je nutné v těchto případech přiznat velkou snahu o osobitý a ne zcela tradiční přístup. Lze tedy říct, že sítem okresních kol (celkem se okresních kol královéhradeckého kraje účastnilo 434 recitátorů, I. kategorie: Náchod 18, Jičín 19, Trutnov 23, Rychnov nad Kněžnou 15, Hradec Králové 32, II. kategorie: Náchod 26, Jičín 23, Trutnov 29, Rychnov nad Kněžnou 18, Hradec Králové 45, III. kategorie: Náchod 14, Jičín 17, Trutnov 20, Rychnov nad Kněžnou 8, Hradec Králové 37, IV. kategorie: Náchod 15, Jičín 17, Trutnov 18, Rychnov nad Kněžnou 9, Hradec Králové 31) prošly výstupy, jejichž účast v krajské přehlídce byla zcela jistě oprávněná.

Daleko větším problémem byla ve všech kategoriích jednoznačně kultura mluvy. Tento neblahý trend, bohužel, přetrvává, a to nejen u dětských soutěží, již řadu let. Artikulace, správná výslovnost hlásek, posazení hlasu, práce s dechem, bránicí, dechová ekonomie. S tím zápasila téměř většina vystupujících. Potěšujícím faktem bylo, že se zvyšujícím se věkem recitátorů zásadních chyb tentokrát ubývalo. Navíc osobní vklad, touha po sdělení a kontaktu s diváky, chuť pracovat s textem a objevovat skrze něj nepoznané dalece převyšovaly všechny technické nedostatky.

Největší předností PRVNÍ KATEGORIE byla neskutečná atmosféra. Nikde ani známka po trémě, soutěžní nevraživosti, strojenosti, křeči. Vstřícní, uvolnění a otevření byli recitátoři i diváci. Výsledkem bylo krásné dopoledne, během něhož zazněla řada milých textů. Většina vystupujících působila autenticky, jak už to u dětí bývá. Čeho se nedostávalo v technice, přebila přirozenost projevu. Texty byly podány jasně, sdělně. Ze všech oceněných porotu nejvíce zaujala **Adriana Antošová** s povídkou Mileny Lukešové **Když je zahrádka malá** a **Kateřina Pánková** s **Uplakanou muchomůrkou** Daisy Mrázkové. Šlo o velmi dobře zvládnuté texty, vyprávěné živě, s velkým zaujetím, snahou o budování atmosféry a zdařilým pokusem o dramatický oblouk. Oběma dívkám se také povedlo navázat kontakt s publikem a udržet jej po celé vystoupení.

V podobně uvolněném duchu se nesla i KATEGORIE DRUHÁ, kde byly výkony ještě vyrovnanější a určit tak dvojici postupujících, kteří se pojedou prezentovat na Celostátní přehlídku dětských recitátorů, bylo o to těžší. Nejvyšší ocenění si nakonec odvezla do Trutnova **Michaela Součková** za **Pohostinné krávy** Pavla Šruta a do Černíkovic **Filip Hovorka**, který si pro své vystoupení vybral Kahounův **Pískací kornoutek**. Vtip, lehkost a nadhled bodovaly.

Nejrozpačitěji se jevila KATEGORIE TŘETÍ. Svázanost, bezobsažné odříkávání textů, vyprávění bez zaujetí vedoucí odnikud nikam. Nedbalá práce s veršem, popřípadě velký důraz kladený na formu, která pak ubila vlastní příběh. Rozpaky skrývané za nuceným a umělým smíchem, křikem, lacinými gesty, pseudointelektuální pózou či postojem předstírajícím naprostý nezájem. Ztuhlost a zařatost, nechuť se uvolnit, odvázat, radovat. Vezmeme-li ovšem v úvahu, že většina soutěžících této kategorie prochází složitým a nelehkým obdobím dospívání, kdy na jedné straně tu vedle sebe stojí mladí lidé toužící vstoupit do světa dospělých a na té druhé rozpačitě vyhlížejí stále ještě malé děti, je jistá nevyrovnanost výkonů pochopitelná. Určitá osobnostní nevyhraněnost a tápání se odrážely i na mnohdy ne zcela adekvátním výběru textů. Objevily se případy, kdy zvolená předloha byla značně pod možnostmi recitátora a naopak tu byly texty, k jejichž věrohodnému zpracování je zapotřebí velká míra nadhledu a životních zkušeností. S tím pochopitelně souvisely i problém s výstavbou textu a volbou interpretačních prostředků. Řadu z nich by vyřešil podrobnější rozbor a pozornost věnovaná formě. Právě ta totiž zpravidla

výběr interpretačních prostředků předurčuje. Navíc vždy je třeba vědět, CO a PROČ chceme sdělovat. K jakému cíli chceme posluchače dovést. Aby toho mohlo být dosaženo, musí každý interpret zaujmout k textu jasný postoj. Nalézt osobní vztah k událostem, o kterých mluví, vzít autorova slova za svá. Je třeba si uvědomit, že na rozdíl od divadla, kde se herec může schovat za svoji roli, během přednesu předstupuje recitátor před publikum pouze a jen sám za sebe. O to je tato disciplína náročnější, takové vystoupení intimnější a vyžaduje tedy mnohdy větší odvahu. Je tak pochopitelné, že mají-li recitátoři zmatek sami v sobě, jen těžko budou zastávat jasné názory k textům. Ovšem nic není tak černé, jak by se na první pohled mohlo zdát. I v této kategorii se objevila řada zajímavých výkonů. Právě vědomá práce s textem, nadhled, chuť a touha po sdělení, smysl pro rytmus, humor a umění pointovat poslaly na národní přehlídku **Radima Trníka** s **Damiánem Tejklem**.

O tom, že k textům lze přistupovat velmi různorodě, přesvědčili všechny přítomné účastníci ČTVRTÉ KATEGORIE**.** Ta překvapila velkou pestrostí v dramaturgii a vysokou a vyrovnanou úrovní výkonů. Zároveň byla také pozoruhodnou přehlídkou různých přístupů k samotné interpretaci textu. Od vystoupení jasně založeného na formě, přes osobitou výpověď až po naprostou převahu interpreta. Vedle sebe zde najednou stáli recitátoři sloužící autorům i ti, kteří „využili cizích textů“ pro možnost prezentace vlastních názorů a pocitů. Bylo zajímavé sledovat, jak dva naprosto shodné texty mohou zcela odlišně vyznít, aniž by ta či ona interpretace byla špatná. O rozdílných „recitačních školách“ lze hovořit i v případě dvojice postupujících. **Jan Kňážek** z Rokytnice v Orlických horách v textech Pavla Exnera **Co seš – datel?** a především pak **Petra Rákose** Korvína čili **Kniha o havranech** prokázal, že má jasný názor, za kterým si pevně stojí a který hodlá sdělit posluchačům bez ohledu na to, zda se s ním ztotožní či nikoliv. Výběr textu jasně korespondoval s osobností recitátora. Jeho vystoupení bylo v dobrém slova smyslu provokativní a tím velmi inspirativní.

Oproti tomu Judita Brodská z Hradce Králové překvapila dramaturgickým výběrem, rozmanitostí a šíří svého rejstříku. Zatímco v prvním kole pobavila ironickou Vieweghovou bajkou O kohoutkovi a slepičce, ve druhém přítomné uzemnila břitkou Legendou Charlese Bukowského. Předvedla, že umí nejen s lehkostí a nadhledem vyprávět a pointovat veselý příběh, vytvořit odlišné charaktery postav, ale také precizně pracuje s veršem, rytmem, atmosférou. Je schopná humoru i krutého sarkasmu. Navíc je charizmatickou osobností technicky velmi dobře vybavenou.

Po takových zážitcích se tedy vkrádá otázka, zda není nešťastné, když se recitátoři v okresních a krajských kolech musejí prezentovat dvojicí textů, aby se jim pak v tom celostátním, které má být výběrem a přehlídkou toho nejlepšího, dostalo možnosti přednášet text pouze jediný. Pro vzájemnou inspiraci, pestrost programu a v konečném důsledku i pro další práci a rozvoj na poli uměleckého přednesu je tento systém přinejmenším nešťastný!

Jaroslav Pokorný

DĚTI A LOUTKY V DRAKU

HRADEC KRÁLOVÉ 12.–14. 4. 2013

Ve dnech 12. - 14. dubna 2013 proběhla v prostorách Divadla Drak v Hradci Králové Loutkářská a dětská divadelní přehlídka, která byla postupovým kolem pro celostátní přehlídky Loutkářská Chrudim a Dětská scéna Svitavy. Tohle spojení obou přehlídek se osvědčilo už v loňském roce, protože v kraji se objevuje řada dětských loutkářských souborů, které se účastní soutěže o postup na obě celostátní přehlídky. Letos jsme tedy viděli celkem sedmnáct soutěžních představení - jedenáct usilovalo o postup na LCH a třináct na Dětskou scénu. Začnu souborů, které soutěžily pouze o postup na Dětskou scénu, bylo šest.

Poprvé jsme se na přehlídce setkali s **DS Hejahej Občanské besedy o.s. z Opatovic nad Labem**, který pod vedením Michaely Šedivé začal pracovat teprve nedávno a jsou v něm děti nejrůznějšího věku. Inscenovala s nimi předlohu Eduarda Petišky **Bylo jednou jedno divadlo**. I přes snahu vytvořit určitý styl a viditelnou režii využívající krátkých sekvencí, střihů a tmy byly děti spontánní a nadšené a hra je bavila. Některé epizody se vydařily lépe, některé méně, ale každopádně to byl sympatický začátek práce souboru.

Rozcuchaní vrabčáci, ZUŠ Třebechovice pod Orebem, přivezli na přehlídku známou pohádku **O kohoutkovi a slepičce** v režii Jiřiny Krtičkové. Hned v úvodu zaujaly kostýmy dětí - jejich pomocí vytvářely krajinu, po níž slepička (textilní loutka) putovala, aby získala vodu pro kohoutka. Uvítali jsme, že zpáteční cesta slepičky se udála pouze ve zkratce, kdy si ji děti předávaly. Jen byl příliš hlasitý kytarový doprovod, takže občas bylo dětem hůře rozumět. Jinak použité prostředky odpovídaly věku dětí a jistě byly určitým vývojovým stupněm v jejich získávání divadelních zkušeností.

Studio Šrámkova domu Sobotka zahrálo dvě představení dvou skupin dětí. Sakiho **Nevhodná pohádka** byla situována do vlakového kupé, v němž cestuje tetička se čtyřmi nezvedenými dětmi a jeden starší pán, který děti získá „výchovně nevhodnou“ pohádkou. Ocenění-hodná je především herecká složka inscenace. Zaujaly také stylizované kostýmy včetně klobouků (jen byl styl trochu narušen džínami představitele pána). Rušily polstrované židle, které měly představovat kupé vlaku. A také se v podstatě příběh mohl odehrát kdekoliv, protože vlak do něj nebyl nijak zakomponován.

Druhé představení Studia neslo název **Jak byl napsán první dopis**. Autorem předlohy je Rudyard Kypling a děj se odehrává v mladší době kamenné. Dobře zde fungoval rytmus – bubnování na bubínky, jen bylo občas hůře rozumět. Fungovala i štronza, děti měly nadhled a věděly, co a proč dělají, a taky se bavily tím, že baví nás.

DS Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek, se představil s **Africkými pohádkami.** (První nese název O muži, ženě a obrovi a druhá Kdo je větší přítel?). Také tento soubor používal bubínky a vnímali jsme snahu o určitou rituálnost. A přes hezké nápady (například lámání krku plošným ptákům) a přes výborné nasvícení, které vytvořilo odpovídající atmosféru, začala po určité době rytmizovaná řeč do zvuku bubnů působit stereotypně a přestávali jsme vnímat její obsah. Spojení rituálu s vyprávěním bylo pro děti jistě zajímavou prací, ale filozofie příběhů jde přece jen nad jejich možnosti a tak nám na řadu otázek nemohou dát odpověď.

Zmrzlí vrabci, ZUŠ Střezina, Divadlo Jesličky Josefa Tejkla Hradec Králové, nastudovali Hurníkovy **Muzikantské pohádky**. Soubor pod vedením Evy Černíkové zpracoval tři pohádky v následujícím pořadí: 1. O Milánkovi, který cinká, 2. Petrof a strážníci, 3. Amálka a Albínka. K jejich vnitřnímu propojení využili písničku Emila Hradeckého Bleší kankán. Ústředním bodem scény je piano, s nímž se otáčí podle potřeby a dále je pracováno s jistou stylizací, kdy například u druhé pohádky posléze představitel na smetiště vyhozeného Petrofa začne používat skate s namalovanou klávesnicí, který se tak pro nás stává znakem svobody a volnosti. Hudba je především zpočátku reprodukovaná, ale v závěrečné pohádce hrají dvě dívky živě. Děti byly přirozené a evidentně pochopily Hurníkův humor. Ocenili jsme dramaturgickou výstavbu celku, kdy nejrazantnější pohádka je uprostřed a v závěru pak příběh v podstatě filozofický a trochu smutný, ale to je následně vykompenzováno společným závěrem, kdy je mimo jiné přineseno miminko, jehož narození se očekává v první pohádce, v níž Milánek slibuje, že až se miminko narodí, bude mu hrát.

Dostávám se k inscenacím, které soutěžily o postup na Dětskou scénu i Loutkářskou Chrudim.

Jarka Holasová ze **ZUŠ F.A.Šporka Jaroměř** přivezla tentokrát dvě dětské inscenace. Se souborem **Skorojo** nastudovala pohádku H.Ch. Andersena **Císařovy nové šaty**. Soubor ji zahrál maňásky. Přesněji rukou v rukavici s hlavičkou nasazenou na prstě. Hrají převážně nad paravánem, občas uvnitř v nějakém okénku. Práce s maňáskem je rozhodně kvalitní a zajímavá je i skutečnost, že jdou ještě dále ve smyslu využití zvolených prostředků a nezastírají, že hrají rukama. Například když v úvodu dva maňásci drží společně trumpetu, nebo když při prvním převlékání krále, tedy výměně rukavice za jinou, mu sundají hlavu a pak znovu nasadí, nebo když „kostýmované" ruce tleskají... A také jedné loutce hlavička spadla a slyšeli jsme reakci „au", což bylo rozhodně oživením (prý úmyslným) ve chvíli, kdy představení začalo být trochu stereotypní, a to v situacích, kdy se podvodní tkalci motají u stavu a jednotlivé postavy se chodí dívat, jak jsou s prací daleko.

Se souborem **Malé dvě** jsme se už setkali dříve, ale letos i při zachování názvu hrají děvčata ve třech Werichovu **Lakomou Barku.** Od Jarky jsme se dozvěděli, že text vybrala jedna z dívek (Lenka Jechová) a že dívky neviděly film, takže je nemohl ovlivnit. Předlohu inscenují maňásky a jako paraván jim slouží školní tabule a v podstatě od školního prostředí se tak všechno odvíjí. Píší na tabuli názvy prostředí, v nichž se situace odehrávají, a také kreslí některé „vysvětlivky". Práce s maňásky je na velmi dobré úrovni, svižná a razantní rakvičkárna se vesměs daří, a když náhodou něco nejde hned (například některé z častých cpaní loutek do pytle), stává se to spíš dalším oživením celku než problémem. A velkou předností celku je kromě energie a šikovnosti dívek i to, že duch Werichovy předlohy zůstal zachován.

Další jaroměřskou líhní jsou pak Blechy, tedy různé skupinky souboru, s nímž pracuje LD Maminy v čele s Janou Dvořáčkovou. **DLS Blechy** se představil s autorskou drobničkou Majdy Horákové a Káti Pavlisové nazvanou **Šly žížaly k moři**. Loutky byly různé – žížaly návleky na ruce a na pláži u moře se proměnily v drobné loutky na lehátku, pak se hrálo manekýny a tak podobně. Příběh o putování žížal za vodou byl trošku sledem nápadů a scének bez závěrečné pointy. Ale děti to evidentně bavilo, hrály s chutí a energií a tím dokázaly připoutat divákovu pozornost. A určitě se na tom leccos naučily.

Pod názvem souboru **Miss Blechy** se skrývají dívky vyrůstající zvolna z dětských střevíčků (ale ještě se letos mohly zúčastnit i soutěže o postup na Dětskou scénu). Pod vedením Jany a pod názvem **Jak to bývá v pohádkách** zpracoval soubor motivy z předlohy Milady Mašatové „Čtyři pohádky o jednom drakovi" s tím, že veršovaný text je částečně zachován, pohádky jsou v inscenaci pouze tři (vynechaná je ta o chytré princezně) a vše je částečně propojeno vzájemnou komunikací hereček, kdy si mimo jiné rozdělují charaktery. Hrají na malém stole s dekorací marionetkami na tyčce a v jednotlivých příbězích se situace příliš neobměňují. Navíc ne zcela přesně fungoval zvukový rámec, který je u těchto pohádek vzhledem k různě vrzající brance důležitý. Co ale v této inscenaci funguje, je humor, nasazení a herecký projev dívek, které na sebe evidentně slyší a každá je důležitou součástí celku. Nezapřou, že vyrůstaly pod vedením Mamin a tentokrát jim prý Jana ponechala velkou volnost, aby se samy hodně naučily, a to i za cenu chyb ve výsledném tvaru.

Dětský soubor **EMBETE, ZUŠ Střezina, Divadlo Jesličky Josefa Tejkla z Hradce Králové** pracující pod vedením Jirky Polehni se představil s inscenací **Vlci a prasátka** inspirovanou pohádkou Aloise Mikulky. Hrají na stole marionetami na tyči a prasátka přijíždějí na výlet plošným autobusem. Proti původní pohádce je prasátek i vlků víc (5+5), aby si zahrály všechny děti. Byly šikovné a s voděním loutek si poradily, ale na Mikulkovu poetiku byly zřejmě dost malé, protože si s ní nedokázaly pohrát. Možná by měly blíž k tradiční pohádce.

Pravidelným účastníkem přehlídky bývají také soubory ze **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** a tato tradice nebyla porušena ani letos. Soubor **Překvapený štrúdl** se představil s inscenací...**a klidný bude Canterville**, založené na předloze Oscara Wildea. Hraje ve vizuálně hezké scéně na otáčecí stoličce, většinou malými marionetkami na tyčce. Scéna se často otáčela a tak jsme se ne vždy orientovali, co a proč se právě děje a kterou postavu sledujeme. A také se nám zdálo, že vidíme víc strašidel, ale to prý byly jen různé podoby toho jednoho. Hezkým nápadem bylo třeba roztažení strašidla a využití této plochy ke stínohře, nebo jak si loutka hraje s malou loutkou (strašidlo s ministrašidlem). Ale jinak jsme častými proměnami a nápady byli zahlceni a dlouho nebylo jasné, oč vlastně půjde. To se zastavilo až ve scéně, kdy přišla Virginie a litovala strašidlo s tím, že mu pomůže. Z dřívějšího překotného děje není totiž zřetelné, že se Virginie svým vztahem ke strašidlu vymyká.

Poprvé jsme v Hradci přivítali soubor ze **ZUŠ Česká Lípa**, který se pod vedením Lenky Adamcové představil s krátkou inscenací nazvanou **Zahrada,** která vycházela z motivů předlohy Jiřího Trnky, a i když se o zahradě nakonec vlastně nehrálo, pracovní název zůstal. Viděli jsme děti z přípravného a prvního ročníku ZUŠ, které své zkušenosti teprve sbírají, byly zaujaté a jistě se při práci na této inscenaci hodně naučily. Jen možná nebyla nejšťastnější volba maňásků, protože práce s nimi není jednoduchá a bylo to trochu znát. Tam kde mohly být děti jen samy za sebe, byly uvolněnější.

O postup pouze na LCH soutěžily další čtyři již dospělé soubory.

Loutkářská a dětská divadelní přehlídka se v Divadle Drak zabydlela a doufám, že to tak zůstane i nadále. Jsou tu totiž skvělé podmínky a velmi vstřícní lidé – technici i ženy za barem. A navíc k dispozici dva prostory pro hraní a také dílny v Labyrintu pro děti v době, kdy se jejich vedoucí účastní diskuse s odbornou porotou. A letos přibyla také několikrát Michalem Drtinou odehraná Šípková Růženka, kterou hrává ve starém rodinném divadle pro předškolní děti ve školkách i doma a hezky s nimi přitom komunikuje. A zvládl i kamarádské zlomyslnosti nás dospělých zvědavců, kteří jsme si jeho produkci nenechali ujít.

Alena Exnarová

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICE 4.–5. A 8.–9. 4. 2013

1. kategorie

Z okresů postoupilo 18 dětí, zúčastnilo se 17. Úroveň byla dobrá, tedy ani ne špatná a také ne vynikající. Většina dětí byla k přednesu dobře motivovaná, i když jim výkon v některých případech kazil výběr textu. Například u veršovaných textů od Michala Černíka a Jiřího Žáčka je svedl rytmus a rým k „vlnkování", nepřirozenému skandování či k nelogickému pokládání větného důrazu, což je odvádělo od sdělení obsahu, hlavní myšlenky.

Děti v této kategorii jsou roztomilé samy o sobě, výhodou je bezprostřednost, živelnost, radost z přednášení. Texty, zejména ty delší, prozaické, jim mnohdy byly blízké obsahem, příběhem, ale ne formální náročností jazykového stylu autora. Občas se stalo, že nezvládly frázování delších vět, na které nestačily dechem; nedostatečně oddělovaly situace členěné do odstavců; neporadily si s řečí vypravěče a přímými řečmi většího počtu postav. Ale jen občas.

Anežka Vargová se výborně zhostila textu Aleny Vostré **Jak se princezna vdala**. S temperamentem, výbornou představou, humorem, odstíněním situací s jednotlivými postavami. **Hana Kočová** udržela veršovaný text Ljuby Štíplové **Perníková pohádka** v rovině přirozeného odlehčeného vyprávění, bez samoúčelných vlnek. **Nikola Šmahel** přednášel text Michala Černíka **Jak Honza vyzrál nad čertem** s vtipem, nadhledem a rozmyslem. Představoval si dobře jednotlivé situace, čemuž odpovídala i temporytmická stavba.

Teprve sedmiletá **Agáta Dušková** zvolila text Martiny Drijverové **Holčička a vodníci**.

Vyprávění poměrně náročné předlohy si užívala od začátku do konce s lehkostí a výborným kontaktem s publikem. Všichni jmenovaní recitátoři byli oceněni diplomem, dalších šest dětí pak získalo čestná uznání.

Bylo to hezké a obohacující úterní dubnové dopoledne v Domě hudby v Pardubicích.

Nina Martínková

2. – 4. kategorie

Všichni účastníci se shodli, že úroveň přehlídky byla letos dobrá. Někdy natolik, že kdyby např. lektorský sbor mohl nominovat na národní přehlídku ve 3. kategorii 3 recitátory, tak by se tak stalo. Co zapříčinilo tento výsledek? Samozřejmě, v prvé řadě výběr. Převažovaly texty, které děti motivovaly, bavily, vyvolávaly jejich představy a splňovaly přednesovou náročnost. Mnohé děti využily nabídku textu, promlouvaly k divákům uvolněně, se zjevným potěšením z vystupování, které sice občas „ujelo" poněkud do přehánění, či tlačení na hlas, ale v podstatě lze konstatovat, že jsme se téměř nepotkali s vystoupením pod úroveň krajské přehlídky.

Opět se potvrdilo, že se velmi vyplatí při přípravě věnovat dostatečný prostor rozboru. Pokud si dítě uvědomí, jak je text utvořen, kde jsou vrcholy, jak je utvořen příběh, jaké postavy – zkrátka "o čem to je, jak je to napsané a o čem budu vyprávět" – jeho vystoupení působí promyšleně, přirozeně a sdělně. Je zajímavé, že se občas problémy s výstavbou přednesového výkonu projevily i u velmi šikovných a připravených recitátorů.

Další nedostatek, který se táhl jako červená nit všemi kategoriemi, je čárkování – při každé čárce klesání hlasem. Při rozborech s recitátory a doprovodem se ukázalo, jak málo se otázka frázování při studiu textu řeší.

Přehlídka se konala již tradičně v malém sálku Domu hudby. Každá kategorie měla svůj den, což bohužel není na každé recitační přehlídce, alespoň dle mých zkušeností. Organizátorka Hana Cihlová opět dokázala navodit příjemnou a klidnou atmosféru, všem, zejména dětem, bylo na přehlídce dobře. Hlavní program, přehlídku dětského přednesu, rámovaly ranní mluvní rozcvička a odpolední diskuse s lektory. O seminář byl zájem, příliš se neprojevoval jinde obvyklý úprk po vyhodnocení. Příjemně zapůsobily i hudební vstupy žáků hudebního oboru pardubických „zušek". Obsazení lektorského týmu se mi zdálo přínosné jak pro děti, tak pro jejich doprovod. To považuji za důležité – nic tak neodradí recitátory a jejich pedagogy od přednesu, jako nechápavá, nepoučená, neodborná a zájem o problematiku dětského přednesu neprojevující porota.

Myslím, že určitě v každém z nás zůstaly na setkání s přednesem v Pardubicích ty nekrásnější vzpomínky.

Ema Zámečníková

Výsledková listina přehlídky:

II. kategorie

Na celostátní přehlídku do Svitav postupují **Jakub Baťa**(ZUŠ Chrudim) a **Natálie Finsterlová** (ZŠ Jevíčko)

Další ocenění získali: Martin Pittner(Dramatická školička Svitavy),Petr Kavička (ZŠ Pardubice – Polabiny I.) a EliškaTRruhlářová (ZŠ Ústecká Česká Třebová)

O čestná uznání se podělili: Alžběta Veselá (ZŠ Sloupnice), Jan Sebránek (ZŠ Pardubice – Polabiny I.) **a** Kryštof Chadima (I. ZŠ Litomyšl)

III. kategorie

Na celostátní přehlídku postupují **Michal Busta**(ZUŠ Chrudim) a **Viktorie Štochlová** (ZŠ Sloupnice) - s textem I. M. Jirouse: Ptala se Františky Marta

Další ocenění získali: Vladimíra Pithartová (ZUŠ Chrudim) – náhradník pro postup a Anna Nováková (ZŠ Závodu míru Pardubice)

Čestné uznání: Anna Kubizňáková (ZŠ Jiráskova Vysoké Mýto) - za přednes textu I. Hurníka: O spravedlivém panu soudci a Natálie Chocholoušová (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – za přednes textu E. Leara: Sovák a Micinka

IV.kategorie

Na celostátní přehlídku postupují **Kamila Kolářová** (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – s textem L. Rostena: Pan Kaplan má stále třídu rád a **Barbora Lohniská** (ZUŠ Lonkova ul. Pardubice) – s textem R. Belingerové: Babička

Další ocenění získali: Vilém Branda (ZŠ Závodu míru Pardubice), Anna Ročňová (ZUŠ Chrudim) a Matěj Nárožný (Dramatická školička Svitavy)

Čestné uznání: Lucie Krausová (ZŠ Javornického Vysoké Mýto) - za přednes textu M. Drijverové: Evžen a Zdeňka Maurerová (ZŠ Jevíčko) – za přednes textu S. Komendy: Zmýlená neplatí

V porotě střídavě zasedali: Mgr. Emílie Zámečníková, Mgr. Jana Trojanová, Mgr. Nina Martínková, Josef Vrána, Petr Kouba

Doplnila Hana Cihlová

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK SVITAVY 12.–13. 4. 2013

Krajská přehlídka dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů Svitavský dýchánek skutečně pohodovým dýchánkem byla. Alespoň pro mě a kolegy, se kterými jsem se ve Svitavách potkávala. Dům, nazývaný Fabrika, se zcela zateplil do všech koutů, a pokud tu někde bloudívají dušičky dělňáků, asi byly bez sebe údivem, co z jejich továrny vyrostlo. Hrálo se ale i v příjemném a malém divadélku Trám, přičemž se mohl vedle něho zdát obrovský sál Fabriky příliš velký na představení Dětské scény, kdyby to nebyl zajímavý sál s dobrou akustikou. Ano, děti jsou často roztomilé a my „dramaťáci" se máme rádi, ale myslím, že to nebyly hlavní důvody mého pozitivního pocitu z přehlídky – vstřícnost zaměstnanců Fabriky, nočním hlídačem počínaje a ředitelem konče, se zdála být nekonečná. Plakáty, pozvánky, programy, uvádění jednotlivých představení – všude byla cítit pečlivost, vztah k věci a profesionalita.

Pokud mohu srovnávat s jinými festivaly dětského divadla, tato přehlídka se vyznačovala i vysokou celkovou odbornou úrovní a velkou pestrostí zvolených inscenačních postupů i přístupů k vedení dětských divadelních souborů. S cílem být poctivou dýchankovou průvodkyni, jsem si rozdělila představení do pěti kapitol. Diskuse vedoucích souborů s lektorským týmem jsem si nahrávala a tak jsem mohla v této zprávě zpracovat pohledy nejen své, ale i ostatních přítomných na diskusích, zejména kolegů lektorů Dominiky Špalkové a Pepy Brůčka. U postupujících a doporučených souborů přímo cituji text uvedený v evidenčních listech.

Kapitola první: Skoro jako ti profíci aneb Podobné není totéž

Pohádka o perníkové chaloupce, O liščí moudrosti, Don Šajn, Skleník a Zlatá šupinka

Pohádka o perníkové chaloupce (na motivy pohádky napsal Václav Rybyšar)

Vedoucí upravil známou pohádku zcela po svém a nazkoušel ji pak s dětmi dramatického kroužku **DDM BETA z Pardubic**. Ve zjednodušené scéně, s nefunkčními vánočními stromky, kdy nebyly v ní ani v textu vytvořeny podmínky pro tvorbu postav, vztahů, kontaktů a situací, kdy jednání na jevišti se proměnilo ve snahu rozesmát publikum samoúčelnými a povrchními „fóry", neměly šikovné děti šanci předat cokoliv ze sebe. Na poli dětského divadla, kde poslání a smysl je výsostně etický a hranice, kdy se „to" daří je tak křehká, je užívání vulgarismů typu „manželka je čůza" apod., mírně řečeno, nemístné. Nemusíme být puritáni, ale když není jiný pádný důvod, nelze tento humor nabízet dětem jen proto, že se mu budou smát. Za kvalitu textu nese zodpovědnost pedagog, neměl by děti jemu svěřené vést směrem k dnes někdy nabízenému pokleslému líbivému kulturnímu trendu. My, učitelé, máme přece poukazovat na to, co děti kultivuje, ne?

O liščí moudrosti (úprava textu Evy Košlerové Petr Štanclová a Jana Endyšová)

Divadelní kroužek **Knoflíček**, který působí od roku 1997 při **DDM Kamarád v České Třebové**, přivezl do Svitav obrovsky výpravné, až muzikálově laděné, představení, ve kterém z barevných přezdobených kostýmů, falešných vousů a výrazného líčení vykukovaly oči mnoha velmi sympatických a šikovných dětí. Ačkoliv soubor ve své anotaci uváděl léta zkušeností (*O liščí moudrosti* bylo již patnácté představení v jeho historii) včetně zájezdů do ciziny, působily obě vedoucí, Petra Štanclová a Jana Endyšová, též velmi milé a debatě vstřícné, velmi nezkušeně. Jakoby je současné dětské divadlo a dramatická výchova zcela míjely, jakoby nevěděly o jiné cestě svého souboru než napodobovat televizní produkce, co nejvíc se přiblížit muzikálovým „šou" a jako jediné měřítko kvality vnímat odezvu diváků. Pro svou produkci si upravily televizní scénář Evy Košlerové se sentimentálním didaktickým příběhem, doplnily jej nahrávkou hudby a zpěvu, snad původní a upravenou. Děti tudíž tancovaly a klapaly pusou- ostatně, když to můžou dělat profíci, proč to vyčítat dětem, že... Přes veškerý balast působil soubor skromně, pokorně (představení, které určitě vyžadovalo obrovskou přípravu, sehrál v devět hodin ráno) a nadšeně. Děti byly vybavené pohybově i mluvně. Možná se od něho v budoucnu jiných výsledků obrovského snažení a práce.

Don Šajn (tradiční loutková hra v úpravě Jiřího Polehni a Libora Štumfa)

S překrásnými loutkami se starobylou patinou (jak se při diskusi ukázalo, byly vyrobeny na zakázku polskými mistry řezbáři) se představil soubor **Amigos** principála Libora Štumpfa z Chrudimi. Vedoucí souboru byl na jevišti viděn nejvíce – ovšem krom loutek - děti, s poněkud nejistýma očima, jsme viděli na začátku a na konci. Ale to už tak v loutkovém divadle někdy bývá.... Vedoucí souboru jakoby řídil představení v roli principála. Ale hned na začátku je svými loutkoherci přesvědčen k rychlému přehrání Dona Šajna, což jeho roli principála poněkud znejistilo a dále pak ji nic neupevnilo. Děj velkého tyjátru se „srazil" na 10 minut a on musil mnohé dovysvětlovat, ale i tak zůstal příběh nejasný a jakoby neukončený. Jako předloha neposloužila souboru hra lidových loutkářů, ale úprava Jirky Polehni, kde byl jistě prastarý konflikt řešený rázně a úderně, Jirka je zkušený loutkář-rakvičkář. Při představení chrudimského souboru jsme pociťovali jisté disproporce – na jedné straně dokonalé profesionální loutky a legrácka pro dospělé, a na druhé straně děti bez nadhledu a řemeslných i životních zkušeností pro poněkud morbidní loutkotragéééédii. A tak se zdálo, že děti nemluvily za sebe a že nevěděly úplně, co hrají. Jak by také mohly – vždyť, jak vedoucí souboru přiznal, celého Dona Šajna neznají, viděly prý jen film Švankmajera. Ale určitě projevily pokoru a vztah k loutkovému divadlu i ke kolektivu. Snad se tedy dočkáme inscenace s jejich větším tvůrčím vkladem.

Skleník (Karel Václav Rais)

Povídka byla poprvé vydána v roce 1895. Vzdělaná mladá žena se přistěhuje do maloměsta a musí spolu se svým mužem čelit malým poměrům. Téma jistě živé i pro dnešek. Soubor, který disponuje velmi vybavenými, převážně staršími, dětmi (mnohé získávají ocenění v recitačních přehlídkách) se vydal nesnadnou cestou za velkým činoherním projektem – „doslovné" kostýmy, jeviště zaplněné mnohočetnou výpravou, činoherní dospělácké herectví. Na jevišti bylo možné pozorovat defilé figurek, při čemž ve snaze zahrát postavu co nejlépe docházelo často k přehrávání a ke známkám pitvoření (nejvíce snad koktavá tetka). Je otázkou, zda se podařilo v popisné scéně, přeplněné nesourodými scénografickými prvky (zbytečná brána, nezdůvodnitelné současné materiály) vytvořit reálné obrazy doby K. V. Raise (ovšem pokud tomu tak inscenátoři chtěli) a zejména, zda se podařilo předat téma v Mistrově povídce obsažené. Diváci se v podstatě ani nedozvěděli základní informaci „co je to vlastně ten skleník" a zejména nefungovaly ony dva odlišné světy – svět mladých a svět zapšklých maloměšťáčků. Jistě zajímavé dramatizaci by prospěly výrazné škrty, přehlednost, při tvorbě inscenace potom zejména nadhled a odstup.

Zlatá šupinka (Lucie Pilařová, vedoucí souboru)

Soubor Zjev z Jevíčka se představil pohádkou, která působila velmi lidově. Ukázalo se však, že se jedná o „umělé" dílko režisérky a vedoucí souboru. Autorka sice psala sama, ale psala „na tělo" dětem, s dětmi scénář konzultovala a dodávala do něj jejich nápady. A podle toho, jak přicházely nové a nové děti, připisovala nové a nové postavy. Na přehlídkách se někdy razí mylný názor, že dobré dětské divadlo je jen „když si to vymyslí děti", ale pokud dojde k prolnutí osobnosti vedoucího se členy souboru, není vidět hranice, kde končí pohled dětí a začíná názor dospělého. Výsledek souboru z Jevíčka diváka doslova pohladil, mnozí měli pocit tradice a poctivého vesnického divadla, upřímného ve svém sdělení, pokorného a přístupného. Tento pocit nepramenil jen z textu, ale i z projevu dětí. Působily čistě, kultivovaně a ve svém přirozeném herectví vytvářely uvěřitelné postavy (Babička, Princezna, Princ). A nejlépe snad z celé přehlídky jednaly slovem (vždyť v souboru působí několik úspěšných recitátorů). Tajemnost starých českých motivů dodávalo jevišti kouzlo, humor, který jakoby zrovna vznikal, staročeské koření. Příjemný dojem by umocnil lépe dořešený konec (asi by bylo dobré přizvat k talentované autorce dramaturga), ujasnění funkce kouzelné šupiny, méně líčení a zhasínání na přestavby.

Kapitola druhá: Dramatické kroužky ZŠ a DDM

Princezna Parádie, Veselý autobus, Brémští muzikanti a Jak se stalo, že je vrána černá

Princezna Parádie (Josef Štefan Kubín)

Zkušená paní učitelka Eva Sychrová, účastnice mnoha národních přehlídek a svým souborem jistě velmi milovaná, přivezla ze **ZŠ Sloupnice** pohádku J. Š. Kubína, kterou pro své děti různého věku upravila. Dramatizace knížek slavného pohádkáře není jednoduchá, vyvstává nebezpečí, že jeho jazyk může být při převedení do dialogů okleštěn. A to se poněkud přihodilo i sloupnickým, a tak příběh připomínal spíše moralitu, než košatý příběh. V tomto dojmu nás navíc utvrzovaly písňové texty. Vyvstala otázka, nakolik děti nabízená předloha oslovila, neboť jsme postrádali jejich nadhled, stylizaci a jevištní metaforu. Klonily se více k dospěláckému činoherectví a popisnosti. V souboru, kde se dětí střídají, přicházejí a odcházejí a kdo se přihlásí, ten hraje, je velmi těžké, krom jiného, neustálé hledání motivací. A tak se může stát, že se sáhne k jednoduššímu řešení, až k ilustracím, myšlenka se stává plakátem a není apelem. Vést velký soubor tolik let na tak vynikající úrovni, jako paní

učitelka ze Sloupnice, dokáže málokdo, proto lze pochopit, že se některý rok, a snad i kvůli snaze vše nazkoušet včas, nezadaří.

Veselý autobus (pásmo básní Ludvíka Středy)

Doslova „pod vedením" paní učitelky, která přednášela texty spolu se souborem přímo na jevišti, se představil recitační kolektiv žáků **2. třídy při ZŠ v Prachovicích**. Když jsou děti nevelké, nezkušené a nejisté, nelze mít jistě proti přítomnosti vedoucí na scéně námitky. Představeníčko však působilo secvičeně, „udělaně" (místy méně, místy více) bez spontaneity. Děti budily dojem, že jsou na jevišti spokojené. Vykonávaly však, upnuté na svoji, zřejmě velmi milovanou, vedoucí, pouze úkoly a zadání, které někdy připomínaly ilustrace naučené ve školkách. Tvaru by jistě prospělo zpřesnění rámce: odkud kam jede autobus, kdo je autobus a alespoň nástin jeho cíle. Představení tak nečekaně skončilo, aniž by dospělo ke konci. S dětmi a s paní učitelkou na jevišti vystupovala, oproti dětem starší, kytaristka. Její role nebyla zřejmá, mohla vést hudbou, ale nebylo tomu tak. Přes všechny připomínky, které vedoucí přijímala velmi vstřícně, neboť k účasti na přehlídce přistupovala jako ke zkušenosti, nutno ocenit kvalitu práce s dětmi - působily velmi kultivovaně.

Brémští muzikanti (pohádka bratří Grimmů)

Soubor **Dramaťáček DDM NA Ježkovce Heřmanův Městec** je tvořen převážně dětmi z prvních tříd. Na jednoduše rozděleném jevišti si děti s chutí „na něco hrály" a zdálo se, že je jim jedno, že jejich hře přihlížejí diváci. Představení fungovalo jednoduchými prostředky od začátku do konce, kapela, štronza, přirozená a jednoduchá tvorba charakterů postav, nic se nemuselo ilustrovat, stačil znak, vše se bralo do hry, i chybějící zuby prvňáků... a ani jsme nepostřehli, že chybí kohout. Jen někdy, když si děti uvědomily, že hrají divadlo, začaly „hrát", což se projevilo zejména na falešné intonaci (vlnkování). Tam, kde byli vykořisťovatelé zvířátek, jsou posléze loupežníci, děti si hrály a hrály a nás vtáhly do hry, ve spontánnosti a v sounáležitosti jsou zárodky divadla. Moc nás bavilo, být u té hry.

Jak se stalo, že vrána je černá (podle indiánské pověsti)

K tomu nejlepšímu na Svitavském dýchánku patřilo autorské představení souboru **Benešáčci ze ZŠ Pardubice**. S dětmi je připravily paní učitelky Martina Hezká a Petra Zahradníková. Zde je citace doporučení členky lektorského týmu Dominiky Špalkové:

„Vkusná a minimalistická inscenace, která vychází z postupů dramatické výchovy, a ze které je patrné, že děti byly k inscenaci vedeny tvůrčím rozvojem dovedností a schopností adekvátních k jejich věku a zvolené předloze. Výběr indiánské legendy a její následná dramatizace oslovila jednoduchostí a přímočarostí. Všech čtrnáct dětí působí na scéně uvolněně a přitom drží kultivovaně tvar inscenace, jsou si vzájemně vnímavými partnery. Výtvarné řešení jednoduše zvolených unifikovaných kostýmů, ozvláštněných rekvizitami (luky, kožichy, provaz, bílé plátno) také souznělo se zvolenou látkou. Obzvláště divadelně silná je hned úvodní scéna, kdy děti postupně vstupují do skupinového živého obrazu dávných lovců s vnitřním zaujetím a přesným postojem, který vymezuje „hru na..." a zároveň nabízí divákům paralelu a asociaci na výjevy starých nástěnných jeskyních maleb. Zvolená ikonika dále funguje jako jednoduchý a přitom silný princip inscenačního řešení, který souzní se zvolenou tématikou. I když inscenace není objevná ani výběrem předlohy, ani překvapivým jevištním zpracováním, působí vyrovnaně a čistě. Spíše než inspirativní divadelní tvar je inscenace příkladná pedagogickou prací s využitím postupů dramatické výchovy v podmínkách běžné základní školy. Navíc vedle atakujícího kýče divadla hraného dětmi, který se bohužel nevyhnul ani krajské přehlídce dětského divadla ve Svitavách, je představení sympatickým příkladem poctivého procesu v hledání divadelního tvaru s dětmi, který vyústil v neokázalou a přitom svébytnou jevištní prezentaci."

Kapitola třetí: Výprava do nebezpečných vod dramatizace

Tobiáš Lolness, Domeček pro...,Sen o Pipi

Tobiáš Lolness (Timothee de Fombelle)

Profesorka češtiny svitavského gymnázia Radka Obloukova, zřejmě stržena silným čtenářským zážitkem, se rozhodla utkat s náročnou dramatizací 500 stránkové předlohy. Jistě krásný výběr, kniha čtenáře uchopí a nepustí – osobitá filosofie autora, vztah dvou světů, fantasy, svět vědy a její alchymie, zrcadlo balastu našeho světa, velký silný podtón - blízké a současné téma. Dramatizace takového díla je však jistě velmi těžkým úkolem, snad výborný námět na film v Hollywoodu, ale zdá se, že dojít k naplněnému sdělení jednoduchými divadelními prostředky, není možné. A opravdu, došlo k výraznému posunu od předlohy, a jak sama autorka scénáře přiznává, jejich inscenace plyne velice volně „na motivy". Z klukovského románu se stala (snad i z důvodu odchodu tří chlapců ze souboru) dívčí inscenace dávající divadelním „kanálem"divákovi nepřesné a zavádějící informace. Díky tomu nechápe, co se mu chce sdělit, nebo chápe, ale ne tak, jak soubor zamýšlel. Snad by bylo schůdné jít cestou jevištních obrazů, ale ty se nevytvářely. Zdá se, že divák znající předlohu, byl na tom lépe – hledání zážitku z knihy však muselo být pro něho vyčerpávající, neznalý divák pak byl zcela zmaten. Děti však zmateně nepůsobily, rozuměly tomu, co chtějí sdělit a zdálo se, že ví, proč jsou na jevišti. Takže ve výsledku nutno ocenit práci souboru jako významný pedagogický počin, těsné potkání Radčiných studentů s velkým literárním skvostem.

Domeček pro... (Chris Priestley)

Klára Literová přivezla dvě představení osobitého rukopisu.

Pro své první představení hrané ve Svitavách zvolila hororový tajemný příběh. Jak by také ne, věk starších dětí má rád tajemnost a horovost. Zvolené prostředky byly jistě v pořádku – navození tajemné atmosféry, groteskní hudba, vkusné a jednoduché výtvarno, míchání imaginárního a reálného – to je přesně ono. Ale tajemno a hrůza nepřicházely a při diskusi se hledaly příčiny proč. Už v předloze je mnoho otazníků a jistě bylo těžké najít klíč, jak zachovat otevřenost a nedořešenost příběhu (vždyť otázka „kam to půjde?" muže být v katarzi příjemná) a přitom nenavodit pocit zmatku a neporozumění. Snad kdyby se věci tajemné děly imaginárně (domeček, dveře) a hmotné reálně, postavy se tvořily přesněji a výrazové prostředky používaly smysluplněji, pak by se tyto otazníky divákům tolik nezjevovaly. Určitě je však přínosné přinést tento žánr na přehlídku dětského divadla, už kvůli zamyšlení, jak toto téma dělat.

Sen o Pipi (podle Astrid Lingrenové Klára Literová)

Milovaná autorka dětských knížek se nemůže objevit na divadle, neb trvá embargo na autorská práva. Téma Pipi je dětem blízké, určitě se jedná o skvěle zvolené východisko pro dětský divadelní soubor. Postava Pipi – kdo to je? Tvor, který nás vyhazuje ze stereotypu, dává impuls ke změně způsobu žití, vede k rozvoji fantazie a imaginace? Ona by měla být hybnou silou, ale to se poněkud v představení nedělo. Inscenace působila jako veřejná hodina, byli jsme přítomni procesu, ukázce české školy dramatické výchovy. Nic proti tomu, ale pokud uchopím Pipiovské téma (nemusím narušit embargo), mohu jít snad víc do absurdity, víc provokovat fantazii a představivost.

Kapitola čtvrtá: ZŠ speciální Lanškroun

Pavouček Pája (Pavel Šrut)

Hezký text vybraly a upravily pro své svěřence pedagožky ZŠ speciální Lanškroun Eva Vetchá a Vladimíra Skalická. Říci, že se jedná o obdivuhodnou práci, je málo. Kdo měl možnost vidět vystoupení z podobných zdrojů, ví, že se může jednat o silný oboustranný emoční zážitek– jak pro herce, tak i pro diváky. Učitelky učí (představení vznikají, Pája není prvním počinem během výuky řečových dovedností) vlastně už dospělé děti většího či menšího postižení. V tomto případě tedy nelze opravdu nikoho vyřadit, musí být, a taky je, pracováno s každým, je nutno plně využít všech možných předností každého účastníka. Vybrat přesně východisko pro takovýto soubor je snad ještě důležitější než u jiných dětských souborů. Příběhy pavoučka Páji řeší otázku „kdy budeme dospělí", to je téma, které dle slov učitelek, řeší jejich svěřenci nejvíce. V divadle, a opravdu jsme měli možnost vidět představení a vnímat herce, se promítlo jejich myšlení. Vstoupili jsme do jejich světa, brali jsme ho takový jaký je, a jak funguje. Uchopili jsme jejich téma. Nemuseli jsme se o ně bát, protože na jevišti s nimi byly jejich učitelky, pomáhaly jim se vším, co bylo třeba, někdy i za ně mluvily, přičemž herci i my jsme to přijímali tak, jako by mluvili Oni. Pro herce byly vytvořeny obrazy a situace, pak stačilo jen málo slov (a mohlo jich být ještě méně) a divák pochopil. Obrovská radost z bytí a z pouhé existence na jevišti, kdy naplno prožívali smutek, naplno radost, to vše by nám, kdož se nějakým způsobem podílíme na divadelní tvorbě, mohlo být příkladem, neboť nám byla vlastně předvedena dokonalost.

Kapitola pátá: Osobnost Jany Mandlové a Svitaváci kolem ní

Nejvýraznější osobností letošní přehlídky, která ovlivnila celkovou atmosféru i vysokou odbornou úroveň, se stala Jana Mandlová. Její jméno se zaskvělo pod tituly čtyř inscenací, ***Jeleňovití, Chlebová Lhota, Haló, Jácíčku a ....A žeru rybí tuk***, přičemž všechny se dočkaly ocenění, a to i těch nejvyšších. Přitom vedoucí stihla připravit se svými žáky i drobné etudování jako uvedení každého představení Svitavského dýchánku. Jedná se o velkou pedagogickou i inscenační práci, neboť nikdy se nestalo, aby nějaká složka vypadla z kvality, aby došlo ke šlápnutí mimo. Přirozené děti pod nenápadným vedením, vždy vysoká výtvarná hodnota, osobitá výrazná poetika, výborný výběr předloh, respektování poetiky předloh, to vše provázelo všechny Janiny počiny.

Jeleňovitými Petra Nikla se soubor motivoval k vlastní tvorbě (i k jelenu svitavskému), kterou potom k niklovské přiřadil. Krom výše uvedených kvalit se představení vyznačovalo hraním si s poezií a rytmem, ale i s tvorbou. Poněkud nesourodá skupinka dětí si na jevišti spontánně hrála a dováděla. Vždy však znala hranice a došla včas ke zklidnění a soustředění. Inscenaci by prospělo přesnější frázování, pointování jednotlivých částí a větší mluvní srozumitelnost, zejména při sborové recitaci.

Inscenace **Chlebová Lhota** je výsostně o hmotě. Chlebové domy, chlebová vesnice, krájení chleba, chlebová vůně. K práci, ke které zřejmě soubor směřuje, lze výběr předlohy považovat za ten nejsprávnější. Příběhy vyprávěné v „chlebové" komunitě si děti na námět stejnojmenné knihy Dagmar Urbánkové tvořily samy, stejně tak i scénu a loutky. Složité a náročné představení má zdravé ambice být dokonalou inscenací. Zřejmě proto má divák pocit náročnosti, zapomíná, že se jedná o vystoupení dětí. Přehršel a nepřehlednost činoherních i loutkových postav, příliš mnoho scén, nesoustředěné přestavby, spousty vjemů, obrazů, se těžko skládají v přehledný vystavěný celek. Chvílemi jakoby chybělo k jevištní tvorbě ve vnitřku souboru soustředění, vzájemné vnímání a naslouchání, čas a klid. Inscenace je plná nevyužitých příležitostí, někde je potřeba škrtat, třídit a zahazovat nápady – zkušení vedoucí dětských divadelních souborů však vědí, že to je velmi těžké. Tyto výtky však kvalitu práce vedoucí i dětí nijak nesnižují.

Další dvě Janiny inscenace se již k „dokonalosti" přibližují podstatněji, proto byly i na přehlídce oceněny nejvýše. Zde je hodnocení **Haló, Jácíčku** (podle Daisy Mrázkové) od Pepy Brůčka, člena lektorského sboru:

„Jeden úsek života dvou kamarádů vytvářejí do sebe prolnuté čtyři minipříběhy (Jácíček a vosy, Veverka, Slon, Slon a krápníky). Loutky Jácíčka, Veverky a vos jsou hadrové. Slona hraje dívka pomocí netradičně navlečeného svetru. Děvčata vodí loutky nápaditě, hravě a s jistotou. V krátké inscenaci je využito mnoho příjemných loutkářských „figlů", které jsou s povděkem přijímány jak dětským, tak dospělým divákem (běh Jácíčka, jeho schovávání s vykukujícíma ušima, apod.). Velice dobrá, jednoduchá, variabilní scéna své největší překvapení ukáže až v závěrečné části – kořeny slona v krápníkové jeskyni. Předností inscenace je její hravost a skvělá animace loutek. Porota přemýšlela o jiném vyjádření hvězdné oblohy v závěru inscenace, než baterkami svítícími divákům do očí. Vysvětlení, že slabé baterčičky před představením přestaly svítit, porota přijala."

Stejný lektor psal i doporučení představení **...A žeru rybí tuk** podle knihy Petra Chudožilova (na této inscenaci spolupracovala Jana Mandlová s Karlem Šefrnou):

„Jednoduchá scéna, skvělé jevištní nápady (např. herci si strčí do uší papírové ubrousky a mají psí uši), ale především příjemná poetická, atmosféra, nálada, ve které nechybí ani jemný humor. Jediná loutka je funkčně rozehrávána (např. i stínohrou, nebo prosvícením do skla při jízdě v tramvaji, apod.) Celá inscenace je rozdělena do množství kapitolek, které ji rytmizují. Poněkud mi to připomíná dopadání kapek vývojky na exponovaný fotografický papír. Teprve po dopadu poslední kapky se ukáže celý výsledný obraz."

Soubor na této čerstvé inscenaci ještě bude „dopilovávat" závěr inscenace. Ten dosud nemá onu radostnou svěžest, která oslovila jak dětské, tak dospělé diváky u zbytku představení."

Ema Zámečníková

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ TŘEBÍČ 10. 4. 2013

I. a II. kategorie

Postupová přehlídka začíná společným zahájením pro všechny čtyři kategorie v kinosále divadla Pasáž. První dvě kategorie se scházejí v bufetu, který proměňujeme v recitační prostor. Zvlášť těm, kteří jsou na přehlídce poprvé, je třeba vytvořit přátelskou nesoutěžní atmosféru. Předsedkyně poroty Jana Křenková zahajuje pohybovou a hlasovou rozcvičkou, děti se seznamují s novým prostředím, pohybují se v něm, štěkají, mňoukají..., protahují se jako kočky, uvolňují se.

V první kategorii dramaturgicky nijak objevně převažují texty Jiřího Žáčka, objevuje se po jednom textu od Josefa Hanzlíka, Miloše Kratochvíla, Jiřího Havla, Josefa Bruknera, Aloise Mikulky. Žáci 2. a 3. ročníků základních škol interpretují ojediněle zdařilé texty odpovídající jejich věku a interpretačním schopnostem (např. Mikulkův text **O malém pávovi** interpretovaný **Aloisem Stavárkem** – čestné uznání). Kultura projevu je po technické stránce oblastí, kde se může každý zlepšit: pro některé recitátory je rozmlouvací rozcvička novinkou. Přirozenost je další vzácná hodnota a zároveň kritérium hodnocení pro odbornou porotu. Další čestné uznání patří **Dianě Kvášové** s Žáčkovým **Jak liška napálila medvídky**.

Ve druhé kategorii s postupem do celorepublikového kola se opět objevují texty českých autorů: Miloš Macourek, Miloš Kratochvíl, Ludvík Středa, Daniela Fischerová, František Hrubín, Emanuel Frynta, Jan Skácel, Ivan Martin Jirous. U dramaturgie je opět třeba se pozastavit. Slyšeli jsme texty, které zůstaly interpretačně nevyužity, i texty, které už byly pod úroveň recitátora. Výběr textu, pochopení tématu a přirozený kontakt s publikem jsme ocenili u postupujících **Elišky Kostkové** (s Macourkovou **Jepicí**) a **Dagmar Dobrovolné** (Macourkův text **O Kryštůfkovi, který se schoval v mixéru**). Čestné uznání patří **Filipu Chroustovskému** (Ukolébavka D. Fischerové) a **Jonáši Lisovi** (Velryby Em. Frynty).

Přehlídku jsme nejmladším recitátorům ukončily společným rozhovorem v půlkruhu o tom, jak přicházejí k textům, s vysvětlením kritérií hodnocení, Jana Křenková zmínila dramaturgicky vhodné texty z přehlídky, poukázala jsem na souvislost vhodně zvoleného oblečení a obutí s tělesným i hlasovým uvolněním. Následovalo předání pamětních listů a ocenění, jednotlivým recitátorům s doprovodem jsme se individuálně věnovaly.

Děkujeme všem zúčastněným i těm, kteří se podíleli na výběru textu.

Ať recitace s objevnou dramaturgií zůstává podnětnou radostí i v budoucnu.

Postupujícím přejeme inspiraci i potěšení z celorepublikového finále ve Svitavách 7.–9. 6. 2013.

Porota pracovala ve složení Jana Křenková, Stáňa Štěpánková, Kateřina Petrlíková.

Kateřina Petrlíková

III. a IV. kategorie

Ve III. kategorii se představilo lektorskému sboru, který pracoval ve složení Jana Procházková, Jaroslav Dejl a Jiří Pokorný i pro IV. kategorii, celkem 9 recitátorů.

Ve IV. kategorii pak vystoupilo 10 recitátorů.

Po shlédnutí všech přednášejících, ještě před vyhlášením výsledků, kde všichni recitátoři a recitátorky obdrželi čestné uznání za účast na krajském kole, předseda lektorského sboru všem poděkoval, recitátorům a recitátorkám za účast na přehlídce, ocenil snahu o co nejlepší prezentaci v uměleckém přednesu sólistů. Poděkoval pedagogickým pracovníkům a rodičům za pomoc, kterou věnují mladým přednašečům a to nejen pedagogickou (výběr textů, zpracování, atd.) ale i morální, kdy umělecký přednes rozhodně nemá takovou podporu jako např. sport soutěže, matematické a jazykové olympiády, atd.

V obecném hodnocení pak konstatoval, že bohužel čtvrtá kategorie

byla co do kvality i výrazných přednašečských osobností „chudší".

Při interpretaci textů v obou kategoriích docházelo k prohřeškům – např. recitátoři neuváděli překladatele, pokud interpretovali nečeské autory, docházelo k nepřesné interpretaci – záměně slov, vynechání slov, neuvedení změny v předloženém textu, nesprávnému přízvuku, „čarování" s hlasem, k nedodržování veršů a naopak chyběly myšlenkové přesahy. V některých případech pak vinou nevhodně zvolené předlohy došlo více méně pouze k reprodukci vybraného textu. Někteří recitátoři z předlohy vytvořili monolog, který by mohl uspět na přehlídce monologů. Stále častěji se interpreti „specializují" na přednes prózy, neboť se chybně domnívají, že interpretace prozaických textů je snazší.

Jen u několika jedinců byla vidět soustavná celoroční práce na vybraných textech, vědomosti o autorovi, jeho tvorbě, což u interpretů III. a především IV. kategorie lze předpokládat.

Ve III. i IV. kategorii si lektorský sbor vyžádal druhé texty vždy od 6 přednašečů.

Ve III. kategorii byla k postupu, na Národní přehlídku Dětská scéna 2013 ve Svitavách, doporučena dvojice **Tomáš Ryška** s textem Daniely Fischerové **Ukolébavka** a **Gabriela Šebková** s textem Josefa Čapka **O klukovi, který se tuze bál**.

Čestné uznání za přednes básně Václava Hraběte Déšť obdržela Naďa Kaňková.

Ve IV. kategorii doporučil lektorský sbor pouze jediného sólového recitátora - **Daniela Mužátka** s předlohou Charlese Baudelaiera **Starý komediant**.

Čestné uznání v této kategorii obdržela Veronika Janíčková za dramaturgický výběr textů Daniely Fischerové – O nejvyšším božském tajemství a Karla Čapka – O lidech spolkových.

Připomínky a doporučení k jednotlivým interpretům postupujícím na celostátní přehlídku jsou uvedeny v evidenčních listech.

Jiří Pokorný

PŘEHLÍDKA DIVADELNÍCH SOUBORŮ KRAJE VYSOČINA - TŘEBÍČ 11. 4. 2013

Konala se ve čtvrtek 11. dubna 2013 v Národním domě na Karlově náměstí v Třebíči.

Organizoval ji Dům dětí Třebíč a Městské kulturní středisko Třebíč. Výsledky své celoroční práce si navzájem předvedlo devět souborů. A hned můžeme říci, že se soubory rozdělily do dvou skupin.

První skupinu tvořily soubory, jejichž vedoucí používají ke své práci s dětmi postupy

dramatické výchovy, rozvíjejí fantazii nejen malých herců, ale i diváků, zdokonalují schopnosti a dovednosti členů svých souborů. Zároveň i dramaturgicky jsou jejich inscenace v pořádku.

Soubor ÁČKO ZŠ Třebíč, Týnská (ved. Jaromíra Kratochvilová)

Indické pohádky (Miroslav Slavík)

Vedoucí souboru si vybrala ze Slavíkových Indických pohádek tři – Opice zahradnicí, Opice a pták a Pohádka o papouškovi. Jedná se o starší žáky (14 děvčat a 2 kluky), kteří jsou hlasově i pohybově velmi dobře vybaveni. Vnímají jeden druhého, snaží se rozehrávat mizanscény. Jedná se o představení na pomezí recitačního a divadelního představení. Je přehledné a srozumitelné. Scénicky nápaditá je například scéna, kdy správce mluví s opicemi na stromě. Kluk stojí v pozadí a dívá se nahoru, děvčata – opice, sedí na forbíně a dívají se dolů. Jednoduché a vtipné. Hraje se na prázdné scéně, scénickými prostředky jsou pouze deštníky, které se proměňují ve stromy, knihy, klec atd. Kostýmování je jednoduché – bílé kalhoty a barevná batikovaná trička. Každá pohádka má závěrečnou pointu, pouze u závěrečné chyběla, a tak byl konec rozmazaný, ale to vedoucí jistě jednoduše odstraní. Někdy by šlo více pracovat s intenzitou hlasu. Ještě by to chtělo onu pověstnou jiskru, aby přestavení více přeskočilo k divákům. *U tohoto souboru bylo zajímavé, že nebyl původně z okresní přehlídky doporučen – prý neměl kostýmy (ouška a ocásky). Až na zásah ředitele krajské přehlídky byl zařazen do krajského kola.*

Soubor byl doporučen do širšího výběru celostátní přehlídky.

Soubor Úžasní rebelové, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě (ved. Kateřina Šteidlová)

František a tajemná zahrada (Pavel Čech: O Zahradě)

Vedoucí souboru druhý rok pracovala s textem půvabné Čechovy knížky. Jedná se o dramatizaci, která nabízí množství prostoru pro rozvíjení fantazie dětí. Inscenaci vytváří šest dětí mladšího školního věku. Děti jsou přiměřeně vybaveny jazykovými a pohybovými dovednostmi. Mají jasno o čem a proč se hraje a kde se co děje. Pracují pohybem a slovem. Jedná se o křehké, milé, působivé a poetické představení. Jednoduchý znak čepice a klobouku zobrazí Františkovo stárnutí. Reprodukovaná hudba dotváří atmosféru a někdy i určuje temporytmus představení. Jedná se o ukázku metodického, citlivého vedení dětí prostředky dramatické výchovy.

Soubor byl doporučen do širšího výběru celostátní přehlídky.

Soubor Lety do oblak, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě (ved. Kateřina Šteidlová)

Lichožrouti (Pavel Šrut)

Sedm dětí mladšího školního věku si hraje s volnou dramatizací na náměty z knihy Pavla Šruta Lichožrouti. Na rozdíl od předchozí skupiny se snaží již o větší a rozměrnější představení. Pracuje se s prostorem, světlem, zvukem, střihem, vytvářením situací. Někdy dochází ke zmatení, kde se momentálně nacházíme, kudy odcházíme. Představení doprovází i zajímavá hudba. Děti mají mezi sebou kontakt, hraní je evidentně baví. Je to zároveň materiál, na kterém se dá dále pracovat.

Soubor Hadřík, ZŠ Havlíčkova, Jihlava (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková)

Hráli jsme si s holkama na obchod (René Goscinny. Mikulášovy prázdniny)

Šestnáct dětí v mladším školním věku rozehrává dramatizaci jedné kapitoly z populární dětské knížky o Mikulášovi. Začíná se jakoby „dvorečkem" – přicházejí děvčata a hrají si. Přicházejí kluci a začíná příběh. Jeho problémem je, že je upovídaný, sice pěkně a vtipně, ale jsou to slova, slova. Zajímavé to začíná být v okamžiku, kdy si děti hrají na prodávání, dojde ke rvačce. Je to milé, přirozené.

Soubor Hadr, ZŠ Havlíčkova, Jihlava (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková)

Stanice Jetý (kolektivní improvizace)

Čtrnáct dětí staršího školního věku si samo vytvořilo sled scének a hororového příběhu zasazených do rámce příběhu Lucky. Představení začíná upozorněním, že je pouze pro silné povahy. Lucka se má učit, ale raději sleduje televizní programy. Ty ji v jednom okamžiku vtáhnou do sebe. Jednotlivé programy jsou vytvářeny improvizacemi, vyvrcholením je program – horor – finále soutěže Vsaď svůj život. Má překvapující závěr. Ano, děti jsou uvolněné, v improvizacích přirozené. Ale výsledkem je přece jenom sled jednotlivých scének.

Vedoucí souboru dostaly čestné uznání za pedagogické vedení.

Druhou skupinu tvořily soubory, které lze zařadit mezi „sousedské divadlo". Vytvářejí školní představení určená pro danou školu, spolužáky, rodiče. Nezabývají se dramatickou výchovou, snaží se o nápodobu velkého divadla. Většinou malují kulisy, šijí dokonalé kostýmy s oušky a ocásky, namalují fousky. Předlohy nejsou většinou moc kvalitní, jsou upovídané.

Ale proč ne. I tato představení mají své místo pod sluncem.

Divadelní kroužek ZŠ Čáslavice (ved. František Pejchal)

Malá pohádka o veliké věci (autorský text vedoucího)

Třináct dětí hraje jednoduchý pohádkový příběh o slepičce, kohoutkovi, koze a beránkovi, kteří žijí klidně v chaloupce. Jednoho dne se jim tam nastěhuje liščí rodinka. Sluníčko jim poradí, aby ji společně vypudili. Vedoucí je doprovází na harmoniku. Vše je doplněno jednoduchými písničkami. Děti jsou až moc ukázněné a nerežírované. Pěkná je jednoduchá kulisa chaloupky.

Soubor Klíč, ZŠ Senožaty (ved. Dana Pípalová)

Čertovské tancování (podle pohádky *Taneček přes dvě pekla* z knihy *Králi, já mám nápad* od Miloše Kratochvíla)

Pokus o velkou iluzivní pohádku. Hraje se v malované výpravě (peklo 1. a 2. kategorie, venkovská hospoda), v kostýmech a parukách, děj provázejí písničky. Text je upovídaný, což je základní problém této inscenace, objevují se i trochu násilně vsazené aktualizace, např. automat na potravu. Zmatek se objeví i v hracích prostorech. Základní problém je v obsazení hlavní mužské postavy dívkou. Děti se snaží, co mohou. Před spolužáky měly určitě velký úspěch.

Soubor HERKY, ZŠ TGM, Moravské Budějovice (ved. Věra Pokorná)

Dívčí válka (Vlastimil Peška: Dívčí válka)

Jedná se o úpravu části Peškova textu, který vznikl pro brněnskou Radost či jeho ořechovský soubor. Toto jeho představení se hraje pro dospělého diváka, je určitě doplněno písničkami.

Pokud soubor při inscenování některé části vynechá, je text upovídaný. Navíc je nevhodně oživen „teploušem" (označeno takto i ve scénáři souboru). Není moc co hrát. Zmatek je i v použitých rekvizitách a malované scéně. Kostýmy děvčat jsou důsledně stylizované, kluci jsou oblečeni nahodile. Něco je hráno v nadsázce a něco v prožitku (odtahování mrtvol z boje – ale to zajímavější, tedy boj, se odehrává za scénou). Hrají starší děti, asi nadšeně, ale... Škoda, jistě jsou moc šikovné.

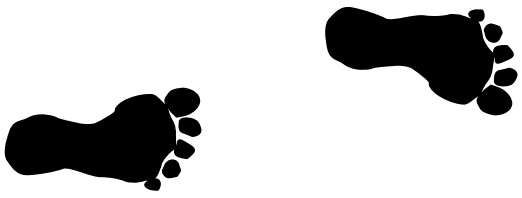
Soubor Dramaťáček, **ZŠ TGM, Moravské Budějovice** (ved. Věra Pokorná)

Měla babka čtyři jabka (volně podle Vlastimila Pešky)

Rozehraná pohádka o koze. Šikovné děti. Škoda, že se opět objevila ouška a ocásky. Problémem byl i sborový skandovaný přednes, který postrádal logiku a smysl.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jana Procházková, Jiří Pokorný a Jaroslav Dejl.

Jaroslav Dejl

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KAŽDÝ MÁ SVÉHO TYGRA

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ BRNO 10.–11. 4. 2013

Letošní krajské kolo recitační přehlídky jednotlivců, které se tradičně konalo ve Studiu dramatické výchovy Labyrint v Brně-Bohunicích (pobočka SVČ Lužánky), mělo dva průvodce. A byly to opět literární postavy. První den přehlídky, 10. dubna, kdy se předvedly 0., 1. a 2. kategorie, byla průvodkyní Matylda, známá ze stejnojmenné knihy Roalda Dahla. Druhý den provázel recitátory Tracy a jeho tygr, hrdinové knihy Williama Saroyana. Na přípravě se společně s pracovníky Labyrintu podíleli studenti ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU pod vedením Evy Herzogové. Ti připravili tématické zaměření přehlídky, byli průvodci přednašečů a v neposlední řadě zajišťovali harmonický průběh celého programu. Během přestávek mezi jednotlivými bloky měli studenti nachystané různé aktivity pro recitátory. Ať už se jednalo o skládání origami či výroba tygra ve formě filcové brože.

Úvodem předvedli studenti malé etudy inspirované příběhy hrdinů z obou knih a poté následovaly rozcvičky, které recitátory uvolnily a připravily na jejich výstup. Každá kategorie měla svůj lektorský sbor, který tvořili: Petra Rychecká, Monika Jelínková, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová, Zdeněk Šturma a Radim Šíp.

Úroveň recitátorů byla jako každý rok velmi různorodá. V přehlídce se objevilo hodně opakujících se textů, které byly většinou recitátorům vybrány a jen výjimečně si recitátoři, jak vyplynulo z diskusí, vybírali text sami.

Velmi přínosné a zajímavé byly diskuse lektorů s doprovodem recitátorů. Diskutovalo se o výběru textů, průběhu přípravy na přehlídku a také o úskalích či radostech dětského přednesu. Nutno podotknout, že o diskuse byl velký zájem a z mého pohledu byly velmi přínosné jak pro lektory, tak i pro pedagogy dětí či jejich rodiče.

Diskuse recitujících dětí vedli studenti a jejich cílem bylo podnítit recitátory ke vzájemné zpětné vazbě, diskutovat o smyslu a zásadách přednesu a také motivovat k další práci.

Lektorský sbor vyslal na celostátní přehlídku **Františka Floriána** (2. kategorie,J. Žáček – Hledám tátu), který zaujal přirozeným projevem. Dále **Sašu Floriánovou** a **Natálii Mlejnkovou** (3. kategorie), z nichž prvně jmenovaná zaujala porotu citlivou interpretací obtížného textu J. Skácela Uspávanka s bývalými anděly a modrým ptáčkem a druhá prostým a autentickým projevem při přednesu textu E. Schmidtové Holčička, uličnice, slečna. A nakonec postoupil **Ivo Dobrovolný** (4. kategorie, T. Pratchett – jak získat kočku, J. Werich – Chlap, děd, vnuk, pes a hrob), který porotu zaujal svou originalitou.

Pro všechny účastníky, jak doufám, byla přehlídka inspirací pro další práci s poezií i prózou.

Emilie Špatná, organizátorka přehlídky

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ BRNO 12.–13. 4. 2013

V tomto roce divákům nabídla jihomoravská přehlídka (uskutečněná tradičně v brněnských Lužánkách) dvanáct inscenací plus dílny pro hráče ze zúčastněných souborů, které vedli studenti ateliéru Drama a divadlo DIFA JAMU (také už tradičně). A opět tradičně – přehlídka byla velmi dobře organizovaná a všem zúčastněným se dostalo péče a vlídného přijetí. Třetina vystoupení proběhla v rozsahu 6–16 minut, jednalo se tedy o „drobničky", přičemž čas hry ve většině případů odpovídal způsobu zpracování a vybavenosti souboru anebo adresátovi – divákovi předškolního věku. Program byl rozdělen do tří bloků, přičemž po každém se konala diskuse vedoucích s lektorským sborem (Monika Jelínková, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová). Z pohledu

„porotce“ pokládám za výhodné, může-li lektorský sbor – nebo jeho část – sledovat přehlídku v daném místě dva roky po sobě (anebo například ob rok), a tak si vytvořit celistvější obrázek o regionu, o „rukopisu“ vedoucích a o růstu dovedností soboru i jeho jednotlivých členů. Na druhé straně je samozřejmě zdrávo, když organizátoři neulpívají na lektorských stálicích, a tak dopřejí vedoucím širší spektrum pohledů na jejich způsob práce. V případech, že se v oblasti nebo v postupech jednotlivých vedoucích objevují stále tytéž problematické prvky, je obměna poradních hlasů důležitá i proto, že každý z lektorů popíše tentýž faktický problém jiným způsobem, že každý adresát slyší na někoho více a na jiného méně. Vedoucí souborů tak získají stejné pobídky od rozličných osob a nevznikne v nich dojem, že připomínky k jejich tvorbě jsou vlastně jen záležitostí osobního způsobu vnímání divadelnosti stále týchž lektorů.

Zprávu o brněnské přehlídce uvádím z tohoto úhlu proto, že jsem zde v průběhu přibližně deseti let sledovala víceré přehlídky. A po celý tento čas se v brněnské oblasti hojně vyskytují **inscenace založené na slově**. Příznačná bývá přemíra říkaného slova posunujícího děj bez nároků na divadelní ztvárnění situace a zobrazení vztahů prostřednictvím jednání postav. Hráči ve věku 6–10 let, osůbky, kterým je dán přirozený sklon ke hře, k nápodobě a zejména k vyjádření se tělem a pohybem v prostoru, často odříkávají slova scénáře tu ve stoje, tu v sedě. Například autorská inscenace **Fantazie** (motivovaná fantastickými příběhy Narnie, Nekonečného příběhu a dalšími) tak dostane podobu spíše rozhlasové hry. Takový přístup je s ohledem na věk hráčů, s přirozeně se nabízejícími možnostmi a východisky souvisejícími s jejich stupněm psychomotorické zralosti a v neposlední řadě s ohledem na jejich divadelní zkušenosti v rozporu se základy metodiky. V začínajících hráčích se může zabydlit mylné povědomí o „přirozeném fungování“ na jevišti. Tedy, že hrát rovná se něco říkat. Soubor i jeho v oboru vzdělaná vedoucí jsou teprve na počátku cesty k divadlu. A víme, že začátky rozhodně lehké nejsou. Proto přejme, aby se nenechali možná příkrou ale dobře míněnou kritikou odradit.

Převaha slova nad akcí provázela dále inscenaci **O Šípkové Růžence** v podání souboru **ZŠ Bohdalice** a také výsek ze hry **Zapomenutý čert** prezentovaný žáky **ZŠ Tasovice**. Realisticky uchopená část vznikla v rámci vyučování, je prvotinou hráčů i paní učitelky a lze je jen pochválit, že se, ač nepoučeni, rozhodli „se svým divadlem vyjet do světa“.

Podle předlohy Miloše Nesvadby vzniklo představení **Princezny a drak**. Zde malí hráči nebyli tolik zatíženi dlouhými dialogy, text a zvolený hravý styl korespondoval s věkem a zkušenostmi. **Dramatický kroužek Babylon** školní družiny při znojemské ZŠ projevil snahu stavět situace, avšak dosud není vybaven natolik, aby je herně naplnil a uzavřel. Ze známého textu vycházel i soubor **Divadelního kroužku Duha** a jeho hráči ve věku 9–15 let. Foglarova předloha Rychlé šípy byla vzhledem k dívčímu složení posunuta v titul **Rychlé šipky**. Už sama obměna názvu signalizuje transpozici žánru. Avšak je velmi těžké kolísat mezi původní vážně míněnou látkou a zde, možná zprvu maně, vznikající parodií, pakliže není důvěrně známo a přijato či odmítnuto klima výchozí látky. A proto i v tomto mezi žánry kolísajícím představení vyčnívala slova nad divadelním ztvárněním. Celkově by se soubor měl zaměřit na zprávu, kterou svým způsobem zpracování chce vyslat k divákovi.

Dlouhé promluvy v některých pasážích hry ztěžovaly bytí na scéně též hráčům ze souboru **Brnkadla – Pepíci**, který převedl do divadelní podoby předlohu Pavla Šruta **Lichožrouti**. Předloha sama o sobě je rozsáhlá a dějově komplikovaná, nabízí více témat. Vážná témata jsou v závěru inscenace naznačena. Pro hráče ve věku 6–12 let je obtížné (a vlastně nemožné) ztvárnit realistickým způsobem dospělé postavy, proto se místy jejich projev jeví jako afektovaný či patetický.

Obsáhlou literární látku **Babička drsňačka** od Davida Williamse zpracoval soubor **Brnkadla – Pulci**. Vystoupení na přehlídce bylo premiérou. I zde by prospělo nahradit časté a víceméně statické dialogy sloužící k posunutí děje v méněmluvné akce zobrazující děj a vztahy. Hráči jsou toho schopni, jak bylo patrné ve scéně beze slov znázorňující sledování, „schovávanou“, v momentě, kdy babička není doma. Zde se podařilo na diváka přenést napětí – tolik potřebný komponent k soubytí jeviště a hlediště. Dále by měli inscenátoři zvážit, nakolik je potřeba ctít literární předlohu v pasážích líčících babiččiny tělesné projevy. Zvážit, zda slova o prdění mají charakterizovat babičku nebo vztah vnuků k ní. Anebo mají být zdrojem levného humoru? I v této inscenaci narážíme na další již zmíněný problém. Pokud role (zde nejen dospělého, ale v tomto případě navíc starého člověka) není nějakým způsobem transponována, stylizačně „přeobrazena“, pak je pro hráče postrádající životní zkušenost velmi náročné ji pojmout realisticky. Hráč pak podvědomě sahá k tomu, co zprostředkovaně zná. A jeho sebeupřímněji míněný projev pak lehce sklouzne k šarži. Jde o inscenaci čerstvou, která má před sebou velké penzum času i následných repríz, čili prostor k dotažení.

Dalším výrazným rysem brněnské oblasti jsou **inscenace autorské**. Tvůrci se v některých případech nechají volně inspirovat literární předlohou, která je pretextem pro příběh zcela nový, jimi vytvořený. Jindy děj vzniká bez literární inspirace – vychází z volby tématu, ze zájmu členů skupiny. Volbou autorské tvorby nastupují inscenátoři náročnou a složitou cestu, kladou před sebe úkoly (téma, děj, charaktery, motivy, atd.), které by „za ně“ zpracoval autor literární předlohy. Pokud jsou ale členové skupiny divadelně zkušení, může být tato cesta pro ně schůdná a velmi přínosná nejenom po stránce „herecké“, ale i po stránce dramaturgické, režijní atd.

Autorem příběhu málo úspěšné spisovatelky detektivních románů je soubor **Brnkadla – Tyjáon**. Inscenace **Detektivka** je laděna komediálně, přičemž tento rys nabývá na síle a funguje v závěrečné části při kumulaci postav a jejich vzájemném neporozumění. Soubor by se měl zaměřit na ztvárnění příčin chování postav, projasnit zobrazení vztahů a zvážit míru karikování, která místy sklouzává do šarže.

Autorský pohled na hru dětí na táboře nabídl soubor **ZUŠ Ježkova, starší**. Děj hry **Boj o vodu** se komplikuje přechodem do dění ve snu. Motiv konání postav je zatím nedostatečně zobrazený. Jde o sen? Jde o lest? Kdy sen končí? Ač námět vychází ze samotných hráčů a jejich zkušeností, mluvený projev na jevišti ztrácí autenticitu a v některých pasážích nabývá podoby “školní deklamace“. Hráči ve věku 10–13 let jsou nabití energií a radostí ze hry a jistě se nechají vést k získání dovedností potřebných k přirozenému bytí na jevišti.

Vybavenost hráčů ze souboru **Dramatická jelita** (Brno) je po více stránkách na velmi dobré úrovni a je patrné, že mnohé, například pohybová podoba obrazů, vyšlo ze společné tvorby. Inscenace o světě fantazie **Ahoj! Já jsem Alenka…** je složitý projekt, na kterém se kromě hráčů a vedoucí podíleli tvůrci scény, kostýmů, projekce. Nemalý prostor zde zaujímá též hudba. V konečném výsledku a v této fázi však k divákovi přicházejí umně vypracované obrazy víceméně zvnějšku, předkládané podoby fantazie fantazii nepodněcují. Vše je hotové a nastolené. Kladené otázky jsou zodpovězené předem. Přesto dík souboru i vedoucí za krok do složitého terénu. Inscenace byla oceněna lektorským sborem.

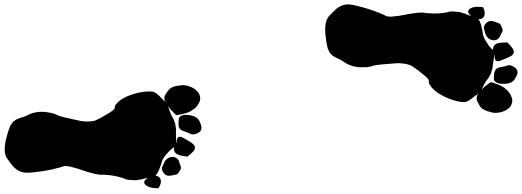

Druhou oceněnou inscenací bylo loutkové zpracování Nepilovy předlohy **Jak vypadají hvězdy**. Žákyně **ZUŠ Veselí nad Moravou** spolu s vedoucí souboru zvolily drobné plošné loutky k divadelnímu sdělení poetické a jemně humorné hříčky. Cílem bylo vytvořit divadlo pro děti z mateřských škol – a soubor opravdu svým vystoupením poskytuje malým divákům kulturní zážitek. Na druhé straně by bylo možné najít i na této malé ploše ještě více příležitostí k loutkové hře – a tak předlohu ještě více ozvláštnit. Snad právě proto, že hra je určena těm nejmladším, mluvené slovo v určitých pasážích sklouzává k nežádoucí dětinskosti, ale vzhledem k dobré vybavenosti hráček a ke kvalitnímu vedení nebude obtížné projev posunout do jiné polohy.

Do **širšího výběru na Dětskou scénu 2013** doporučil lektorský sbor osmnáctičlennou skupinu osmi až devítiletých dětí ze **ZŠ Rousínov**. Jejich **Perníková chaloupka** sice vycházela z pohádky Boženy Němcové, ale vyvíjela se natolik volně, že se v závěru na scéně objevili i trpaslíci. Nešlo však o nevkusný slepenec pohádek, který často nabízejí jak profesionálové, tak amatéři. Úpravy v této inscenaci byly činěny účelově a s citem. Před hráče byly kladeny přiměřené úkoly – a ti je přirozeným způsobem naplňovali. Například rozehrání děje postupovalo od soch k živým obrazům, které přirozeně přešly v plnou hru. Též jednoduché řešení scény bylo šťastnou volbou. Ještě je potřeba si ujasnit téma a dle zvoleného směřování inscenaci vytříbit. A také popřemýšlet o volbě? Nebo o využití rekvizit (zejména víceznačné houbičky v závěru)? Velkým kladem inscenace jsou právě citlivě volené kroky, které vycházejí ze znalosti skupiny a z možností jednotlivých hráčů – a tvoří tak základ pro pěstování dalších dovedností s divadlem spojených.

Zuzana Jirsová

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ - OLOMOUC 26. 4. 2013

Jako každý rok i letos proběhla krajská přehlídka dětských recitátorů v Olomouci v ZUŠ „Žerotín“. Přehlídka se nesla ve velmi příjemné páteční atmosféře zpestřena mnohými působivými výkony recitátorů všech kategorií.

Ve 2. kategorii porotu zaujali především Petr Schön a Eliška Gregorová. Tito dva postupující upoutali jak vhodně vybraným textem, který odpovídal jejich věku, tak i schopností zprostředkovat a prokreslit charaktery, jež se objevily ve vybraných textech. **Petr Schön** postoupil i v minulém roce. V přednesu textu Paula Shibtona **„Drsnej Brouk“** ukázal, že umí pracovat s temporytmem i výstavbou příběhu. Petr navíc dokázal do přednesu vnést nadhled i nadsázku. **Eliška Gregorová** ukázala v přednesu textu **„Nocujeme na seníku“** z knihy Astrid Lindgrenové „Děti z Bullerbinu“, že je zvolený příběh blízký jejímu naturelu i přednesovým schopnostem. To vše se dá shrnout jako přirozenost projevu.

V další části se představili recitátoři 3. kategorie, z nichž do Svitav postoupili **Kryštof Kolčava a Jakub Čech.** Kryštof musel předvést u obou vybraných textů (**Alois Mikulka: „O slepičkovi a kohoutce“, Petr Nikl: Ježek**) širokou škálu vypravěčských schopností a prostředků. Ty mu pomohli osobitě předat humor prvního textu. Navíc prokázal cit pro formu, metaforu a obrazotvornost u textu druhého. I Jakub zaujal porotu tím, že je výborný vypravěč. Svůj výkon měl dobře vystavěný a téma textu **Edgara Dutky „Holubice míru“** předal uvěřitelně a s nadhledem.

Z nejvyšší kategorie dětských recitátorů na celostátní přehlídku postoupili Tereza Havlíková a Hugo Hron. Přednes obou dvou odpovídal vyšším nároků, jež jsou na recitátory 4. kategorie kladeny. První z nich, **Tereza Havlíková**, které na loňské krajské přehlídce unikl postup o malý kousek, zaujala vysokou technickou úrovní svého přednesu. Celek textu (**Toni Morrison: „Velmi modré oči“**) byl dobře vystavěn. Kromě technických záležitostí navíc Tereza upoutala přirozeností přednesu a přesahem. Taktéž dokázala předat poetiku textu i nadnést vystavěné obrazy, čímže skvěle nadnesla atmosféru. **Hugo Hron**, který ještě vloni vystupoval ve 3. kategorii, se v textu Ragnara Hovlanda našel. Přesně to ocenila porota. Text přednesu byl dobře vystavěný a právě díky výstavbě, nadhledu a dobře dávkovanému pointování dokázal Hugo skvěle pobavit. Navíc vedle humorné nálady dokázal uchopit přesah textu.

PODAŘENÝ PODĚS

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ OLOMOUC 20.–21. 4. 2013

O tom, že má dramatická výchova a dětské divadlo v Olomouckém kraji dobré zázemí, nikdo nepochybuje. Že jsou zde dospěláci, kteří svou práci dělají velmi dobře, je základem pro to, aby byly spokojeny i děti. A od toho je už jen krůček k tomu, aby byli spokojeni i diváci. A to vše se ukázalo jako platné na krajské přehlídce dětského divadla Poděs 2013.

Tuto přehlídku již tradičně pořádá Sdružení D, dramacentrum nabízející prožitkové programy pro různé cílové skupiny. Dále se na její organizaci podílí ZUŠ Žerotín, která poskytuje své prostory a dává tak přehlídce pevnou půdu pod nohama a střechu nad hlavou. V neposlední řadě na oraganizaci Poděsu 2013 zásluhu i Dům dětí a mládeže v Olomouci.

Organizátorům se podařilo vytvořit skvělou přátelskou nesoutěžní atmosféru. Pořadatelé nabídli účastníkům přehlídky nejen možnost se setkat a seznámit se v hledišti a na chodbách, ale umožnili jim také, aby se poznali blíže v tvořivých dílnách. V dětské rozborové dílně se děti učily formulovat své názory, vhodnou formou je sdělovat a také přijímat kritiku. Současně podnikly, spolu s vedoucími dílny Magdou Veselou a Veronikou Slovákovou, první krůčky k odhalení tajemství, kouzla a zákonitostí divadla. Druhou příležitostí k bližšímu vzájemnému poznání byla dílna

her a improvizací, kterou vedli Zuzana Zapletalová a Jan Němeček.

Přehlídka nabídla celkem jedenáct představení na značně vysoké úrovni. Všechna představení svědčila o poučenosti vedoucích souborů, o jejich snaze vytvořit fungující a srozumitelný divadelní tvar s velkým podílem tvořivé práce dětí. A aby divadla nebylo náhodou málo, zavítal na přehlídku host s inspirativní představení. Divadelní sál se naplnil k prasknutí a nebylo se čemu divit. Naivní divadlo Liberec přijelo se svou inscenací Budulínek, která v loňském roce sklidila nejedno ocenění. Nadšení, které v sále po představení zavládlo, dalo tušit, že diváci nejen rozeznají kvalitu, ale že ji dovedou také náležitě ocenit.

Ale zpět k představením, která nabídly dětské soubory. Představení posuzovala odborná porota ve složení Alena Palarčíková, Vladislav Kracík a Vojtěch Maděryč.

DS PVdram, ZUŠ V. Ambrose Prostějov nabídl inscenaci, ve které zpracoval několik povídek z předlohy Dušana Taragela. Inscenace **Pohádky pro neposlušné děti a jejich starostlivé rodiče** byla pojata jako zábavné a zároveň varovné vyprávění, jak to může dopadnout, nebudou-li děti poslouchat. V inscenaci se objevilo velmi mnoho dobrých nápadů, funkčních postupů a představení bylo velmi působivé. Škoda jen, že kvůli drobné nedotaženosti v organizaci prostoru, neujasněnosti v používání rekvizit a příliš rychlému sledu událostí se stávalo, že divák ztrácel nit, byl zahlcen, neměl čas a prostor „dostat se do hry". Některé motivy postav nebyly zřetelné či nesouvisely přímo s dějem, nepřispívaly k sdělení tématu, ani vypointování jednotlivých situací. Pokud se vedoucí Jana Turčanová bude těmito drobnými připomínkami zabývat a pročistí celkový tvar, vznikne srozumitelná, zábavná a s nadšením hraná inscenace. *Porota doporučila toto představení do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Tak trochu mimo přehlídku, ale v podstatě oprávněně zařazené, bylo představení souboru **Rybky, MŠ Velká Bystřice**. Představení **Mamute, mamute, máš to pěkně nahnuté** bylo nahlédnutím do práce vedoucích Zuzany Vodičkové a Zuzany Švierčkové s předškolními dětmi. Jejich práce je nesmírně poctivá, metodicky poučená, citlivá k věku dětí. Bylo vidět, že takto vedené děti by byly brzy schopny pracovat na inscenaci, která by si dělala ambice na to být velmi dobrým divadlem. Děti, díky bočnímu vedení jejich učitelek, bezpečně procházely všemi úskalími pračlověčího života. Vedoucí využívaly buben jako prostředek k členění dění na scéně. Řád, porozumění pro to, co se na scéně děje, účast všech dětí na tomto dění, práce s dynamikou, s tempem, to vše jsou základy pro dobrou divadelní práci. Nicméně zatím to byla spíše dramatická hra, na kterou se velmi příjemně koukalo. Pokud by se vedoucím podařilo do hry zapracovat více jednání dětských hráčů, jejich rozhodování v problémové situaci, jejich vlastní způsoby, jak se s daným problémem vypořádat, dostalo by se i na divadelní zážitek v pravém slova smyslu. Přesto má práce vedoucích nesmírnou hodnotu. Diváci i porotci dokázali ocenit vhodně zvolené téma i prostředky, se kterými děti pracovaly.

Moře ve flaštičce je název představení, které zahrál **DS ZUŠ Šternberk** pod vedením Žanety Káňové. Předlohou byl text Daniela Heviera, který je pro začínající skupinu přibližně desetiletých hráčů vhodně zvolený. Inscenace nabídla opět mnoho dobrých nápadů a funkčních postupů a navíc zajímavé téma. Porota doporučila vedoucí, aby se zaměřila na kostýmní prvky, kterými může podpořit zobrazení typových postav. Po této stránce na tom byli nejlépe dva úředníci patentního úřadu, kterým se vědec snažil předat svůj vynález. Zneužití tohoto vynálezu (moře, které se dá vylít z flaštičky a zase ho do flaštičky uzavřít) pro vojenské účely je motivací vědce, aby této hrozbě zabránil. Ta je ale málo exponovaná, čímž dochází k nejasnostem u dalšího počínání vědce. Ten nakonec nachází ty pravé, kterým svůj vynález může s klidným svědomím předat. Jsou to děti, které dokáží vynález patřičně ocenit.

Ivana Němečková nabídla svému souboru z **5. ročníku I. stupně LDO ZUŠ Žerotín** jako předlohu sbírku strašidelných povídek Chrise Priestleyho. Záměrem bylo zpracovat více povídek, zůstalo však nakonec u jediné. **Zimní řez** je drobná, výtvarně pojatá a atmosféru navozující inscenace, ze které divák více než tuší, že jde o poctivou divadelní práci ze strany vedoucí i hráčů. Výkony dětských herců vypovídají o značné divadelní zkušenosti a poučenosti. Porota se zabývala hlavně prací s loutkou stařeny, jejíž vedení bylo velmi minimalistické. Doporučila podpořit hlavní gesto loutky (zastřihávání větví jabloní). *Pro ucelený divadelní tvar a jeho estetické kvality porota doporučila toto představení na přímý postup na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Divadelní soubor **Mandarinky ZUŠ Uničov** pod vedením Jany Jurkasové se nechal při práci na své inscenaci **Lililinda superhvězda** inspirovat stejnojmennou knižní předlohou od Anette Herzog. Děj se odehrává ve velmi lákavém prostředí pracovní plochy počítače, na kterém se spisovatelka snaží napsat povídku. Nikdy však není se svou prací spokojená, a tak většina jejích výtvorů končí v koši. A v koši smazané postavy nabývají svéprávnosti a mohou žít své životy. Ze soužití těchto vymazaných postav vzniká ten nejlepší příběh, který spisovatelka kdy stvořila. Vedoucí, ve snaze sdělit příběh co nejsrozumitelněji, svěřila velký díl tohoto sdělení slovu. Vypointování situací nebylo vždy zdařilé a divák tak ztrácel smysl jednání jednotlivých postav. Vše jakoby se odehrávalo bez srozumitelného klíče, který by divákovi umožnil nalézt odpovědi na základní otázky kdo, co, kde, kdy a proč. Inscenace však nasvědčovala tomu, že soubor poctivě pracoval s kvalitní literární předlohou, že hledal jevištní prostředky, kterými své hledání vyjádřit a že je tento proces velmi oslovil a obohatil.

Divadelní soubor při **ZŠ a MŠ Staré Město** pod vedením Báry Hubíkové se pustil do velmi odvážné práce. Inspirací jim byla báseň Emanuela Frynty **Švec**. Přistoupili k ní dosti neobvyklým způsobem. Snažili se ji zprostředkovat divákům beze slov. Tento přístup skýtá mnoho úskalí a soubor se všem snažil vyhnout. Někdy se jim to dařilo více, někdy méně. Sdělit obsah básně, poučení v básni vtipně vyřčené, se bohužel zcela nepodařilo. Fryntova hravost byla nahrazena hravostí hráčů, jejich invencí v podobě snů, které se ševci zdají, když usíná nad přemírou práce u ševcovského kopyta. Tyto sny však působily spíše jako epizodické odbočky a celé sdělení ještě více komplikovaly. Na druhou stranu se hráči snažili pracovat s prostředky pantomimy a němohry, čímž získali cenné zkušenosti, které jistě dokáží využít při další práci.

Zajímavým pokusem o prozkoumání možností psychologického herectví byla práce souboru **Truhlíci při ZUŠ V. Ambrose Prostějov** pod vedením Jana Šprynara. **Příšerný příběh tety Montaguey** (podle Chrise Priestleyho) vypráví o tom, co vše může způsobit zahleděnost do sebe sama, bezohlednost a sobectví. Příběh je spíše drobničkou, strašidelným vyprávěním než psychologickou studií lidského jednání. A zde byl největší problém celé inscenace. Text dramatizace nenabízel dostatečně silné podněty pro psychologické bádání a pro tento způsob herectví. Hráči však pracovali velmi svědomitě, byla vidět citlivá práce vedoucího s jednotlivými protagonisty na hereckém projevu, který byl celkově velmi kultivovaný a ukázněný. Inscenace získala ocenění poroty.

Velmi hravým představením pobavil publikum soubor **dRáčci Roveňáčci ze ZŠ a MŠ Rovensko** pod vedením Pavly Schönové. Představení s názvem **Co si vyprávějí andělé?** se odehrává v kostele, kde se andělé scházejí a vyprávějí si příběhy o svých chráněncích. Každý anděl má nějakého toho člověka, se kterým jsou jen potíže. A právě příběhy těchto potížistů jsou jádrem celé inscenace. Vedoucí zvolila k zobrazení útrap andělů se svými svěřenci stínohru a plošné loutky. V některých případech byly loutky nahrazeny stínohrou hranou lidmi a zde se kouzlo ztraceno. Jednotlivé epizody strážných andělů jsou rámovány příběhem dětí, které jdou do kostela právě proto, aby se přesvědčily, zda andělé strážní existují. *Porota toto představení doporučila do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna Svitavy 2013.*

Děcka z Drahotuš, divadelní soubor ZŠ a MŠ Hranice IV-Drahotuše, přivezla folklórní pásmo písní a poezie. Název **Přišlo jaro do vsi** napovídá, jakou tematikou se tento soubor zabýval. Práce s folklórním dědictvím je velmi náročná jak po stránce znalostní a vědomostní, tak i po stránce divadelní, neboť převést folklórní materiál do divadelní podoby je až nadlidský výkon. Vedoucí souboru Táňa Hrubá se o to pokusila. Její pokus nevyzněl naprázdno, a pokud se bude se souborem zabývat prohlubováním mezilidských vztahů a výpovědí jednotlivých postav v zobrazovaných situacích, může soubor udělat ještě velmi mnoho pro to, aby tato skvostná podívaná byla ještě více podívanou divadelní.

Divadélko Slunečník při ZŠ a MŠ Sluneční, Šumperk pod vedením Evy Šalkové zpracovalo předlohu Karla Poláčka **Edudant a Francimor**. Kvalitní předloha byla dobrým materiálem pro práci souboru. Také u dětí bylo zjevné, že je předloha a práce na jejím jevištním ztvárnění baví. Pro podpoření těchto kladů porota doporučila vedoucí, aby zapracovala na dramatizaci předlohy, aby zpřehlednila jednotlivé situace, ve kterých si jasně pojmenuje, o čem jsou a jak nastolené problémy hlavní protagonisté vyřeší. Tím může dojít k odstranění nelogičnosti některých okamžiků a k souladu mezi hereckou akcí a textem.

Když se ohlížím za Poděsem 2013, musím říci, že by se přehlídka mohla jmenovat Potěš 2013, neboť všechna představení, dílny a setkávání byla velmi příjemná, milá a člověk byl z průběhu celé přehlídky potěšen a ne poděšen.

Vojta Maděryč

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTRAVA 16. 4. 2013

Přehlídka proběhla v úterý 16. 4. 2013 v CVČ Korunka v Ostravě – Mariánských Horách. Pořadatelé se postarali o akusticky vyhovující prostor velkého sálu a vytvoření srdečné nesoutěžní atmosféry. Účastníci mohli využít i esteticky působícího prostředí přísálí pro volný pohyb i přichystané občerstvení.

Specifikem ostravské přehlídky je příjemná svátečnost, zejména v každoroční účasti dětí **0. kategorie**. Přehlídka trvá sice déle, pedagogové a doprovázející rodiče však získají možnost zjistit více o smyslu dětského přednesu. Hodnocení lektorského sboru se promítlo jak v krátké besedě, udělením dvou čestných uznání, které získali Alžběta Dohnalová a Dominik Smékal z Vrbna.

Malí recitátoři mohou sledovat zralejší projev starších.

1. kategorii, skládající se z 16- ti účastníků (6- ti chlapců, 10- ti dívek), byla nabídnuta úvodní uvolňovací a soustřeďovací rozcvička, což je stále pro mnohé z nich bohužel překvapivá novinka. Volba všech textů, až jednu výjimku, odpovídala tématem i rozsahem věku a zralosti recitátorů. Překvapivé rozdíly ovšem byly v uchopení textu. Místo tvořivého přístupu jsme slyšeli častá intonační klišé, mechanické podřízení rytmu na úkor obsahu. Bezradnost recitátorů ve snaze „ozvláštnit" projev se projevuje nelogickými důrazy, nepřirozenou intonací, „roztrháním" verše. Rušivě působí i oblečení, odvádějící pozornost od poslechu textu. Pochopení textu a cit pro kultivovaný přirozený projev v mateřském jazyce nelze od sebe oddělit. A to je bohužel stále nedoceňované kritérium v přípravě většiny dětí.

Udělili jsme několik ocenění, kde jsme tento přístup mohli sledovat: za přirozené a soustředěné vyprávění příběhu (**Eliška Baránková**, Krnov), za pochopení žánru a chuť sdělovat (**Tereza Machurová**, Opava), za udržení prvotní radosti z prožitku dobře zvoleného textu (**Petr Buják**, Havířov a **Ondřej Hrnčíř**, Vrbno).

2. kategorie čítala 15 účastníků (1 chlapce, 14 dívek). Úvodní hlasová a mluvní rozcvička prozradila, že nezanedbatelný počet dětí, vybraných z okresního kola, má nesprávné návyky v používání hlasu. Neuvolněný hlas, křik, nezvyk zřetelné a srozumitelné artikulace.

V dramaturgii se projevily opakované stereotypy: tzv. „osvědčené" ale nepříliš kvalitní texty (povzdech všech lektorů: „Kéž by už odlétla každoročně zpívající vrána v opeře."). Závažnější dramaturgické omyly, jimiž jsou poškozovány děti, plnící pokyn pedagoga, by se ovšem neměly dostat z okresních přehlídek do vyššího kola. Je smutné, když děti mluví, aniž by chápaly, o čem (Jarní romance J. Vrchlického, lidová balada, uvedená jako „lidová báseň").

Vhodně vybraný text, kde bylo znát vztah k obsahu, jsme ocenili u Marie Golkové (Ostrava) a Aleny Malé (Nový Jičín). Na postup do celostátního kola jsme doporučili **Annu Veselou** a **Elišku Hajnou** (Krnov). Obě děvčata mluvila s porozuměním k tématům, s nepodbízivou kultivovaností, jemnou stylizací a mimikou. Obě si získaly zaslouženou pozornost.

Jana Křenková

3. kategorie, kterou tvořilo 12 dětí (10 dívek a 2 chlapci), byla kvalitativně nejsilnější. Některé výkony se vysoce vymykaly průměru. I dramaturgicky byla tato kategorie velice zajímavá. Velkým zklamáním byla jen vystoupení obou chlapců. V případě Pohádky o velkém hladu, přednášené naprosto bez pochopení textu, bylo vidět, že je to jen zvenčí naučené. Druhý chlapec s povídkou Šimka a Grossmanna byl prokazatelný exhibicionista, ale neměl nad textem žádný nadhled. Zbytečné používání ilustrací gesty a pohybem spíše odváděly od obsahu textu jak recitátory, tak diváky – posluchače. I pro tuto kategorii platí slova Jany Křenkové o důležité úloze pedagoga, který by měl dětem ve výběru pomoci. Měl by vybírat text podle mentality daného dítěte, podle jejich schopností jak řečových, tak výrazových. Neměl by jim ubližovat ani výběrem, ani „nabiflováním" intonací, gest, které nejdou z obsahu, ale jsou jen povrchním efektem.

Na postup do celostátního kola jsme doporučili **Sáru Erlebachovou** s textem **Ivana Vyskočila Malý Alenáš**. Sára je výrazná osobnost, má kvalitní techniku řeči, výraz, textu od počátku do konce rozumí. Umí jej dělit, vystavět. Drží pozornost diváků od začátku do konce- který vystavěla jako jasnou tečku. Pracuje i s diváky, je k nim zcela adresná, počká si na jejich reakce. Akcentuje významy, má cit pro slovo, umí pauzírovat, vypráví se zaujetím, ale i s nadhledem. Z celé přehlídky to byl jednoznačně nejlepší výkon – i proto jsme ji po vyhlášení výsledků nechali recitovat ještě jednou, jako ukázku toho, jak ANO!

Další postupové místo ve 3. kategorii získala **Anna Božoňová** s textem **Miloše Macourka Křída**. Vystavět Miloše Macourka je velmi obtížný úkol. Anička jej ale zvládla výborně. Její projev je chvílemi ještě dost dětský, ale díky porozumění textu a schopnostem sdělit ho divákům, působí přirozeně a uvolněně.

Ocenění poroty (bez dalšího postupu) udělila porota **Barboře Balcárkové**. Výběr textu **Petra Nikla Holá pohádka** byl výborným tahem. Je přesně pro její věk, od začátku jsme jí mohli věřit každé slovo, umí pracovat s významem slov, s rytmem glos, hesel... Celý přednes gradoval. Bohužel se ke konci „rozsypala" banálním zapomenutím kousku textu. Následná nervozita ji pak limitovala – škoda. Je ovšem nesmírně talentovaná a věřím, že ji uvidíme i v dalších letech.

4. kategorie, 6 dívek a 5 chlapců, byla trochu zklamáním. Spousta jen povrchní deklamace, někdy až dětská, školní recitace. Přednášející většinou nesdělovali své pocity, názory, témata. Někteří dokonce přiznali, že se zúčastnili jen z povinnosti. Výběr a recitace písně Jiřího Suchého hned dvěma recitátorkami byl totální omyl. Pod zdánlivou jednoduchostí textu je ukryta jeho poetičnost. Její pochopení se ale v přednesu nepromítlo. Dopis Taťány Oněginovi už vůbec nepatří do úst 13-leté dívenky. Opět jen deklamace, byť slušně artikulována – ale bez pochopení obsahu. Nezvalova báseň Sbohem a šáteček byla příliš patetická a doprovázená přehnanými gesty a ilustrací. Zdála se být spíše protrpěnou. Stejně tak text Miroslava Černého Když ti svítí zelená. Řečové nedostatky, ale hlavně – naprosté nepochopení tématu.

V této kategorii musela porota sáhnout i po druhých textech některých recitátorů – a dá se říci, že teprve ty rozhodly o možných nominacích na postup – byť ne příliš jednoznačných...

Pro postup do národní přehlídky porota doporučila nakonec **Matěje Šumberu** a **Denise Kuboně**. Ocenění poroty (bez doporučení) získala Jana Rubinová.

Matěj Šumbera přednesl **Relativnost pohybu a klidu** od **Karla Bartušky.** Umí pracovat s nonsensem, má text velmi dobře vystavěný, škoda jen drobných řečových nedostatků. Ve druhé básni **Miroslava Holuba Dveře** byl daleko přesvědčivější. V obou případech jsme ocenili skvělý autorský přístup k interpretaci.

Denis Kuboň v prvém textu **Josteina Gaardera Dívka s pomeranči** přesně a za sebe sděloval téma, pracoval s rytmem, uměl si počkat na reakci diváků. Zbytečně místy ilustroval vyprávění gesty. I jeho druhý text: **Josef Kainar: Mladý šofér** byl výrazně lepší. Naprosto suverénně ten krátký text do diváků vypálil. Zase je ale škoda technických nedostatků řeči.

Jana Rubinová si vybrala text **Petra Smetany Malíř a moře.** Cítí velmi dobře rytmus, rým, umí s nimi ve stavbě pracovat. Je velmi přirozená a příjemná ve sdělení. Vytknout bychom mohli přílišnou „přeslazenost", její nadšení už je pak monotónní a neuvěřitelné. Jejím druhým textem byly **Starožitnosti Petra Kopty.** I Jana byla daleko lepší ve druhém textu. Je opravdu talentovaná, ale potřebovala by systematické a poučené vedení.

Závěrem lze konstatovat, že přehlídka měla celkově velmi slušnou úroveň a byla dobře zvládnuta organizačně. Jen bych do budoucna velmi doporučoval buď dvě poroty (na mladší děti a pak na 3. a 4. kategorii), nebo přehlídku rozdělit do dvou dnů. Není v lidských silách podrobně se věnovat v jednom dni všem kategoriím, nebyli jsme schopni podrobně zvládat tu nejdůležitější část přehlídky – rozhovory s recitátory a jejich vedením.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Saša Rychecký, Helena Skálová, Jana Křenková, Iveta Kocifajová a Ilona Žilinská.

Saša Rychecký

OSTRAVSKÉ ŠUPINKY 2013

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH SOUBORŮ OSTRAVA 20. 4. 2013

Krajská přehlídka Dětská scéna 2013 se konala 20. dubna 2013 v SD Labyrint Ostrava -Třebovice. Z oblastních kol postoupilo celkem osm inscenací. Byly mezi nimi soubory začínající, ale také ty, které mají za sebou už nějakou tu divadelní zkušenost.

Dětské studio Divadla loutek Ostrava je souborem začínajícím, i když jeho vedoucí patří mezi ty zkušené. Představilo se autorskou inscenací nazvanou **Zvláštní škola**. Za prezentovaným divadelním tvarem je zřejmá práce s nejrůznějšími metodami dramatické výchovy, ale také tréninkovými technikami improvizačních skupin. Inscenace dětem nabízí možnost ke hře, stejně jako k jejich sebevyjádření. Přesto, že děti disponují základními divadelními dovednostmi, je vidět ještě jejich nezkušenost. Inscenace pokulhává zejména v oblasti práce s temporytmem a prospěla by ji větší schopnost dětí se odvázat, projevit radost. Velmi dobře funguje postava učitele Duhy, které se ujal divadelně zkušenější člen souboru. Ten pomáhá dětem držet strukturu představení a udává tempo. Na inscenaci je vidět snaha vedoucích učit děti divadelnímu jazyku a práci s metaforami a symboly, které jsou však v tuto chvíli ještě trochu nad schopnosti a zkušeností dětí. Vzhledem k tomu, že soubor pracuje prvním rokem je inscenace Zvláštní škola nadějí do budoucna.

Dětský divadelní soubor **Střelky** z Českého Těšína představil koláž veršů Pavla Šruta, ve kterých se vyskytují strašidla a strašáci všeho druhu a uvedl ji po názvem **Příšerky a příšeři**. Střelky patří k těm zkušenějším kolektivům, děti jsou dobře vybaveny po stránce mluvní. Důležitým prvkem představení byla práce s rytmem a dynamikou, která se projevila opět víceméně v rovině mluvní a zvukové. Škoda, že nebyly využity příležitosti, které text poskytoval pro vytvoření situací a obrazů. Soubor má rezervy v práci s pohybem a také by inscenaci svědčila větší míra spontaneity a radosti v projevu dětí.

Milé a bezprostřední bylo představení **O veliké řepě** divadelního souboru **Grmlínci** ZŠ Bulharská Ostrava. Členové souboru jsou prvňáčci a je to jejich první divadelní zkušenost. Vedoucí zvolila vhodně nejen předlohu, ale také způsob vyprávění vzhledem ke zkušenostem dětí. Na dětech byla vidět radost a potěšení ze hry i fungování na jevišti. Škoda, že děti často ve svém projevu překračovaly hranice spontaneity až k předvádění se.

Pohybové představení **Červený nos** uvedl divadelní soubor **Viga**, ZUŠ V. Kálika z Opavy. Etuda o setkáni dvou klaunů nabídla hru a fantazii. K příjemnému vyznění přispívaly také vkusné a trefné kostýmy klaunů. Na představení byla vidět práce vedoucí souboru s pohybovými prostředky sdělování. Mezery jsou ještě v pointování jednotlivých situací a zvýraznění čitelnosti příběhu.

Dětský divadelní soubor **Štěkáček** z Opavy přivezl na přehlídku dramatizaci pohádky **O překrásné Vasilise**. Soubor není nováčkem, má za sebou již několik inscenací, vesměs loutkových. Pozitivními stránkami představení jsou přirozenost dětí a jejich tvořivost při tvorbě loutek. Přesto, že jsou ještě rezervy ve využití možnosti loutek ke hře, objevují se náznaky invenčního zacházení s nimi. K pozitivnímu vyznění přispívá jednoduchá a funkční scénografie. Problémem inscenace však zůstává žánrová nevyjasněnost, balancování mezi studentskou recesí a klasickým vyprávěním pohádky.

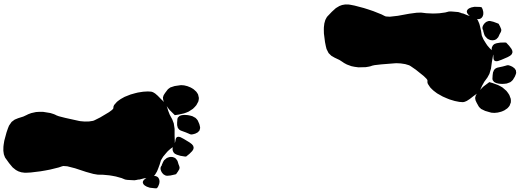
Divadelní soubor **Fantazie** ZŠ Tyršova Nový Jičín zahrál autorskou inscenaci **První školní den**. Příběh třídy a nejasné, záhadné postavy učitelky, ze které se vyklube čert, je základní linkou inscenace. Samotná předloha však nenabízí příliš invencí, zápletka je chudá a vyznění působí poněkud „plakátově". Nutno však ocenit práci vedoucí se skupinou dětí, které jsou na jevišti přirozené a hravé.

Zpracování básně ve dvou jazycích a jednom nářečí přinesl soubor **Bum trach** z Českého Těšína. Prostředí, ve kterém se jazykově dotýkají polština a čeština, bylo základním podnětem vzniku inscenace **Kdyby u nás Tuwim žil**. Humor, nadsázka a práce s rytmem jsou základními stavebními kameny drobné inscenace. Škoda jen, že soubor více nevyužil možnosti vyjádřit vztahy uvnitř dvoujazyčného vlaku také pohybem a vytvářením situací.

Soubor **Fantazie** ZŠ Tyršova v Novém Jičíně se představil ještě jednou inscenací, kterou nazval **Noviny**. Etudy, živé zprávy z místních novin, jsou zarámovány do prostředí sběrny papíru. Zajímavý nápad zůstal ale pouze v počátcích a souboru se nepodařilo propojit jej do celku. Schází především důvod oživování jednotlivých novinových zpráv. Děti jsou ale vybaveny po mnoha stránkách, mimo jiné také pohybově.

Lektorský sbor ve složení Miroslava Georgievová, Jan Číhal a Hana Cisovská doporučil do **širšího výběru na celostátní přehlídku** Dětská scéna 2013 inscenaci **O překrásné Vasilise DS Štěkáček Opava**.

Hana Cisovská

ZLÍNSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ UHERSKÉ HRADIŠTĚ 10. DUBNA 2013

1. a 3. kategorie

Je potěšující, že se i letos sjelo do Uherského Hradiště na Krajskou přehlídku docela hodně mladých recitátorů. Také úroveň jednotlivých vystoupení nenesla známky dříve tak zaběhnutých nešvarů. Neobjevil se zde ani nevhodný výběr textů, „kolovrátkový" způsob interpretace, ani zřejmá nedokonalost mluveného projevu. Všichni přítomní měli pozitivní přístup k sólovému přednesu jako takovému a dokonce se téměř všichni domáhali rady, jak ještě něco na svém projevu vylepšit.

Lektorský sbor ve složení Irena Vacková, Marta Reissmerová a Marcela Kovaříková ocenil v 1. kategorii **Šimona Ludvíčka** za výrazný přednes (A. Lobel: Seznam), **Jakuba Kuželu** za porozumění textu (M. Kavková: Sníh a sněženka), **Annu Mráčkovou** za zajímavý text (A. Mráčková: Dvě mláďata) a **Kateřinu Kovářovou** za osobitý přednes (J. Skácel: Uspávanka s hloupými kocoury a paní myší).

Ze 3. kategorie postoupili na Národní přehlídku **Štěpán Válek** (J. Skácel: Uspávanka s Hokusajem) a **Adéla Zmrzlíková** (S. Leacock: Kouzelníkova pomsta). Štěpán Válek má ještě ve svém projevu mnohé nedokonalosti (frázování, slyšitelnost na hranici), ale má citlivou duši,

osobitý přístup k poezii a nespoutané nadšení sdělovat krásné myšlenky posluchači. Takto jsem ho poznala při závěrečné rozpravě. Adéla Zmrzlíková se naopak představila jako zkušená recitátorka s kvalitní technikou řeči a smyslem pro humor. Pokud se pokusí zlepšit pár nedokonalostí, může její vystoupení být hodno Národní přehlídky. Ocenění za zvládnutí náročného textu získal **Vilém Mucha** (J.Werich : Chlap, děd, vnuk, pes a hrob), ocenění za osobitý přednes dostala **Michaela Kristková** (A.Berková : Nazdar, Ančo)

Krajská přehlídka v Uherském Hradišti bývá organizátorem (DDM Šikula) každoročně velmi dobře připravena. Vedoucí estetického oddělení paní Martina Dörrová je „sluncem" celé přehlídky a je dokladem toho, že kvalita takovýchto setkání nemusí být vždy závislá jen na financích.

Marcela Kovaříková

2. a 4. kategorie

Básničko, neopouštěj mne, prosím...

Přečetl jsem si nedávno vyznání z Deníku italského básníka (Cesare Pavese: Řemeslo života) o poezii: „Poezie začíná, když člověk prohlásí o moři, že je jako olej. Nejde mu vůbec o nějaký přesnější popis bezvětří, ale o potěšení z toho, že objevil podobnost o vzrušení z tajemného vztahu, o potřebu vykřičet do všech čtyř světových stran, že si toho všiml. Samozřejmě, u toho nelze zůstat. Je třeba ji dokončit a vytvořit bohaté vyprávění o vztazích, které se dovedně vyrovná hodnotícímu soudu." A na jiném místě autor dodává: „Postava v básni je někdo, kdo utekl z domova, prožil možné a nemožné, načež se vrací domů, užívá si nejprostších věcí, je neustále velkorysý a dobromyslný a jednomyslný ve svých soudech; má rád samotu a čistý stůl a je připraven ráno začít znovu." Rozumím tomu tak, že poezie je nejvíce osobní záležitostí, že nemusí dodržovat nic, že básník může vidět svět barevně (doslova i obrazně), ale může i chybovat, má právo vidět neviditelné a neužitečné. Do toho vstupuje náš človíček s pokusem porozumět slovu, sloužit autorovi, být nespokojen s jeho tvrzeními, vstoupit do výpovědi bez ohledu na své životní zkušenosti (nebo naopak se svými životními zkušenostmi a se svým technickým vybavením).

Dívenka ve **2. kategorii** dokončila své vystoupení, běží ke svému doprovodu a zdáli volá: „Jak jsem to říkala?" A v následném rozhovoru se ptá doprovod: „ Neměla špatné sykavky? Nešumlovala?" Chci poukázat na to, jak důležitá je práce s textem (např. v literární výchově na ZŠ), a to jak v dramaturgii, tak i v technice přednesu. V naší přehlídce se dramaturgie této kategorie držela osvědčených titulů z pera prozaiků (Daisy Mrázkové, Olgy Hejné, Aloise Mikulky, Miloše Macourka a Květy Legátové) i básníků (I. A. Krylova, F. L. Čelakovského, Jiřího Žáčka, Michala Černíka). Většinou to jsou prověřené texty „klasiků". Nabízí se otázka, zda by nám nesvědčilo volit i knihy současných autorů (např. Petr Nikl nabízí novou cestu nonsensu, jeho hra se vším- s písmeny, se slovy, s verši, s lámanými rýmy, linkami, barvami, vůněmi- je principem hry jako pohledu na život... v tomto ovzduší se líhnou situace, vyprávění, příběhy; nebo třeba nechť si děti pročtou Lichožrouty Pavla Šruta). Vyhovět touze dětí samostatně hledat text pro sebe a pro svůj postoj ke světu je přínosem nedocenitelným. Prosazují se témata hluboce osobní (kamarádství, láska, zklamání, bolest) a vedle nich mimořádně angažovaná (za ochranu přírody a proti jakémukoli zlu v tomto světě). V jejich postoji je příznačná touha po humorném vyznění příběhu. Humor působí v ústech dětí osvěživě a ve spojení s krásou básnického slova (bez vulgárností, slovo „suchoprd" v pohádce o drakovi nám vůbec nevadí) je pro naši práci zavazující.

Ve druhé kategorii jsme ocenili čtyři děti a dvě z nich jsme doporučili k postupu na celostátní přehlídku. Postupující si zaslouží jmenovat. Jsou to **Alexandr Veselý** s textem **Modrý koníček** autorky Olgy Hejné a **Linda Lattová** s **textem Auto z pralesa** od Daisy Mrázkové.

Ve **čtvrté kategorii** jsme se setkali s problémem přednesu v jiné podobě. Je to oblast hodnot. Vlastně je to oblast, která je diskrétní, skrytá v bílých řádcích. Vkladatelem hodnot je v zásadě (tedy ne absolutně) autor. To víme. Ale při přednesu v této kategorii se otevírá citlivá komunikace mezi autorem, recitátorem a publikem (Zámečníková, 2009). V práci respektujeme fáze jako výběr textu – rozbor textu (četba, dojmy, představy, spoluprožití, fantazie a konečně analýza textu směrovaná k porozumění a vlastnímu přednesu) – a vlastní sdělování. Chci zde připomenout nabídnutý a uveřejněný způsob práce s talenty, a to je filosofování s dětmi (Jiří Pelán: Filosofie pro děti – filosofování s dětmi, PdF MU, Bratislava, Ostrava, 2008). Toto filosofování chápu jako rovnici „výchova je, když jde o hodnoty". Samozřejmě, je pro nás důležité vědět, kde jsou ty které hodnoty k nalezení, kdo určuje tyto hodnoty, pro koho jsou tyto hodnoty, co stojí za nimi. Na této malé ploše bychom mohli říci, že hledané hodnoty jsou u každého skryté v jeho srdci.

Hovoříme-li o čtvrté kategorii, pak přednes dospívajících spojuje úctu k autorovi a jeho textu s osobním vkladem recitátora. Osobní vklad znamená, že chlapec nebo dívka prozrazují veřejně, co pro ně znamená báseň a co chtějí sdělit těm, kdo naslouchají (starají se tedy o obé). Prozrazují, jak pochopili ironii, humor básně, jak je závažné poselství, kterého se ujali. Pak nebo zároveň si recitátor (platí pro báseň i prózu) uvědomuje kompozici a představuje si text v různých rovinách, jako je rovina slovního a větného přízvuku, rovina metra, rovina melodická. Ocenění čtyř recitátorů – **Madlen Hermanové**, **Ondřeje Hradila** (oba s postupem do celostátního kola) a **Markéty Ovečkové** a **Natálie Vrtělkové**, nám dala podnět k úvahám, které jsme nahoře nadhodili. Oba postupující volili jeden text přijatelný a druhý jen „kdyby to bylo nutné". Rudolf Křesťan tedy v přednesu Madlen Hermanové je příkladem toho, jak připomenutí „ojedinělého, živoucího, svébytného žánru učitelských poznámek" souzní s postojem dívky, která vše vzala s potřebným odstupem a s radostí i humorem. Potěšila posluchače a snad potěší i někoho dalšího. Stejně jsme zpochybnili volbu druhého textu (J. W. Goethe a jeho balada) Ondřeje Hradila, ale přijali jsme přednes textu Jiřího Suchého (Nemilá příhoda) a ocenili jsme, že Ondřej dobře využil nabízenou jazykovou hru (hra se slovem ucho) k vyznění slovních hříček a pointy.

Přehlídka v Uherském Hradišti byla sdělná. Potvrdila, že děti a dospívající mají obdivuhodně přirozený a krásný vztah ke knize, že si nenechají vzít četbu. Uvědomují si, že se otevírají nové možnosti, např. číst si v různých jazycích, ve francouzštině, v angličtině, v ruštině, ale třeba i v čínštině (přesvědčují se, že to přináší nečekané objevy a radost do života). Básničko, ať jsi kdekoli, neopouštěj nás, prosím.

Jiří Pelán

ŽEBŘIŇÁK UHERSKÉ HRADIŠTĚ 3.–4. 4. 2013

Krajská přehlídka dětského divadla Zlínského kraje se konala ve dnech 3. a 4. dubna v Uherském Hradišti, tentokrát na Malé scéně Slováckého divadla. Nabitý harmonogram se kupodivu dařilo dodržovat téměř bez skluzů, přestože hlavní organizátor přehlídky Stanislav Nemrava zařadil do už tak nabitého programu i tři představení hostujícího souboru z Bánovců nad Bebravou a v čase rozborového semináře vedoucích s lektorským sborem stačil zrealizovat okresní kolo přehlídky dětských recitátorů základních uměleckých škol.

Přehlídce stejně jako v minulých letech nepředcházela žádná postupová kola. Program tak zahrnul celou škálu souborů, od těch, které se teprve seznamují s divadelním jazykem, až po velmi zkušené.

K těm zcela nepoučeným patřil **dramatický kroužek dětí 1. stupně ZŠ Hradčovice**, který vystoupil s nevkusnou nápodobou známého filmu uvedenou pod názvem Slunce, seno, Hradčovice. Za ukázku inzitního „sousedského" dětského divadla můžeme označit také Werichovy **Tři sestry a prsten** v podání souboru **4 v hrsti ze Vsetína** nebo téměř nedramatické zpracování Dahlových **Čarodějnic** souboru **KSPPTD Zlín**. Souboru **Gymnázia Kroměříž** se zřejmě přehlídkové představení tentokrát příliš nevyvedlo, jednoduše rozehrané Macourkovy krátké příběhy v pásmu **Živočichopis** působily vesměs mile a poeticky, vytratil se ale potřebný nadhled a humor, v akcích převážila popisnost a jednotlivé příběhy se nedařilo vypointovat.

Drobnou, zatím asi teprve rozpracovanou inscenaci **Zázračná medicína** (opět podle Roalda Dahla) zahrál soubor **Dr. Ámo, ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Radka Mrázová). Jako hlavní problém se jevila velká, těžko ovladatelná a nepříliš funkční loutka staré babice, která bránila jakékoli výraznější jevištní akci. Mladší, prvostupňová skupina souboru **Dr. Ámo ze ZUŠ Uherské Hradiště** se v inscenaci **Kuba** pokusila autorsky zachytit zážitky z prvního dne ve škole. Byl to dobrý nápad, autentický ostych dětí poprvé stojících na jevišti navíc vtipně souzněl s inscenovanou situací. Sílu výpovědi oslabily až výstupy dětí v roli dospělých, nedostatek akce i přílišná rozvolněnost jevištního tvaru.

Dvě inscenace přivezla do Hradiště **ZUŠ Uherský Brod** pod vedením Romana Švehlíka. **Staré pověsti české** byly pokusem o uchopení klasické látky s nadsázkou, ta ovšem nebyla dostatečně zřetelná. Nad akcí navíc převažovala mechanická deklamace textu. Zajímavější byla **Zahrada** podle knihy Jiřího Trnky – ukázalo se totiž, že se soubor zčásti skládá z chlapců, kteří neuvěřitelně konvenují poetice Trnkovy předlohy (doslova působí, jako „vystřižení" z Trnkovy knihy či animovaného filmu). Nejkrásnější momenty se ale i proto odehrávají před zahradou, když

kluci zkoumají, jak se dostat dovnitř. S otevřením vrátek (scénograficky velmi nešikovným) paradoxně veškeré kouzlo zaniká a vše další už působí rozpačitě a zmateně.

Dvě inscenace prezentoval také „domácí" soubor **Dohráli jsme** ze **ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Hana Nemravová). Mladší skupina se pokusila o hororový žánr ve hře **Noční bojovka** podle povídky Zuzany Frantové. Je třeba ocenit řadu pěkných nápadů, některé z nich ale zatím působily jen „nahozeně" a neorganicky. Téma šikany, s nímž soubor pracuje, navíc v závěru koliduje s vyústěním, kdy do příběhu zasáhnou nadpřirozené síly. Kontroverzní reakce vyvolala v rámci přehlídky inscenace **Všechno a nic**. Soubor dětí zhruba ve věku deváté třídy se nechal okouzlit románem *Dýchej* mladé francouzské autorky Anne-Sophie Brasmeové – literárně stylizovanou výpovědí psychicky labilní dívky, která se stává obětí šikany a nakonec je dohnána až k vraždě. Hráči postupně odkrývají problémy dospívající hrdinky, spolu s ní se ale utápějí v bolestně-exaltovaném prožívání světa a osobních vztahů a nechávají se přitom nechtěně vtáhnout do banality a líbivé sentimentality, kterých se zřejmě juvenilní literární předloha nedokázala vyvarovat.

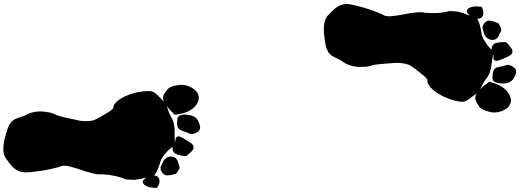
Ze **ZUŠ Kunovic**e, tedy pobočky ZUŠ Uherské Hradiště přivezl soubor **Dramoši z Kunovic** svou voicebandovou variaci na K. J. Erbena nazvanou **Ze zlatého kolovratu**. Příběh známé balady se souboru pod vedením Olgy Strašákové podařilo nepopisně rytmicky rozehrát pouze pomocí hlasu, vlastního těla a několika barevných šátků. Představení fungovalo jako „dobře promazaný stroj" a divákům krajské přehlídky přineslo strhující podívanou. Nad pocity a atmosférou zatím ale převládalo soustředění hráčů na technickou přesnost a z představení byl málo patrný vlastní postoj hráčů ke zvolené látce ve smyslu interpretace textu a jeho tématu. Inscenace byla **doporučena do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna**.

Loutkářský soubor **BUBU Vsetín** (ved. Barbora Dohnálková) vystoupil s představením **Mně se vždycky musí něco stát** podle stejnojmenné knihy maďarské autorky Évy Janykovszké. Příběh, nebo spíš žánrový obrázek pojednávající život v jedné rodině a v jednom domě, rozehrávají děti maňasy a dalšími spodovými loutkami na paravanu, jednoduše stylizovaném do podoby činžovního domu. Představení se nese v civilní a úsměvné atmosféře evokující 60. léta. Děti rozehrávají řetěz drobných epizodek ze života holčičky. Jde při tom o události, které se z pohledu dospělého jeví jako nepříliš významné, z pohledu dítěte ale mohou být důležité. Děti hrají s radostí, dokážou výborně zacházet a jednat s loutkou a po celou dobu udržují přesný a svižný temporytmus. Inscenace je plná humoru a loutkářských nápadů, které diváka neustále baví a překvapují. Přes drobné technické nedostatky ve „vyprávěcích" pasážích lektorský sbor ve složení Eva Polzerová, Zuzana Varhaníková (SR), Jiří Pelán, Jaroslav Dejl a Jakub Hulák bez váhání ocenil soubor **přímým postupem na celostátní přehlídku**.

Kuriozitou byl závěr přehlídky v podání souboru **Hlava na papírové trubce Peapaperiputki ze ZUŠ Uherské Hradiště** (ved. Stanislav Nemrava). Inscenace **Obrazy ze života Ilji Muromce** je úctyhodný pokus o uchopení ruských bylin, oplývající vzletným jazykem a krásnými obřími loutkami. Neobyčejně šikovní hráči od malých skoro po dospělé (sešli se napříč ročníky právě na tento projekt) hrají s vervou a nadšením. Manipulace s loutkami je ovšem technicky tak náročná, že nad hrdinskými příběhy ruského bohatýra zcela převáží nerovný boj dětí se scénickými prostředky. Malým představitelům ruských bohatýrů musejí jejich starší spoluhráči nosit stoličku, aby dosáhli na hlavu loutky. Ta se ale zpravidla stejně otočí na jinou stranu, než je třeba. Starší spoluhráči při tom zapomínají text a ti malí jim trpělivě napovídají. Všechno se kácí a rozpadá a hráči se pochvíli začnou „odbourávat". Výsledkem je taková podívaná, že se celý sál během chvíle válí smíchy.

Organizátorům nelze než za celou přehlídku i její půvabný závěr upřímně poděkovat.

Jakub Hulák

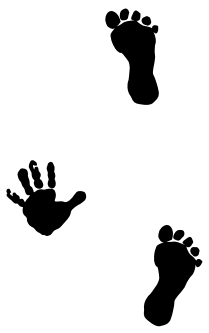
PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

PÁTEK 7. ČERVNA

10.00–12.45	prezence – recitátoři s doprovodem	Fka-recepce
13.00–21.30	prezence seminaristů tříd A, B, C, S1 a S2	Fka-recepce
13.00–13.20	**zahájení recitační části**	**kino**
13.30–14.30	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
15.00–18.00	**vystoupení recitátorů 3. kategorie**	**kino**
19.30–21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kategorie a jejich doprovodem	MMG
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kat.	SZŠ
	dílny pro recitátory 2. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
21.45	informační schůzka pro seminaristy	Fka-foyer

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 7. 6. 2013 v 04.25. Náklad 260ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 1. - sobota 8.6.2013

FABRIKA SVITAVY

ška se ne
ktorky díln
yž účast íky žádají, a
sí texty s řadit za sel
se ale dlo pověd
ači novin . Tito prodávající ovs
hláček!"- „Nemám ucho!"- „A.
bych s ozběhla dřív. K nikomu se
mohou noviny vydávat?" Jednoducha
bouc ání a šustění jimi nebo pískání
aplně naplno. Tento nasbíraný m
promluví místo hlasů hráčů. Ze zby
Recitátorům druhé kategorie mezi
cukrovinek . Následně se děti
jednotlivé děti pocházejí se d
dkud pocházejí. Některé se
. Vnich vymýšlejí reklamu
bal z hlíny se zmrzlinou v r
jí od cukrárny s věčným ne
budou přednašeči recitov
známé hry Cukr, káva, limo
dí určí. Zde odpolední pra
kolegů ze třetí kategorie.
si tak půdu k další práci,
hlo by se zdát, že náplň
eznámit a určit si pořadí
ni, schází znovu, aby p
ky a Péti (2.kategor
vá bitím imag

zcami, na k
Kina Vesmír
ožnosti prác
publice na nystala k
minimálně vou stěže
opět obě skupiny, rec
Obě dílny odstartovávají pohybové
obotnicová honička, skupina star-
á skupina jiným způsobem, s
doprovodu hudby, rozmanit mi
pina 4. kategorie proměňuje o včej-
n si vysvětlují pojem zástupná re vi-
níků stává hadem či startující rake
pozvou účastníky na malý exkurz do teor
a očí účastníci ihned využijí v praxi. V tvoř
ckovkou Veroniky, přetransformuje ve t
čtyř skupin mají pomocí jednoduchých
ně se zatím staví lodě. Dvojice dětí stří
barevné lodě vyplují na moře, je nut
ré nám představují například lod
em na Sladký ostrov, kam vše
naposledy běžím nakoukn
mericků, které si můžete
sladké radovánky, ve
ním Verči a Báry v
mericků.

VČERA JSME VIDĚLI...

Michala Bustu

Magdalenu Trajerovou

Tomáše Ryšku

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

Dnes jsem zavítal do dílny pro recitátory třetí kategorie, na nichž ležel nelehký úkol – zahájit svými výstupy celou Dětskou scénu 2013. Možná právě dorážející zodpovědnost situace vedla k tomu, že byli recitátoři ze začátku trochu nesví. Ale pojďme se postupně podívat, jak se rozmlouvali.

S malým zpožděním vstupuji do sálu kina Vesmír a ihned se ke mně donáší: „To nevychází! To nevychází!“ Počet recitátorů nesedí. Není divu. Dojít správného výsledku v takovém množství (26 účastníků) není snadné. Ale netrvá to dlouho a vše je v pořádku. Jak jsem se již zmínil, recitátoři působili zaraženě, avšak proti energii obou lektorek (Jana Jurkasová a Jana Loosová) neměli šanci. Hned ze začátku každý dostává „životně“ důležitý papírek se zatím tajným slovem. Lektorky všechny účastníky dílny v momentě přenášejí do nové země a jejich rodný jazyk nahradila ona tajemná slova - každý má svůj nový jazyk. Otázkou je, jak se mezi sebou obyvatelé této nové země pozdraví? No proč to nezkusit. A tak se recitátoři rozcházejí po prostoru před plátnem a navzájem se setkávají. Z šumu hlasů občas zaslechnu „balsamico, hrášek, parmezán, petržel, káva, škvarkové placky.“ V tento moment si už nikdo ani nevzpomene na původní ostych.

Když už se všichni pozdravili a seznámili, proč si vzájemně neříci něco o sobě, třeba o tom, jaký měli den? Tajemná šifra tak dostává novou funkci, ale chudý slovník musí stačit. Najednou zazní „štronzo“ a recitátoři společně vytváří obvod „talíře“. Nyní je úkolem pomocí krátkého říkadla poslat si tajný drb, ale i informovat jako v televizních zprávách. Další návrhy nálad, které by mohly tvořit podtext promluvy, jsou již plně v kompetenci recitátorů. V jednou chvíli jsou všichni překvapení, za chvíli zas zamilovaní, unavení, vystrašení, nápaditi, naštvaní nebo hledají houby. Později již vstupují do konkrétních rolí (policista, květinářka, učitelka). Aby došlo k důkladnému probádání prostoru, rozcházejí se recitátoři po celém kině.

Následuje další štronzo a recitátoři dostávají za úkol utvořit skupinky tak, aby tvořili jeden pokrm. I přes malá škobrtnutí stojí za chvíli před oponou pět skupinek tvořících menu (salát, polévka, lasagne, škvarkové placky a tiramisu). Jejich úkolem je propagovat svůj chod před „komisí“, která však stojí až na druhé straně sálu. Dosáhnout hlasem tak daleko není, jak sami recitátoři zjišťují, snadné, ale i to se nakonec daří. Na závěr lektorky předávají posledních pár rad a recitátoři dostávají rozchod.

Nejen, že se mi při pozorování dílny recitátorů sbíhaly sliny na jazyku, ale měl jsem navíc velkou chuť zapojit se. V každém případě hlasová rozcvička splnila svůj účel.

Ondřej Kohout

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN PRO RECITÁTORY II. A IV. KATEGORIE

Po slavnostním zahájení recitační části Dětské scény se společně s recitátory 2. a 4. kategorie vydávám na jejich dnešní první dílnu. Jako myška se nejdříve vkradu do dílny čtvrté kategorie, abych později úplně potichoučku vplula k recitátorům kategorie druhé.

Lektorky dílny starších recitátorů, Veronika Kořínková a Bára Svobodová, „zabíjejí dvě mouchy jednou ranou", když účastníky žádají, aby současně s představením sama sebe přiblížili i text, který budou v neděli přednášet. Následně se pokusí texty seřadit za sebou tak, aby se nestřídal vtipný text s vážným, ale aby texty tvořily příjemně plynoucí řadu.

Aby se ale jen dlouze nepovídalo, rozdává Bára každému z účastníků noviny. Ti se ihned, pod taktovkou Veroniky, stávají prodavači novin. Tito prodávající ovšem nevykřikují do prostoru něco o večerním deníku, ale lákají čtenáře úryvky svých textů. „Muchláček!"- „Nemám ucho!"- „Až jednou nepřišla..."- „Motorové čluny."- „Hodina sexuální výchovy."- a já nevím, ke komu bych se rozběhla dřív. K nikomu se nakonec nevydám, jelikož mě i prodejce novin zastavuje Verča dalším úkolem. „Jaké zvuky mohou noviny vydávat?" Jednoduchá otázka, která okamžitě motivuje mladé recitátory k trhání a muchlání novinových listů, bouchání a šustění jimi nebo pískání na ně. Zkouší novinami vytvořit zvuky co nejtišší, aby je následně mohli nechat promluvit úplně naplno.

Tento nasbíraný materiál se jim hodí pro tvorbu novinové rozhlasové hry, jelikož to budou právě ony, které promluví místo hlasů hráčů. Ze zbylých listů vytvářejí kostým, který následně předvádějí při komentované módní přehlídce.

Recitátorům druhé kategorie mezitím lektorky Kateřina Šteidlová a Petra Jančová nabízejí různé druhy na papíře namalovaných cukrovinek . Následně se děti o svou dobrotu dělí s ostatními, přičemž si stihnou sdělit i svá jména. Z jakého kouta naší země jednotlivé děti pocházejí se dozvídají, když z provázku vytvářejí její obrys. Následně do něj umisťují své cukrovinky na místo, odkud pocházejí. Některé se nacházejí blízko sebe, a tak se děti, jejichž cukrovinky se sešly na podobném místě stávají skupinami. Vnich vymýšlejí reklamu na cukrárnu z jejich kraje. Lákají nás například do liberecké cukrárny U Krtečka (krteček se vyhrabal z hlíny se zmrzlinou v ruce), litvínovská sekce nás zve na želví zmrzlinu a děti z východomoravské oblasti nás naopak odrazují od cukrárny s věčným nedostatkem zmrzliny. Výprava po cukrárnách je u konce. Přichází čas na rozdělení pořadí, ve kterém budou přednašeči recitovat. Nutno ale podotknout, že stále, alespoň jednou nohou, v cukrárně zůstávají. Prostřednictvím známé hry Cukr, káva, limonáda se dostávají k dalším obrázkům se sladkými dobrotami, na kterých je napsané číslo, jež pořadí určí.

Zde odpolední práce obou skupin končí, jelikož je čas přesunout se do Kina Vesmír, kde za malý moment začíná recitace kolegů ze třetí kategorie. První skupina během odpoledne prozkoumala možnosti práce s novinovým papírem a připravila si tak půdu k další práci, zatímco druhá se sladkým putováním po České republice nachystala k dalším delším cestám. Mohlo by se zdát, že náplň práce obou skupin je odlišná, ale přece jen se minimálně ve dvou stěžejních věcech potkaly - stihly se seznámit a určit si pořadí, ve kterém budou recitovat.

Po večeři se opět obě skupiny, recitátoři 2. a 4. kategorie se svými vedoucími, schází znovu, aby pokračovaly v tom, co dopoledne začaly. Obě dílny odstartovávají pohybové aktivity. V případě dílny Kačky a Péti (2.kategorie) je to zběsilé hledání lodi a následně chobotnicová honička, skupina starších recitátorů se zase rozhýbává bitím imaginárního protibojovníka. Všechny děti, každá skupina jiným způsobem, si raději znovu osvěžují jména svých kamarádů. Skupina mladších dětí se krátce poté prochází, za doprovodu hudby, rozmanitými prostředími. Mimo jiné jde lesem, řekou nebo kráčí po dně oceánu. Ve stejném čase skupina 4. kategorie proměňuje obyčejnou plastovou láhev v telefon, baseballovou pálku nebo miminko a na těchto příkladech si vysvětluje pojem zástupná rekvizita. Od ní přechází k termínu loutka a k oživování oné lahve, která se v rukou účastníků stává hadem či startující raketou. Před tím, než se lektorky opět navrátí k již známému materiálu - starým novinám, pozvou účastníky na malý exkurz do teorie loutkoherectví. Všechny získané poznatky o aktivizačním postoji, o práci rukou a očí účastníci ihned využijí v praxi. Vytvoří, rozpohybují a ozvučí zvíře žijící ve vodě, které se ovšem velice rychle, pod taktovkou Veroniky, přetransformuje ve tvora, žijícího ve vzduchu. U přírodních živlů zůstávají i nadále- rozděleni do čtyř skupin mají pomocí jednoduchých loutek z novin vytvořit příběh, který se bude týkat jednoho z nich.

Ve druhé skupině se zatím staví lodě. Dvojice dětí stříhá, lepí a sestavuje svou loď snů, která je doveze na Sladký ostrov. Ještě než nádherně barevné lodě vyplují na moře, je nutné si je navzájem představit. To dvojice činí během lodní módní přehlídky, při které nám představují například loď zmrzlinářskou, ekologickou či loďku se sladkou kotvou. Po přehlídce se lodě vydávají směrem na Sladký ostrov, kam všechny zdárně dopluly a kde jejich cesta pro dnešek končí. Jelikož se čas dílen blíží ke konci, ještě naposledy běžím nakouknout, co se během mé nepřítomnosti událo ve druhé skupině. A ejhle vzniklo tam mnoho pěkných limericků, které si můžete také přečíst v dnešním vydání našeho deníku.

Dílna Kačky a Péti nabídla recitátorům druhé kategorie sladké radovánky, ve kterých se děti dotkly především aktivit pohybových a výtvarných. Recitátoři čtvrté kategorie se pod vedením Verči a Báry vydali vstříc novým zkušenostem a poznatkům nejen z oblasti loutkoherectví, ale také se seznámili s tvorbou limericků.

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny II. kategorie

dílny II. kategorie

dílny IV. kategorie

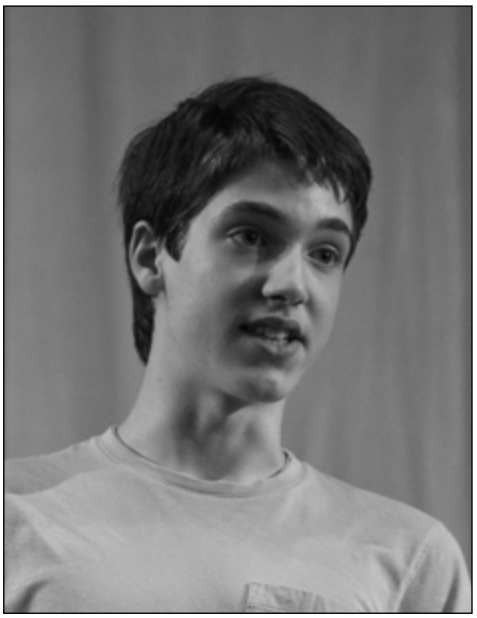
VČERA JSME VIDĚLI...

Ingrid Tillmann

Viktorii Štochlovou

Dušana Sáričku

ZAPSALI JSME...

Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Vzhledem k velkému počtu recitátorů se musel lektorský sbor rozdělit do tří skupinek tak, aby měl každý možnost vyslechnout kritiku (kladnou či zápornou) svého výstupu. Skupinky lektorů ve složení Eliška Vobrubová s Janou Portykovou, Vlasta Gregorová s Gabrielou Sittovou a František Kaska s Jakubem Doubravou se rozmístily do různých prostor muzea a recitátoři s doprovodem se k nim přiřadili podle vlastní volby. Každý recitátor se mohl přesunout po vyslechnutí názoru na svůj výstup k jiné skupince (a někteří vytrvalí jedinci tak zvládli obejít všechna tři stanoviště). Přístup lektorů ve skupinkách nebyl vždy stejný. František s Jakubem se pomalu dostávali od konkrétních problémů jednotlivých výstupů k obecným radám, zatímco tandem Eliška Vobrubová a Jana Portyková nechával ze začátku především promlouvat samotné recitátory a žádal odpovědi na závažné, ale oprávněné otázky, které byly následně zahrnuty do širšího kontextu.

Diskuze probíhaly v (až na výjimky) nekonfliktní atmosféře a celý lektorský sbor, ač rozdělen prostorem, kroužil kolem několika významných témat. Jako důležitý a určující pro celý výstup byl často vztah k textu, tedy jak recitátor text uchopil a co se jím snažil předat dál. Právě konkrétnost představy je často důležitá, jelikož pomáhá předat představu dále divákovi. Navíc je podstatné, jaký má recitátor vztah k textu v současné době, jednoduše - zda ho ještě baví. Velkým tématem bylo i členění textu, které často nesmí být chápáno stejně v psané a mluvní podobě. V psané se řídíme interpunkčními znaménky, v mluvní je zas hlavní smysl.

Nemusím dodávat, že se v diskuzích zmínila důležitost tématu, zatěžkanost způsobená trémou i prvoplánová podbízivost. Lektorský sbor jistě recitátorům pomohl jak milým slovem, tak i dobře míněnou radou.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

Dneškem započala Dětská scéna! Zahájili ji recitátoři třetí kategorie. Měli jsme možnost vyslechnout si mnoho zajímavých textů a zhlédnout různorodé přednesy. Recitátoři nás jistě pobavili, ale občas se dostalo i na vážnější témata. Taková pestrost jistě přidává na kvalitě přehlídky a udržela diváky v pozornosti. Občas bylo možné zaslechnout od mladších diváků „...to je nuda," nebo od jejich učitelek „...přestaňte lítat, nebo budete zase usínat." Ale věřím, že šlo jen o ojedinělé výkřiky. Všichni ostatní se určitě dobře bavili, o čemž svědčil plný sál kina Vesmír.

ROZHOVOR S INGRID TILLMANN, RECITÁTORKOU III. KATEGORIE

(TEXT STEPHENA LEACOCKA VÁNOCE SMOLÍKA MCFIGGINA)

Já bych se tě chtěl nejdřív zeptat, jak dlouho recituješ a jestli jsi tady poprvé?

Jsem tady poprvé a jinak recituji od třetí třídy.

Jak ses k recitování dostala?

K recitování jsem se dostala přes dramatický kroužek a vlastně ve škole se to vždycky tak nabízelo, tak jsem na to chodila často.

Chodíš ještě do dramatického kroužku?

Přestala jsem chodit a začal jsem chodit do Dismanova Rozhlasového Dětského souboru, takže tohle je spíš ojedinělá recitace, já spíš nahrávám do rozhlasu.

Mě překvapilo, že máš poměrně odlišný výběr textů, máš tam Stephena Leacocka a vedle něj tam je Džaláleddín Balchí Rúmí. Ten je odkud?

Ten je z Indie.

A vy jste dneska měli na výběr, proč sis vybrala zrovna Leackocka a ne Rúmího?

Tak mně se ten Leackock mnohem víc líbí, vlastně ten text je z knížky „Literární poklesky" a mně se strašně líbila a ten text od toho Rúmího je krátký, ale vybrala jsem si ho, protože se mi hodně líbil.

Zajímalo by mě, jestli jsi někdy dostala podobný dárek jako hlavní postava Leacockovy povídky?

No dostala jsem, jednou vlastně když jsem byla menší, tak jsem si hrozně přála kytaru, a právě doufala jsem, že dostanu úplně klasickou kytaru, to bylo to, co jsem si přála, a místo toho jsem dostala nějakou strašnou

dětskou plastikovou hračku a vím, že jsem se na to koukala a říkala jsem si: „Aha, no tak dobrý."

Máš ji ještě?

Mám ji ještě, ale naučila jsem se díky ní hrát na kytaru.

A už ti koupili rodiče novou lepší?

Ano, už jsem dostala.

A zákeřná otázka, kdo nosí dárky k Vánocům?

Ježíšek!

ROZHOVOR S VIKTORIÍ ŠTOCHLOVOU, RECITÁTORKOU III. KATEGORIE

(TEXT IVANA MAGORA JIROUSE PTALA SE FRANTIŠKY MARTA)

Nejdřív taková obyčejná otázka. Jak ses dostala k recitování a jak dlouho se mu věnuješ?

No tak od první třídy to dělám a vedla mě k tomu maminka.

Bylo to z donucení nebo tam byla i nějaká ta radost?

Jo, radost potom přišla, ale první vystoupení na den matek, to bylo, to jsem se rozbrečela, jak jsem se bála.

Jak jsi přišla na tenhle text?

Ten mně vybrala moje paní učitelka.

Určitě ses tím potom hodně zabývala, přemýšlela jsi někdy nad tím, jaký mohlo být mít Magor Jirouse za tátu?

No tak asi šílený, nebo ne šílený, ale asi v tý době, kdy žil, to bylo těžký... ale byla by to asi sranda.

Také mě zajímalo, kdyby ti někdo vyprávěl něco podobného před spaním, třeba táta, bála by ses jako malá?

Teď už asi ne, ale dřív určitě.

ROZHOVOR S DUŠANEM SÁRIČKOU, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT ILJI HURNÍKA PLÍČKY)

Nazdar Dušane, co jsi to dneska recitoval?

Je to z jedné povídkové knížky Ilji Hurníka Růžový notýsek. Paní vedoucí Lenka Slámová nám to přinesla a mně se to líbilo.

A odkud vlastně jsi?

Jsem z Litvínova. Chodím tam na ZUŠku.. nevím, jak se jmenuje, asi prostě ZUŠ Litvínov.

Děláme i divadlo, zrovna nedávno jsme hráli moje autorské představení.

A jak jsi se ke „kumštu" vlastně vůbec dostal?

Já vždycky obdivoval české herce. Hlavně třeba Svěráka...

To máš asi rád Cimrmany, co?

...No, ty znám úplně nazpaměť. Ale mám rád spíš film než divadlo, proto bych chtěl být filmový režisér. Už ve školce, když se nás ptali, tak jsem řekl, že chci režírovat.

Takže to půjdeš studovat?

Asi jo. Buď film, nebo i divadlo. Existuje nějaká filmová průmyslovka a pak bych zkusil FAMU nebo DAMU.

Takže recitaci bereš spíš jako vedlejší zájem?

To ani tak ne. Recituju už asi od čtvrté třídy. V páté třídě jsem se dostal do krajského kola. Teď jsem v sedmé třídě a poprvé v celostátním kole.

A který z tvých kolegů se ti líbil nejvíc.

Ten co říkal toho Adriana... Jirka, myslím, Fencl se jmenuje. Máme v plánu udělat někdy Adriana Mola jako divadlo.

ROZHOVOR S JIRKOU FENCLEM, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT SUE TOWSENDOVÉ Z ADRIANOVA DENÍKU)

Ahoj Jirko, my se sice známe, přesto se tě zeptám na pár otázek.

V pohodě.

Tak, jak dlouho recituješ, jak jsi se k tomu dostal, kdo tě vede?

Recituju už asi čtyři roky. Nejdřív jsem chodil na přehlídky normálně přes základku, pak mě chvíli vedla mamka a teď chodím do ZUŠky Vítězslava Nováka v Jindřichově Hradci. Tady je moje vedoucí Zuzka Jirsová, to je asi ta nejmileší, kterou jsem mohl dostat.

Myslíš, že tě Zuzka něčemu naučila?

Určitě! Naučila mě nebát se. Takovému tomu – vystoupit před lidi a něco jim sdělit sám za sebe.

Jak si se dostal k Adrianovi? Četl jsi to?

No, já loni recitoval „Bylo nás pět" a na krajském kole říkal Mola nějaký kluk. Tak se nám to se Zuzkou zalíbilo a ona přinesla tu knížku od Sue Townsendové. Přečetl jsem si jí celou, ale jenom první díl. Zuzka říkala, že ty další nejsou nic moc.

A hraješ třeba i divadlo?

Hraju. Dokonce ho mám asi i radši než recitaci, protože tam jde o tu skupinu, spolupráci.

A co tvoji oblíbení autoři?

Já popravdě tolik nečtu, zatím. Teď mám rád třeba Rowllingovou nebo Tolkiena.

ROZHOVOR S FILIPEM KOUTEM, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT DANIILA CHARMSE POHÁDKA)

Ahoj Filipe, tak co ty a recitace?

Recituju asi dva roky, ale moc mě to nebere. Máme jí vlastně povinnou, mnohem radši hraju divadlo. Je tom víc týmová práce, můžu se obrátit i na druhého.

A v jakém hraješ souboru?

Vydýcháno z Liberce. Loni jsme tady hráli Smolíčka Pacholíčka. Já tu recitaci nemám rád, protože nemám tak dobrou paměť. Taky jsem se tam dneska pěkně zamotal. Když se mám učit nějaký text nebo třeba slovíčka, tak nejsem schopný. Když děláme divadlo, tak to vzniká z takových etud a improvizací, co bychom tam cirka měli hrát, a scénář vznikne až na základě toho.

Jak jsi se dostal k tomuhle textu?

To přinesla pančelka Míša. Rozdala knížky a já jsem si vybral tohle, protože jsme si s bráchama taky vždycky vymýšleli pohádky, tak se mi to líbilo.

A znáš Charmse jako autora?

Ne to neznám, já jsem od něj četl jenom tuhle povídku.

A máš nějaké oblíbené autory?

Mám rád Marka Twaina, hlavně Toma Sawyera. No a potom foglarovky – Hoši od bobří řeky a celou tuhle sérii. A moje oblíbená scéna je Naivní divadlo v Liberci. Ti hrají s loutkama, něco jako Divadlo Drak. Jinak hraju na kytaru a hlavně jsem skaut.

Ptali se Ondřej Kohout a Jan Mrázek

VČERA JSME VIDĚLI...

Jiřiho Fencla

Filipa Kouta

NAHLÉDLI JSME...

... DO SEMINÁŘE R – JAK HODNOTIT DĚTSKÝ PŘEDNES?

Předehra

Čas: před vystoupením recitátorů III. kategorie

Na malém jevišťátku v sále Otterdorferova domu se spolu s lektorkou Alenou Palarčíkovou tísní dvacítka seminaristů třídy R (Jak hodnotit dětský přednes?). Právě se seznamují a posílají si po kruhu svá jména. Po chvilce ke jménu přidávají své oblíbené jídlo. O něco později přibudou dětské knížky. Poskočení hry Alena přidává řádku dalších titulů. Jsou mezi nimi i ty, které využijí dnes recitátoři III. kategorie pro svá vystoupení. Hned poté si sedají do kruhu a každý o sobě řekne základní informace. Představovací kolečko doběhne a lektorka shrnuje, že nás všechny dohromady zajímají hlavně dvě věci – Jak dětský přednes hodnotit a jak ho „dělat". A rychle dodává: „To znamená, že si během vystoupení recitátorů musíme dělat všichni poznámky. Co budeme sledovat? Seminaristé nahazují: výběr textu, kontakt s divákem, celkové působení, sdělení podtextu, výstavbu, vypointovanost, technickou vybavenost, dech a tvorbu hlasu... Alena dá seminaristům za pravdu a zvedne je ze židlí k dalšímu praktickému cvičení. „Kopřivo, kopřivo, stojíš trochu nakřivo... Znáte?" V kruhu se odehrávají dialogy s kopřivou. Hledáme nové a nové motivace. Ukazujeme si na příkladu, jak to vůbec není jednoduché najít tu správnou intonaci pro náš záměr. Čas vypršel.

První dějství

Čas: po vystoupení recitátorů III.kategorie a po večeři

Těla ztěžklá dlouhým sezením, napjatou pozorností a večeří zvedáme k písni U nás na Hané – místo klasické klasické rozvičky. Naskakujeme rovnou do rezonančních cvičení (mmm, má má má, mává...) a pak jdeme na cvičení větného důrazu: Má máma má mezi domana malou zahrádku. „Kde že ji má?" „Čí je to máma?" A jen tak mezi řečí se seminaristé dovídají, že je někdy lepší věnovat se více rezonančním cvičením než artikulačním a že artikulaci lze dobře procvičovat přímo na přednesovém textu.Znovu si sedáme, tentokrát do dřevěných lavic, židle někam zmizely. Není to moc výhodné, nevidíme na sebe a musíme natahovat krky, když někdo na druhém konci naší řady mluví. V řadách si říkáme, jaké texty nás oslovily. Z 26 textů jich bylo připomenuto 13. některé z nich až sedmkrát. Už při připomínání slyšeného vedla Alena Palarčíková každého k tomu, aby svůj názor zdůvodnil. Pak byly texty a výkony recitátorů III. kategorie podrobněji diskutovány. Pěkně postupně. Jak se text hodil k recitátorovi, jak byl pochopen přednašečem a jak vnímán diváky, co se opravdu povedlo a co zas tak úplně nevyšlo... A pak už bylo devět večer a já jsem musela uprchnout, ačkoli bylo v plánu ještě zastavit se u interpretačních možností dvou textů vybraných Alenou – jak jinak než prakticky.

Dohra

Čas: půlnoc v redakci

Co se mi na semináři R líbí? Proč si připadám tak osvěžena přítomností v něm? Na první pohled se zdá, že se s ním lektorka „moc nepáře". Vše se odehrává ve svižném tempu, rychle se střídají činnosti různého typu. Zdá se, že náhodně, ale opak je pravdou. A k tomu všemu jen tak mimochodem, mezi řečí, lektorka učí metodickým postupům jak recitační vystoupení hodnotit. Při každé příležitosti ukazuje na konkrétních příkladech, jak je to vlastně složité a zodpovědné. A nejen to. Sama je názornou ukázkou toho, jak s recitátory na přednesu pracovat. Nedivím se, že jsou seminaristé tak spokojeni.

Iva Vachková

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTORŮ PŘEHLÍDKY DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Jaký básnický nebo prozaický text ve vás zanechal největší stopu?

Eliška Vobrubová: Za poslední rok to byly básně Wislawy Szymborské. Zejména Balada z hadrů a Hlas o prostituci.

Vlasta Gregorová: Zlatý věk od Nezvala, Sto roků samoty od G. G. Márqueze.

Gabriela Sittová: Jaroslav Seifert, Píseň o Viktorce. To je moje stopa.

Jana Portyková: Komenského Labyrint světa a ráj srdce.

František Kaska: To je opravdu těžká otázka... Za posledních x-let to byl asi Henry Michaux.

Jakub Doubrava: Jeden jedinej? Teď si projíždím celý svůj život... Tak mě napadá jeden z prvních. Od maminky. Pampeliška maminka létavého semínka... To mě napadá teď momentálně, když tady vidím ten propolis a mateří kašičku (pozn. redakce: rozhovor probíhal v budově Městského muzea a gelerie ve Svitavách, kde právě probíhá výstava včelího světa), možná by to zítra bylo zase jiné.

Ondřej Kohout, Andrea Pavlíčková

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

...GABRIELY SITTOVÉ, BENJAMÍNKA LEKTORSKÉHO SBORU PRO RECITÁTORY

Co je pro tebe dětský přednes?

Pro mě je to něco jako učebnice vyprávění nebo vypravěčství. Na dětském přednesu by se měl učit každý, koho recitace zajímá. Setkáváte se tam se všemi stupni ovládnutí jednotlivých složek přednesu. Asi to zní trochu neprůhledně, ale na dětech se dá vysledovat, cesta, kterou každý musí projít, aby se na konci dalo říct, že recituje, vypráví, sděluje a že jsou tím diváci skutečně osloveni.

Kudy vedly tvoje první kroky k recitaci?

Básničky jsem říkala snad od té doby, co umím mluvit. Prošla jsem i fázi říkání Žáčkových textů v JZD Zábřeh tamějším dojičkám u příležitosti Mezinárodního dne žen. Teprve na druhém stupni základní školy jsem začala pracovat na textu se svou češtinářkou - na jednom Kainarovi. Ale to, čemu se dá říct přednes nebo interpretace textu, to mě uchvátilo až na střední škole a vděčím za to své paní profesorce Marušce Brožové, která mi věnovala spoustu času, otázek, diskusí, společného hledání, líčila na mě (básníky, kteří ve mně dodnes vězí) – měla jsem velké štěstí.

Je nějaký rozdíl ve vnímání textu, vnímáš-li ho jako:

a) divák

b) pedagog

c) porotce

Rozdíly jsou v tom obrovské! Jako divák si můžu dovolit absolutní svobodu v tom, co vnímám. Můžu si dovolit sympatie, antipatie, můžu se smát, i když to interpret myslí jinak, můžu cítit rozladění, že někdo podle mého názoru kazí text, může mě uhranout někdo, kdo dělá všechny možné prohřešky proti autorově textu, ale prostě mě baví. Jako divák můžu dokonce i odejít. Jako divák nic nemusím, pominu-li to, že je samozřejmé chovat se slušně.

Jako porotce odejít nemůžu. Jsem tu od toho, abych se maximálně soustředila na každý výkon, na každého recitátora, na každý text a jsem tu ve službách interpreta. Jsem nezávislý pozorovatel. Vidím pouze výkon teď a tady. Bez dalších komentářů, bez dodatečné obhajoby výkonu, bez znalosti celé té cesty, jak si recitátor vybíral text... Mám z jednoho jediného výkonu zachytit, co se recitátorovi podařilo, co ne, v čem je jeho síla, co jsou jeho rizika. Musím umět pojmenovat, kudy asi při své přípravě textu prošel a co by měl být jeho další krok, aby dosáhl toho, co je zřejmě jeho cílem. Být porotcem je náročné na postřeh a jistou dávku zkušenosti, přesto i v této roli můžu těžit z toho, že jsem divák s vlastním vkusem a s vlastními vrtochy.

Pedagog to má nejtěžší. Alespoň podle mě. Nese na sobě tíhu toho, že ujde celou tu cestu s recitátorem. Od výběru textu, kdy musí být laskavý i přísný, přes jeho rozbor, kdy musí postrkovat, ale nedeformovat, až ke všem těm vystoupením a reflexím a rozborům, co se tentokrát povedlo a co ne. Učitel často vidí slabé stránky svých žáků a pomáhá je někam posunout, zbavit se jich. A potom přijede na přehlídku a od poroty se doslechne, co jsou ty slabé stránky jeho žáka. No jo. On to většinou ví, ale taky ví, kolik práce už se svým žákem udělal na tom, aby byl výsledek aspoň v tomto stavu. Učitel musí mít pořád dost energie na to, aby znovu hledal, znovu inspiroval, znovu chválil, znovu volil slova...a dost laskavosti, aby chápal, chválil, vysvětloval a byl nad věcí.

Zkus pojmenovat rozdíly mezi přípravou dětského a dospělého recitátora:

U všech je důležité najít téma, které přilne recitátorovi na tělo. Takže je důležité najít text, který tohle vtělování umožní. Dětem je potřeba s výběrem pomoct, jinak je hledání mnohem delší a strastiplnější – děti ještě nevědí, kde hledat. U dospělých je pochopitelně směrování k textům možné. Ale dá se počítat s tím, že dospělý recitátor ví, kde hledat. Přináší texty sám, přichází s nápady, s otázkami...

A dál – tam i tam je potřeba velká míra empatie. K dětem je potřeba hovořit trochu jiným jazykem, protože ještě neznají významy všech slov a neučily se toho tolik o literatuře. Na druhou stranu mají někdy mnohem větší představivost než dospělí a dokážou si hrát.

Já jsem se teď vlastně ztratila v tom, kde je rozdíl. Nedá se říct, jestli je práce jednodušší s dospělými, nebo s dětmi. Je jiná. Děti při přípravě textů řadu věcí učím a ony učí mě. U dospělých je to totéž, ale oblast toho, co se učíme, je posunuta do jiných témat. Dospělí jsou paličatější, touží spíš po rozhovorech, děti vítají každou aktivitu spojenou s pohybem, hudbou, čímkoli u čeho se jen nesedí a nepovídá... Ale vlastně jsem to všechno zažila i úplně naopak. Snad jen tu mutaci už mají dospělí za sebou ☺.

Co je pro tebe nejtěžší, když jako pedagog připravuješ recitátora?

V roli pedagoga je pro mě těžké žákům říct, že text, který si přinesli, není dobrý. Někdy se stane, že si dítě donese text, který je nekvalitní. Rozumím výběru, oceňuji, že se žák pročetl řadu textů, knih, témat a vybral si – takže jak říct, že je to slátanina, kterou nemá cenu se zabývat déle než dvě hodiny?

Co je pro tebe nejtěžší, když se připravuješ jako recitátor ty sama?

Jako recitátorka trpím trémou a děravou pamětí. Jako učitelka vždycky tvrdím, že děravá paměť neexistuje, protože když někdo velmi přesně nastuduje text do detailu, pochopí jeho strukturu (podmínkou je kvalitní text), nemůže se stát, že dostane okno. Ale jako recitátorka jsem živým důkazem toho, že se to může stát. A ta náchylnost k trémě se spíš zhoršuje.

Ptala se Iva Vachková

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY

Po delší odmlce opět přicházíme s komiksem. Rádi bychom jeho prostřednictvím připomněli slepé uličky nejen dětské recitace a divadla. Koneckonců i slepé uličky někdy pomohou najít tu správnou cestu k cíli. V každém čísle vám nabídneme doplnění textu do bubliny v posledním okénku. Vaše repliky rádi přijmeme v redakci a další den pak otiskneme ten nejzajímavější z vašich návrhů.

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechejte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

INSTRUKCE PRO PRVNÍ STOPU

Když se dostanete až na konec vesmíru, můžete se potkat sám se sebou. Dotkněte se tedy svého odrazu, pak si odložte kabát a předkloňte se...Tak jsem to udělal já a zanechal zde po sobě stopu.

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

SOBOTA 8. června

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–12.00	**vystoupení recitátorů 4. kategorie**	**kino**
9.00–12.00	semináře A, B, C, S1, S2 Fka,	Trám
10.00–12.00	1. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.30–13.50	zahájení přehlídky souborů	
13.50–15.50	**1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény**	
	Moje teta Morsie	
	DIPAČÁPI, Praha 5 – Zličín	**Fka**
	Nerudárium	
	ZŠ Školní, Bechyně	**Fka**
	Tátové a mámy musí tu být s námi	
	Taneční studio Light, ZUŠ Na Popelce, Praha 5	**Fka**
16.30–18.00	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie	
	a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kat.	SZŠ
	dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
16.30–17.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících v 1. bloku	Fka-uč. 3
16.30–18.00	dětský diskusní klub pro děti ze souborů	
	vystupujících v 1. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
17.30–18.45	diskuse o představeních 1. bloku	Fka, stodola
18.00–20.00	setkání recitátorů s rautem	Fka-salonek
20.00	doprovodný program	
	Jak si hrají tatínkové	
	Divadlo DRAK Hradec Králové	**Fka**

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 8. 6. 2013 v 02.05. Náklad 280 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 2. - neděle 9.6.2013

FABRIKA SVITAVY

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Madlen Hermanovou

Iva Dobrovolného

Barboru Lohniskou

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Druhý den přehlídky totiž patřil právě jim. Když jsem ráno vstoupil do sálu kina Vesmír, recitátoři už stáli na jevišti a zabývali se probouzením svých rozespalých hlasů. Hladina energie ale lineárně stoupala, a tak se jeviště během okamžiku rozpohybovalo. Když přišla chvíle pro jazykolamy, jednotliví recitátoři už se vzájemně trumfovali. Bylo vidět, že karty jsou rozdány dobře. Atmosféra nahrávala těm nejlepším výkonům. Ke konci rozmlouvačky došlo na pár rad, jak se vypořádat s trémou (Na otázku: „Kdo má trému?“ se zvedl překvapivý počet rukou.) a dostali jsme i fyzikální přednášku, proč lidé v hledišti „sežerou“ tolik zvuku. Úplně nakonec si recitátoři došli pro zásoby čerstvého vzduchu a mohlo se začít.

Lektorkami této dílny byly, jsou a budou Veronika Kořínková a Barbora Svobodová. Obě studují dramatickou výchovu na DAMU a k lektorování se dostaly přes Radka Marušáka. Veronika Kořínková, jsouc ze Slovenska, je v Bratislavě vystudovaná loutkářka. To se projevilo i na směřování dílny, protože včerejší náplní bylo oživování materiálu. Skupina se postupně pokoušela o animaci, konkrétně novinového papíru, až si nakonec každý vyrobil svou vlastní jednoduchou loutku. Těmito loutkami se potom účastníci snažili zahrát limeriky, které si sami napsali.

Obě lektorky se shodly, že letošní čtvrtá kategorie je skupina, se kterou se perfektně pracuje. Děcka jsou prý laskavá a to jak k lektorům, tak k sobě navzájem. Především jsou to lidé, které recitace baví a jsou motivovaní vedoucími. Mnohdy možná až moc, občas se stává že dítě zrcadlí spíše svého pedagoga, než sebe sama. To byla ale jediná výtka, jinak si děvčata své svěřence nemohla vynachválit. S povděkem byl hodnocen i překvapivě vysoký počet chlapců.

S Veronikou jsem si povídal o výběru textů. Shodli jsme se, že v Čechách i na Slovensku má dětský přednes své evergreeny. Co by to bylo za blok recitátorů, aby se tam neobjevil alespoň jeden Fulghum, Suchý, (ač povídka „Nemilá příhoda“ patří k těm jeho méně známým), nebo poslední dobou čím dál tím populárnější Marian Palla. Slováci jsou prý víc „temnější“, zdaleka se neobjevuje tolik humorných textů, zato Havran od Poea jednoznačně boduje.

Těsně před vystoupením jsem se ptal vystupujících, co jim právě běhá v hlavičkách, a vznikla nám zajímavá asociační řada: očekávání, lidi, černý prostor, vesmír, modrá, promítačka, tóny, světla, strop, listí (...) musím na záchod, právě jsem se píchla špendlíkem, bolest, krev a slzy (...) uklonit se, potlesk, hvězdy, Hollywood, ženské, peníze... Zvláště z poslední části lze vyčíst, co mladí recitátoři od svého řemesla očekávají.

Pak už Jakub Hulák zahájil vystoupení a mohlo se začít s uměleckou činností...

Jan Mrázek

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

Dnes se opět navracím, spolu s recitátory 2. kategorie a jejich lektorkami Kateřinou Šteidlovou a Petrou Jančovou, na Sladký ostrov. Zjišťujeme, že tam žije lidožravý Cukrový tvor, který hledá cestovatele, návštěvníky ostrova, aby je mohl sníst. Cestovatelé ale drží při sobě, a tak se ze spárů Cukrového tvora mohou navzájem zachránit. Po chvíli Kačka lov kořistí přerušuje, jelikož přichází veliká cukrová mlha, která zpomaluje pohyb všech na ostrově. Nakonec se všichni cestovatelé dostávají do bezpečí a tvora zahánějí.

To už se ale z dálky ostrovem nesou sladkoostrovní rytmy. Cestovatelé jim se zavřenýma očima naslouchají a pod víčky se jim pomalu vytváří obraz domorodého obyvatele. Jak takoví domorodci vypadají? „ Mají čokoládovou kůži a nosí želatinovou kožešinu.“ - „Jsou to perníčci a mají luky a šípy z marcipánu.“ - „Jsou celí z marshmallow a mají speciální lékořicový pendrek jako zbraň.“ a ještě mnoho dalších druhů domorodců zde žije. Každý má nyní toho svého živě v představách, a tak se v něj může během chvilky jednoduše proměnit, aby si vyzkoušel jeho tanec. Sladkovodní hudba vrhá obyvatele do shonu veselého víření. Když domorodci své rejdění uklidní, usedají do kruhu.

Exkurz do života Sladkého ostrova stále nekončí. Skupina domorodých dětí nám přibližuje, jak u nich probíhá ráno (a svůj výstup nazývají Vatová válka aneb Jak dohnat matku k šílenství). Tamější ženy učí v době oběda dcery, jak udělat dobrý pokrm z cukrovinek a muži loví sladké zvěrstvo, aby jej s chutí zbaštili a po dobrém obědě usnuli. Babičky a dědečkové mají v podvečer poradu a před půlnocí velký šaman své domorodce uspává.

Cestovatelé se sice seznámili se sladkým životem, ale místním obyvatelům nerozumí ani slovo. Pokusí se tedy tuto cizí řeč pochopit a ostatním ji přeložit. Jednotliví sladkoostrovní obyvatelé postupně vystupují, aby pronesli krátkou řeč. Překladatelé mají plné ruce práce, ale od jednoho z nich se například dozvídáme, že se jmenuje Siraka a nutně potřebuje nůž, aby mohl sníst kus svého sladkého těla. Po několika promluvách vystupují Kačka s Péťou, aby k cestovatelům také promluvily „sladkým“ jazykem. Všichni návštěvníci ostrova postupně překládají příběh, který vyprávějí. Jelikož je ale tato řeč opravdu složitá, asi v polovině se do děje velice zamotají, a tak příběh raději ukončují.

Základním věcem však porozuměli a je čas poslat vzkaz domů. Cestovatelé se snaží svým rodinám Sladký ostrov přiblížit co nejbarvitěji - vznikají mapy, tajné dopisy, vlaštovky... A jeden z pozdravů letí také k vám:

Andrea Pavlíčková

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

Už jste někdy slyšeli o zemi, která se jmenuje Olténie? Já ne. Pro recitátory 3. kategorie je Olténie známou krajinou. V dílnách, které na sebe jako příběh navazují, tuto zemi objevovali už od pátečního odpoledne. Před začátkem děti spontánně malují cestu na tabuli, dopisují si cestovatelské deníky. Lektorka Jana je všechny zná jménem, přátelsky se s nimi vítá.

„Mám rád kávové bonbóny, jsem po nich hyperaktivní!“ „A k čemu ti to je, jak to podporuje tvoji tvořivost?!“ Zachycuji rozhovor dvou autorů mapy na tabuli. Během této dílny zjistím, že všichni recitátoři jsou značně kreativní a nebojí se tuto svou zbraň použít při společné práci.

Předtím, než se znovu ocitnou v Olténii, dají si společně zeleninový kompot – někteří z hráčů jsou celeři, jiní mrkve, další rajčata a poslední skupinou jsou petržele. Každý si hlídá své místo na talíři (na židli) a jen pokud s kompotem někdo zamíchá, zvednou se třeba mrkve a vymění si místa. Ten kdo drží vařečku a míchá, se však chce do kompotu taky dostat. Není tedy divu, že je z toho v některých chvílích pěkný „miš-maš“ a boj o holý život.

Když hra skončí, nasytí Jana mou touhu dozvědět se o Olténii více. „V Olténii žije svobodný princ, co se chce oženit s princeznou odvedle.“ Princezna Mimi je pěkná potvůrka, žije v blahobytu a nedá se utáhnout na vařené nudli, jen tak nějaký dárek ji nepotěší. Princ se rozhodne, že pro Mimi vynalezne speciální stroj a tak si získá její přízeň a posléze i ruku.

Děti se rozdělují do skupin a pomáhají s vynalézáním stroje pro princeznu. Třída střední zdravotnické školy se rázem proměňuje ve vědeckou laboratoř plnou vývojářů. Výsledkem jejich snažení jsou unikátní vynálezy: ovladač myšlenek, univerzální drbátko, lichotivá komora a myčka pro princeznu. (Zde pozor! Nejde o myčku na nádobí, jak by se mohlo z názvu zdát. Myčka vám bez jakékoliv námahy vyčistí zuby, umyje vlasy a nohy a nakonec vás vyklopí do postele.) Princezna se však definitivně nerozhodla, že si prince vezme za muže ani po předvedení originálních dárků, přestože všechny stroje byly vysoce funkční! Místo toho prince pozvala na vepřové hody! A ty už jsem já bohužel nestihla... Prchajíce na diskusi o dnešních představeních, přemýšlím, zda princ nakonec princeznu Mimi získal a pokud ano, zda to stálo za to. Každopádně, pokud si kladete stejné otázky jako já, zeptejte se recitátorů 3. kategorie, ti budou znát odpověď.

Tereza Strmisková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

DÍLNY RECITÁTORŮ 2. A 3. KATEGORIE

letícího pozdravu

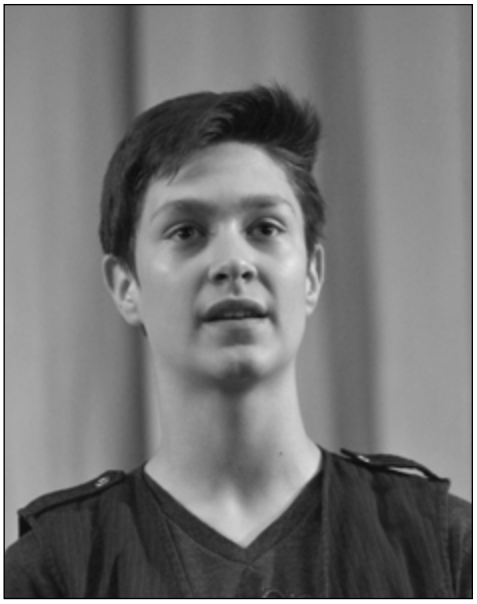
cestovatelky z 2. kategorie

obyvatelky Olténie

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Jakuba Moulise

Kamilu Kolářovou

Daniela Blehu

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 4. KATEGORIE A JEJICH DOPROVODEM

Tato beseda je tradičně pro redaktora oříšek. Probíhá totiž vždy tak, že šestičlenný lektorský sbor se rozdělí na třetiny, čímž vzniknou tři diskusní kroužky, mezi nimiž nebohý redaktor musí pendlovat, aby pochytil co nejvíce. Může taky zasednout napevno do jednoho kroužku, to pak ovšem riskuje, že mu unikne něco zajímavého. A tak radši běhá sem tam a nakonec zjistí, že nepochytil vůbec nic. Snad kromě atmosféry, která je v každé místnosti vždy zcela rozdílná.

Sobotní beseda se odehrávala netradičně v prostředí knihovny, inspirativně mezi regály plnými knih. Začala-li být diskuse nudná, měl každý (včetně lektorů) možnost zalistovat si v některé z nich. Uprostřed toho všeho byl stabilně největší kroužek, kterému předsedali lektoři František Kaska a Jakub Doubrava.

Pánové začali ze široka, samozřejmě upozornili, že jejich povídání není žádná kritika. „To, že jste tu všichni zajímavé osobnosti, považuji za samozřejmost!“ , prohlásil na závěr úvodu Jakub Doubrava, a mohlo se začít s povídáním, které nebylo kritikou.

Spojení „charismatická osobnost“ padalo v souvislosti s mnoha recitátory a ve všech kroužcích. Hned první osobností byla Natálie Postlová, kterou chválil hlavně Jakub Doubrava a zmínil se, že okamžitě získala jeho „fokus.“ Něco takového muselo mladou recitátorku jistě potěšit. V jiném kroužku dostala Natálka zase přízvisko: „Neuvěřitelně uvěřitelná.“

Stačilo se proplést jen mezi několika regály a už jsem se dostal do společnosti další. Tady byly hlavními osobami Gabriela Sittová a Vlasta Gregorová. Přišel jsem ve chvíli, kdy se probíral „Chlap, děd, vnuk, pes, hrob“ a Ivo Dobrovolný. Mluvilo se o neoddiskutovatelné kráse tohoto Werichova textu. Lektorky recitátorovi vytýkaly, že tohoto jazykového „Werichovství“ plně nevyužil. Potom se pozornost přesunula k „Manžestrovým kalhotům“ od Wiliama Saroyana. Pokud vám na vystoupení přišlo, že textu ne zcela rozumíte, že vám tam snad chybí nějaká zásadní informace, chyba nebyla na vašem přijímači. Filip skutečně jednu důležitou část nevědomky vynechal, což jeho jinak pěknému výstupu uškodilo.

Poslední diskusní kroužek se nacházel ve vedlejší místnosti a po celou dobu si držel svou intimitu a akademičnost. Lektorkami byly Eliška Vobrubová a Jana Portyková. Zachytil jsem chválu na Emmu Ulcovou, která vyprávěla o Horácovi. Jistě si to pamatujete, text zazněl jako poslední a byl postaven na opakování toho, že Horác postupně užírá členy rodiny. Když má text nějakou část která se opakuje, může to být kámen úrazu. Emma ale byla chválena, že tento absurdní, takřka nicneříkající text dokázala pojmout živě a zajímavě. Práce s pauzou byla rovněž zmíněna. Dále zde v této souvislosti zazněla ta důležitá herecká i recitátorská pravda: „interpret musí sloužit textu, ne naopak.“

Myslím, že recitátoři mohli být jen spokojeni, protože tato beseda s lektorským sborem nebyla kritikou, ale rozborem jednotlivých vystoupení. Navíc pro zhrzené duše už byl tou dobou o patro výš přichystán raut, ale to už je jiná pohádka...

Jan Mrázek

ZAPSALI JSME Z...

DISKUSNÍHO KLUBU PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II. A III. KATEGORIE

V nehostinné poměrně tmavé třídě Střední zdravotnické školy se schází Ema Zámečníková s doprovody recitátorů a diskutuje s nimi o přednašečských výkonech. Včera se mluvilo o čtvrté kategorii a diskutovali rodiče a pedagogové recitátorů z kategorií II. a III.

Struktura diskusního klubu je stejná – nejdříve se vytipují texty, o jejichž přednesu chtějí diskutéři mluvit, a pak mají všichni možnost se k nim vyjádřit. Na závěr Ema Zámečníková shrne a přidá to, o čem mluvil lektorský sbor. Během diskuse zároveň Ema upozorňuje na důležité teoretic-

ké i praktické věci týkající se uměleckého přednesu dětí.

Tentokrát byly předmětem zájmu zúčastněných texty J. Schneidera Zrza, A. B. Coatsové Horác, J. Suchého Nemilá příhoda, P. Cmírala Miluju tě čím dál víc, L. Rostena Pan Kaplan má stále třídu rád.

Při diskusi se vynořily tyto otázky:

Jak pracovat při přednesu s vadami řeči? Je možno s nimi recitovat a nebo ne? Účastníci usoudili, že záleží na tom, zda má recitátor co divákům předat. Pokud si za textem stojí a chce něco dál předat, vady řeči přestáváme vnímat. „Vylezou" naopak v případě, když není co sdělovat. Přednes textu také může být vhodnou motivací pro návštěvu logopeda.

Máme ctít při přednesu verš? Samozřejmě, z básnického textu prozaický udělat nelze. Při přednesu bychom měli zachovat i formální členění verše – a to často není jednoduché.

Jak vhodně vybrat úryvek z obsáhlejšího textu? Záměrně. Je třeba, aby úryvek měl jednoznačnou expozici a jasnou pointu. Nemůžeme se spolehnout na to, že diváci text znají. A u přednesu se nelze vrátit zpátky, jako když čteme knihu. Hodí se povědomí o dramaturgii jako oboru a je třeba i cit. A neporušit jazyk a styl autora. To se týká i tzv. mužských a ženských textů. Někdy se prostě nehodí, aby dívka mluvila v mužském rodě a naopak. U pásem krátkých veršů nebo jiných textů je důležitá celková struktura a vypointování jednotlivých částí.

Je správné vkládat do recitačního vystoupení i pohyb? Gesta? Je to běžné, ale pohyb či gesto musí být funkční, vycházet z niterné potřeby, nelze ho vložit vnějškově, nemotivovaně. Pak překáží a je nepřirozené.

Je přednes jen pro posluchače a nebo i pro diváky? Jednoznačně pro diváky – k vyznění textu přispívá mimika i případná gesta, držení těla, kostým. Zrakový vjem je důležitý.

Zapsala Iva Vachková

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORY 4. KATEGORIE

ROZHOVOR S HUGO HRONEM

(TEXT RAGNARA HOVLANDA – KONEC BEATNIKŮ V MIDTHORDLANDU)

A víš kdo jsou to beatnici, znáš to téma? Jak jsi se k tomu vlastně vůbec dostal?

Beatnici, to byli takoví rebelové, kteří vznikli v padesátých letech v Americe. Recitovali básničky, byly mnohdy až sprosté. Prostě jistá forma rebelie vůči té posazené moci, bylo to takové vtipné období. A já se do toho vžil, protože je to o dvou klucích, vlastně mého věku, kteří pořád sami sebe hledají a zkouší nové styly a najednou přijde vlna beatniků, tak si to teda taky vyzkouší, ale zjistí, že to není ono.

Jak dlouho recituješ?

Už si přesně nevzpomenu, ale byl jsem tu i loni...asi pět let.

A jak se tvoje texty za tu dobu proměňují? Cítíš, že se vyvíjíš?

Já myslim, že ty texty se mě vždycky snaží posunout někam výš. I má lektorka Janča – Jana Lukasová - to tak vždycky nastavuje. Snažíme se texty vybírat spolu, zkoušíme různé dobré knihy a je to takový příjemný, nenásilný způsob.

Předpokládám, že čteš. Máš nějaké oblíbené autory?

Jo! Čtu Ivana Vyskočila, toho mám strašně rád. Líbí se mi jeho styl psaní, ty jeho povídky jsou až absurdní. S textem od něj jsem tu byl loni a v něm jsem se našel. Měl jsem „Zápas s držadlem" a je to z knihy „Vždyť přece létat je snadné". Tuhle knížku jsem si přečetl několikrát.

Recitace – sice dobrý, ale co škola, co škola?

Chodim do tercie na gymnasiu v Uničově. Pak bych chtěl studovat architekturu, to je takový můj umělecký sen.

ROZHOVOR S MATĚJEM ŠUMBEROU

(TEXT KARLA BARTUŠKY – RELATIVNOST POHYBU A KLIDU)

Co je to za text?

No, to je z učebnice fyziky. My přemýšleli, co si vezmu, hledali jsme nějaký nový směr a tohle nám přišlo zajímavé.

Tak to by ses mohl podělit, co recitace takového textu obnáší.

Museli jsme si najít nějaký podtext, něco víc, než jen ta fyzikální fakta. Našli jsme si tam fóry i celý příběh. Pokaždé to dělám jinak. Jak se tam obracím na to publikum, upravuju to podle toho, jak mi odpoví.

A ty jsi dobrý fyzikář?

No, celkem jo. Já tu fyziku docela ovládám.

Jak dlouho recituješ?

S recitací jsem začal v první třídě. Takovéhle performance mě vždycky bavily. A my měli i docela aktivní učitelku, v tomhle ohledu. Tak jsem u toho zůstal. Teď hraju divadlo, dělali jsme povídku od Woodyho Allena.

A máš nějaké oblíbené autory?

Mam rád Gaardera, toho bude recitovat za chvilku kamarád. Tajemství karet je moje oblíbena knížka. A Saroyana. A baví mě filmovat, mám rád takové ty klasické dobré filmy, jako Vykoupení z věznice Shawshank nebo Společnost mrtvých básníků.

Jan Mrázek

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Blanku Čížkovou

Huga Hrona

Matěje Šumberu

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

...ALENY PALARČÍKOVÉ, LEKTORY SEMINÁŘE R

V minulém čísle jsme se ptali G. Sittové na otázky kolem přednesu, tentokrát jsme oslovili Alenu Palarčíkovou. Záměrně jsme jí pro srovnání položili tytéž otázky.

Co je pro tebe dětský přednes?

Když dítě přednáší. Nebo když s v dramáku čteme knížky a hledáme nové texty, když vybíráme, debatujeme, probíráme úskalí úryvků, hledáme smysl metafor, vnitřní pohnutky hrdinů příběhu, významy skryté za verši, když se bavíme, trápíme, dojímáme... hledáme, jak to předat na vystoupení divákům...

Kudy vedly tvoje první kroky v recitaci?

Nejdřív to byla povinná školní vystoupení typu k MDŽ, od 14 let jsem začala chodit do dramatického oboru LŠU k Věře Pánkové, na základy od ní dodnes ve své práci navazuji.

Je nějaký rozdíl ve vnímání textu, pokud jste

A) divák

B) pedagog

C) porotce?

Pokud máme na mysli, jak vnímám recitovaný text, pak i když jsem divákem, většinou stejně do vnímání promítám všechny své lidské, tedy i pedagogické zkušenosti. Jako porotce se musím víc soustředit, pečlivě sledovat...

Rozdíly mezi přípravou dospělého a dětského recitátora

U malých dětí je důležitější zaujetí než technika. I když i techniku je třeba pomaličku pěstovat. Začínáme drobnými texty, aby se naučily základům-práce s podtextem, představou, komunikace s divákem...Používáme jak nové texty, z naší četby, tak i „osvědčené texty". S dospělými recitátory ještě víc hledáme text „ na tělo". Snažíme se dovést je k vlastní recitační tvorbě.

Co je pro tebe nejobtížnější při přípravě recitátora?

Trošku si tu otázku upravím. Co je pro mě nejobtížnější při výuce recitace? Zaujmout a získat pro přednes co nejvíc dětí z těch, které ke mně do ZUŠ přicházejí. Aby měly chuť číst, hledat a interpretovat svoje témata, aby pochopily, že je to obohatí.

Ptala se Iva Vachková

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTORŮ DÍLEN PRO RECITÁTORY

Jaká byla Tvá cesta k přednesu?

Kateřina Šteidlová:
Cestování k přednesu / asi déle nesnesu. / To si vždycky říkám, / když do textu rýpám. / Tečka, čárka, intonace, / pane bože, to je práce! / Je to dřina převeliká / pro dítě i trpaslíka. / Kdo to jednou překoná, / čeká ho má poklona.

Petra Jančová:
Odpověděla komiksem, který bude zveřejněn v některém z příštích čísel.

Jana Jurkasová: Díky čtení kvalitní literatury jsem začala mít chuť se o svůj zážitek z četby podělit s ostatními. Tím nemám na mysli jen potencionálního diváka, ale i děti, kterým jej předávám při hodině přednesu.

Jana Loosová: Jako začínající učitel literárněd-ramatického oboru jsem cítila potřebu stát „na druhé straně", tedy přejít od diváctví k interpretaci. Vlastní zkušenost mi pak nabízí i vedení dětí v přednesu k jedinečnému osobitému projevu.

Veronika Kořínková: Ľahká, lebo ma na nej sprevádzali najlepšie pradnesové pedagogičky Saška Skořepová a Jarka Čajková. Touto cestou by som im veľmi rada poďakovala.

Barbora Svobodová: Má cesta k přednesu začala naučením prvních slůvek. Od přednášení „ham a „e-e" jsem se postupem času, díky dramatickému kroužku, dostala až k přednesu na jevišti. Ve své cestě hodlám pokračovat celý život, neb je to opravdu běh na dlouhou trať.

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE B

OD PŘÍBĚHU KE SCÉNÁŘI

Když se ráno potkávám s Irinou Ulrychovou na chodbě a ptám se jí, zda se mohu podívat na první část jejího semináře nesoucího název Od příběhu ke scénáři, odpovídá mi maličko zklamaně: „Vždyť to bude první setkání, tam nic moc neuvidíš...“ Opak je pravdou.

Po deváté se zavřou dveře salónku restaurace Fabrika, kde se seminář odehrává, za posledním příchozím a paní Ulrychová nás mile vítá. Se skromností sobě vlastní vysvětluje, co se na dílně bude dít. Seminář se bude nést v duchu starého přísloví: „Chceš-li někoho nasytit pro jeden den, dej mu rybu. Chceš-li ho nasytit na celý život, nauč ho plavat“. Účastníci tedy nemohou očekávat, že dostanou nabídku konkrétních textů a přesný návod, jak z nich vypracovat scénář, ale mají možnost nahlédnout pod pokličku metodické práce a získat tak cenné zkušenosti pro své další pedagogické působení. Jak se ukazuje při seznamování se, nikomu z účastníku to ani v nejmenším nevadí. Všichni spokojeně pokyvují hlavou a těší se na společnou práci. A můžeme se do ní hned pustit.

Svá jména si procvičujeme znovu, když tvoříme řadu dle abecedně řazených počátečních písmen našich jmen a dozvídáme se, odkud kdo pochází, při stavění se do míst pomyslné mapy naší republiky. Aktivity jsou sice pro většinu z nás známé, ale právě díky nim se společně ocitáme ve volném prostoru, v němž zůstaneme i po zbytek dílny.

Tradiční chůzi prostorem zastavuje kouzelné slůvko „štronzo“ a dozvídáme se, že právě stojíme na svitavském náměstí. Vycházíme z pozice, ve které jsme se zastavili a navzájem si sdělujeme, kdo jsme a co na náměstí děláme. Znovu se rozcházíme, abychom opět zůstali nehybně stát, tentokrát na palubě Titaniku. Na ní se objevuje kuchař, který právě upustil talíře, opravář lodi či zděšený kapitán. Postupně se ocitáme také v restauraci, do které má přijít kontrola, v učitelské sborovně nebo na pouti.

Jestliže jsme do této chvíle pracovali individuálně, od teď přecházíme k interakci, které se budeme držet po zbytek trvání dnešní dílny. Stejně jako v předchozím kroku sdělujeme, kdo jsme a co právě děláme v čističe odpadních vod nebo na plese, ovšem s ohledem na to, čím se stal partner, se kterým jsme ve dvojici... Další vzniklé situace už krátce rozehráváme a vznikají tak zajímavé momenty. V nich se objevuje například muž snažící se ukrást na plese televizi, učitelé výtvarné výchovy, kteří mají problém s nedostatkem čtvrtek či manžel neprojevující zájem o svou ženu.

Než se vrhneme do další práce, je čas krátce shrnout dosavadní dění. Postupně rozebíráme situace a vztahy, které vznikly. Zaměřujeme se na přesné pojmenování prostředí, postav a jejich motivací. Docházíme k tomu, že zatímco některé dvojice při akci nestihly ani rozlišit pohlaví své postavy, jiným ihned po započetí jednání docházely i ty nejmenší detaily. Máme proto nyní prostor, abychom ve vybraných situacích pobyli delší dobu a mohli blíže poznat i postavy v nich jednající. Díky tomu naše následné výstupy získávají konkrétnější podobu: Zlodějům se podařilo televizi nejen ukrást, ale také ji automobilem převézt na místo, kde se ji snažili prodat. Učitelé se nakonec domluvili, že formou protestu vyvinou nátlak na ředitele, aby jim přidal peníze na výtvarné potřeby. A když laxní manžel vidí, že hrozí, že by jeho paní mohla jít tančit s někým jiným, rychle se sebere a dámu k tanci vyzve sám.

Po každém výstupu opět rozebíráme, kdo se s kým setkal, kde to bylo, kdy a proč. Zodpovězení těchto otázek je stěžejní pro vystavění dramatické situace. Současně se vždy po výstupu všichni snažíme fabulovat další vývoj nastíněných situací. Docházíme k poznání, že i ze zdánlivých malicherností se může postupně vyklubat celé drama.

Ačkoliv seminář plyne tak příjemně, že na nikom nejsou ani po půltřetí hodině práce znát žádné známky únavy, přichází krátká přestávka. Po ní na nás čeká paní Ulrychová s úryvkem pohádky o čepičáři, od kterého nikdo žádnou čepici nekoupil, a tak odcházel zpět domů s plným pytlem čepic. Nyní je naším úkolem ve dvojicích vymyslet důvod, proč od něj nikdo čepice nechtěl a svůj nápad dramaticky ztvárnit. Přicházíme s různými vysvětleními. Jedna skupina zdůvodňuje problém tím, že lidem ve vsi byly čepice malé, neboť čepičář dorazil do vesnice lidí s velkými hlavami. Další předvádí čepičáře s tak chabými prodejními schopnostmi, že si ho na trhu nikdo ani nevšimne. Přichází i pohádkové vysvětlení - čepice dělají člověka neviditelným a jelikož jednu z nich má na hlavě i čepičář, lidé jej nevidí a nemohou si od něj čepici koupit, ačkoliv by ji potřebovali.. Vymýšlíme a předvádíme další a další důvody, které ovšem tentorát musíme držet ryze v rovině reálné. To je nutné pro další práci, kterou ale budou muset seminaristé nechat až na zítra.

Čas semináře se pro dnešek bohužel naplnil. Aby ale zítra mohla práce plynule pokračovat dál, dostáváme za úkol zaznamenat situaci, kterou jsme dramaticky ztvárnili, do scénáře. Každý z dvojice vytvoří svůj scénář, aniž by jej konzultoval se svým partnerem. Zítra bude jistě zajímavé porovnat, v čem se scénáře lišily.

Ačkoliv mě Irina Ulrychová ráno upozorňovala, že toho dnes moc neuvidím, odcházím ze semináře nadmíru spokojená. Přátelské atmosféry, nenásilného způsobu práce a předání důležitých poznatků si jistě neválím jen já, ale i všichni seminaristé. Při odchodu jim závidím, že se na dílnu zítra opět vrátí- ze slov paní Ulrychové je patrné, že tohle byl teprve začátek!

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

SEMINÁŘE B

VČERA JSME VIDĚLI...

MOJE TETA MORSIE

CO DEN DAL

RECENZE

MOJE TETA MORSIE

V inscenaci Moje teta Morsie vycházel soubor DIPAČÁPI, Praha 5 – Zličín pracující pod vedením Dany Svobodové a Karla Tomase z povídek Chrise Priestleye. Z vnitřního zaujetí souboru je jasné, že pokusit se o žánr hororu bylo pro něj lákavé a bavilo ho to. A udělat horor na jevišti není rozhodně snadné. Hororovou atmosféru nastolují velmi silně hned v úvodu a hodně tomu pomáhá i zvolená hudba. Nicméně u této atmosféry vše zůstává a ne vždy se ve všech příbězích orientujeme a není jasná jejich tematizace a důvod propojení. Především proto, že jsou používány různé výrazové prostředky – jak činoherní herectví založené na psychologii, tak prostředky epické, stylizované, obrazové zkratky. Napětí především v postojích a zkratkách, ale už ne tolik v činoherním herectví. V celé inscenaci také sledujeme řadu motivů a odboček, které pak jsou opuštěny a nikam nevedou (například v prvním příběhu vzkaz pověšený na věšák). Takže si klademe řadu otázek. Například, jak souvisí přísnost učitelky se zjevováním žáků v domě a s těmi příběhy předtím? A první příběh je v závěru blouděním nebo halucinací? A tak podobně. I když v inscenaci nacházíme zajímavé momenty, celku by prospěla přesnější dramaturgická výstavba a konkrétnost jednání a situací. Ale v každém případě jde o zajímavý pokus o tento žánr, který nás přes všechny uvedené problémy vede k přemýšlení a je dobře, že jsme měli možnost inscenaci vidět. Od vedoucích se členové lektorského sboru dozvěděli, že se s dětmi zabývali tématy viny a svědomí a to pro ně nesporně mělo smysl.

NERUDÁRIUM

Kdyby viděl představení inscenace Nerudárium DS ZŠ Školní z Bechyně Jan Neruda, určitě by se mu líbilo. Duch jeho povídek, včetně jisté melancholie, zůstal zachován a

přitom byl sdělován současnými divadelními prostředky, s pochopením a vztahem mladých lidí k němu a adekvátně jejich věku (dramatizace a režie František Oplatek). Prostě jednoduchými prostředky působivě udělané 19.století. Hrají si především s tématem veřejného mínění, všechno je od počátku motivicky promyšlené a všechny motivy předznamenané už v expozici. Důsledně exponují příběh postavy, o které se právě vypráví a vzhledem k této důslednosti si mohou pohrát s detaily i u postav ostatních. Také zcizovací „vzájemně pošťuchovací“ momenty jsou funkční a jen potvrzují radost ze hry. Výborně (a „eroticky“) funguje například vztah žen s doktorem přes ruku – jeden z příkladů, kdy jdou nad Nerudu v tom smyslu, že v jeho povídce není zdůvodněno, proč je doktor u žen oblíben a oni si svůj výklad našli. Podobně hledali také u Vorla a jeho smrt je navíc v podstatě připravena úvodními funusy, takže nepůsobí příliš tragicky. A v duchu celku byla taky živě interpretovaná kramářská píseň. Při interní poradě lektorského sboru zaznělo, že je to takové „kamarádské pošťuchování s Nerudou“. Od vedoucího se členové lektorského sboru dozvěděli, že se s dětmi dlouho zabývali Nerudovým textem, protože jej měly jako povinnou četbu a ne zcela všemu rozuměly, tak si společně začali hledat v něm témata a společný svět – například ve srovnání života v maloměstě – Malá Strana krát Bechyně. A tahle práce se v inscenaci rozhodně zúročila.

TÁTOVÉ A MÁMY MUSÍ TU BÝT S NÁMI

Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce z Prahy 5 pracující pod vedením Lenky Tretiagové se představilo s inscenací Tátové a mámy musí tu být s námi, která vychází z předlohy Reného Goscinnyho Malý Mikuláš. Vše se odvíjí od hudebně taneční kompozice, ale s prvky činohry a při zachování rozměru tanečnosti nese silné tematické sdělení týkající se vztahu rodičů k dětem. Nejsilněji dokážou vyjádřit dramatickou situaci prostřednictvím pohybu a tance a většinou k tomu nepotřebují slova. Jako příklad si můžeme uvést ztvárnění dětského kola, na které usedá nejdřív Mikuláš a pak tatínek nebo hádku tatínka a maminky, kde slova převálcuje silně sdělný pohyb. Na počátku se slovně sdělují jen důležité informace a to podstatné pak pohybem na instrumentální hudbu. Ale pak se po jisté době inscenace láme v tom smyslu, že se začíná do hudby i zpívat a více hovořit. A vzhledem k tomu, že mluvní složka není právě silnou stránkou souboru, je tento zlom problematický i proto, že lecčemu není rozumět. Ale inscenace se láme i v tom smyslu, že zatímco první část je více věnována konkrétním Mikulášovým patáliím, druhá část se pak zaměřuje na vztahy rodičů a dětí obecněji. Názory na tento přístup se mohou lišit, ale rozhodně je třeba ocenit, že i když to byla groteska, vybrali si závažné téma, které se postupně snažili budovat. A ocenit je třeba také to, že mají všichni partnerské cítění, napříč všemi věkovými kategoriemi dětí a mladých lidí zapojených do této produkce. A také tím nás rozhodně oslovili.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

NERUDÁRIUM

VČERA JSME VIDĚLI...

TÁTOVÉ A MÁMY MUSÍ TU BÝT S NÁMI

ZAPSALI JSME Z...

DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

MOJE TETA MORSIE

Dětští diváci ocenili hudbu, příběh sester, postavy dětí – duchů, práci s tlumeným fialovým osvětlením, postavu Charlotte a moment, kdy si uvědomila, že v zrcadle vidí sebe sama. Za prvky, kterým se nepodařilo zapůsobit hororovým (strašidelným) dojmem, ačkoli to zjevně bylo jejich cílem, označili příběh Matheův a postavu učitelky, tety Morse – nutno však podotknout, že všechny děti viděly pouze dopolední představení, na němž se podle slov pražského souboru výrazně neblaze podepsaly nepříznivé okolnosti počátku jejich vystoupení: představení nebylo ohlášeno, když hudba začala hrát, nebyli herci na svých místech a v nastalém zmatku a stresu jim pak dělalo potíže se soustředit. Děti ze souboru se svěřily i s důvodem, proč se chopily hororového žánru. Chtěly se naučit vytvořit a udržet napětí a herecky zvládnout role, které od nich vyžadují po celou dobu inscenace soustředění a vážnou tvář, což považovaly za náročné. To se jim dle našeho soudu v odpoledním představení povedlo.

NERUDÁRIUM

„Malá Strana, velké věci, životy končí v peci“. Takto pregnantně vyjádřili mladí diváci vlastním příslovím téma inscenace. V příběhu paní Rusky reflektovali pozitivně její „upřímnost“, zároveň ale zdůrazňovali neuctivost jejího chování v dané situaci („Hrob není poklad, v něm se nehrab“). Z inscenované povídky Doktor kazisvět bez potíží vyvodili motivaci hlavní postavy k nepomáhání druhým po incidentu na pohřbu (nechtěl přijmout přízeň těch, kdo jím předtím opovrhovali), nebyli si ale jisti tím, proč odmítal léčit ještě před uzdravením pana rady. V největší shodě i s největším emocionálním vkladem děti interpretovaly příběh pana Vorla, k němuž vytvořily např. toto přísloví: Nesuď podle obalu! Není lehké přidat cihlu do již postavené zdi. Diváci ocenili aktuálnost témat, živý hudební rámec, jednoduché, leč působivé, jevištní ztvárnění oběšení se pana Vorla a řadu dílčích nápadů.

TÁTOVÉ A MÁMY MUSÍ TU BÝT S NÁMI

Formou živých obrazů a jejich komentářů děti nezávisle na věku pojmenovaly, jaký obraz dětí a dospělých inscenace přinesla. Úděl dětí vesměs vnímaly jako úděl bezmocných, rodičovské role podle nich s sebou nesly svědectví o nezájmu dospělých, o jejich direktivnímu chování a přílišné zaměstnanosti sebou samými. Pohybovou složku inscenace hodnotily jako nesmírně tvořivou a dokázaly z ní bezpečně číst zobrazované děje či emoce. Nejintenzivněji na ně zapůsobilo taneční zvýraznění rodičovské hádky.

Zapsala Klára Fidlerová

ZAPSALI JSME Z...

OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

MOJE TETA MORSIE

Sešlo se asi 30 dětí. Nejprve jsme diskutovali o představení Moje teta Morsie, sestavovali (rekonstruovali) děj a přitom jsme přišli na věci, které dětem nebyly jasné. Šlo např. o to, co se „šouralo za panáčkem" v prvním příběhu, nepochopili ani důvod zatčení Evy v druhém příběhu. Zabývali jsme se tím, jestli děti byly živé nebo mrtvé, kde se celý příběh odehrával (děti diskutovaly – chata, les, panelák!). Líbila se jim teta, tvorba prostorů a věcí, světlo, nebo třeba scéna „prázdniny tetičky". Pracovali jsme pak ve skupinách, každá skupina napsala „+" a „-" představení na papír a následovala další diskuse.

NERUDÁRIUM

U představení Nerudárium jsme zapisovali postřehy formou „+" a „-" na tabuli a diskutovali. Děti nejvíc chválily hudbu, která byla „jako na Malé Straně", všimly si různých „gagů" (obchodník se smál i na pohřbu, doktor podal ruku na dálku). Na druhé straně nebylo dětem jasné, co vlastně doktor dělá (jak léčí), některým se to nelíbilo vůbec, děj nechápaly. Padla poznámka, že herci, co nehráli, byli vyplí. To si někteří diskutéři vzali osobně a diskuze nabyla osobních rovin, takže jsme přešli k dalšímu představení.

TÁTOVÉ A MÁMY MUSÍ TU BÝT S NÁMI

K představení Tátové a mámy musí tu být s námi jsme psali volné asociace (co se komu vybaví), ke kterým se pak dělaly čárky, když někdo také souhlasil. Největší diskuze byla kolem (ne)využívání rekvizit (králík), což se hodnotilo jako klad i zápor. Diskutující dále zaujalo (např.): jak dělali kolo a modelínu, hádka táty s mámou, jak se Hedvika pere s Mikulášem, i to, že kluk pochopil, že holky nejsou blbý (tento názor vyvolal vlnu diskuzí). Taneční forma zaujala všechny, někteří ale byli toho názoru, že jí bylo až moc. Zaujalo velké množství herců.

Eva Suková

DOŠLO POŠTOU

Blok prvních tří představení z 8.6. byl pro mě velice rozmanitý, jak tematicky, tak prožitkově. Popravdě, nemohl jsem se dočkat, až uvidím tu pověstnou Dětskou scénu, kde se umělecký duch i kreativita vyskytují po mnoha. Ano, toto byly a jsou moje první Svitavy. Možná to vypadá, jako že se moje divadelní zkušenosti pohybují někde na úrovni holuba, navíc ještě s pochroumanou nohou či zlomeným křídlem a možná nejste daleko od pravdy, i když já bych své zkušenosti přirovnal spíše ke zdravé bílé holubičce či k pávovi v období páření. Nechme ale už těchto zoologických nesmyslů a přejděme k věci.

Moje teta Morsie. Ne, nejedná se o moji zběsilou tetu, nýbrž o první představení, které by zběsilost mojí tety s přehledem předčilo. Popravdě, nelíbilo se mi. Slibný začátek, kdy jednotliví herci v roli věcí popisovali prostor (což byl podle mého velmi zajímavý a tajemný prvek), naprosto převálcovaly chyby tak výrazné, že je možná netřeba popisovat. Ale i tak některé zmíním (prosím toto vůbec neberte jako útok na Vaši osobu.) Zbytečná délka, každý sebeménězajímavý dialog byl roztahán na pět minut, což je na můj vkus hodně. Herci, ačkoli se snažili a bylo to na nich vidět, si byli ve svých rolích podle mého nejistí, stačilo by jen spojit ruce za zády a hned by některé situace vypadaly vyostřeněji (viz. detektiv a policejní uvěznění nebo exekutor), ale na druhou stranu pokud šlo o výslovnost, nemohu si stěžovat. Celé představení na mě působilo mírně unaveně, ale rozhodně nebylo špatné už od kořenů. Věřím, že předloha byla napsána dobře a obsahovala morální ponaučení, které v představení už tak moc nevyznělo, ale bylo tam, což je důležité a uzavírá tak celý příběh.
Nerudárium. Již název předpovídal zajímavou inscenaci, která taková byla. Představení jsem si užíval snad od začátku do konce. Nutno také pochválit muzikanty, kteří odvedli skvělou práci. Divadlo bylo nabité energií. V Nerudáriu si na nic nehráli, což považuji za jednoznačné plus. Například, že mrtvola nemusí být natvrdo pořád mrtvola (tzn. ležet a nehýbat se) se mi zdálo jako velice vtipný a oživující prvek. Ale i přesto jsem se nemohl ubránit pocitu prázdnoty a pocitu, že jsem se nic nedozvěděl a že nejsem nijak emocionálně ovlivněn (což asi ani nebylo cílem).
Nevěřil jsem, že po skvěle zahraném Nerudáriu může přijít ještě něco pro mě zajímavějšího. Což se ale k mému údivu stalo. Tanečňo, divadelňo, hudební cosi bylo pro mě naprostým zážitkem. Každý moment jsem si užíval víc a víc. Málem mi kanula slza, když se účinkující (kterých bylo požehnaně) uklaněli a měl jsem chuť zařvat: ,, My chceme přídavek!´´ Obdivuji učitele nebo učitelky v tanečním studiu Light. Jak se vám jen povedlo dostat takové množství dětí na podium a secvičit s nimi učiněnou dokonalost?! Rozum mi zůstává stát. Jediné snad co bych vytkl, byla sice naprosto skvěle provedená hádka, která ale mohla být buďto v krátkých větách, nebo úplně do ticha. Vše vyvrcholilo noční můrou malého Mikuláše, když se mu do snu promítala samotná hádka rodičů. Nakonec vše dobře dopadlo. Rodiče se usmířili, ale happy end? Nečekejte a ani já jsem se nedočkal. Dokonalé zakončení slovy: ,,Vyhoď tu hnusnou věc!", mě dostalo takřka na kolena. Ale i přes to všechno **Tátové a mámy musí tu být s námi.**

Vít Zborník

VČERA JSME SI VŠIMLI...

DISKUSNÍCH KLUBŮ

Včerejškem započala divadelní část dětské scény. Přes rozdílnost témat a přístup k divadlu můžeme najít jednoho společného jmenovatele. Tím je naše hlavní město Praha. Studio Light i DIPAČÁPI jsou soubory, které máme možnost pravidelně vídat na pražských krajských přehlídkách. Prahy se taktéž dotkl Bechyňský soubor ze ZŠ Školní, jehož členové nahlédli prostřednictvím Jana Nerudy do dění (nebo nedění?) Malé Strany. Jako tuplovaný Pražák jsem se velmi těšil, až soubory vyzpovídám. Ale aby měyi možnost se ukázat i v trochu jiném světle, dostaly soubory drobný úkol – představit se na fotkách. Jediné zadání, které dostali, bylo téma ***„Krok, sun, krok“****. Jak se to jim podařilo splnit, můžete posoudit sami.*

NA SLOVÍČKO S...

DIPAČÁPY, PRAHA 5 - ZLIČÍN

Jaké pro Vás bylo zahajovat divadelní část Dětské scény?

Možná nám asi trochu vadilo, že nás nikdo neuvedl (před prvním vystoupením – pozn. red.), že jsme to tak trochu nečekali, že už se začíná.

My jsme ještě jako vůbec nevěděli, že už začínáme, my jsme si mysleli, že je to nějaká zkouška zvuková...

...a už to tam bylo.

No přesně tak.

Takže ten začátek byl trochu rozhozenej.

A jinak jste neměli trému?

Strašnou.

Tak kromě Filipa jsme asi prej byli v pohodě.

Po kolikáté tady už jste?

Podruhý.

Byli jsme tady s Momo (pozn. Momo a ukradený čas, 2010).

Jak dlouho už spolu hrajete?

Počkej, to je osm let.

Ono jak kdo, my se postupně přidáváme.

Já teda hraju druhej rok.

Většina lidí sedm osm let.

Týjo, to jste spolu pěkně dlouho, jak to, že jste spolu po celou dobu vydrželi, co Vás spojuje?

Že se máme rádi.

Že se mezi sebou tak postupně zabíjíme.

Taková rodinka.

Protože my jsme chodili na školu jako na stejnou a ta byla jen do pátý třídy, a vlastně díky dramaťáku se scházíme, protože každej šel na jinou školu, takže i to, si myslim, drží...

...drží partu.

Teď k představení – bojíte se rádi?

No já jo.

No trochu se bát je zdravý.

No nemám rád strach, mám radši jistotu.

Teď budu mít dvě otázky – proč se rádi bojíte a proč ne?

Já se rád bojim, protože to je nezvyklej pocit.

Je to zajímavý...

...a adrenalin,...

...něco novýho.

Já se nerad bojim, protože vždycky, když jdu potom večer na záchod, tak tam většinou nedojdu.

Proč jste se rozhodli pro horor?

My se každej rok rozhodujeme, co budeme dělat...

...my jsme totiž vždycky hráli samý takový fantasy – fantasy, pohoda, fantasy, komedie, fantasy – tak jsme se rozhodli, že jednou uděláme prostě něco...

...novýho...

..., že se pustíme do novýho směru, že zkusíme něco strašidelnýho nebo něco reálnějšího.

Mohli byste mi představit Chrise Priestleyho? Kdo to je?

Má zajímavý příběhy, který jsou většinou nevyzpytatelný, ten konec je nejasnej a člověka by měl vzít.

Hlavně horory jsou hodně o lekačkách a vemte si, že my jsme nehráli na lekačku, my jsme tam vlastně lekačky neměli, že to bylo jen takový to uvěření v něj.

Máte někdo podobnou tetičku jako je Morsie?

Naštěstí ne.

Ona to není ani tetička, je to prostě nějaká pratetička bůhví odkaď.

A máte nějakého takového příbuzného?

Já mám takovou babičku.

Zkoumali jste někdy půdy plné haraburdí a starých věcí?

No jásně! Úplně nejlepší.

Tam vlastně získáváme inspiraci, tak získáváme ten pocit a pak ho předáváme na jevišti divákům.

Co bylo při zkoušení největší horor?

Občas jsme se prostě potřebovali trochu vysmát.

Když má člověk hrát horor a má v sobě ten smích, tak to nejde.

Je důležitý mít to soustředění, napětí v sobě a to bylo někdy těžký udržet, když jsme měli zrovna ňáký období, kdy jsme chytali záchvaty smíchu. Viď Filípku.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

DS ZŠ ŠKOLNÍ, BECHYNĚ

První otázka – jaká je vaše zkušenost s Dětskou scénou?

No my už jsme tu podruhý, byli jsme v Trutnově, s inscenací „Osmý John a krvavý koleno", bylo to před čtyřma rokama.

A co je podle Vás na přehlídce DS výjimečné?

No, že je dětská, většinou bývaj dospělácký. Speciálně v názvu DS je, že je pro děti.

Jak jste přišli na Malostranské povídky?

To bylo tak, že jsme vlastně vybírali téma a nevěděli jsme co, a zrovna jsme od naší paní učitelky na češtinu dostali povinnou četbu – Malostranské povídky. Měla jsem přečtený asi tři povídky, a mně se ta četba líbila, tak jsem si přečetla i jiný, a tak se mi to zalíbilo a dokázala jsem si i představit, jak bysme to mohli zahrát, tak jsem to nabídla souboru.

To byla i moje další otázka. Chtěl jsem se zeptat, jestli pro vás nebyl problém, že Malostranské povídky mají dost často nálepku povinné četby.

No právě, to jsme se snažili udělat tak, že všichni říkají „Malostranské povídky, Neruda? Nic moc", ale prostě když pochopíte ten příběh, tak si i najdete i jaký jsou dnešní lidi...

...ale každej se v tom nějak najde.

A možná bych řekla, že to je jediná povinná četba, kterou jsme přečetli všichni.

A neměli jste kvůli tomu v souboru rozkol? Někdo to třeba nechtěl dělat...

Ani ne, právě.

My jsme si vybrali pět povídek, ty jsme si všichni přečetli. Řekli jsme si, co by mohlo být společný téma, čím jsou zajímavý.

Nejdřív nám vyšla vlastně ta pomluva a pak jsme si vzali ty tři nejlepší, co taky hrajeme a který se nám nejvíc líbily a v kterých jsme se nejvíc našli a který pasovaly nějak k sobě.

A složili jsme k tomu malostranskou hymnu.

Takže pro vás byla důležitá ta atmosféra toho drbání?

Že je to furt o tom, jak ty Češi přijímají jen to svoje a nic jinýho.

A ještě jsme chtěli ukázat, že povinná četba nemusí být vždycky jenom nuda.

Co je podle vás ještě charakteristické pro Malou Stranu?

Že jsou svoji.

Že prostě drželi jenom oni při sobě a nikoho k sobě nepustili.

A všichni dělali, jak jsou kamarádi se všema, ale přitom byli největší rivalové mezi sebou.

Udělali jste si i výzkum? Byli jste se na Malé Straně podívat?

Nebyli, ale my jsme jeli sem přes Prahu, tak jsme si dělali srandu, že jsme tam mohli zajet a zahrát jim divadlo.

Mluvili jste o muzice. Tou jste se hodně zabývali?

Většina z nás hraje na hudební nástroje, to jsme si říkali, že bysme taky měli zakomponovat.

I jsme přemejšleli nad hodně věcma, co by tam mohlo hrát, místo kytary tam mělo bejt úplně něco jinýho, aby to bylo k tý době.

Právě jsme hráli i na klarinet, ale nemohli jsme se nějak sladit.

Tak jsme dali bubínek, že nám k tomu pasoval víc.

Koho z malostranských figurek byste rádi potkali?

Já bych chtěla určitě potkat Rusku.

Ale tak nějak asi všechny bysme asi chtěli potkat.

Já bych se asi celkově chtěla na jeden den ocitnout v tý době a jakoby zažít ty postavy i ten příběh na vlastní kůži...

...jak to vlastně doopravdy bylo.

Co by asi říkal Neruda na naše divadlo?

To je dobrá otázka, to mě nenapadlo, ale nechme to být. Co vás při zkoušení nejvíc bavilo?

Ta písnička.

Ještě kolikrát, když odcházíme ze školy, si ji zpíváme.

Třeba jdeme po ulici jako soubor a všichni zpíváme tu písničku.

Když jsme řešili třeba Rusku, jak tam má svůj monolog, tak to nás taky bavilo docela dost.

Tak celkově nás to bavilo.

Dávat spoustu různejch nápadů dohromady.

A kolikrát i polovina zkouška vyšla tak, že jsme to nehráli tak jako teď, ale dělali jsme si z toho hroznou srandu.

Tos neměla říkat.

Nabíráme energii tim, že si pak z toho uděláme ještě větší srandu.

Ale nesmí tam být pan učitel!

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

TANEČNÍM STUDIEM LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE PRAHA

Co Vy a Svitavy, jak se vám zde líbí?

Jo, líbí.

Jsme se těšili po roce.

Když jste tu byli před rokem, kam byste mi poradili, abych se podíval?

Do Fabriky.

Na náměstí.

Na fontánu.

Proč jste si vybrali Mikulášovy patálie?

Tak je to sranda a proto, že se s tím dá hodně pracovat.

Je to příběh, který většina z nás zná.

Je to příběh dětí.

Jak dlouho děláte na Mikulášových patáliích?

Mikulášovy patálie dělám rok.

Minule jsme tu byli s „Malou čarodějkou".

Co si myslíte, že je na Mikulášových patáliích nejdůležitější?

Vtip.

No, sranda.

Vlastně vžití diváka do Mikuláše.

Říkali jste, že je tam důležitý vtip, vlastně humor. Není těžké převést ho do tance?

Jak kdy.

A teď to bylo jak?

Lehké.

Dobře to známe a baví nás to, takže se tomu smějeme i my sami. Stačí to potom zprostředkovat nějak dál.

Jak jste na to šli?

Měli jsme soustředění a zkoušeli jsme to tak dlouho, dokud se tomu lidi nesmáli.

Trvalo dlouho než se zasmáli?

Moc dlouho ne.

Jak to máte s rodiči, jste na tom stejně jako Mikuláš?

Jo.

Také Vás nechápou?

Ne.

Máte nějaké konkrétní historky?

Těch je.

To by mě Lenka přerazila.

Přinesli jste někdy rodičům tak krásného králíčka a oni to neocenili?

Ne.

Stačí, když přinesu pětku, to máma ocení hned.

Jak zkoušíte, jste věkově hodně rozvrstvení – od největších po nejmenší – jak to probíhá?

Někdy se vlastně sejdeme a někdo má před tím začátek svojí hodiny, potom je společná zkouška.

Jsme jakoby rozdělení a zkoušíme zvlášť a na konci se vždycky spojíme.

A když jste rozdělení, jak to funguje?

Tak si děláme svoje věci jako různý tance a kroky.

Co pro vás tanec znamená?

Všechno.

Kamarády, plno zážitků, zábavy.

A cestování.

Cestujete hodně? Kde jste všude byli?

V Německu, Rumunsku, Norsku, Anglii, Makedonii, na Ukrajině, v Srbsku.

Kde se vám nejvíc líbilo?

No tak v Norsku byla asi nejhezčí příroda.

Nebo ve Skotsku.

A byli jste někde s Mikulášovými patáliemi?

Zatím ne, ale pojedeme do Francie.

Ondřej Kohout

LETNÍ TÁBOR CTD PRAHA

nabízíme volná místa na letním táboře se zaměřením na estetickou výchovu, umělecké a tvořivé aktivity

pořadatel tábora: Centrum tvořivé dramatiky Praha, o. s., Arabská 681/20, Praha 6

místo konání: Plichtice (u Klatov)

termín: od 28. července do 11. srpna 2013

cena: 3.700 Kč (zahrnuje dopravu autobusem do Plichtic a zpět, ubytování, stravování pětkrát denně a veškerý program tábora)
(zájemcům, kteří by přijeli rovnou na místo, cenu adekvátně snížíme; jsme také připraveni jednat o případné slevě pro sourozence)

kapacita tábora: 40 dětí

věkové omezení: tábor je určen pro děti od 8 do 15 let (po ukončení 2. třídy ZŠ)

náplň tábora: tvořivé hry; výtvarné, literární, hudební, pohybové a dramatické aktivity rámované volnou celotáborovou hrou a inspirované okolním prostředím; procházky a výlety do okolí; drobné pohybové a sportovní hry; koupání, pokud to kvalita vody dovolí (Hnačovský rybník cca 0,5 km od tábora)

vedoucí: tábor zajišťuje osvědčený tým vedoucích, kteří mají dlouholeté zkušenosti z letních táborů i z celoroční práce v oblasti estetické výchovy a uměleckých aktivit

vybavení tábořiště: stany s podsadou, dřevěná budova s kuchyní a jídelnou, klubovna pro případ špatného počasí, suché záchody, polní umývárny, polní sprchy s vodou ohřívanou v kotli; pramice, pádla a vesty (v loděnici u rybníka)

informace a přihlášky:

Jakub Hulák
CTD Praha
tel.: 605 948 056
e-mail: ctd@drama.cz
www.drama.cz/ctd
www.facebook.com/LetniTaborCTD

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY 2

Bublinu v komiksu ze včerejška doplnil Jiří Fencl z LDO ZUŠ Jindřichův Hradec. Škoda jen, že jeho návrh byl jediným doručeným. Redakce sídlí ve třetím patře Fabriky, nebojte se k nám vystoupat!

Jazz Jameson má dnes 2. narozeniny, těší se na dárky.

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechejte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

INSTRUKCE PRO DRUHOU STOPU

MUSÍM VÁS UPOZORNIT, ŽE MÁ STOPA JE V DŽUNGLI A MIMO PROVOZNÍ DOBU FABRIKY JE STŘEŽENA KAMEROVÝM SYSTÉMEM S NAHRÁVÁNÍM.

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola / st.	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

NEDĚLE 9. června

7.00–8.00	snídaně – recitátoři	SZŠ-jídelna
8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–11.30	**vystoupení recitátorů 2. kategorie**	**kino**
9.00–12.30	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, OttD, st.
9.00–13.00	semináře A, B, C, S1, S2	Fka, Trám
10.00–11.40	2. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kategorie a jejich doprovodem	MMG
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kat.	SZŠ
	dílny pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	OttD
15.00–16.40	**2. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény**	
	skupina A	
	Líza, Bezefšeho, ZUŠ Turnov	Fka
	Ze Zlatého kolovratu	
	Dramoši, ZUŠ Uherské Hradiště, pob. Kunovice	Fka
	...A žeru rybí tuk, Bubliny, Dramatická školička Svitavy	Trám
	skupina B	
	...A žeru rybí tuk	
	Bubliny, Dramatická školička Svitavy	Trám
	Líza, Bezefšeho, ZUŠ Turnov ZUŠ Turnov	Fka
	Ze Zlatého kolovratu	
	Dramoši, ZUŠ Uherské Hradiště, pob. Kunovice	Fka
17.15–18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-uč. 3
17.15–18.45	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
18.15–19.30	diskuse o představeních 2. bloku	Fka, stodola
20.00	**doprovodný program - Koblížci (koncert)**	**náměstí**

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 9. 6. 2013 v 02.20. Náklad 280 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 3. - pondělí 10.6.2013

FABRIKA SVITAVY

adou studen
y, kterým je seminá
n by se měl odehrávat za
ale skupina krátce pozastaví n
ar výtvarně zaměřený, po chvilce se
e stačí směren. ke scénografii.Aby mohla fantazie začít pracovat
dcházíme z Fabriky sbírat inspiraci přímo na místní vlakové nádra
ště se sezn muji s několika mladými slečnami a kromě jiného se dozvídám, ž
stně vůbec neumějí kreslit. Stejné tvrzení zaslechnu během dne ještě něk
příchodu na vlakové nádraží si každá najde místečko, kde bude p
miksově ztvá ňovat svůj příběh. Renáta postupně obchází je
ky vy yslely příběh a případně jim pomohla k něr
ny účas nice soustředěně přenáší své myšlenky n
ji přes n no a už se těším, jak jednotlivé en
dop ou. Ale aby děvčata měla na svo
příjemné mi někdo nahlíží
k neza huje, n chává je sv
včera. V vářeli
hují

VČERA JSME VIDĚLI...

RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Annu Christinu Berry

Filipa Hovorku

Annu Veselou

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY S RECITÁTORY 2. KATEGORIE A JEJICH DOPROVODEM

Dnešní beseda se odehrávala stejným způsobem jako ty minulé (šest porotců – tři kroužky) a tentokrát opět v muzeu, uprostřed expozice o včelách. Všude voněl med a vstupující vítal u prvního okna skleněný úl, z něhož vylétaly do prosluněného dvorku včely (ty opravdické se žihadly). Záleželo tedy na náladě recitátora, zda v něm tyto symboly vzbudí představu idylické letní atmosféry, nebo představu žihadel připravených k bodnutí.

Recitátoři se ale neměli čeho bát, lektoři začali opět medově. Gabriela Sittová děkovala za krásné dopoledne ve společnosti šikovných a nadaných dětí. A ani jim nemazala med kolem pusy, myslím, že letošní druhá kategorie se velice vyvedla.

Kroužek Gabriely Sittové a Vlasty Gregorové, který byl tentokrát v centru, začal s rozborem výkonu Antonína Doležala. Byl chválen za své jemné výrazové prostředky, za to jak mu vždy blýskne v očích, když má pronést nějaký vtip. Počáteční rozpačitost dokázal překonat a vtáhnout nás do děje, navzdory občasnému „šumlování". V tomto kroužku se také řešilo téma ráčkování. Lektorky dávaly recitátorům naději, že tento problém lze odstranit i třeba v patnácti letech a že určitě není dobře nechat takový defekt bez řešení. Já to můžu z vlastní zkušenosti jen potvrdit a ráčkující recitátory ujistit, že to jde. Stačí být vytrvalý jak ve cvičení, tak v hledání pořádné logopedky.

Jakuba Doubravu a Františka Kasku jsem zastihl ve chvíli, kdy se zaobírali textem o kocouru Modroočkovi, na kterém pracovala Barbora Kohoutková. Lektoři vytýkali výběr, Bára si totiž vybrala úvodní část knížky, ve které se toho moc neděje a sám Modroočko se projeví až ke konci. Přitom v tomto dílku, které bylo oblíbeným pohádkovým hitem leckoho z nás, se dá najít mnoho zajímavějších částí. Barča se také chvílemi moc položila do role té „rozkošné kočičky". V souvislosti s tím lektoři pronesli větu: „Buď svůj, Modroočko!" Jinak byl její přednes hodnocen kladně. Pány jsem slyšel mluvit ještě o Jakubu Baťovi, Elišce Hajné nebo Natálii Finsterlové, o všech spíše kladně. Natálce bylo dokonce nepřímo řečeno, že je lepší než sám text, který si vybrala.

Kroužek Jany Portykové a Elišky Vobrubové tentokrát zabral celou zadní místnost. Výraznou recitátorkou, kterou lektor v klobouku označil při jiné příležitosti za „úkaz", byla Hana Šoltézsová. Recitovala text Jiřího Suchého „Chudák Barnabáš". Hanka svou recitaci nepostavila na specifické Suchého poetice, ale prosadila vlastní styl. Její přednes měl napětí, byl kultivovaný a velice přemýšlivý. Eliška Vobrubová se prý na její vlnu úplně nenaladila. Nebrala to ale jako velkou závadu. To se zkrátka občas stává. Do diskuse pochvalně přispěl i přítomný Jakub Hulák.

Zatímco slečna Hana publikum ohromila svou jemností a kultivovaností, Filip Sedláček působil naopak explosivně. Na scénu vtrhl doslova jako „Ušaté torpédo" a přilétla s ním energie. I přes to se však dokázal koncentrovat a počkat si na diváka, který s ním potom už šel až do konce. Dále byl chválen za čistou práci s veršem a za to, že se svým textem vyloženě souzněl. Pro mě osobně se stal spolu s Hankou nejzajímavějším zážitkem dopoledne. Oba recitátory považuji za reprezentanty velice přirozeného a pravdivého způsobu recitace.

Musím říct, že jsem byl z besedy a hlavně ze samotných recitátorů potěšen. Jako nedávno vysloužilého účastníka Dětské scény mě velmi hřálo u srdce, že naše generace nebyla tou poslední nejlepší. Naopak, mezi malými caparty se skrývá veliký potenciál a těším se, až je budu vídat na podiích pro velké recitátory.

Jan Mrázek

NA SLOVÍČKO S...

...RECITÁTORY 2. KATEGORIE

ROZHOVOR S PEŤOU SLÁMOU

(TEXT ILJI HURNÍKA - TURNAJ)

Já jsem z Litvínova, ale trvalé bydliště mám hlášené v Teplicích.

A na jakou chodíš školu?

Chodím v Litvínově na jazykovku. Letos jsem recitoval právě za školu.

To tě vede paní češtinářka?

No, vede mě máma, samozřejmě! Máma učí totiž dramaťák. Recituju už pět let, od první třídy. Ve Svitavách jsem poprvé.

Ty sis vybral takové zajímavé dějepisné téma...konec Přemyslovců. Tebe baví dějepis?

No, mám rád dějepis, ale zemák nesnáším.

A víš, jak to tam tehdy bylo doopravdy?

Samozřejmě že vím, ale takhle to teoreticky může být taky, ta realita. Doopravdy to bylo tak, že ti Přemyslovci vymřeli a neměli tam koho šoupnout, tak tam šoupli Lucemburky. Ale...tuto teorii nezastávám!

Byl ses podívat včera a předevčírem na velké recitátory?

Já chodím každý den, byl jsem na celou třetí i čtvrtou.

Tak to jsi zasloužilý divák! A líbily se ti ty výkony?

Mně se nejvíc líbila ta čtvrtá, tam byly nejzajímavější texty. Protože jsou ti recitátoři nejstarší.

Takže tobě se líbí už tyhle pokročilé texty. A dokázal bys říct, v čem jsou ti starší lepší? Jestli vůbec jsou lepší!?

Mají úplně jiný, zajímavější témata. Pro mě ne tak známý. A říkají složitější texty a leckdy vtipnější, protože mají na výběr z víc zajímavých textů, než v těch nižších kategoriích.

Předpokládám tedy, že chceš pokračovat.

No jasně. Já už teda za tu školu soutěžit nebudu, protože se stěhuju do Prahy. Ale máma bude v Litvínově učit dál.

Dokážeš si to představit, až budeš takhle veliký? Co budeš mít třeba za texty?

Mám texty vyhlídnuté na pár let dopředu, ale pak je různě čenžuju. Na příští rok mám nejspíš připraveno „O medvědovi, který chtěl do opery“. To je moce hezká věc. Toho autora si nikdy nemůžu zapamatovat, ale vím, že napsal tři knihy. Dvě o nějakých uměleckých dílech a jedna je pohádková – je strašně hezká. A nikdo jí asi nezná, takže to bude originální.

Ty čteš určitě rád, viď?

Toho Hurníka mám moc rád. Mám rád všechny zajímavé autory, ono je jich hodně. Teď zrovna nevím...třeba Danielu Fischerovou.

ROZHOVOR S FILIPEM SEDLÁČKEM

(TEXT OD JIŘÍHO ŽÁČKA UŠATÉ TORPÉDO)

Jak sis vybral text?

Ten text mi navrhla moje paní učitelka třídní, Jitka Knížková. Ona mě vede poslední rok, tak si to užívám, je totiž moc hodná.

Takže už recituješ nějakou dobu?

Jo. Ale tady jsem poprvé. Minulý roky jsem byl vždycky jenom v okresním kole. Teďka jsem měl takovou docela známou básničku a postoupil jsem až sem. Užívám si to, ale zároveň mám...nedá se říct trému...ale bojím se.

Není to na tobě vidět.

Bojím se, že něco zkazím a budu vypadat trapně.

Toho se neboj, to vypadáme všichni. A čteš rád?

Jo, ale musí mě to chytit. Třeba Deník malého poseroutky nebo Můj nejlepší školní rok. Pak čtu rád naučný knížky, třeba matematický.

Byl ses včera podívat na velkých recitátorech? Co na ně říkáš?

Byl, ale ne na celý. Moc si nepamatuju, který to byl kluk...ale říkal takový to matematický, na tý vodě – to se mi líbilo. Potom ještě „Prevítem snadno a rychle“. Jako, celkově se mi to všechno líbilo, ale tyhle si pamatuju. Pracujou na tom o hodně víc, mají zkušenosti, a je to znát.

Jan Mrázek

VČERA JSME VIDĚLI...

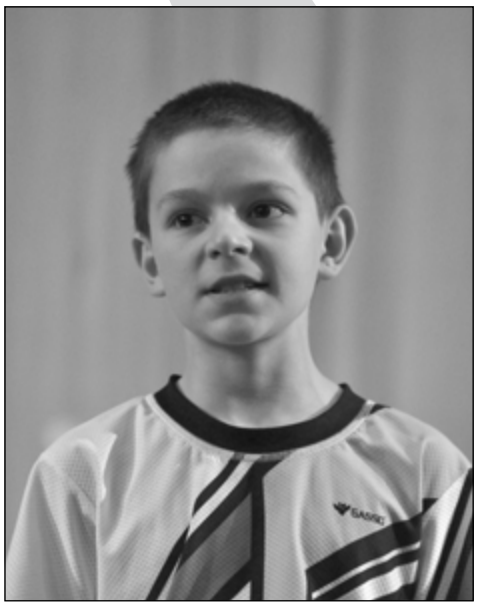
RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Petra Slámu

Dagmar Dobrovolnou

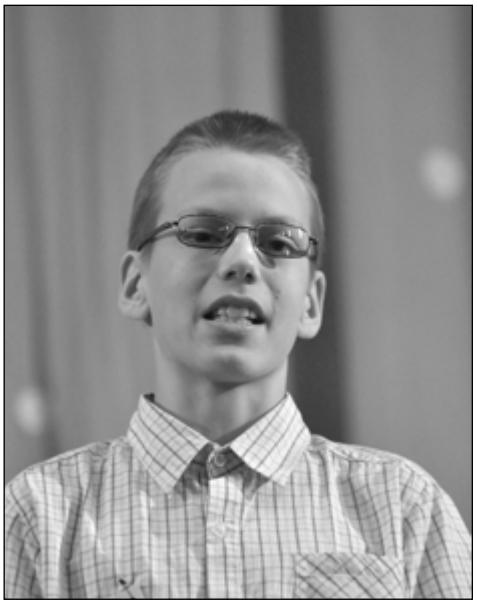
Filipa Sedláčka

VČERA JSME VIDĚLI...

... RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Hanu Šoltészovou

Františka Floriána

Lucii Bursíkovou

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Děti ze souborů dostaly zadání: rozdělit se do několika skupin podle výtvarných děl, která je nejvíce oslovila. V tomto čísle přinášíme zprávu z dílen inspirovaných Dalího obrazem Tekoucí hodiny a Matissovým obrazem Rodina malíře.

LEKTORKY: MARTA ZITOVÁ, MAGDALENA DENKOVÁ, ANETA BUČKOVÁ

Hlavním tématem první dílny byl čas ve všech svých podobách. Po počáteční rozcvičce a vzájemném seznamování, (které bylo trochu fingované – většina účastníků dílny byla z jednoho souboru, ale pššt, hlavně aby na to vedoucí nepřišli! On ten rozdělovací klíč s účelem promíchat děti z různých souborů příliš nevyšel... I v druhé dílně jsem se dozvěděla, že nešlo toliko o zaujetí výtvarným umění, ale o to, že např. „tenhle obraz byl nejblíže“ nebo že „u ostatních již bylo hodně lidí“...) začaly děti asociativním způsobem objevovat Dalího Tekoucí hodiny. Ocitly se na vernisáži a obraz komentovaly jednoduchými slovními spojeními: smrtelné vedro, zastavený čas, rozbité hodiny, úsvit, bývalý dům na poušti,... V menších skupinách pak diskutovaly nad jeho tématem a snažily se ho ztvárnit prostřednictvím živého obrazu. Postupně se pak dostávaly od živých obrazů k hraným situacím: k metaforickým zobrazením času lidského života, k odpovědím na otázku, kdy čas běží a kdy se vleče, ke zpomalení a zrychlení, které tvoří dynamiku situace...

LEKTOR: FRANTIŠEK OPLATEK

Účastníci dílny inspirované Matissovým obrazem se k samotnému výtvarnému umění dostaly až v poslední části dílny. Interpretaci významů obrazu předcházela různá rytmická, pohybová a seznamovací cvičení. František Oplatek děti velmi důkladně připravil na závěrečnou společnou tvůrčí práci a to se v ní zúročilo – prostor, ve kterém děti tvořily, nebyl unikátní jenom svým vzezřením (dílna probíhala v Ottendorferově domě), ale také a především otevřenou a bezpečnou atmosférou. Při rytmickém bubnování v různých koutech místnosti vznikají imaginární obrazy malované imaginárními štětci, tužkami či autenticky vlastníma rukama. Galerie, kterou pak prostřednictvím popisu imaginárních obrazů jednotlivými umělci procházíme, je úchvatná. Běžící voda, Jabloň s hnízdem kosa, Sakuřin tanec, Free mind jsou jen některé z názvů obrazů.

Poté s otevřenou myslí mladí umělci přistupují k interpretaci Matissova obrazu. Společně hledají odpovědi na otázky, které si předtím o obrazu položili (otázky, které lze zodpovědět, když se na obraz podíváme a ty, co pohledem na obraz nezodpovíme). A já se dozvídám překvapivé a mou fantazii zneklidňující odpovědi, musím k obrázku i diskutující skupině přijít blíž a lituji, že mi taky není třeba 13, ráda bych se do této diskuse taky zapojila! Posledním úkolem je co nejpřesněji napodobit rozestavění postav obrazu a jednoduchou větou vystihnout jejich myšlenky. Každá z mizanscén, které v závěru dílny vznikly, by se dala dále rozvíjet, ale ne už v tomto dopoledni, je čas jít na oběd... Kdo by to byl tušil, že Matisse je tak inspirující!

Tereza Strmisková

NA VÝZVĚDÁCH U...

...LEKTORŮ DÍLEN PRO RECITÁTORY

Na otázku Jaká byla tvá cesta k přednesu? komiksem odpovídá Petra Jančová

NAHLÉDLI JSME...

... DO SEMINÁŘE S2 - VÝTVARNÁ LABORATOŘ

„Někdo nastoupí do vlaku, usedne do kupé a začnou se dít věci," uvádí druhé setkání Výtvarné laboratoře její lektorka Renáta Vosecká. Dnes budou studentky středních pedagogických škol z různých koutů naší republiky, kterým je seminář určený, komiksově zpracovávat vlastní autorský příběh. Ten by se měl odehrávat za zavřenými dveřmi vlakového vagónu.

Ještě před tím se ale skupina krátce pozastaví nad včerejšími představeními. Jelikož se jedná o seminář výtvarně zaměřený, po chvilce se debata zcela přirozeně stáčí směrem ke scénografii.

Aby mohla fantazie začít pracovat na plné obrátky, odcházíme z Fabriky sbírat inspiraci přímo na místní vlakové nádraží. Po cestě se seznamuji s několika mladými slečnami a kromě jiného se dozvídám, že vlastně vůbec neumějí kreslit. Stejné tvrzení zaslechnu během dne ještě několikrát. Po příchodu na vlakové nádraží si každá najde místečko, kde bude příští dvě hodiny komiksově ztvárňovat svůj příběh. Renáta postupně obchází jednotlivá děvčata, aby zjistila, jaký vymyslely příběh a případně jim pomohla k němu nalézt cestu. Po chvíli již všechny účastnice soustředěně přenáší své myšlenky na papír. Nanápadně jim nakukuji přes rameno a už se těším, jak jednotlivé epizody inspirované cestováním ve vlaku dopadnou. Ale aby děvčata měla na svou práci klid, stahuji se stranou. Sama vím, jak je nepříjemné, když mi někdo nahlíží do rozdělané práce. Ani Renáta do práce studentek nijak nezasahuje, nechává je svobodně tvořit. (Mezitím od ní zjišťuji, čím se v laboratoři zabývali včera. Vytvářeli komiksové zpracování lidových písní, z nichž posléze vznikly velké plakáty vystihující hlavní téma daných písní.) Když se jejich práce pomalu blíží ke konci, odebíráme se zpět do Fabriky. Zde po krátké přestávce studentky dokreslují své komiksy. Během toho jim Renáta zadává další úkol, který je ale „jen takovou legráckou", nesoucí se ve stejném tématu. Děvčata, jež první úkol již dokončila, vystřihují do čtvtky, na kterou si nakreslila kupé, dvě okýka. Za nimi bude ubíhat nějaká krajina jíž cestující projíždějí (tu seminaristky zakreslují na dlouhý pruh papíru, aby ji prostřčily okénky.). Jedna taková cesta zavede cestující do vesmíru, jiná znázorňuje pocity, se kterými seminaristka přijížděla na Dětskou scénu.

Na závěr nás čeká představení jednotlivých komiksů. Musím říct, že úvodní tvrzení studentek o jejich výtvarných schopnostek bylo příliš skromné. Každá z nich v sobě má dávku výtvarného talentu, jelikož každý komiks je originálně pojatý a jasně srozumitelný. Autorky jednotlivých děl je pro ostatní okomentovaly. Seznámili jsme se tak s příběhy Druhá šance, Cesta do neznáma, A co se asi mohlo stát..., Ztracený otec či Portál. Poněvadž komiks má své specifické kouzlo a výpovědní hodnotu, nemá smysl, abych vám na tomto místě zdlouhavě popisovala jejich děj. Rozhodla jsem se, že efektivnější bude předložit vám alespoň jeden ze vzniklých komiksů.

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...SEMINÁŘE S2

VČERA JSME SI VŠIMLI...

nové obuvi pana JH

zločinu Jazze Jamesona

Light botník

ZEPTALI JSME SE...

...ALENY EXNAROVÉ, RECENZENTKY PŘEHLÍDKOVÝCH PŘEDSTAVENÍ

Jak se jako divadelní teoretička díváte na představení hrané dětmi a dospělými? Liší se nějak váš pohled a kritéria posuzování, hodnocení? Jak?

Já myslím, že v případě dětského divadla se člověk víc soustředí na aspekty výchovné a vzdělávací, na to, jaký smysl to má pro děti a jejich vývoj. Zvláště dobré je, když někoho můžete sledovat od opravdu útlého věku až téměř do dospělosti. Já mám takto vysledované hlavně loutkářské soubory, těm jsem se věnovala nejvíc i ve svém povolání. Je fakt, že člověk spíš odpustí, že něco není dokonalé, pokud cítí, že smyslem je, aby to fungovalo pro vývoj a vzdělávání dětí.

Taky se ale domnívám, že nelze zcela opomíjet kvality divadla jako celku, jeho tematické sdělení..

V čem by se podle vás tyto dvě oblasti: divadlo hrané dětmi a divadlo hrané dospělými měly navzájem inspirovat? Co byste doporučila, aby si dětské divadlo vzalo z toho dospělého a naopak?

Inspiraci bych viděla především pro některé dospělé soubory, které dělají klasické divadlo. Jejich členové by mohli být tvořivější jako jednotlivci, rozvíjet se a ne jenom využívat to, co už umějí. Vím, že jsou soubory, u kterých je znát, jak je vše nadirigované režisérem a herci mechanicky naplňují, co se po nich chce. To si myslím, že není správné. I u dospělých je třeba sledovat vývoj a v tomto může leckdy inspirovat dětské divadlo. Je samozřejmě část souborů, které na sobě pracují, zkouší nové věci a pak je taková část těch tradičních, kteří hrají pro své diváky a v podstatě stále stejně. Nechci je tímto nějak shazovat, jsou tady taky a jejich diváci je mají rádi. Protože vidí, jak hraje pan učitel, pan lékárník...

Společné dětskému a dospělému divadlu by mělo být to, co jsem už zmiňovala v první odpovědi: vybudování celku a jeho tematické sdělení. Co si pamatuji, tak bylo takové období, kdy se kladl zřetel více na dramatickou výchovu než na výsledný celek inscenace. Tak už to dnes není a je to dobře.

Já jsem s dětským divadlem přišla do styku tak trochu ve vlnách. Dva roky po studiu divadelní vědy jsem dělala metodičku na krajském kulturním středisku a tam jsem se vlastně poprvé setkala s dramatickou výchovou. Po dvou letech jsem začala pracovat v muzeu loutkářských kultur, kde jsem byla pak až do odchodu do důchodu. Je fakt, že jsem více sledovala loutkářské soubory. Například u nás v Královehradeckém kraji jsou centra, kde vyrostla řada loutkářů a ty jsem právě sledovala od těch dětských let až po dospělost. Někteří z nich se pak i profesionalizovali. A když mě Jarda Provazník a později Jakub Hulák lákali na Dětskou scénu, vždycky se mi to částečně krylo s profesionálními loutkářskými přehlídkami, tak jsem vždycky vykřikovala, že pojedu, až budu v důchodu. A Jakub si to pamatoval, takže jsem vlastně loni byla na Dětské scéně po dlouhé době poprvé. Myslím si, že nemám přesné srovnání, jako kdybych sledovala celkový vývoj.

Hrála jste jako dítě divadlo?

Já jsem spíš občas recitovala, jak se to na školách dělalo. Ve středoškolských a ranně vysokoškolských letech jsme měli soubor, ale nikam jsme nejezdili. Byla to doba uvolnění po osmašedesátém roce. Než nastala doba normalizace, tak v Domě dětí a mládeže byly akce i pro středoškoláky a vysokoškoláky. My jsme se tam sjížděli z celého kraje na různé vzdělávací akce a mimo jiné tam byl také tento recitační soubor. Začali jsme dělat jedno divadelní představení, ale jelikož jsem v té době začala studovat divadelní vědu, tak jsem se na jeho tvorbě podílela spíš dramaturgicky. Dělali jsme tehdy s režisérem Mirkem Vildmanem Začínáme žít od Makarenka. A protože se to nedozkoušelo, zkrátila jsem to a natočili jsme to pro rozhlas. To jsem ale získávala zkušenosti v těch spíše teoretických a praktických věcech, než že bych hrála.

Nejvíc jsem se ale překonala, když jsem hrála loutkové divadlo. To mělo premiéru v osmdesátém prvním roce a hráli jsme to až do osmdesátého pátého. Jmenovalo se to Neposedný dům. Dostali jsme se s tím představením na Loutkářskou Chrudim, byli jsme s ním v Portugalsku na nějakém festivalu, jezdili jsme a hráli po školkách. Dál jsme se pak už nedostali. Pořád jsme sice zkoušeli, ale tím, že první inscenace dopadla tak dobře, tak jsme chtěli být dokonalejší a dokonalejší a nějak jsme se pak už rozpadli.

Co vás lákalo na divadle, proč jste si vybrala divadlo jako povolání i když z toho teoretického pohledu?

Mě více než ta teorie lákala historie a vývoj. Tím, že jsem začala pracovat v Muzeu loutkářských kultur, tak jsem se hodně specializovala na loutkové divadlo, začala jsem se hrabat v té loutkářské historii, to mě zajímalo nejvíc.

Ptala se Tereza Strmisková

CO DEN DAL...

Líza

Divadelní soubor Bezefšeho ZUŠ Turnov se představil s autorskou inscenací nazvanou Líza. Zabývají se aktuálním tématem rodinných vztahů, vlivu pracovního vytížení na ně a vlastně i tím, že peníze nejsou všechno. K tomuto sdělení jsou využívány skromné a jednoduché prostředky, které jsou věku dětí adekvátní a jejichž prostřednictvím dokážou situace zvládnout a z jejich soustředění a vzájemného partnerství je jasné, že zvolený inscenační klíč přijaly a příběh o rodinných vztazích je zajímá, protože vychází z jejich zážitků. Je to tvar čistý, děti důsledně pracují s imaginární rekvizitou (například otevírání dveří), často doprovázené zvukem. Zvuková složka je vůbec hojně využívána a potěší například u glosování situace výměny psacího stroje, u něhož se „klepalo", za notebook. Sbor pak komentuje veškeré dění a vyjadřuje tak svůj vztah k příběhu. Trochu naddimenzovaná se nám zdála škola, ale to si můžeme vysvětlit tím, že k ní mají děti blízko, že mají dobře odpozorované chování učitelek a také jsme ocenili pěknou scénu, kdy se dívky hádají o milovaného chlapce. A tím, že školu nejdříve udělali jako sen, mohli si pak dovolit větší nadhled ve škole reálné. Z hlediska dramatické stavby celku by této škole prospělo zkrácení, ale je pochopitelné, že takhle vychází z tvorby dětí a bylo by jim líto se s některými úseky rozloučit. Celkové vyznění inscenace bylo pozitivním přitakáním životu, aniž by působilo jako banální happyend. A to je rozhodně ocenění hodné, stejně jako to, takovou inscenaci dokázaly Alena Tomášová a Romana Zemenová připravit s dětmi, z nichž některé chodí do souboru teprve od září. Stejně jako lektorský sbor oceňovali inscenaci vesměs i účastníci včerejší diskuse.

Ze Zlatého kolovratu

Dramoši z Kunovic, ZUŠ Uherské Hradiště vycházeli v inscenaci nazvané Ze Zlatého kolovratu z Erbenovy balady Zlatý kolovrat (režie Olga Strašáková) a zaslouží si respekt za hledání, jak uchopit a interpretovat tuto Erbenovu baladu s hororovými prvky. V počátku vnímáme trochu nadsázku a lehounký odstup od příběhu, ale to postupně opouštějí a více se věnují tomu, co sděluje Erben. Vše je postaveno především na jednotvárném rytmu, na refrénech a echách a v počátku jsme to vnímali jako snahu naznačit vztah souboru k interpretovanému textu. Jenže soustředění na formu a ničím neporušený rytmus se stalo pro soubor tak trochu pastí, protože převálcovalo tematickou výstavbu celku. Tradiční téma Erbena o vině a trestu pochopitelně zůstalo, ale svůj postoj k předloze nám soubor svou interpretací už nesdělil. Představování krále dvěma chlapci jsme v tomto lyricko-epickém tvaru bez problémů akceptovali, v podstatě jako znázornění jeho vysokého postavení. Jednotlivé postavy byly čitelně charakterizovány různě barevnými šátky, s nimiž se pracovalo jako se znakem, nicméně ne zcela důsledně. Například červený a oranžový šál představující useknuté končetiny Dory nebyl po jejím oživení vrácen jí, ale starci, který ji zachránil, ale vrácení šálů-končetin Doře by rozhodně působilo daleko emotivněji. A představitelé krále měli modrý šál na krku, i když byli součástí davu, což poněkud rušilo. A tak podobně. Ale i přes uvedené problémy jde o zajímavou a úctyhodnou práci.

VČERA JSME VIDĚLI...

...LÍZA

VČERA JSME VIDĚLI...

...ZE ZLATÉHO KOLOVRATU

... a žeru rybí tuk

Bubliny z Dramatické školičky Svitavy se představily s inscenací nazvanou ...a žeru rybí tuk, kterou se souborem na motivy předlohy Petra Chudožilova připravila Jana Mandlová . Tato inscenace rozpoutala jak při interní poradě poroty, tak i v diskusním klubu nejdelší diskusi. Bylo to především proto, že jsme řadu věcí nepřečetli nebo je různí lidé vnímali jinak. A to se odvíjelo od toho, že i to, co není v literární předloze přesně určeno a vyloženo, musí být na jevišti konkretizováno, abychom příběh dokázali přečíst. To se tak docela nepodařilo. Takže padala řada otázek. Pes, po kterém Péťa toužil, byl jenom snem nebo se zhmotnil? A proč v tramvaji, kdy nakreslí na okno psa, objeví se mimo tramvaj plyšák a přitom revizorka zřejmě přijímá Péťovu imaginaci, že nakreslený pes je uvnitř tramvaje? A kdo a proč a kdy psa vidí nebo ne? A návrat psa Bobíka do psího nebe znamená jeho smrt? Nebo se pak převtělí v Bobinu, která se objevuje v závěru? A tak dále, a tak dále. Jistě bylo smysluplné, že se vycházelo z dramatické hry dětí a byly tam některé hezky vybudované situace, ale nebyly přesně nasměrovány k převyprávění příběhu, a proto jsme ho nedokázali přečíst. Vnímali jsme tyto situace většinou jako jednotlivá čísla či etudy nespojující se v jasný celek. Ale už tím, že tato inscenace vyprovokovala rozsáhlou diskusi, bylo dobře, že jsme ji mohli na přehlídce vidět.

(Psáno na základě interní diskuse poroty a veřejné debaty)

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Dnes došlo na diskusním klubu pro děti ze souborů k situaci, která byla v kuloárech diskutována už několikrát v minulých letech – v aule Fabriky se sešly soubory, které se navzájem neviděly. Pouze soubor Bezefšeho viděl představení ostatních souborů. Jenomže jej už neviděl nikdo. Nebylo tedy příliš o čem diskutovat. Náznaky něčeho podobného byly zřejmě už včera, protože lektorky Klára a Soňa byly dopředu domluveny s lektorkou otevřeného diskusního klubu na propojení obou skupin, což se ukázalo jako vhodné řešení.

Než došlo ke spojení diskusních klubů, zadaly Klára a Soňa dětem úkol. Každý soubor měl vypsat na baličák „co by diváci viděli a slyšeli, kdyby byli na jejich představení“. Jinak řečeno, o co přišli. Z mnoha prvků pak měl vybrat tři, které následně ztvárnil. Tomu všemu předcházela nutná rozehřívací honička, kde „Babice“ a „Dceřice“ ze Zlatého kolovratu nahánějí zbytek.

Skupiny pracovaly různými způsoby. Jako nejsehranější parta se ukázal soubor Bubliny. Bylo vidět, že se velmi dobře znají a práce také podle toho vypadala. Každý házel beze studu svoje nápady, které pak společně sázeli na papír. Soubor Dramoši působil rovněž kompaktně, oproti ostatním předložili systematický seznam pojmů. Naproti tomu u souboru Bezefšeho bylo vidět, že zdaleka tak sehraní nejsou a skupina se rozdělila na mohutnou část děvčat a utlačovanou trojici chlapců.

Jan Mrázek

... Z OTEVŘENÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Otevřený diskusní klub zahájilo 12 diskutujících, po čtvrthodině přišlo dalších 9 a za dalších 20 minut dalších 8. Evě Sukové tak nezbylo nic jiného než mírně připomínat, v kolik hodin je začátek a několikrát po sobě uvádět nově příchozí do situace. Podařilo se jí plynule všechny zapojit.

Líza

Každý si představil teploměr, jehož stupnice (do 100 °C) ukazuje, do jaké míry se představení líbilo a zaujalo. Čísla na teploměrech se pohybovala v rozmezích od 70 do 100 °C, představení se tedy velice líbilo. Pak Eva s dětmi pojmenovala situace a místa ve hře, která se líbila více a která méně. V množinách líbilo se objevila snaha celého souboru, použití nástrojů místo nahrané hudby, dobrá mluva představitelky Lízy, vyjádření myšlenek postav „dabingem". U nelíbilo figurovaly situace ve škole, které dětem připadaly dlouhé a zbytečné, dlouhé převlekání tatínka, příliš tichý hlas představitelky učitelky 2. Následně byl zrekonstruován situaci po situaci děj a množiny líbí a nelíbí byly přiřazeny k jednotlivým situacím.

Ze Zlatého kolovratu

Každý se zatvářil podle toho, jak ho představení zaujalo a postavil se do řady, která vyjadřovala škálu emocí od kladných po záporné – více než třetinu dětí představení příliš nezaujalo, dobrou polovinu ano. Pak každý na malý papírek napsal důvod, který ho vedl k mimickému vyjádření, které ostatním ukázal. Papírky byly čteny a řazeny do stupnice. Následně byla provedena kontrola – kdo stojí jinde, než stál v řadě „obličejů"? Asi polovina, druhá polovina byla zařazena blízko místa, kde původně stála. Pak Eva shrnula důvody, které diskutující pro svůj výraz obličeje uváděli. „Nejzajímavější pro vás byla asi forma tohoto představení. Někdo ji přijal a někdo ne."

... a žeru rybí tuk

Kroužkem se rozběhly jednoslovné asociace na představení: Rafťáci - rybí tuk – nástroje – ryba – fuj – Bobina – nemoc – pes – hnus – jídlo – doktor – špekáčky – vitamín D – lednička – Bobík – stínohra – fujtajbl – láhev – sen – představení – doktor – hodina zeměpisu – s prominutím hovno – na poblití – doktor – tuk.

A pak se celý otevřený diskusní klub přesunul do auly, kde už čekaly děti ze souborů.

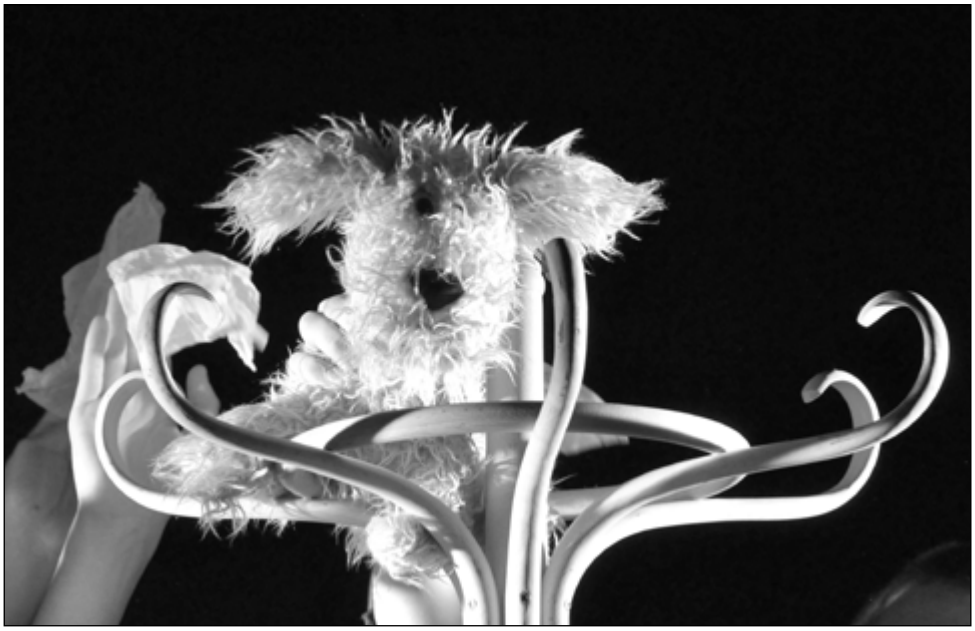
Iva Vachková

...ZE SPOJENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Během předváděčky Bublin se přivalily děti z druhého diskusního klubu, to už nás ale pomalu začal tlačit čas. Bubliny měly představení s názvem ...a žeru rybí tuk. Předvedly jednu scénu ze hry (obraz „Dámský dýchánek" který jim přišel nejvtipnější). V dalším fokusu se pokusily ztvárnit skutečnost, že pes je nejlepší přítel člověka a potom poukázaly na to, že v jejich inscenaci se objevovala činohra, stínohra i loutkohra. Ostatní je posléze upozornili i na „muzikál." Hudební složku si děti velmi pochvalovaly, zmínily i všechny nápady s kapesníky, loutkami, různé fórky a gagy. Lektorky

VČERA JSME VIDĚLI...

...A ŽERU RYBÍ TUK

VČERA JSME SI VŠIMLI...

...DISKUSÍ

je nakonec, stejně jako všechny ostatní, seznámily s názory odborné poroty.

Pro soubor Dramoši byly v jejich inscenaci „Ze Zlatého kolovratu" nejdůležitější pojmy: voiceband, zrada a vražda. Všechno to dal do krátké situace z představení, což lektorky ocenily, protože čas běžel čím dál tím rychleji. Ukázalo se, že balada Zlatý kolovrat je u diskutujících z nejoblíbenějších. Jeden chlapec si pochvaloval, že toto představení mu dokázalo objasnit příběh lépe, než jeho češtinářka. Chváleny byly šátky, jako univerzální rekvizita. Na druhou stranu někoho právě šátky zmátly, když sloužily jako zástupná rekvizita pro části těla. Když přišel na řadu soubor Bezefšeho, oficiální čas pro diskusi byl naplněn a většina dětí se ze známých i neznámých důvodů rozprchla. Pouze bechyňští nás nenechali na holičkách, za což jim patřil dík zbylého souboru i lektorek. A stačilo to, soubor z Bechyně diskutoval rozumně a zasvěceně. Tři důležité momenty z představení „Líza" byly: vnímání dítěte; to, jak se od sebe rodiče vzdalují a náprava vztahů. Bechyňáci k tomu velice ocenili fakt, že Bezefšeho na představení pracovali sami a když jsme se navíc dozvěděli, že spolu soubor funguje pouze rok, zatajil se diskutujícím dech. Bylo vidět, že pro autorský soubor bylo ze všeho nejdůležitější téma. Původně prý chtěli hrát o šikaně, ale to jim přišlo těžké, proto se přeorientovali na rodinné vztahy. Všechny nápady se zvukem, které byly pro diváky nejatraktivnější, stavěli až na druhou kolej, primární byl pro ně příběh. Všichni v místnosti ocenili vkusný happyend, soubor si udržel zdravý odstup. To že taková obyčejná věc jako topinka dokáže dát dohromady vztah, všechny dojalo mnohem více, než kdyby se rozehrávaly srdceryvné sentimentální scény.

Přes počáteční problémy byla podle mě diskuse přínosná. Žádné z dnešních představení nebyl propadák, a tak se zbytky diskutujících rozešly v příjemné náladě.

Jan Mrázek

...ZAPSALI JSME

...Z DISKUSNÍHO KLUBU PRO SEMINARISTY

Diskusi o představeních druhého bloku zahajuje tajemník poroty Jakub Hulák tím, že představuje přítomné členy lektorského sboru. Představení budou dnes rozebírat Eva Keroušová, Veronika Rodriguezová, Václav Klemens a František Zborník. Jelikož se ale jedná o klub diskuzní, nevyjadřují se k viděným inscenacím jen členové lektorského sboru, ale i někteří ze zúčastněných.

Prvně jmenovaná porotkyně, Eva Keroušová, se ujímá slova, aby započala hodnocení úvodního (pro členy skupiny B posledního) představení dnešního dne. Tím byla divadelní inscenace **Líza** souboru **Bezevšeho** ze **ZUŠ Trutnov.**

Toto představení je přítomnými hodnoceno kladně. Ačkoliv se jedná o soubor ne příliš zkušený, jejich jednání na jevišti je přirozené a odráží se v něm jejich poctivá práce. Přítomní ocenili zejména čisté zpracování aktuálního tématu. Toto vážné téma dokázal soubor na jevišti přenést tak, že nepůsobí težkopádně. Tomu napomohlo zejména využití neiluzivních prvků, které situaci citlivě nadlehčují (např. přítomnost dívek ozvučujících psací stroj, zastavení v živých obrazech, fázování promluv,...). Několikrát také zaznívá i ohlas na způsob práce souboru. Je vidět, že se skupina problematikou rozpadu rodiny dlouho zabývala a představení vznikalo formou dramatických her, jejichž prostřednictvím se utvářely jednotlivé obrazy. V důsledku toho se chvílemi zastírá dramatická linka celého představení. S tím souvisí i otázka, kdo je hlavním hrdinou inscenace. Vedoucí souboru o tomto problému ví. Původně chtěli hrát více o Líze, ale to se jim během práce nepodařilo udržet. Někteří se pozastavují nad, podle nich, závěrečným přehnaným „happyendem". Většina přítomných se ale shoduje na tom, že takovýto konec byl v případě této inscenace na místě, jelikož pro skupinu byla důležitá potřeba dobrého konce.

Diskuze se obrací k představení **Ze Zlatého kolovratu** divadelního souboru **Dramoši ze ZUŠ Uherské Hradiště**. Představení lyricko - epického charakteru je vystavěno ve slovesném a výtvarném systému. Uznání si soubor zasloužil za nový způsob, jak aktuálním způsobem vyjádřit tento známý text. Diskutující se také vyjadřují k výtvarnému prostředku, kterým jsou zde šátky. Oceňují jejich jednoduchost, ale pozastavují nad nedůslednou práci s tímto výtvarným znakem. Jako příklad uvádějí to, že chlapci, hrající zdvojenou postavu krále mají jako znak své postavy na krku uvázané modré šátky. Tyto jim ale zůstávají i ve chvíli, kdy se stávají členy sboru. Hlavním doporučením je pro soubor ale práce s rytmem. Díky převážně jednotvárnému rytmu byla narušena kompozice, a tudíž oslabeno vyznění celého díla. Celkově ale diskutující hodnotí inscenaci jako zdařilou zejména díky její srozumitelnosti.

...a žeru rybí tuk. Název isncenace souboru **Bubliny** místní **Dramatické školičky**. V případě tohoto představení se diskutující vesměs nejvíce zabývali psem Bobíkem. Ten přichází k malému chlapci (zde se otevřela otázka nejasnosti jeho věku) z nebe, aby s ním setrval tak dlouho, dokud jej potřebuje. Psa Bobíka většina přítomných vnímala chvíli jako existujícího a chvíli jako neexistujícího, což bylo způsobeno nejednotnými reakcemi postav na jeho přítomnost. Díky tomu nebylo také jasné téma celého příběhu. Každý si v něm sice nalezl nějaké své téma - pro některé to byl příběh o snění a síle snů, pro jiné o potřebě imaginace, pro další o touze, která se s věkem proměňuje... Často ale bylo nalezené téma v průběhu děje nějakým způsobem narušeno. Bylo to právě proto, že divák nerozuměl tomu, zda je Bobík pro všechny postavy viditelný a reálný a v tématu se proto ztrácel. Dle diskutujících diváků je také potřeba zaměřit se i na sjednocení divadelních prostředků. Ocenili ale dobře vybudované situace, které vycházely z dramatické hry dětí a dále také hudební složku představení.

V diskuzním klubu se často otevírají otázky nedostatků představení, jejichž řešení by mohlo souborům pomoci v další práci. Proto bych závěrem ráda podotkla, že ačkoliv porota příliš nehovořila o kladech inscenací, považuje všechna tři představení za velmi povedená a inspirativní.

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME ZAPOMNĚLI

...ZAPSALI JSME

...Z DISKUSNÍHO KLUBU PRO SEMINARISTY O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

Diskuse o představeních letos doznaly změn. Seminaristi se již nescházejí v užších skupinách k interní diskusi, jejíž závěry by pak přednesli na společném plénu. Diskusní skupiny vznikly dvě a diskutují odděleně bez předchozí přípravy: skupina studentů středních pedagogických škol a skupina ostatních seminaristů. Z diskuse druhé skupiny za přítomnosti části poroty vám dnes přinášíme krátký záznam. V úvodu Jaroslav Provazník zmínil cíle diskuse: hledat a pojmenovávat, co nového a zajímavého se na poli dětského divadla urodilo...

Dipačápi, Praha 5 - Moje teta Morsie

- Souboru se podařilo vytvořit jednoduchými a střídmými prostředky hororovou atmosféru, z níž je cítit vnitřní poctivost práce na inscenaci.

- Hororový žánr se souboru podařilo zpracovat tak, aby nepůsobil trapně a směšně, celkový dojem byl zážitkem.

- Komplikovaná struktura (3 příběhové roviny – návštěva synovce u tety, tetiny příběhy, tetina minulost) a různorodé prostředky budování situací (činoherní divadlo, epické pojmenování prostředí, obrazová zkratka) zapříčinila nejednoznačnou artikulaci tématu inscenace.

- Vážné téma lidské viny a svědomí není divákovi sděleno prostřednictvím dějových faktů, chybí souvislosti a provázanost, situace jsou náznakové a všeobecné.

- Psychologicky motivované herectví je v dětském divadle obtížné, cestou je poskytnout dětem dosažitelné, pochopitelné jednání, ve kterém neočekáváme výrazné herecké výkony.

ZŠ Školní, Bechyně - Nerudárium

- Představení působilo jako invenční průzkum Nerudova textu, bylo příjemným setkáním s klasikem, přineslo aktuální téma veřejného mínění („Není důležité, co se stane, ale co se o tom pak řekne.“), lidské jinakosti, odlišností a toho, jak s nimi lidé nakládají.

- Jednoduché divadelní prostředky (kramářská píseň, kostýmy) připomínají 19. století, ne jako relikt, vyjadřují spíše vztah herců k textu.

- Jednotlivé rozehrávané motivy z povídek a přesná práce s jednoduchým divadelním znakem jsou pro diváka sdělné a srozumitelné, jde o vtipný jevištní přístup k Nerudovi.

Taneční studio Light, ZUŠ Na Popelce, Praha 5 – Tátové a mámy musí tu být s námi

- Různorodé divadelní uchopení – kombinace činohry, hudby, tance.

- Taneční chór nám nabízí klíč ke čtení inscenace, pohyb a tanec je silnější, než pouze slovní projev.

- Režijně jde o práci s nepopisnou metaforou, prodloužená gesta (procházející celou skupinou) jsou velmi divadelní.

- Pozitivní je výtvarný dojem – oddělení dětí a dospělých, jednoduchost barev, koláž, která z nich tancem vzniká.

- Vypěstovaný cit k partnerovi a skupině, technicky vyzrálý taneční projev a taneční disciplína, která však není spartakiádou.

- Nedovednost verbálního projevu interpretů.

- V druhé polovině má představení tendenci drolit se na jednotlivá čísla, písně se známými texty to podporují.

zapsala Tereza Strmisková

...JAK SI HRAJÍ TATÍNKOVÉ

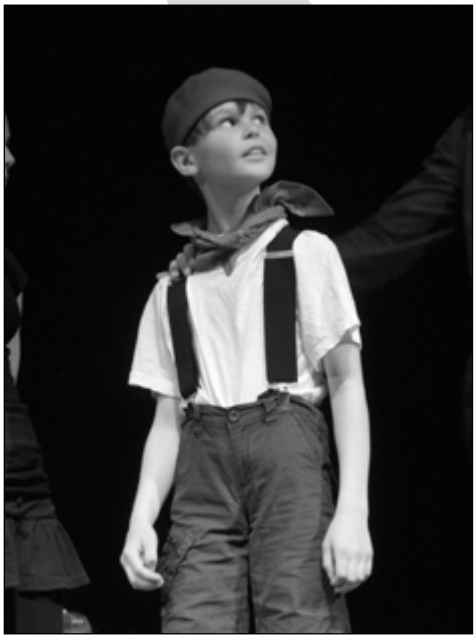

PŘIPOMÍNÁME SI...

....PŘEDSTAVENÍ 1. BLOKU

Milí čtenáři, i dnes se vám pokusím přiblížit soubory, které včera vystoupily se svými představeními. Témata i přístupy k divadlu byly velmi pestré a stejně tak i soubory. Voiceband souboru Dramoši rezonoval v každém divákovi. Stejně tak možná rezonovalo v některých z nás vážné téma rodinných rozkolů, které nám zprostředkoval v klidu a bezpečí soubor Bezefšeho. A příjemné jistě bylo, jak nás přivítal domácí soubor Bubliny na své domovské scéně.

Abyste je trochu poznali, vyzpovídal jsem je. Ale navíc jsem je trochu potrápil, stejně jako předchozí soubory. I oni dostali téma – „Krok do neznáma" - a co s ním provedli, můžete zhlédnout níže. Doufám, že je tak lépe poznáte.

NA SLOVÍČKO S...

...BEZEFŠEHO, ZUŠ TURNOV

Už máte za sebou tři představení, jaké to bylo? Náročné?

No když už se to trochu rozehraje...

Takže třetí představení bylo lepší než první?

Ne, první bylo lepší než třetí.

Je to hlavně o tý koncentraci na začátku.

První bylo určitě nejlepší.

Náročnější byla ta cesta sem.

Jak to?

Protože jsme museli přestupovat a jeli jsme tři hodiny.

Většinou vestoje.

A odkud vlastně jste?

Z Trutnova.

Rád bych se Vás zeptal, jak dlouho spolu hrajete?

Rok.

Takže jste nový soubor?

Jo.

Každej rok se měníme.

Už to asi zůstane takhle.

Doufejme.

Co mě zajímá asi nejvíc, protože jste jeden ze dvou souborů s autorským představením, jak jste přišli na takové téma jako je rozchod rodičů?

My jsme si ze začátku říkali, že bysme chtěli dělat něco ze života a nejdřív jsme vymejšleli šikanu a tak, ale to je celkem těžký zahrát, a tak nás napadla rodina a vztahy.

A ten rozvod.

To, co se stane i ve skutečnosti...

...jak to to dítě vnímá.

Možná bych se zeptal, jestli to bylo i trošku o vás?

Ee, to ne.

Měnili jste někdy školu?

Já jo. *(více hlasů)*

Bylo to takový jak ve vašem představení?

Přesně tak.

Možná i horší.

Ze základky na gympl...

...ale to je zase úplně nová třída, takže tam jsou noví všichni.

Jak moc jste se našli v postavách z vašeho představení?

No, někdy v těch fiflenách možná.

Já mám teď pro vás úkol, který je trochu složitější – dokázali byste složit krátké dvouverší, nějakou rýmovačku, na dvě slova, která vám dám?

Jo.

Takže, když vám dám slova stopa a skok...

Verča... *(všichni se k ní otáčejí)*

Není to stopa, ani krok. / Je to spíš velikánský skok.

Co budete dělat, až budete mít milion?

Poletim na Mars.

Já bych to dala rodičům.

Já bych si to schovala na horší časy...

...nikdy nevíš, co se stane.

Já bych uplatila Novotnou, aby mi dala samý jedničky.

Co vás baví na hraní divadla?

Pro mě je to prostě někdy i odreagování od našich problémů, protože někdy mi i lidi z dramaťáku víc rozumněj, než třeba lidi ve škole.

Je tam úplně jiná atmosféra než mezi kámošema ve škole nebo tak.

Já mám nejradši ten potlesk.

Poslední otázka – jestli jsem správně počítal, je vás třináct, nenosí to smůlu?

Ne, spíš štěstí.

Hned jak jsme se seznámili, už jsme jeli sem.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

...DRAMOŠI, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ - KUNOVICE

Přijeli jste až z Kunovic, což je pro mě hrozná dálka, jakou jste měli cestu?

V pohodě.

Oproti Litvínovu pohodovou, že.

O Litvínovu jsem slyšel, řekněte mi k tomu něco?

Jsme si to trošku objeli, no.

Lehce zatopená trať.

Z Litvínova přes Hradec.

Tak vlak měl kolik, čtyři hodiny zpoždění?

To muselo být šílené?

Povodně nás pronásledovaly.

Ale potkávali jsme druhé skupiny, které se taky zasekly, takže to byla sranda.

Zpívali na peróně.

Jak dlouho spolu hrajete?

Osm, sedm let.

Pro vás je důležitý hlas, jak se vám tady dneska hrálo a mluvilo?

Všechno je tlumivé.

Slyšíme trochu dobře sami sebe, ale špatně publikum, jako že k nám přijde tlumený potlesk...

... třeba když očekáváme nějakou reakci. Že se diváci budou smát.

Dostali jsme se k hlasu, hraje ve vašich ostatních představeních hlas také důležitou roli?

Ve všech.

Jsme se prakticky k ničemu jinému ještě pořádně nedostali...

...a asi ani nedostanem.

Ale zas je to jako originální.

Vždyť to je dobré.

A jsme nenáročný na rekvizity.

Proč jste si vybrali zrovna Erbena a Kytici?

Tak my jsme původně dělali něco jiného.

My jsme se k tomu vrátili.

Všechno to odstartovalo tou komiksovou Kyticí, a tématem hororu. Horory jsme četli.

„Pětiminutové horory".

„Horory na dobrou noc".

Ale pak jsme to udělali úplně srandovní, jako že jsme to rapovali.

Zůstalo z toho jen málo, protože jsme zjistili, že se to utáhnout nedá.

Takže to dostalo rok.

Vy jste měli hotový text, jak jste došli k jednotlivým obrazům?

To se první tak různě proškrtalo. Nebo to bylo až potom?

Během.

Podle toho, jak to vznikalo, jsme si s tim třeba hráli.

Kdybyste měli říct, už jste to trochu nakousli, když jste mluvili o hororech, v co se pro vás potom Zlatý kolovrat vyvinul? Téma hororu zůstalo nebo se trochu posunulo?

Posunulo.

Zlatý kolovrat je jediný braný jako pohádka, jako jediný končí dobře, i když Poklad taky končí dobře. My jsme to spíš brali jako něco, co chceme asi sdělit ostatním.

Tak to je spíš o částech.

Začátek je taková romantika, potom už moc ne.

Pak je to horor a pak zase romantika.

Když se máte rozhodnout, je to vždy jednohlasně, nebo se neshodnete?

Neshodneme. *(jednohlasně)*

A kdo má nejsilnější hlas?

(všichni ukazují směrem k Bětce, která hrála babici)

Tak Bětka je hlavní, ten, kdo to řídí. A i když paní učitelka něco řekne, tak Bětka si prosadí, že to nebude.

No, diskuze je připuštěna.

Co byste řekli o své vedoucí?

Paní učitelka je až moc trpělivá na nás - někdy.

Někdy to hodně přeženem.

A nejhorší je, že to víme.

Na to, jak mají ostatní přísné vedoucí, tak my to máme spíš takové volné, všechno přátelské.

Máme se rádi.

Bez toho by to ani nešlo.

Pak by to ani nefungovalo.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

...BUBLINAMI, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA SVITAVY

Vy jste místní ze Svitav, jakou máte výhodu oproti jiným souborům?

Tak máme výhodu toho, že jsme si mohli vybrat prostor podle sebe, i když ostatní taky měli nějaký požadavky. A že tady zkoušíme, tak to máme všechno natrénovaný s tím prostorem.

Jste na domácí scéně, jaké to je hrát doma na takové velké přehlídce?

Tak mně to připadá...no vůbec si neuvědomuju, že je to vlastně tak velká přehlídka, když nejsme nikde pryč a jsme doma.

Vy jste tady hráli i na krajském kole, hráli jste tohle představení mimo Svitavy?

Hráli jsme ho v městečku Trnávka, a v Paříži ve Villecresnes.

A pak jenom ve Svitavách.

To je všechno.

To je zajímavé, hrát ve Svitavách, v městečku Trnávka a pak v Paříži.

Tady probíhaj výměnný pobyty s jedním francouzskym souborem.

Jak to přijali Francouzi v Paříži?

No tak myslim si, že docela dobře, protože jakoby moc nezáleží na těch slovech.

Taky jsme to přizpůsobili, když Dáta oznamovala, tak měla na tácu vždycky napsanej francouzskej název a bouchla do toho, takže měli nějakej přehled o tom, co se děje, o čem ta scéna je.

Když se vrátím ještě ke Svitavám, jelikož jste místní, poradili byste nám „turistům“, kam ve Svitavách zajít?

Tak stadion je pěknej.

Tam jsou ty vyřezávaný sochy.

Pak třeba večer někam do kavárny – Kavárna V Parku, Andělská kavárna – nebo do čajovny.

Čajovna je tady hezká.

K rosničce...

...a k rybníku.

Při začátku představení jsem si napsal – školička?! Čekal jsem malé děti a najednou vyšli skoro dospělí lidé.

Tady Jana (pozn. Jana Mandlová, vedoucí souboru) musí odpovědět.

Název je tady už dvacet let, je převzatej. V podstatě, tady byla kdysi divadelní školička, kterou založil Matěj Šefrna, měl to asi rok, pak to nechal, a když jsem přišla po něm, tak jsem nechala název Školička. Oni začínaj ty děti od pěti let, končej někdy třeba až na vejšce. Tady Kačenka chodí deset let. A Matěji ty chodíš jak dlouho?

Já těch devět deset, jako Šimon.

A jak to vnímáte, že chodíte do školičky?

To nevnímáme.

Nějak na tom názvu moc nezáleží, tak jsme to neřešili.

Jak jste pracovali na muzice? U hudby je uveden Karel Šefrna. Vy jste s ním nějak pracovali?

Zkoušeli.

Po první scéně, co jsme nějak měli, tak ho Jana pozvala na zkoušku, a od té doby s náma jezdí na představení.

Jako třeba ze začátku nám dal slova a na to jsme měli každej něco vymyslet, a tak stejně nakonec ty naše moc nedopadly.

Tyhlety písničky vlastně napsal on.

Jedli jste někdy rybí tuk?

Ne.

Nenene.

Ptali jsme se některých dospělých a prej to bylo hrozný.

Mně chutnal. (*ozvala se Jana*)

Co si myslíte, jak chutná?

Myslim, že to není moc dobrý.

Měli jste kvůli něčemu takové potíže jako Petr z vašeho příběhu?

No asi jo, my jsme se taky docela dlouho hádali, jestli budem mít psa, nebo ne. Nakonec vyhrálo, že máme. A tak ze začátku mamka nebyla moc ráda, ale teďka už našeho psa úplně miluje, takže je to dobrý.

Možná ne o psovi. Ten pes je někdy „můžu jít ven – nemůžu jít ven“, ten pes je v tuhletu chvíli akorát příklad, takže se to určitě přenáší do jiných věcí.

O čem podle Vás tento příběh je?

My jsme se řídili tématem „pes jako lék na samotu.“

U čeho jste se při zkoušení nejvíc nasmáli?

Když třeba chyběla některá holka, museli jsme kluci zaskakovat v dámském dýchánku.

V podstatě tady hráli všichni skoro všechny, a protože nás často hodně chybělo, tak si vyzkoušeli všechny role skoro všichni. Každej jsme zkoušeli někoho jinýho.

Takže to bylo jiný a komičtější. Když nevěděl text, tak si vymejšlel, každá zkouška pak byla jiná.

Ondřej Kohout

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTORSKÉHO SBORU CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

Kdy jsi v životě překročil/a sama sebe?

Jaroslav Provazník: Byl jsem sám sebou překvapenej, že jsem vyšplhal bez přírazu na vojně...nějakých deset metrů nebo kolik to bylo tehdy.

Veronika Rodriguezová: Jezdili jsme s Tomášem Doležalem z Lužánek a Markem Jovanovským, řečeným Jovans, z cirkusu Legrando na divadelní tábory a jeden rok tam tak hrozně vařili, že já jsme se rozhodla, že pro těch třicet lidí budu vařit, ale vždycky jsme jezdili na zajímavý místa, kde nebylo žádný kuchyňský zázemí, tak to jsem překročila sama sebe.

František Zborník: Na schůzi Katedry bohemistiky na Jihočeské Univerzitě v Českých Budějovicích, kdy 19. listopadu všichni vyjadřovali nesouhlas se stanoviskem studentů a jako patnáctý jsem byl já a řekl jsem, že s nima souhlasím, hlas se mi třás a vůbec jsem netušil, co se stane. A to jsem sám sebe slyšel, že to říkám, ale rozhodnutý jsem nebyl.

Eva Keroušová: No já jsem vždycky měla závrať, ale nenáviděla jsem rozhledny a asi před deseti lety jsem v Chudenicích vylezla na kopci na věž Bolfánek, teda dalo mi to dost práci, ale pak jsem z toho měla radost.

Zuzana Jirsová: Vzhledem ke vlastní výšce, se přeskakuju neustále.

Václav Klemens: No, tak to bude asi věc, na kterou se pořád chystám, na kterou čekám, že se mi taky jednou konečně povede.

Alena Exnarová: Když jsem se nechala zpracovat a začátkem 80. let hrála loutkové divadlo.

Ondřej Kohout

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechejte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

STOPA ZA STOPU – ODPOVĚDI

První (tedy sobotní) stopu objevili je 3 hráči.

Bylo v ní: **Jsem stopa Aloise Petruse, výtvarníka a řezbáře. Otisk své stopy jsem zanechal na svitavských domech. Mou stopu nese i mnoho lidí, které jsem učil pracovat s loutkou. Jakou stopu jsi zanechal ty?**

Filip Kout: V naší rodině jsem započal boj o jídlo.

Katka Stümdlová: V tomhle kině několikrát plnou podlahu popcornu.

Jiří Fencl: Myslím, že spíš než já, zanechala Dětská scéna stopu ve mně.

Druhou stopu našlo 5 recitátorů.

Zpráva zněla:**Jsem stopa Johanna Budiga, který v roce 1911 rozsvítil Svitavy. Postavil tu elektrárnu. Koho a jak jsi naposledy rozsvítil ty?**

Matěj Šumbera, Kamila Kolářová, Barča Lohniská, Denis Kuboň a Jakub Moulis odpověděli společně – Celý sál svými recitacemi.

INSTRUKCE PRO TŘETÍ STOPU

HISTORIE DĚTSKÉ SCÉNY SE NIJAK SE STOPAMI NETAJÍ.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU

www.drama.cz/ds

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY 3

Bublinu v komiksu ze včerejška doplnila Johanka Sadílková ze ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech. I tentokrát byl její návrh byl jediným doručeným. Na další bubliny se těší redakce...

OMLUVA

V čísle 1 jsme v rubrice Na výzvědách v odpovědi Elišky Vobrubové na otázku Jaký básnický nebo prozaický text ve vás zanechal největší stopu? mylně uvedli název textu polské autorky W. Szymborské. Vězte tedy, že Elišku V. oslovily texty Balada a Hlas o prostituci.Náš diktafon ve chvíli odpovědi zakašlal a zdeformoval ji. Eliško, omlouváme se.

redakce

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola / st.	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

PONDĚLÍ 10. června

8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG,OttD, st.
8.30–12.30	semináře A, B, C, S1, S2	Fka, Trám
9.00–11.15 3.	blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.10	**3. blok přehlídky** – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	skupina A **Až opadá listí z dubu**	
	Středník, ZUŠ Rokycany	**Fka**
	Lakomá Barka	
	Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř	**Trám**
	skupina B **Lakomá Barka**	
	Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř	**Trám**
	Až opadá listí z dubu	
	Středník, ZUŠ Rokycany	**Fka**
	skup. A + B **Jak se stalo, že vrána je černá**	
	Benešáčci, ZŠ Pardubice, Benešovo náměstí	**Fka**
	Balón aneb Létat je snadné	
	KUK + Zpátečníci, ZUŠ Štítného, Praha 3	**Fka**
16.45–17.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-uč. 3
16.45–18.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
17.45–19.15	diskuse o představeních 3. bloku	Fka, stodola
20.30	doprovodný program	
	Něco z Adriana	
	Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec	**Fka**

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Jan Mrázek, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 10. 6. 2013 v 00.15. Náklad 280 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 4. - úterý 11.6.2013

FABRIKA SVITAVY

…y i těm čten…
…íny, které se u nás
.. Komunitní divadlo se
…ílila jakási sociální soud
…pni spolu mluvit, řešit spo
…n žijí a kde žijí. Velmi často
…ociální skupiny. Pro mě to
…ás se tomu říká site specific
… uměleckým činem a mně n…
…ej s lidmi, kteří v tom místě ž…
…to ještě jeden rozměr - potka…
…, že se může potkat výtvarn…
…m a vzájemně se skrze spole…
…lí je jistě vždy velmi přínos…
…, aby se najednou zvedli z k…
…vadlo? Většinou si někdo v té k…
…kolí je něco, co by stálo za to řešit ne…
…t. Osloví tvůrce, kteří jsou schopni
…ovat. Před tím si musí provést jak…
…u na konkrétním příkladě. Vybí…uji s…
…roumovsku, kde jsme čtrnáct…lní s tě…
…s nimi nakupovat, hrabat …o nebo
…dají v té komunitě najít lidé, …
…í pokyn „Hele, pojď… …ěco dě…
…najde…, ko… …rád …
…děti? Jako pro peda…
…vě děti nebo …eenageři
…se tam do… …
…vářejí si …

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny M. Šimánkové

dílny H. Švecové

dílny M. Vandasové

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

LEKTORKA: MARTINA ŠIMÁNKOVÁ

Východiskem dílny, kterou vedla Martina Šimánková, byl obraz Paula Klee Dobyvatel, který znázorňuje lovce potýkajícího se s mohutnými mořskými rybami. Lektorka dětem postupně prostřednictvím jednotlivých aktivit odhalovala možný příběh obrazu: účastníci se hned na začátku stylizovali do role Kahájů – indiánského kmene. Dobyvatel z obrazu je také jedním z Kahájů. Děti se s tímto vědomím snaží pojmenovat a popsat všechno, co se na obrázku odehrává, pak jej vytváří z vlastních těl. Obraz je prostředním okýnkem komiksu – děti dalšími živými obrazy příběh ve skupinách dotváří. Příběh o tom, jak lovec připravil tuleně o kamaráda, příběh o přátelství mezi rybami, příběh o smrti lovce ryb. Po pauze Martina dětem představuje širší kontext příběhu – vodní živočichové jsou Ochárové a Kahájové s nimi vedou letitý spor. Děti opět pátrají po příčinách tohoto sporu – vytvářejí improvizované přednášky s diapozitivy. Postupně pak příběh dotváří a hranými sekvencemi vedou ke konci, kdy kahájský princ Takumseh porazí mořskou příšeru a tím i celý rod Ochárů, je mu vystrojena hostina, děti pro něj skládají oslavnou píseň (Kahája stones zpívali: „V neděli jsi zdolal všechny příšery...). Toť příběh a v obecnosti náplň dílny pro děti ze souborů.

Nutno však ještě něco podotknouti a pozastaviti se nad atmosférou, která průběh dílny velmi ovlivňovala. Skládám v tomto ohledu velikou poklonu především Martinině vnitřnímu klidu, který si i přes všechny nesnáze dokázala udržet. Na dílně se dnes sešla skupina velmi silných osobnostních individualit velkých věkových rozdílů s přetlakem energie. Děti příběh sice zaujal, leč bylo pro ně poměrně složité soustředit se. O pauze jsem se lektorky zeptala, jak to zvládá, (zatímco opodál probíhala, jak to účastníci nazvali, „tryzna“ – jedna z nejmladších účastnic byla vynesena staršími kamarády ven, byly jí sundány boty a byla pak dlouze lechtána... Na otázku, zda je vše v pořádku odpovídala, že je jí to příjemné. Okolo téměř světelnou rychlostí pobíhali kluci, kteří využívali různých zákoutí dvora farní stodoly a hráli nějakou „střílečku“...). Odpověděla, že v pohodě, že jí jde především o to, aby se děti seznámily a pohrály si spolu... Myslím, že tento účel dílna jistě naplnila. I když neprobíhala přesně podle plánu lektorky (hlavní tématem dílny a stěžejní aktivitou mělo být srovnání pohledu na vítězství nad příšerami ze strany kahájského prince s pohledem ochárské princezny, které Takumseh zabil tři bratry...), děti si dílnu v závěru při reflexi velmi chválily.

Tereza Strmisková

NAHLÉDLI JSME DO...

...DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

LEKTORKA: HEDVIKA ŠVECOVÁ

Dnešní dílna se odehrávala stejně jako minulé dny v prostorách muzea. Ještě před přesunem z Fabriky se děti rozdělily podle obrazů, které ležely na zemi. Lektorka Hedvika Švecová si pro svou dílnu vybrala obraz Antický zvuk. Paul Klee v něm zobrazil zvuk vizuálním způsobem. Stejně tak i celá dílna byla víceméně založená na různém alternativním ztvárnění zvuků.

Začali jsme v jedné z hořejších místností muzea, kde se nachází expozice starých praček. Prostor to byl inspirativní – dlouhý sál plný různých starobylých přístrojů, které mohly mimo jiné připomínat cokoli. Po tomto prostoru měli účastníci chodit a v rámci možností svých těl vydávat zvuky. Jakékoli zvuky, kdo si chtěl zaštěkat, mohl si zaštěkat, kdo se chtěl vyřvat, měl možnost. Když byly vyčerpány zvukové možnosti lidského těla, přišel čas zjistit, jaké zvuky nám nabídnou všudypřítomné přístroje. Došli jsme k tomu, že na pračky lze zahrát: kručení žaludku; morče; déšť; zvony; pes, škrábající na dveře; lovení igelitů z potoka; raci, lezoucí v kyblíku; švábi, převalující se přes sebe... Do Svitav zavítali nějací Dánové. Uvolnili jsme jim tedy prostor a přesunuli se do přízemí, kde byla expozice úlů. Postupně jsme začali zvuk přetvářet do pohybu; zatímco jeden vyráběl nějaké zvuky, ostatní podle něj „tancovali“. Pak jsme si stanovili okruhy: město, počasí, lidské tělo, příroda, věci a stroje; a rozdělili se na tři skupinky. Každá skupinka si vylosovala jedno nebo dvě témata a vymyslela co nejvíc zvuků z této oblasti, aby si z nich pak vybrali ten nejzajímavější a ztvárnili ho. Už tady se začaly objevovat zajímavé nápady.

Pak si skupiny ze svých seznamů navzájem vybraly zvuky. Jedna skupina s pomocí orffových nástrojů (bubínek, triangl, kamínky...) předvedla jednoduchý voiceband, znázorňující jízdu tramvají. Viděli jsme kručení v břiše nebo praskání ledu, sehrané za pomoci pouhého papíru.

Čas prý vyšel oproti předchozímu dni krásně, takže děti měly plno prostoru pro zkoumání, zkoušení, vymýšlení, hraní si. Nakonec se kruh uzavřel. Za pomoci vodovek a baličáku vznikly tři obrazy, které stejně jako obraz výchozí znázorňovaly zvuk. Obrazy s názvy Tlukot srdce, Šum peří v letu ptáka a Moře narážející do skal možná ještě stihnete vidět v muzeu za prvními dveřmi vlevo, úplně vzadu za expozicí úlů.

Lektorka Hedvika si po skončení libovala, jak jsou ta děcka šikovná a kreativní. Můžu říct, že jsem hmatatelně cítil proudy pozitivní energie, která mezi námi proudila a že jsem vycházel z budovy muzea nabitý na celý den.

Jan Mrázek

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE A - NAŠE PŘÍBĚHY KOLEM PLUJÍ

Seminář Romana Černíka Naše příběhy kolem plují, zbývající se komunitním divadlem a divadlem dokumentu, se dnes z velké části bude odehrávat na svitavském náměstí. Krátce po deváté hodině se potkávám v různých koutech centra města se seminaristkami, které dovršují včerejší práci. Včera hledaly a prozkoumávaly nejen zajímavá místa, ale také pozorovaly zdejší obyvatele, kteří je něčím zaujali.

O půl hodiny později už máme všichni sraz v podloubíčku, kde si vytváříme itinerář naší cesty náměstím, během které nahlédneme do mnoha pěkných zákoutí. Jako první na nás čeká díra v bývalé výloze, která nám nabízí pohled do vícerozměrného prostoru připomínajícího příbytek doktora Fausta. Dále pokračujeme okolo morového sloupu k místní Lennonově zdi, abychom za malý moment vystoupali po schodech do příjemné kavárny, která nabízí nejen pěkný pohled z okna, ale i dobrou kávu a „míšadort". Po této návštěvě docházíme ke kamennému stolu se židlemi umístěnému v polovině náměstíčka. Zde přichází na řadu „stolová skupina". To znamená, že nás čeká první krátké site - specific představení vytvořené jednou ze tří skupin. Tyto výstupy vznikly právě na základě inspirace projevy výrazných svitavských obyvatel. K velkému stolu postupně přicházejí rozmanité osoby- pracovník veřejných služeb, poflakující se mladík, těhotná žena a mnoho dalších. Sedačky umístěné okolo stolu ovšem mají kouzelnou moc a proměňují lidí v ty, kteří na sedačce seděli před nimi. Jelikož postavy, pohybující v prostoru okolo stolu, jsou víceméně životními nešťastníky, usedají všichni na sedačku po mocné manažerce místního azylového domu, aby se v ní proměnili. Když zažijí neznámý pocit úspěchu, postupně od stolu odcházejí. Po představení pojmenováváme, co v něm fungovalo. Byly to zejména ostré střihy, velká a gesta, aktivní držení těla a to všechno na sebe upoutává pozornost. V souvislosti s tím Roman nabízí přirovnání k řadě oken: když je jedno okno pootevřené, tak si ho všimneme. Jsou-li ale pootevřena všechna, tak nás na nich nic neupoutá. Procházíme náměstí směrem ke knihovně, abychom se zastavili u lavičky s oblými tvary, na kterou ulehá těhotná Verča a na lavičce rázem vznikají tři bubliny. Pod rozkvetlým stromem chytáme, podle vzoru chudých dětí z prvního dílu knihy Petra Panna, okvětní lístky, což působí to velmi půvabně. U kašny se nám nabízí další krátké představení, do kterého jsou tentokrát zakomponovány i u ní si hrající děti. Výstup u kašny nám nabídl ukázku práce s perspektivou a napětím. Usadíme se u Ottendorferova domu, u nějž jsme před chvilkou zhlédli poslední skupinu performerů, abychom si udělali malý exkurz do teorie komunitního divadla.

Dozvídáme se, že díky němu se lidé sdružují a zjišťují tak o sobě nové věci. Tento kreativní proces může vycházet jak z řešení vybraných problémů, tak z pověsťové látky. Jeho dopad na komunitu je silný z několika hledisek. Komunita, která tvoří, se při společné práci a s vidinou společného cíle více semkne. To má význam zejména směrem do budoucnosti, kdy díky tomu budou schopni vzít za jeden provaz při řešení jakýchkoliv situací. A současně přihlížející členové komunity jsou schopni lépe vnímat poselství od lidí, které znají, než od cizích herců. Všechny řečené informace (bylo jich mnohem více, než si mohu dovolit napsat) Roman shrnuje jednou větou: „Smyslem komunitního divadla je spojit a aktivizovat lidi."

Během přestávky se přesouváme do budovy Fabriky, do laboratoře, kde budeme necelou hodinku provádět dramatické pokusy, z části inspirované postřehy z dnešního dopoledne. Rozehřejeme se chůzí po prostoru, při níž měníme na podnět někoho ze skupiny, styl chůze. Doplazíme se, doskáčeme, docouváme...do kruhu. V něm předvádíme svérázná gesta lidí, kterých jsme si při procházení náměstí stačili všimnout. Postupně tedy napodobujeme pána nesoucího zákusky, muže s psíčkem, malého chlapce vedoucího si respekt budícího psa, osobu smrkající a do dálky hledící a mnoho dalších. Posléze si každý vybíráme pět těchto gest, abychom je propojili do jednoho celku. Zafixovaná gesta využijeme v další činnosti. Ve dvojicích spolu jejich prostřednictvím rozmlouváme. Často vznikají vtipné obrazy, například na vyzývavé gesto dámy druhý reaguje lhostejným skládáním kapesníčku.

V poslední části dnešní dílny nám Roman rozdává skoro „slepé" mapy (od slepé mapy je totiž dělí názvy ulic) města Svitav. Ve změtích jeho uliček máme najít obrazy nebo pro nás zajímavé plochy a barevně je vyznačit. Co se s nimi bude dít dál, se dozví seminaristky až zítra ráno...Škoda, že s nimi nemůžu pokračovat. Ale alespoň vím, že se určitě můžeme těšit na originální závěrečný výstup!

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

semináře B

semináře A

semináře S2

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Romana Černíka

Romana Černíka

Romana Černíka

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

... ROMANA ČERNÍKA, LEKTORA SEMINÁRNÍ TŘÍDY A

Ve svém semináři seznamuješ jeho účastníky s komunitním divadlem a divadlem dokumentu. Přibliž, prosím, tyto dva pojmy i těm čtenářům, kteří se dílny neúčastní.

Jsou to termíny, které se u nás do divadelní terminologie teprve dostávají.

Komunitní divadlo se velmi často snaží vést k tomu, aby se posílila jakási sociální soudržnost té komunity. Aby lidé byli schopni spolu mluvit, řešit spolu problémy, aby si uvědomovali, s kým žijí a kde žijí. Velmi často se využívá v oblasti, kde jsou rozdílné sociální skupiny. Pro mě to má velmi blízko k divadlu lokace, u nás se tomu říká site specific. Čili chce vlastně zvýraznit nějaké místo uměleckým činem a mně na tom připadá nejzajímavější zvýraznit jej s lidmi, kteří v tom místě žijí nebo jsou s ním nějak spojeni. Má to ještě jeden rozměr - potkávání lidí různých profesí. To znamená, že se může potkat výtvarník s inženýrem, zemědělec s tanečníkem a vzájemně se skrze společnou práci obohatit.

Potkávání se lidí je jistě vždy velmi přínosné. Ale jak motivovat lidi k tomu, aby se najednou zvedli z kancelářské židle a šli dělat divadlo?

Většinou si někdo v té komunitě uvědomuje, že v jeho okolí je něco, co by stálo za to řešit nebo připomenout, zvýraznit. Osloví tvůrce, kteří jsou schopni tímto způsobem pracovat. Před tím si musí provést jakýsi předvýzkum. To uvedu na konkrétním příkladě. Vybavuji si náš projekt třeba na Broumovsku, kde jsme čtrnáct dní s těmi lidmi žili. Chodili jsme s nimi nakupovat, hrabat seno nebo něco takovýho. Takto se dají v té komunitě najít lidé, kteří něco znamenají, kteří když dají pokyn „Hele, pojďte něco dělat, je to hodně dobrý.“, tak se vždycky najde někdo, kdo se rád připojí.

A co komunitní divadlo a děti?

Jako pro pedagoga je pro mě velmi cenné, že jsou to právě děti nebo teenageři, kteří do toho často nadšeně jdou a přes ně se tam dostanou nějaký jiný lidi. Děti získávají zkušenost a vytvářejí si vztah nejen ke komunitě, ale i k místu, ve kterém žijí.

A nyní tě prosím ještě o stručnou charakteristiku divadla dokumentu.

Divadlo dokumentu je snaha scénovat, uvést do kontaktu s vnímatelem nějaká témata, která jsou faktografická, a tím vytváří jakousi naléhavost.

Základem není konkrétní dramatický text, ale nějaký jasný, zřetelný problém. Často se pracuje se záznamy svědků, s dopisy, s články...Je to jakési mezioborové badatelství. Jako tvůrce poté mohu divákovi nabídnout setkání teď a tady. To znamená, že tam funguje to spoluprožívání. Používají se autentické záznamy - zvuk, rozhovory s lidmi z ulice, pracuje se s konkrétními texty. Tvůrce, než to dá dohromady, prochází takovou vědeckou, historickou a sociologickou rešeršní prací. Jako příklad můžeme jmenovat např. představení Mašinérie J. Havelky, které pojednává o bratrech Mašínech, které detailně pracuje s protokoly a zároveň s autentickými novinovými články...

V čem je dopad divadla dokumentu na diváka jiný než dopad divadla vycházejícího z textu dramatického?

Původní divadelní hra, ta klasická, vlastně moc nefunguje, není aktuální a mnoha lidem toho příliš neříká. Není moc současných her, a když ano, jedná se o takové příliš osobní, uzavřené, dumavě psychologické hry a nebo totálně absurdní díla. Čímž vlastně to setkání s realitou není naplněno. A je to právě potřeba zpracovávat věci z běžné reality, jak ze strany tvůrců, tak i z pohledu diváků. Najednou ten materiál z reálnýho života může poskytnout nějaký impulz k řešení situací.

Dají se využít principy divadla dokumentu pro práci s dětmi? Co do ní vnáší nového a v čem mohou být úskalí?

Je zde velká přítomnost toho žurnalistického, kde lze nalézt cestu k zastávání jasných postojů. Badatelský proces, zkoumání pramenů, kterým se dochází k výsledku, je pro děti novou zkušeností. Dělat s osmáky, deváťáky něco takového je určitě cenné. Oni jsou ti tvůrci, oni jsou ti, kdo rozvíjí své schopnosti a dovednosti, zároveň své dosavadní zkušenosti využívají ke scénování. Výběr faktů může být někdy manipulativní, takže na to je potřeba při práci s dětmi dát pozor. Nebezpečí může být i to, že výsledkem nemusí být na první pohled líbivá akce, což může vést k nepřijetí.

U obou druhů divadel je důležité, aby tvůrci neměli přehnané umělecké ambice. Měli by mít na paměti, že vše musí sloužit celku. Když z toho místa tvůrce odejde, tak aby ti lidé v něčem pokračovali, aby to mohlo něco změnit. Ne, že tam přijdeš, něco předvedeš pro dvě stě lidí a třetí den o tom nikdo nic neví. Proto já rád používám termín divadlo pro rozvoj komunity.

Vypozoroval jsi zde ve Svitavách něco, co by se dalo ztvárnit prostřednictvím komunitního divadla či divadla dokumentu?

Jsem tady teprve tři dny a nikdy předtím jsem tady nebyl, ale připadá mi, že je tady celkem vysoká nezaměstnanost, je tady řada nešťastných lidí - všiml jsem si řady bezdomovců, je tu hodně azylových domů,. Dál je tady silná vietnamská a romská menšina, o čemž se asi příliš nemluví. Ten sociální problém bych řešil a také si myslím, že je tady zapřená ta silná německá minulost - otázka je jestli ji ventilovat nebo neventilovat. Jinak mám krásný příběh o Josefu II., k, ten by se dal udělat a byl by jistě také zajímavý.

Andrea Pavlíčková

CO DEN DAL

RECENZE

LAKOMÁ BARKA

Inscenaci Werichovy Lakomé Barky v režii Jarky Holasové přivezl do Svitav soubor Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka z Jaroměře. Ocenili jsme odpovídající režijní koncepci a volbu maňásků, jimž je vlastní razantní projev, tak zvaná „rakvičkárna". Dívky maňásky ovládají na solidní úrovni – některé situace se vydařily lépe, ale jiné by ještě bylo dobré dopracovat v jejich razanci a pointě. Především omdlení Barky špehující učitelovu rodinu nebo setkání Kubáta se starostou a ještě zřetelnější záměnu pytlů s jejich nekalými „úlovky". I když označení jejich cesty šipkami na tabuli v druhém plánu jsme ocenili. Vůbec pokud jde o tento druhý plán, tedy využití školní tabule a komentáře dívek, hodně se uvažovalo o jeho smyslu a využití – jak při interní diskusi lektorského sboru, tak při diskusi veřejné. Tabule pochopitelně evokuje školní prostředí, ale není už blíže tematizováno, proč k takové hře dívek dochází. A psaní prostředí a vysvětlivek na tabuli pak trochu zdržuje vývoj příběhu, ale je cítit, že tohle si dívky uvědomují a snaží se s tím pracovat rychle a pomáhat si i zvukem. A některé situace i v tomto plánu zafungují výborně, například smazání v úvodu nakresleného prasátka při zabití toho „skutečného". Od Jarky Holasové se členové lektorského sboru dozvěděli, že kreslením plánu vesnice začínali a od toho vyšli. Také přišla řeč na to, že růžové pruhované ponožky na dívčích nohách, které neustále vidíme i pod tabulí – paravánem, jsou sice krásné, ale barevně poněkud převálcují loutky a občas tak zbytečně odvádějí pozornost. Nicméně potěšení dívek z Werichova jazyka a jeho interpretace je evidentní a výsledek i přes zmíněné nedotažené věci pozitivní.

AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

Také soubor Středník, ZUŠ Rokycany připravil inscenaci předlohy Jana Wericha, tentokrát Až opadá listí z dubu. V předloze je téma silné, ale hodně jsme diskutovali, o čem to chtějí hrát oni. O závislosti? O vůli? O vztahu Čupery k ženě a rodině? A protože jsme to nepřečetli, kladli jsme si i otázku, jestli je předloha pro věk dětí v souboru adekvátní, a převažoval názor, že by byla vhodnější spíše pro starší a možná i divadelně zkušenější, protože tyhle děti i jejich vedoucí Pavla Vitingerová v podstatě začínají. Od vedoucí se členové lektorského sboru dozvěděli, že ona sama neměla v plánu tuto předlohu s dětmi dělat, ale že ji přinesla dívka představující vypravěčku a ostatní děti se postupně samy nabalily. A jsou zatím v půli cesty, kdy se snaží zobrazit osnovu literárního děje, ale divadelnímu zpracování této předlohy se chtějí dále věnovat. To nám osvětlilo problémy, které jsme v inscenaci viděli. Děti pracují s různými znaky, vesměs jednoduchými, ale už se s nimi až na výjimky nepracuje dále metaforicky, a tak jsme vnímali jen jednoduchý popis a situace se nám tematicky nepropojily v celek. Řadu věcí jsme slyšeli jen ve slovech. Jenže Werichův jazyk, který funguje krásně, když si předlohu čteme, nemůže takovým způsobem fungovat i na jevišti. A to všechno tedy souvisí už se zmíněnou potřebou tematizace celku. Co ale vyšlo krásně,

VČERA JSME VIDĚLI...

...LAKOMÁ BARKA

VČERA JSME VIDĚLI...

...AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

byl závěrečný obraz dubu s véčky z rukou dětí a to je princip, na který by šlo v další práci na inscenaci navázat. Protože i přes uvedené problémy se děti evidentně snaží a jsou svými aktivitami na jevišti zaujaté.

JAK SE STALO, ŽE JE VRÁNA ČERNÁ

Benešáčci ze ZŠ Pardubice, Benešovo náměstí se představili s inscenací podle předlohy Richarda Erdoese Jak se stalo, že je vrána černá (dramatizace a režie Martina Hezká a Petra Zahradníková), což je indiánská legenda. Sympatické na této inscenaci je to, že vychází ze hry dětí a dále s tím pracuje. A využívá prostředky adekvátní věku a zkušenosti dětí, vesměs šikovně používají znaky kostýmů a rekvizit. Snad s výjimkou kostýmu bizona, který působí příliš neutrálně a navíc není odlišen kostým a zobrazení bizona falešného, tedy indiána, který je do stáda vyslán pochytat vrány, které bizony před lovci varují. A takové rozlišení by pro vývoj příběhu a dramatičnost situace bylo rozhodně důležité. V tomto smyslu by také bylo třeba dořešit závěr, kdy jsou vrány upalovány v ohništi, ale na poslední chvíli se zachrání – v literární předloze je přepálen kožený pásek, kterým je vrána svázaná. Tady se rozvazují samy a také odhazují bílé látky, které znázorňovaly původní bílou barvu vran. Od vedoucí se členové lektorského sboru dozvěděli, že příběh si vybrali na základě toho, že se celý rok zabývali tématem indiánů. A také je dobře připomenout, že jsme neviděli představení souboru ZUŠ, ale běžného školního kolektivu sportovní základní školy a že tyto děti jsou v tom, co dělají přesvědčivé a rozhodně při věci. A tak i když jde více o ilustrované vyprávění, než o vybudovaný divadelní tvar, protože řadu důležitých věci se dozvíme především ve slovech, bylo příjemné je sledovat.

BALÓN ANEB LÉTAT JE SNADNÉ

Představení inscenace Balón aneb létat je snadné spojených souborů KUK a Zpátečníci ZUŠ Štítného, Praha 3 nás od počátku zavalilo energií, a to už příchodem, kdy se na jeviště postupně trousí přes třicet dětí a mladých lidí nejrůznějšího věku a od počátku je jasné, jak na sebe slyší, jak se prolínají a respektují a jak i ty nejmenší děti vědí, co dělají, a je evidentní, že se v tom cítí dobře. Hned v úvodu se dozvídáme, že uctívají Cimrmana a vycházejí z něj. Je tedy nastolen jasný princip a v tomto duchu začne vše „ilustrovanou přednáškou“, tedy hereckým desaterem. A pak se rozbíhá parodie žánru operety, s hudebními a tanečními čísly a jednoduchým příběhem. Obdivuhodná je herecká i pohybová vybavenost. Zprvu se vše skutečně odehrává v duchu Cimrmana, ale rozhodně nejde o stupidní dělání „srandiček“ (jak se u nápodob Cimrmana často stává), ale o propracovaný a promyšlený celek. Jen se z něj v jisté fázi Cimrman poněkud vytratí, a sice v obraze, kdy různé části rodiny cestují různými dopravními prostředky do místa, kde se ukrývá závěť jejich zemřelého příbuzného. Tady se najednou pracuje spíš s prvky, které vycházejí z etud, kdy se vše odvíjí od hry a různosti cestování, a to vedlo k diskusi o tom, že někomu to nevadí, ale někdo jiný by zase uvítal zkrácení této fáze. V obrazu posledním se používané principy zase vrací k Cimrmanovi. Také se hovořilo o tom, že jsme většinou očekávali v průběhu parodie operety použití všech „rad“ z desatera, ale byly využity jen některé. Při veřejné diskusi se také hovořilo

o různých pohledech na Cimrmany v různých dobách a v různém věku. Díky tomuto tématu se pak dozvěděli i ti, kdo to nevěděli, že soubory této ZUŠ pracují ve stejných prostorách jako Divadlo Járy Cimrmana. To je v této inscenaci s touto poetikou propojilo. A výsledek je rozhodně obdivuhodný.

(Psáno na základě interní diskuse poroty a veřejné debaty).

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME Z...

...DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

V diskusním klubu pro děti z hrajících souborů se sešlo na šedesát účastníků. Bilance toho, kdo a koho viděl, byla lepší než o den dříve. Pouze Lakomou Barku viděl jen jeden soubor, zbylá tři představení viděli všichni. Nebyl tedy důvod ke spojování s otevřeným diskusním klubem.

LAKOMÁ BARKA

Nejdříve lektorky s dětmi převyprávěly děj inscenace. Už tady se ukázalo, že diváci neměli úplně jasno v tom, kdo byl kdo (starosta – sedlák - učitel). Pak diváci na tabuli čarou naznačili vývoj napětí v představení a hledali nejnapínavější část. Bylo to pro ně setkání starosty a sedláka s pytli. Soubor přisvědčil, že se v tom shodují. Pak se ještě Klára se Soňou ptaly, co by diváci na Lakomé Barce pochválily – práci se školní tabulí. To, že se herečky nebály jít dopředu před paravan, vtípky s loutkami (např. pohled nahoru k Bohu, oklepávání vody), Diváci naopak nerozuměli, proč měly hrající dívky barevné ponožky a k čemu měly sloužit. Soubor uvedl, že barevné ponožky nejsou záměrem, jen se dívkám líbily.

JAK SE STALO, ŽE JE VRÁNA ČERNÁ

Lektorky vyšly z motivu střelby z luky a ptaly, co bylo na představení trefou do černého (tedy co se povedlo) – zpodobnění bizonů, vraní křídla a vrány vůbec, jednoduchost a čistota, chycení vran a to, že se bránily, zpopelnění vran, bubnování. Střelami těsně vedle (problematickými částmi) bylo překrývání se na jevišti, takže diváci z boku neviděli dobře na jeviště, nebylo poznat, co bylo důvodem zčernání všech vran, mezi indiány chyběl náčelník.

AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

Všechno osazenstvo diskuse bylo rozděleno do 6 skupin po souborech (jen KUK a spol. měl skupiny 3 po deseti členech). Každá skupina měla na papír napsat přísloví, které by vyjadřovalo děj inscenace. Poté byly čteny tyto návrhy (Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá, Zlo se nemá oplácet zlým, Bez práce nejsou koláče, Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe, Opilý chytrák lepší než střízlivý blbec). Při vysvětlování motivů, které děti vedly k návrhům přísloví vyplynulo, že pro soubor je nejdůležitějším fakt, že se Čupera změnil a že tu změnu chtěl sám. To ale diváci nepoznali. Z představení vyniklo více to, jak Čuperu vnímají lidé v jeho okolí. Podle diváků se v představení

VČERA JSME VIDĚLI...

...JAK SE STALO, ŽE JE VRÁNA ČERNÁ

VČERA JSME VIDĚLI...

...BALÓN, ANEB LÉTAT JE TAK SNADNÉ

povedlo: Čuperovy představy, co má doma, pro vyprávění příběhu stačilo málo a všechno bylo funkční, představení pekla jako společnosti. Diváky pobavilo vyjádření almary, konečné heslo Až opadá listí z dubu a jak se herci klaněli z obrazu stromu . Zapeklité bylo v představení zobrazení čerta (byl málo čertovský a nebylo mu dobře rozumět), peklo bylo málo pekelné, vylepšit by chtěla i podivná zvířata jako dopravní prostředky.

BALÓN ANEB LÉTAT JE SNADNÉ

Úvod diskuse o tomto představení byl zasvěcen definování pojmu opereta a pak se přesunul k pojmu Járy Cimrmana. Ani jeden pojem vlastně diváci neznali, zatímco soubor ano. Na řadu přišlo Cimrmanovo herecké desatero a otázka, kolik prvků z něj bylo pak v představení použito. Diváci došli ke čtyřem. Při počítání částí desatera v inscenace bylo odhaleno i to, že před vlastním představením byla úvodní přednáška obdobně jako u her DJC. Následně diváci vymýšleli nové názvy – Cimrmanovo desatero aneb Rodinná závěť, Od pohřbu k svatbě, Boj o dědictví, Rodinná cesta, Dědictví, Rodina Vogelmannových. Soubor si pak vybíral, který název by se mu nejvíce ke hře líbil. Zvítězila Rodina Vogelmannových, protože to nejvíce vyjadřuje jejich záměr. Zkusit operetu a předat rodinný příběh. Dalším krokem bylo psaní úvodu k převyprávění příběhu hry- až na jednu výjimku ve všech začátcích figurovala nepravá závěť, jen v jednom věta: Na pohřbu Vogelmannových se do sebe zamilovali dva lidé. Mluvilose také o scéně soudu v úvodní demonstrační přednášce – patří tento soud ke hře samotné? Má souvislost? Odsouzená se jmenuje Vogelmannová... Tato souvislost soubor vůbec nenapadla. Na závěr se ještě lektorky snažily vyprovokovat tiskovou konferenci, na níž by se novináři ptali tvůrců, ale diváci spíše ještě měli potřebu pochválit okamžiky, které se jim líbily. Takže ještě padlo, že soudkyně byla opravdu skvělá a proč velcí nedali víc příležitostí malým dětem. Mladší aktéři odpovědí, že jsou spokojení, protože hrají pořád a vůbec nepotřebují víc mluvit. Pak ještě starší dodali, že zkoušeli po rodinách a že to, že starší vedou ty mladší, dávají jim větší jistotu. Poslední douškou bylo, že se moc líbily „přelety".

Zapsala Iva Vachková

ZAPSALI JSME...

... Z OTEVŘENÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Na dnešní diskusi se nás nesešlo mnoho. Osazenstvem byla lektorka Eva Suková, čtyři děvčata souboru Bezefšeho, jeden přihlížející a já. Holky za svou účast získaly velké významné plus. Nicméně, takový počet nahrával tomu, že jsme mohli probrat představení více do hloubky.

LAKOMÁ BARKA

Ze čtyř zúčastněných viděly Barku pouze dvě. Měly tedy za úkol povyprávět ostatním příběh. Na tom se ukázalo, že představení mělo mnoho zápletek a nedalo se v nich docela lehce orientovat. Mnoho věcí z představení jasně nevyplývalo, diskutující by to řešily větším důrazem na to, co je podstatné. Děvčata ocenila prvek tabule, která se používala různými způsoby. Vyzdvihla také, že představení bylo odehráno pouze ve třech lidech. Pak už se chválily jen drobnosti, například učitelovy děti ztvárněné formou rukavice nebo barevné ponožky, které byly vidět pod tabulí.

AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

Na otázku lektorky, jak spolu souvisí Barka a tahle pohádka se po chvilce odpověď našla. Obě pohádky jsou z knížky Fimfárum. I k autorovi, Janu Werichovi, jsme se posléze dostali. Oceňovalo se, že například strom byl poskládán z živých herců. Panoval názor, že je lepší hrát spíš bez rekvizit, diskutujícím to přišlo zajímavější. Došlo opět k převyprávění příběhu, tentokrát bylo živější, protože se mohli zapojit všichni. Odhalily se nejasnosti v části, kde Čupera odvyká pití. Jako problém bylo vnímáno, že čerta hrála holka. Děvčata jinak herectví ocenila, stejně jako kostýmy.

JAK SE STALO, ŽE VRÁNA JE ČERNÁ

Tady výtky padaly zejména k nepřesvědčivosti příběhu: proč chytli jenom dvě vrány nebo jak to, že ze dvou černých vran se černými staly všechny. Některým nebylo rozumět, mluvili potichu. Nejasná byla scéna s falešným bizonem - který z nich dvou byl falešný. Děvčata to zprvu řešila trošku odlišným kostýmem, ale došli jsme k tomu, že by to stačilo prostě zahrát. Na druhou stranu byly chváleny nápady jako jednoduše udělaná křídla. Děvčata si také pochvalovala, že byli příjemní a roztomilí.

BALÓN ANEB LÉTAT JE SNADNÉ

Přestože nikdo z diskutujících nezná Járu Cimrmana, každý si v představení něco našel. Postupně jsme se dostali k tomu, že jde o parodii na muzikály, operetu a přeslazené americké filmy. I přesto se některá děvčata nemohla s happyendem srovnat. Líbily se uvěřitelné herecké výkony, hudební čísla a vtipné nápady (například úvodní létání) Na druhou stranu zúčastněným přišlo, že většinu rolí hrají dospělí a děti si moc nezahrají. Když se lektorka Eva ptala, v jakém z představení by si chtěly holky zahrát a v jakém ne, v představení Balón by nechtěla hrát žádná, protože dává málo prostoru pro jednotlivce. U této otázky bodovala představení: Až opadá listí z dubu a Jak se stalo, že je vrána černá.

Jan Mrázek

VČERA JSME SI VŠIMLI...

diskusního klubu seminaristů

diskusního klubu středoškoláků

diskusního klubu pro soubory

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Něco z Adriana

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSNÍHO KLUBU PRO SEMINARISTY O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

MALÉ DVĚ, ZUŠ F.A. ŠPORKA, JAROMĚŘ - LAKOMÁ BARKA

- Použitý typ loutek konvenuje s poetikou příběhu

- Půvab inscenace tkví nejenom v historce, ale i ve Werichově jazyku, který je zobrazen v rámci s tabulí.

- Atmosféra inscenace je jemnější, než by příběh vyžadoval. Je však možno dále ji rozvíjet směrem k drastičnosti (až rakvičkárně), zvláště v klíčových momentech příběhu (zabití prasete, pád Barky, zaměnění koloucha za Barku).

- Rámec (škola, psaní na tabuli) není ukotven vzhledem k příběhu a jeho sdělení. Možnosti tabule nejsou plně využity: možno vytvořit určitější vztahy mezi vypravěčkami, používání tabule jako prostředku výkladu.

- Ponožky, které mohou být vnímány jako prostředek zcizení, byly osvětlením akcentovány, příliš poutaly pozornost a nebyly využity.

STŘEDNÍK, ZUŠ ROKYCANY - AŽ OPADÁ LISTÍ Z DUBU

-Problematičnost dramaturgické volby předlohy – je vhodná pro děti?

- Téma v inscenaci nebylo akcentováno ani důsledně vyloženo, soubor se soustředil především na sdělení osnovy děje, nedostali se doposud ke sdělení divadelního pojetí předlohy. V inscenaci jsou načrtnuté nápady, které lze dále rozvíjet.

- Werichův příběh je moralitou o pokusu změnit způsob života a o ceně, kterou za tuto změnu člověk musí zaplatit – potenciální téma pro další práci s předlohou.

BENEŠÁČCI, ZŠ PARDUBICE, BENEŠOVO NÁMĚSTÍ – JAK SE STALO, ŽE JE VRÁNA ČERNÁ

- Děti fungují ve hře, jsou na sebe navázány.

- Je znát pečlivá snaha vytvořit scénograficky čistě pojednaný prostor, bizon zakrytý látkou v tomto kontextu však vyznívá jako zvíře bez energie.

- Inscenace sleduje cíle adekvátní možnostem a předpokladům skupiny, jednoduše sděluje mytický příběh. Problematické je vyznění postavy bizona, kterou v kontextu vnímání dnešní doby chápeme jako oběť.

- Vyřešení hlavní zápletky inscenace a zodpovězení otázky naznačené v názvu je divadelně nedůsledné. (Vrány jsou černé, protože jim shořela prostěradla.)

KUK A ZPÁTEČNÍCI, ZUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3 – BALÓN ANEB LÉTAT JE SNADNÉ

- Základem inscenace je parodický a nadsazený přístup k žánru operety – tato rovina bez kazu funguje do momentu cesty rodin do kláštera, (ta je pojata více „dramaťácky“ a nápaditě), sladkobolné vyznění konce s andělíčky a použití principu Deus ex machina je grandiózním divadelním nápadem.

- Na diváka se přenáší energie pospolitosti všech aktérů na jevišti, ta je hlavním a dostačujícím tématem sdělení, sdělování je (sebe)vědomé a vypracované, ovšem bez jakéhokoliv náznaku „spartakiádnosti“.

- Práce s motivem Cimrmana může být vnímána jako otázka vypořádání se s duchem prostoru, ve kterém soubor pracuje, (učebny jsou ve stejné budově jako Divadlo Járy Cimrmana.) Cimrman však není prvoplánově přejímán, děti hrají o postoji k tomuto géniovi.

zapsala Tereza Strmisková

A jsme tu zas s naším „slovíčkem“. Představit si soubory je vždy důležité. Dětské divadelní přehlídky jsou především o setkávání s dalšími soubory a právě rozhovory jsou další možností, jak toho docílit. Takže kdo nám hrál včera?

Soubory třetího bloku byly odlišné již na pohled i pro malé děti. Na pódiích (ve Fabrice i Trámu) se objevovalo od tří po třicet herců. Největším souborem, co do počtu, celé Dětské scény byla sloučenina vytvořená ze souborů KUK a Zpátečníci z Prahy. Opakem byly loutkářky Malé dvě (a přesto tři) z Jaroměře, které zpracovávali vybranou pohádku z Fimfára. Stejný úkol si vytyčil i soubor Středník z Rokycan. Mimo naše české luhy a háje nás odnesly bílé vrány z amerických prérií v podání souboru Benešáčci z Pardubic.

I oni mají vedle rozhovoru svou speciální fotku, tentokrát na téma „noha nohu mine“. Příjemnou zábavu.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

MALÝMI DVĚMA, ZUŠ F. A. ŠPORKA, JAROMĚŘ

Mě by zajímalo, proč je vás tak málo, jestli je to schválně, nebo jestli to tak náhodou dopadlo?

Takže, ona měla první hrát jenom Lenka samotná, pak jsem se k ní přidala já a pak Natálka.

Prostě se nám líbí, když je nás málo.

My jsme vlastně loutkáři, takže když jsou tři, tak je jich vlastně šest.

Vy se jmenujete Malé dvě. Proč se tak jmenujete, když jste tři?

Takže, my když jsme měli hrát poprvé, tak jsme se ani nedomluvili, jak se budeme jmenovat, ale myslim, že tam hrály ještě dvě holky a jmenovali se Velké dvě, nebo něco takovýho, a tak nás tam Jarka zapsala jako Malé dvě...

...i když jsme už tři.

Jak dlouho spolu hrajete?

S Lenkou jsme začínaly před třema rokama.

A jak zkoušíte, když jedna z vás nepřijde?

Nijak.

Ony choděj. Choděj, i když jsou trochu nemocný.

Proč jste vybraly Werichovo Fimfárum a zrovna Lakomou Barku?

Mně to navrhla mamka, že bych to mohla hrát, tak jsem si to přečetla a líbilo se mi to, tak jsem to přinesla Jarce, jsem jí řekla, že bych to chtěla hrát, ale ona nechtěla, protože to všichni znaj, ale já jsem se nedala.

A bylo to pod podmínkou, že neviděla ten film.

Pro loutky jste se rozhodly, protože jste loutkáři, nebo jste uvažovaly i o jiných možnostech?

Vždycky nějak skončíme u těch loutek.

A kdo loutky vyráběl?

Všichni, i Jarka. My jsme jakoby vyrobily ty hlavy a Jarka nám to ušila.

Ono je to fajn, když si uměj udělat loutku, když tu technologii poznají, a navíc mají k těm loutkám docela jiný vztah, než když je dostanou.

Proč jste měly pruhované ponožky?

To vlastně napadlo už na začátku Jarku a já jsem se toho chytla, že je mám...

...to jsou všechny Natálky. Ona řekla: „Já mám takový pruhovaný podkolenky, to bude vtipný, pod tou tabulí...“

Jak jste přišly na tu tabuli?

První bylo v plánu, že budeme mít takovou závěsnou mapu, že budeme mít plán těch Dejvic, potom ani nevim, jak jsme na to přišly...

...prostě ta mapa byla, jako když je učíme při hodině.

Tam je ještě myšlenka, že je fajn to mít ve školnim prostředí, že je to šikovné, jak ten učitel...když jsme dělaly takový malý dramaturgický rozbůreček.

Čím jsou Werichovy pohádky tak zajímavé?

Že to není v podstatě taková klasická pohádka, že to nemá úplně vždycky šťastný konec, že to je i docela takový ze života.

A o čem konkrétně je pro vás Lakomá Barka? Co je tam pro vás důležitého?

Že je to přesně ukázka toho, co bysme neměli dělat.

Myslíš i Barku i učitele...

No, chamtivost.

I starostu, který pytlačí...

Jako že prostě ty lidi...

...je to směsice toho všeho nejhoršího.

Jak to mám říct?

Které další pohádky z Fimfára se Vám líbí?

To Fimfárum se mi líbilo.

A mně Tři sestry.

Ale to znáš podle filmu. Ten film, oni Lakomou Barku měli po premiéře slíbenou.

U čeho jste se při vymýšlení tohoto představení nejvíc nasmály?

Nevim jestli zrovna při vymejšlení, ale při zkoušení, v tom závěru Lenka vždycky tam chytla záchvat smíchu...na konci když se bavil učitel, Kubát a farář, se tam bavili a ona z toho vždycky chytla záchvat smíchu a smála se tam pořád.

Tam je situace, kdy Lenka má na levý ruce učitele a ty máš Kubáta a ty vodíš faráře, a Lenka mluví učitele a faráře, v tomhle okamžiku se jí oba dva hlasy potkávají.

A ještě jednou jsme chytly takovej velkej záchvat smíchu, to když jsme hráli pro mateřský školy...a jak ten Kubát hází ten klacek, tak jsem si ho omylem hodil na hlavu.

Na Slovensku to bylo taky, když jsem řekla místo „lidi jsou zlí“, tak jsem řekla „oni jsou zlí“.

Vy jste hrály teda na Slovensku? A kde?

V Lučenci.

A kolikrát jste ji hrály?

Jedenáckrát...

...za tři dny.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO SE...

STŘEDNÍKEM, ZUŠ ROKYCANY

Jak dlouho už hrajete představení Až opadá listí z dubu?

Od září, už to bude rok.

Jak jste se dali dohromady?

Tím že se náš dramaťák rozdělil na víc skupin, protože nás bylo moc.

A přidali se k nám i noví lidi.

Takže jste původně byli ve větší skupince. S tou jste hráli jak dlouho?

Dva až tři roky, podle toho kdo.

Když přejdeme rovnou k vašemu představení – proč jste si vybrali zrovna Werichovo Fimfárum?

Protože původně přišlo jako recitační text. A zalíbilo se nám to, tak jsme z toho udělali představení.

A proč jste si vybrali Až opadá listí z dubu, čím se vám líbila tato pohádka?

Protože ta pohádka je taková milá a taková svym způsobem poučná. Taková od těch ostatních svým způsobem zajímavá. Taková odlišná.

Čím je teda odlišná. O čem pro vás je?

Je to takové alkoholové prostředí, že už je to takový dospělejší.

Spíš než jako pohádka, je to ze života.

Místo království je tam prostředí vesnice.

Že se to může doopravdy stát.

Ještě se zeptám na něco k souboru - máte nějaký rituál před představením?

Eh aaaaa *(zvláštní kreace)*

Máme takové gesto, které jsme tady vymysleli, a napodobuje jednoho takového člověka z našeho města mužského rodu. Říkáme tomu mužný Robert. Vypadá to asi nějak takhle.

Eh aaaaa *(opět ta samá kreace)*

Pokusim se to nějak popsat, protože...

Pravou ruku dáme do vodorovné polohy a vydáme vlastní skřek.

Mužný Robert.

Když jste nový soubor, co vás spojuje? Dostali jste se až sem, tak nemůžete být rozhádaná skupina.

No, tak všichni jsme spolu kamarádi, hlavně všechno děláme společně a společně se všichni bavíme a hlavně jsme spolu všichni takový jako správně ulítlí.

To nás asi tak nejvíc spojuje.

Co bylo při zkoušení nejtěžší?

No asi na paměť, zapamatovat si ty texty a pak taky v tom prostoru se jakoby zorientovat.

Bylo pro vás těžký hrát tady na tom velkém pódiu?

Docela i lehčí, než když jsme vystupovali někde jinde. Tady to bylo takový příjemný.

Nebáli jste se, neměli jste z toho trému?

Jo.

Ne.

Ty míň zkušený asi jako možná měli trému.

Co byla největší zábava při zkoušení?

Vtipný momenty, takový kraviny, když jsme tam vymejšleli, třeba dělali jsme tam to „victory", ten strom na konci. Největší sranda byla vymýšlet ty fórky.

Co vás na divadle celkově baví?

Všechno.

Že lidem něco sdělujeme a že můžeme předvést před ostatními, co v nás je.

Jak dlouho už ve Svitavách jste?

Od pátku.

My dva od neděle.

Tak to už máte Svitavy jistě prolezlé skrz na skrz. Co si na přehlídce nejvíc užíváte?

Čajovnu.

Jsme tam byli zatím každej den.

Co je dobrého v čajovně?

Čaj.

Jako hodně krásný prostředí.

A další místa?

Pak ještě hřiště u našeho ubytování.

Hlavně je tam Wi-Fina.

Nebo taky probíháme okolo stadionu.

Poslední slovo?

Děkujem za rozhovor.

Já taky.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

BENEŠÁČKY, ZŠ PARDUBICE, BENEŠOVO NÁMĚSTÍ

První otázka – jak dlouho už spolu hrajete?

Pátej rok.

Podle toho s kym, protože teď k nám přišly prvňačky.

Takže prvňačky s náma hrajou první rok a my hrajem pět roků.

Sami hrajem první rok, jinak jsme hráli s celou třídou čtyři roky.

Dneska jste hráli dvakrát, nebylo to náročné?

Ne.

Podle toho jaký který části, někdy jo někdy ne.

Podle toho jakou máš roli a jak to zahrajou, jak se v tom cejtěj.

Tady jsem zaslechl, že jste měl někdo trochu trému.

Asi půlka našeho souboru.

Kluci z nás měli škytavku.

Fakt?

Ne. Jsme snědli polovinu popcornu.

Nebo jsme třeba zapomínali části, kde máme něco říkat, a tak jsme se třeba zpozdili.

Čím to bylo, že jste měli takovou trému?

Protože tam byli ty porotci a hodně diváků.

A kluci, který se holkám líbili.

Proč jste si vybrali indiánské legendy?

To nám vybrala paní učitelka.

Jinak příběh jsme si v podstatě...

...složili my.

To divadlo a ten postup, jak to bude.

Paní učitelky nám řekly třeba ten konkrétní příběh a my jsme si ho dotvořili.

Pomocí her, co nás baví, tak to tam zapojili do toho a my jsme si to vlastně tvořili sami.

Bylo to spíš na základě toho, že ty bubny jsme měli od školy, a nás bavilo na ně hrát.

Jak se jim říká?

„Drambem“

Takže k indiánským legendám jste se dostali přes bubnování, pře indiánskou náladu, co indiánského jste ještě dělali?

Tak třeba, že k nám jednou přišla paní z knihovny, protože byla v Kanadě a šla do muzea Indiánů a povídala nám to.

My máme každý rok plán, třeba plán „pracujeme s Indiánama“, plán „pracujeme s duhou“ dál pracujeme s nějakýma loupežníkama...

My jsme se dostali teda k těm Indiánům a udělali jsme takovou mapu a pani učitelka řekla, no když takhle pracujeme s těm Indiánama, tak bysme s tim taky mohly pracovat v divadle. No a takhle to začlo.

A měli jsme i takovou paletu. Jmenovalo se to Robinzoni a bylo to něco takovýho indiánskýho, že jsme hledali různý věci, jakoby poklad, ztroskotali jsme na ostrově a tak.

Všimnul jsem si, že jste v představení měli takový válečný tance.

My jsme to měli nejdřív normálně, že jsme se tam jako nehejbali, potom pančelka viděla nějakej pořad, kde byly takovýhle tance okolo ohně, tam ty lidi třesali sebou. Tak pančelka říkala, abychom to taky takhle udělali, abychom sebou trošku hejbali.

Já navážu, protože ty lidi se v tom dostávali do toho transu a to jsme tady právě jakoby měli mít my, když takhle u toho tancujem.

Co bylo při zkoušení největší zábavou?

Hry.

Třeba pančelka bubnovala a my jsme dělali nějaký věci na slova, třeba slon, nebo jsme chodili, a když přestala bubnovat, tak jsme to měli předvést.

Nebo jsme bubnovali čtyři a pak až to stopli, tak si vybrali zase čtyři.

A co bylo naopak nejtěžší?

Natrénovat celý to divadlo.

Sestavit ho vlastně, vymyslet ho.

Jak má vypadat.

Sjednotit ty bubny.

Pořád ten tréning, každej pátek jsme na tom dřeli.

Co si z přehlídky zatím nejvíc užíváte?

Představení ostatních souborů.

Diváky.

Nebo potlesk.

Co vás baví na hraní divadla?

Různé styly hraní, hrát i smutně, radosti.

Ten kolektiv, že jsme všichni spolu, že si to užíváme.

Tak můžeme si na tom divadle vylít zlost nebo předat do toho divadla radost.

Uklidnit se.

Jste třeba naštvanej ze školy a přídete do toho kroužku a říkáte, tady to já nechám, tady se vyčistim a vy, jak na to zapomenete, pujdete domu a řeknete „čau mami, prostě jsem dostala to a to, ale já si to opravim.“ Prostě nám to nevadí.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

KUKEM + ZPÁTEČNÍKY, TUŠ ŠTÍTNÉHO, PRAHA 3

Mě by na začátek zajímalo, jak dlouho se v takovémhle počtu scházíte?

My jsme tady sdružený tři nebo čtyři...čtyři skupiny pod jednou vedoucí, takže dohromady jsme se sešli na letním soustředění a tam jsme nazkoušeli tuhle bláznivinu. Tohle hrajem dohromady, jinak každá skupina pracuje ještě během roku samostatně.

Jste hodně věkově rozvrstvení, jak to funguje?

My jsme právě jedna velká rodina.

A když máte zkoušku, jak dlouho trvá, než všichni dorazí?

Jak kdy.

Snažíme se sejít všichni, ale samozřejmě ne vždycky se sejdem.

Než přejdeme k dalším otázkám, vy jste tady po několikáté na Dětské scéně, pokolikáté?

Jak kdo, některý po druhý, některý po třetí.

Už jsme se bavili o zkouškách, jak to probíhá v takovém počtu?

No vlastně, jak to bylo už v tom představení, jsme rozdělení do těch třech rodin a každá ta rodina si vždycky projede ty svoje věci, tu cestu a kankán, a pak se to vždycky dá dohromady a zkusí se to, jak to vypadá.

Proč jste si vybrali zrovna Cimrmana?

No tak my jsme ZUŠka Štítnýho na Žižkově a máme hned vedle sebe Divadlo Járy Cimrmana, takže i to nás hodně ovlivnilo.

Znali jste ho před tím všichni? Věděli jste všichni, kdo je Cimrman?

Jo.

I ti nejmenší?

My jsme totiž byli na táboře a tam jsme si pustili takovej film.

A před tím jste to znali?

Jo, trochu.

Já jo.

Jak jste se s Járou Cimrmanem seznamovali? Co vše jste prozkoumali?

Všecko.

V rámci přípravy jsme si pustili hlavně film „Jára Cimrman ležící, spící"...

...pak jsme sebou měli i knížku, takže z tý jsme četli desatero, různý ukázky... a potom ještě zmíněné divadlo, které máme hned vedle.

Byli jste na nějakých představeních?

My jsme spíš v takovémhle počtu viděli záznamy.

Co choreografie?

Ta je vlastní. Jsme měli za úkol něco vymyslet, tak jsme to vymysleli.

A pak jsme si říkali třeba různý nápady, jak by to mohlo bejt. Vlastně ten závěrečnej, ten megakankán, to bylo docela těžký nazkoušet, abychom se tam všichni vešli. Ale dělali jsme to všechno sami.

Domácí výroba.

To musel být docela sranda vymýšlet takový kreace.

Ani ne.

Většinu to bavilo.

Tak možná tebe.

První hodinu to sranda třeba byla...

...to jo, to jo.

U čeho jste se při zkoušení nejvíc nasmáli? Očividně kankán to nebyl.

Třeba já konkrétně jsem se bavila, když jsme dostali za úkol udělat nějakou verzi tý cesty do kláštera, tak potom tam vznikaly fakt hodně vtipný věci, nebo na začátku ta první písnička láska na hřbitově měla původně několik verzí a u toho jsme se strašně bavili, nebo aspoň já jsem z toho měla takový pocit.

Nebo taky to desatero.

Jak jste došli zrovna k té scénce?

To jsme zase měli rozdělení na ty rodiny a každá předvedla určitou scénku a tuhle jsme odhlasovali.

Jak jste se dostali k tradičně českému pojmenování s odkazem na Přemyslovce?

Jsme si říkali, že by to bylo fajn, mít tam historii trošku, když máme toho Cimrmana, kterej byl...

...vlastně ten vlastenec.

Tady jste to hráli ve větším prostoru než na krajském kole, jaký to byl rozdíl?

Je to rozdíl.

Nemusíme si dávat pozor, abysme se nesrazili. Nemusíme zmenšovat ty choreografie. Na druhou stranu si musíme dát pozor, abychom neměli díry.

Ještě mě napadlo...viděl to někdo z „Cimrmanů"?

Pan Svěrák dostal DVDčko.

Dostali jste nějakou zpětnou reakci?

Právě že pak ne, ale naše vedoucí se s nim sešla, celý mu to vyložila, že jsme se inspirovali jejich figurou a dala mu to DVDčko.

Ondřej Kohout

NA VÝZVĚDÁCH U...

...LEKTORŮ DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Jaké stopy vás lákají k následování?

Aneta Bučková: Naštěstí mám ve svém okolí několik lidí, které obdivuji kvůli tomu, s jakým zápalem se věnují tomu, co je baví a čemu rozumí. Na poli vědy i umění ovšem zůstává mým nedostižným následováníhodným vzorem Jára Cimrman.

Magdaléna Denková: Lákají mě stopy lidí, kteří se snažili a snaží žít poctivý a dobrý život. Lákají mě stopy předků. Lákají mě stopy těch, kteří mi dávali svou lásku.

František Oplatek: K následování mě asi nejvíc lákají stopy bosých nohou mého syna a tajemné stopy, které nekončí pod košťaty uklízeček.

Martina Šimánková: Ty, které zrovna vyšlapávám.

Hedvika Švecová: Takových stop je mnoho. Stopy z minulosti. Stopy větru, stopy tanečního partnera, stopy myšlenek druhého člověka a stopy do hloubi vlastního já. Každá cesta začíná ve vlastní čas a na vlastním místě a já jen doufám, že neminu ani jednu z nich.

Martina Vandasová: Vždycky ty, po kterých jdu jako první. Může to být otisk šlápoty, ale spíše zapomenutý předmět nebo stará fotografie vedoucí k rozluštění rodinné záhady. Dojímá mě otisk dětské nožky pořízený před lety. tehdy následovala ona mou stopu. Ale dnes?

Marta Zitová: Nechci být ta, která jenom následuje. Chtěla bych vytvořit vlastní stopy, které budou někoho inspirovat.Pokud bych si ale musela nějaké stopy vybrat, tak to budou ty, které směřují k mému vysněnému cíli.

Tereza Strmisková

PŘIŠLO POŠTOU ...

NABÍDKA

Cesta k inscenaci s dětským loutkářským souborem (jak vést dětský loutkářský soubor)

Zájemci o dílnu se stanou na dobu jejího trvání „dětským loutkářským souborem", který začne dlouhou cestu ke kompaktní skupině, který projde cestou od nápadu k realizaci, od předmětu k loutce...

Práce s dětským souborem je vždycky během na dlouhou trať, výsledky (pokud se tomu, co vás potěší, dá tak říct) se dostavují o hodně později, ale jsou zato trvalejší a cennější. Pokusíme se metodami dramatické výchovy alespoň nastínit, jak vytvořit fungující skupinu, která se vyjadřuje prostředky loutkového divadla.

Lektorka: Jaroslava Holasová, absolvovala studium loutkářství pro pedagogy na KALD DAMU, učí literárně-dramatický obor na ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři, kde také vede dětské a studentské loutkářské soubory a sama hraje loutkové pohádky pro děti.

Seminář se uskuteční od 29. června do 4. července 2013 v rámci 62. loutkářské Chrudimi, a to denně od 8.30 do 13 hodin. Seminaristé přijíždějí 28. 6. v odpoledních hodinách. Další informace: www.chbeseda.cz

DENÍK
DĚTSKÉ SCÉNY
NA INTERNETU

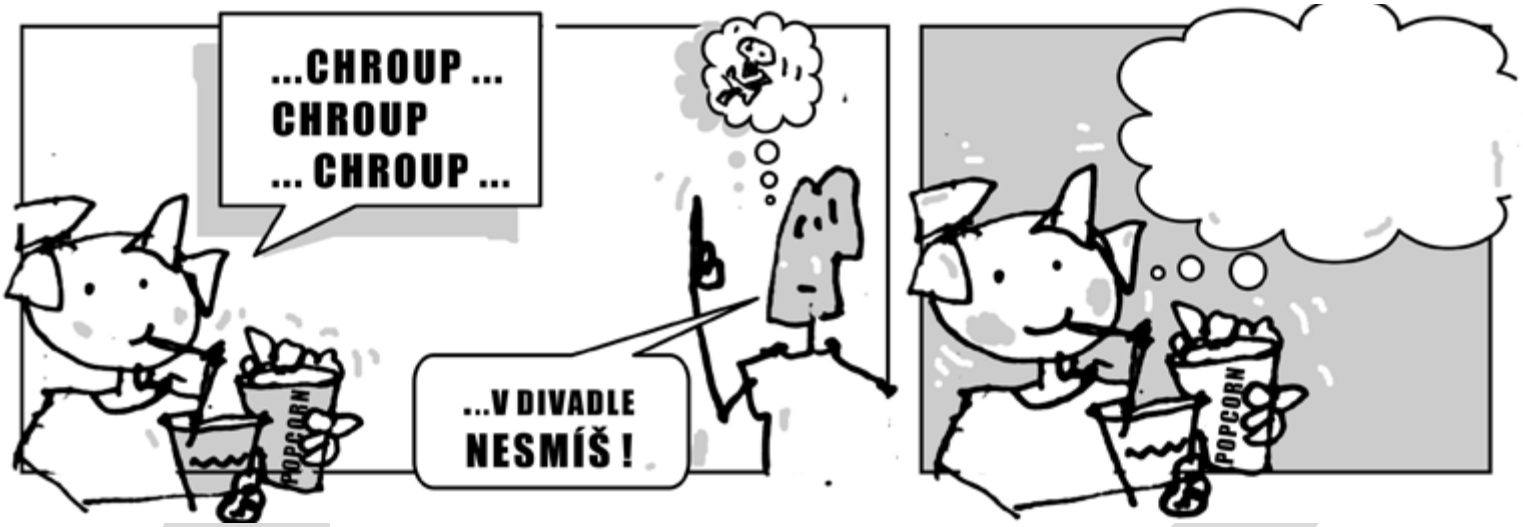
www.drama.cz/ds

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY 4

Další jediný návrh myšlenky do bubliny přinesli do redakce dva pánové. Říkali, že se jmenují Vladimir a Estragon, odkud ale jsou, to neuvedli... Na další vaše návrhy se těší redakce.

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechejte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

Vzhledem k tomu, že s námi včera nikdo hru nehrál a nechce se nám věřit, že stopa není k nalezení, opakujeme zadání ze včerejška. Hledejte, pátrejte, cíl je nedaleko.

INSTRUKCE PRO ČTVRTOU STOPU

PLACATÁ HISTORIE DĚTSKÉ SCÉNY SE NIJAK SE STOPAMI NETAJÍ.

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola / st.	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

ÚTERÝ 11. června

8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, OttD, st.
8.30–12.30	semináře A, B, C, S1, S2	Fka, Trám
9.00–11.10	4. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.10	4. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	skupina A **Haló, Jácíčku!**	
	Málo, Dramatická školička Svitavy	**Trám**
	Mně se vždycky musí něco stát	
	Bubu, Vsetín	**Trám**
	Muzikantské pohádky	
	Zmrzlí vrabci, ZUŠ Střezina, Hradec Králové	**Fka**
	skupina B **Muzikantské pohádky**	
	Zmrzlí vrabci, ZUŠ Střezina, Hradec Králové	**Fka**
	Haló, Jácíčku!	
	Málo, Dramatická školička Svitavy	**Trám**
	Mně se vždycky musí něco stát	
	Bubu, Vsetín	**Trám**
	A + B **Nu, vot!**	
	Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov	**Fka**
16.45–17.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících ve 4. bloku	Fka-uč. 3
16.45–18.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 4. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
17.45–19.15	diskuse o představeních 4. bloku	Fka, stodola
20.30	doprovodný program	
	Poslední Kašpárkova šance, Příběh Tatrmani, Sudoměřice u Bechyně	**stodola**

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 4.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Jan Mrázek, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 11. 6. 2013 v 01.55. Náklad 250 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 5. - středa 12.6.2013

FABRIKA SVITAVY

…iky, aby si vyzv…
…aná výtvarná díla. …
…ekáme pět minut, čekán…
…divadelního souboru Ma…
…ubliny, stále nikdo nepřic…
…kub Hulák, aby nám ozná…
…ijít, z různých důvodů dor…
…ně lektorek i mě, stále jen …
…k vzniklou situaci vyřešit. Je…
…ů je možné dnes otevřít pou…
… během chvíle samo. Větši…
… dílnu Martiny Šimánkové …
…tgardy, a tak se všichni, i s…
…dílně pomůže, odebírají do st…
…ky jsme vám přiblížili již v mi…
…dnes představit oblíbené uměle…
…působ práce v dílně, další z lektorek, …
…o pro mě tedy velkým zklamáním, že se…
…ční. Poněvadž by mi ale bylo líto …
…ozhodla jsem se požádat lektor'.u, zd…
…edkovaně mohla popsat prů…h její d…
…lice milá a vstřícná, a tak se …ázím…
…si o dílně krátce popovídaly. …
…h schodů vedou… k nejvyš…
…me, se oc… …n v …m, al…
…do okolí, v jehož cen…
…házet dnešní …ílna. Je…
…eprodukci …
… název…

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny M. Vandasové

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

LEKTORKA: MARTINA VANDASOVÁ

Ráno se lektorky dílen pro děti ze souborů schází ve foyeru Fabriky, aby si vyzvedly děti, kterým měly v plánu představit vybraná výtvarná díla. Společně čekáme, až se děti shromáždí. Čekáme pět minut, čekáme deset minut...ale kromě tří děvčat z divadelního souboru Malé dvě a tří členů místního souboru Bubliny, stále nikdo nepřichází. Ale ano, už někdo jde! Je to Jakub Hulák, aby nám oznámil, že soubory které měly do dílen přijít, z různých důvodů dorazit nemohou. A tak nás zůstává, včetně lektorek i mě, stále jen deset. Je tedy potřeba domluvit, jak vzniklou situaci vyřešit. Je jasné, že s tímto počtem účastníků je možné dnes otevřít pouze jednu z dílen. Řešení se ale nabídne během chvíle samo. Většina přítomných účastníků ještě nezažila dílnu Martiny Šimánkové vycházející z výtvarných děl období avantgardy, a tak se všichni, i s Hedvikou Švecovou, která jí v dnešní dílně pomůže, odebírají do stodoly.

Dění z dílen Martiny a Hedviky jsme vám přiblížili již v minulých číslech. Chtěli jsme vám dnes představit oblíbené umělecké dílo a z něj vycházející způsob práce v dílně další z lektorek, Martiny Vandasové. Bylo pro mě tedy velkým zklamáním, že se její dílna neuskuteční. Poněvadž by mi ale bylo líto dílnu vůbec nepředstavit, rozhodla jsem se požádat lektorku, zda by nám alespoň zprostředkovaně mohla popsat průběh její dílny.

Paní Vandasová je velice milá a vstřícná, a tak se scházíme ve věži Fabriky, abychom si o dílně krátce popovídaly. Po vystoupání posledních kovových schodů vedoucích k nejvyššímu bodu budovy, kterou obýváme, se ocitám v malém, ale příjemném prostoru s výhledem do okolí, v jehož centru spatřuji obraz, ze kterého bude vycházet dnešní dílna. Jedná se o lektorčino oblíbené dílo, jehož reprodukci si přivezla z Madridu. Je to dílo Diega Velazqueze s názvem Dvorní dámy. Hned v úvodu nechala lektorka dětem dostatek času na to, aby mohly v klidu obraz vnímat, všimnout si všech detailů. Následně paní Vandasová obraz zakryla a děti se rozdělily do dvou skupin, aby každá z nich mohla dostat jiný úkol. Děti z první skupiny měly zakreslit obraz, tak jak jim zůstal v paměti. Členové druhé skupiny vyobrazovali detail, který je na díle nejvíc zaujal. Lektorka se zmiňuje o tom, že většina dětí upozorňovala na to, že neumí kreslit. Pozastavili jsme se společně nad tímhle jevem, který se vyskytuje u mnoha dětí i dospělých. Děti uklidnila tím, že jejich cílem není žádné velké umění, ale spíše vnímání daného uměleckého díla. Děti si na obraze nejčastěji všímaly malířského plátna umístěného v popředí obrazu, velkých obrazů v pozadí, kazetových dveří, psa a samozřejmě postav na něm vyobrazených. Ty bylo potřeba si také pojmenovat. Hovoří o princezně, jejích dvorních dámách, vychovatelích, malíři, majordomovi a „Kdo je ta postižená?“ Lektorka vysvětlila dětem postavení handicapovaných lidí u dvora. Objasnila jim, že je autor vyobrazoval s velkým citem pro jejich postižení a s pochopením jejich tragického osudu. Aby děti obohatily dílo o další rozměr, obraz ozvučovaly. Nejprve vytvářely zvuky, které by v obraze mohly znít. Poté vyslovovaly myšlenky postav. Když promluvily ústy princezny, dotazovala se přítomných: „Už půjdeme? Mě to tu nebaví.“ Malířovi běželo hlavou: „Proč sem pořád lezou?“ Myšlenka majordoma, který se na obraze právě chystá zavřít dveře, byla: „Je sice urozená, ale dveře by mohla zavírat!“ Aby děti ještě lépe pochopily vnitřní život postav, udělaly si dvojice, ve kterých společně obkreslily velkou siluetu jedné z postav. Tu vybarvily podle toho, jak vnímali vnitřní život dané postavy. Vznikla tak zajímavá díla. Obraz Dvorní dámy má ve skutečnosti velké rozměry. Pro lepší představu se lektorka za pomoci dětí pokusila vytvořit z provázku jakýsi rám obrazu, který zvýraznily navázáním bílých papírů. Lektorka tímto způsobem dětem vysvětlila, že je zarámování obrazu důležité proto, aby se oddělil od hlučného pozadí.

Celkově lektorka Martina Vandasová hodnotila průběh dílny kladně. Děti byly otevřené novým věcem, rychle chápaly zadání a celkově byla práce s nimi příjemná. I díky tomu došlo naplnění poslání tohoto semináře, rozvoje vnímání a čtení obrazů.

Andrea Pavlíčková

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE S1 - SDĚLNÉ A SDÍLENÉ ČTENÍ

Přicházím do místnosti č. 2, kde probíhá seminář S1 o půl deváté a vstupuji do diskuse Jany Frankové se studenty o včerejších představeních. Omlouvám se, že ruším, a s obavami usedám na volné místo. Spánkový deficit se projevuje čím dál silněji, nepochybuji o tom, že práce v semináři bude zajímavá, mám ovšem strach, aby mou schopnost koncentrace nepřemohla únava, zvláště když jde o téma sdělného a sdíleného čtení, které dle mého očekávání bude vyžadovat vysokou míru soustředění. Mé očekávání se naplnilo, mé obavy ne. Lektorka po studentech vyžaduje stoprocentní koncentraci, ta však pro ně nepředstavuje žádný problém, dílna probíhá v atmosféře kázně a zároveň vzájemné důvěry. Co se týče obav, mýlila jsem se, obsah i metody dílny, stejně jako osobnost Jany Frankové i vybrané texty mě již od začátku naprosto pohltily a do konce dílny nepustily. Únava se nekoná.

Rozcvičku zaměřenou na vzájemné naladění se na jednu vlnu s ostatními, znovupostavení svého těla i práci s hlasem vede částečně Jana, částečně jedna z účastnic workshopu. Skupinové žonglování, masáž, různě rytmizované poskoky a pohybová cvičení, jazykolamy, práce s dynamikou hlasového projevu, gradace hlasu v konkrétních větách a situacích, práce s prostorem, motivací pohybu, to vše je ve zkratce součástí velmi důkladného rozehřátí se, to vše je přípravou na práci s textem.

Účastníci workshopu si vytahují první z textů. Když jedné ze studentek nakukuji přes rameno, zjistím, že jde o Čapkova Pejska a kočičku. Všichni mají své texty graficky zpracovány již z předešlých dní – různé čárečky, proužečky, kolečka, klikyháky a jiná roztodivná znaménka dohromady vytváří individuální systém každého interpreta, každá značka znamená něco jiného – pausy, různé způsoby intonace,...

Texty předčítají, hlavním cílem je najít význam a sdělení textu a hlasovými prostředky jej sdělit. Za chvíli tímto způsobem studenti pracují s diametrálně odlišnými texty Ortenových deníkových zápisů a dopisů. Hlavním tématem a cílem práce je boj s nesprávnými stereotypy při čtení textu, týkají se především intonace v souvislosti s interpunkcí: pausy, které nepodporují logiku textu, drobí myšlenku autora, nepřirozené stoupání, či klesání hlasem. Stereotypy, které nás provázejí od dětství, které jsou důsledkem vánočních besídek v mateřské škole, které si s sebou neseme od 1. třídy, od doby kdy jsme se naučili číst. (*Více viz rozhovor s Janou Frankovou v tomto čísle Deníku.*)

Na začátku si zvolnit tempo, najít si důvod, proč to říkám, komu to říkám, nečíst to mechanicky táhnout myšlenku, hledat motivaci... Když účastníci po částech interpretují text, do svého poznámkového bloku si podvědomě nezaznamenávám zadání, či popis jednotlivých aktivit, ale především to, co si beru ze zpětné vazby lektorky. „Je třeba propadnout se do představy!“ Slovo představa mám několikrát podtrženo. „Je nutné, aby se nás text dotýkal.“ „Vykašli se fakt na ty čárky!“ „Spojuj a táhni myšlenku...“

Na základě Janiny reflexe jsou v interpretaci studentů během chvíle velmi znatelné rozdíly, přestože jde o velmi jemné nuance, které by běžné ucho nepostřehlo. Posun směrem k čistotě a sdělnosti je obrovský.

Po pause následuje akční hra na potravinový řetězec a poté se studenti opět vrací k Pejskovi a kočičce, text si rozdělují do významových celků, označují si interpunkční znaménka, která tyto významové celky narušují. Každý předčítá jednu větu. „Teď jsi to řekl jako rezignovaný profesor.“

A jsme opět u Ortena, studenti zjišťují fakta, která mohou v textu přečíst a zase čtou. Jana upozorňuje na rozdíl mezi čteným a hraným textem: „Jsi interpret, nejsi herec. Musíš myslet na toho, komu ten text říkáš.“ Dále si interpreti lehají na zem, vytvářejí si okruh veřejné samoty a text si předčítají jako by byl jejich deníkovým záznamem – jen pro sebe. Ve třídě je neutrální šum, každý je ponořen do svého vlastního čtení. Pak opět následuje prezentace před ostatními. Znovu nahlížím přes rameno, pokouším se taky si pro sebe text přečíst...

Na konec čtyřhodinového bloku, který utekl jako voda nejen mě, ale i ostatním, lektorka naznačuje téma zítřejší dopolední dílny. Jedním z posledních zadání je pak věcné čtení Ortenova emocemi nabitého textu – zítra studenty čeká práce s různými typy a styly textu.

Posledních dvacet minut je věnováno diskusi o výslovnosti cizích slov, znělým a neznělým souhláskám... Studenti, kteří se opravdu celou dobu plně soustředili, jsou docela vyčerpaní, mají za sebou kus práce, oceňují tedy tuto oddechovou část.

Dílna mi nabídla zajímavý vhled do stylu práce Jany Frankové a byla pro mne velmi inspirativní!

Tereza Strmisková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

semináře S1

semináře S2

semináře B

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny M. Šimánkové pro děti ze souborů

ZEPTALI JSME SE...

...JANY FRANKOVÉ, LEKTORKY SEMINÁŘE S1 - SDĚLNÉ A SDÍLENÉ ČTENÍ

Co je to sdílené a sdělné čtení, jaké jsou rozdíly mezi těmito dvěma pojmy, z čeho vychází? A co pro vás bylo impulsem k tomu, že jste se tím začala zabývat?

Prvním impulsem bylo, že mi zavolal Jakub Hulák a chtěl na DS dílnu pro studenty středních pedagogických škol. Mnoho pedagožek volá po tom, aby si děti uměly lépe poradit s textem a jeho interpretací. Samozřejmě všichni víme, že většina textů vůbec není určená pro sdílené čtení, že jsou pouze o vztahu autora textu a toho, kdo si jej čte. V momentě, kdy tam vstupuje ještě posluchač, tak se čtení, které je nejdřív soukromé, stává sdíleným a od toho momentu nastává sdílené čtení. To, že je čtení sdílené ještě neznamená, že je sdělné. A sdělným se stává, když se interpretovi podaří zprostředkovat sdělení textu posluchači.

Já nemám v téhle oblasti žádnou propracovanou metodiku, ani vlastně nevím, jestli vůbec nějaká na sdělné čtení existuje. Vycházím jednak z vlastních zkušeností z práce s textem, a protože sama taky učím, tak i z toho, jaké jsem v dílně potkala studenty, z toho, co by tak asi nejvíc mohli potřebovat. Na semináři se ale nepotýkáme jenom se čtením. To je mylná představa, že ten kdo čte nebo interpretuje, potřebuje jenom hlas a hlavu, hodně se zabýváme prací s tělem, s prostorem a partnerem. Při čtení je mi partnerem posluchač. Zabýváme se úplně těmi základními dovednostmi, které vlastně přesahují i do herecké práce, zabýváme se samotnými typy textů, pracujeme s interpunkcí, dotýkáme se vztahu interpreta k textu.

Sdělné čtení potkává kohokoliv na každém kroku, od toho, že děti prezentují svoje referáty ve škole až po to, že mluvíte na svatbě. Takže to není něco, co by potřebovali jenom studenti pedagogických škol.

Jak brzy se dá s tímto začít, s vědomou prací s textem?

Myslím, že to nezačíná prací ve škole, že to začíná právě v mateřských školkách, kam přijde dítě, kterému doma třeba četla maminka, ale jakmile se začne pracovat s dítětem jako s interpretem, objevují se základní nešvary: taková ta sborová recitace, kdy děti pěk-ně, zpě-vně, po-ma-lič-ku všechny nahlas recitují. Dítě automaticky začne víc křičet, protože se potřebuje slyšet, zvolní tempo až do nepřirozenosti, začne mít nepřirozené intonace, rytmus se úplně vytrácí... A nota bene, když je některá paní učitelka aktivní - neříkám, že se to týká všech – a chce, aby si děti zapamatovaly básničky prostřednictvím pohybu, tak pak ten pohyb je často pouze ilustrativní. Až na úplné výjimky je taková klasická besídka v mateřské školce o Vánocích, kdy nám všichni ukážou, co se pěkně naučili, většinou tristní. Tam začíná vědomá práce s textem, která je založena úplně na mylné představě, jak se má s textem pracovat. Jde o to, jakým způsobem se děti k textu navedou, a bohužel je to všechno v mateřských školách tak zaběhané... Ale jsem ráda, že jsou na DS studentky z pedagogických škol. Třeba se to u nich začne pomaličku lámat a už to tak nebude.

Jak sdílené nebo sdělné čtení souvisí s výchovou ke čtenářské gramotnosti?

Když jsem si hledala materiály, co kdo kde o tom napsal, tak jsem si přečetla v Tvořivé dramatice podstatnou část diplomové práce Františka Oplatka, který se v ní zabývá vztahem dramatické výchovy a čtenářské gramotnosti. On tam na spoustu věcí odpovídá.

Napadá mě, že asi není náhoda, že v poslední době vznikají spontánně u studentů setkání, na kterých si říkají, o čem četli, čtou si nahlas, sdílejí svoje čtenářské zážitky, v souborech se začínají ujímat večery nad knihou nebo scénická čtení. Já si myslím, že návrat k literatuře je na vzestupu.

Tak to je dobrá zpráva. Jaké jiné cesty kromě metod dramatické výchovy vedou k rozvoji schopnosti text sdělovat a sdílet?

Já bych docela ráda, kdyby se řeklo zcela jasně, že metody dramatické výchovy vycházejí z dramatického umění a ne naopak, myslím si, že se tyhle pojmy velmi často zaměňují.

Jsou to úplně všechny metody, které používá dramatické umění a těch je strašně moc, je to hodně vrstevnaté, od toho, že se opravdu učím vyznat v textu, zaktivizovat svoje myšlení, hledat, co je podstatné, hledat v textu odpovědi, proč ten onen napsal tento text tímto způsobem a ne jinak... Prostě to, co normálně děláme v herecké práci, tak se dá úplně báječně použít i na sdílené čtení.

Jaká bylo vaše poslední čtení, které jste sdílela s ostatními?

Moje poslední sdílené čtení, když nepočítám, že tady se studenty pracuji na semináři, byla rozhlasová četba na pokračování z knihy Elišky Vlasákové Byla jsem s našima na procházce a myslím, že teď někdy doběhla na Vltavě v podvečerních hodinách věnovaných četbě na pokračování.

Ptala se Tereza Strmisková

CO DEN DAL

RECENZE

MUZIKANTSKÉ POHÁDKY

Zmrzlí vrabci, ZUŠ Střezina Hradec Králové pracující pod vedením Evy Černíkové, nastudovali tři z **Muzikantských pohádek** Ilji Hurníka: Jak Milánek cinkal, O Petrofovi a strážnících a Amálka a Albínka. Podle představení, která jsme viděli, se nám inscenace jevila jako divadelně nedořešená. Vnímali jsme rozehrávání některých epizod jako nepodstatných pro výklad příběhů a tím i retardujících jejich průběh a chyběla nám tak větší gradace. Také se tím trochu vytratila poezie pohádek a nepropojily se v celek. Uvažovali jsme o tom, že tím propojením měla být zřejmě láska k hudbě, ale takhle to nefungovalo. U Milánka se vytrácí téma, že je vlastně muzikální, protože cinkání na hrneček působí víc jako popisná ilustrace než jako jeho hudební potenciál. A tím i závěr, kdy lituje, že možnosti pianina objevuje tak pozdě, vyznívá trochu sentimentálně. Pohádka Petrof a strážníci se nabízí ke groteskním zpracování, ale je proti smyslu příběhu, kdy strážníci, kteří trvají na dodržování pravidel, sami je poruší svým opitím. Diskutovalo se také o použití skateu s namalovanými klávesami, které bylo pro někoho šťastnou volbou (byť nebyla práce s ním dotažena), ale pro někoho nikoliv. Ve třetí pohádce pak byla hezky metaforicky vyřešena smrt much, kdy se jejich představitelky oddělily od loutek a tělesným pohybem znázornily jejich umírání. Při veřejné debatě byli účastníci informováni, že v této inscenaci obvykle pracují s pianinem na kolečkách a v menším prostoru a to umožňuje větší sevřenost. Ale zatímco Hurníkovy pohádky jsou v podstatě o hledání hudby, oni v nich tohle téma neviděli. A v každém případě jsme postrádali větší využití živě interpretované hudby, které by tematizaci celku mohlo pomoci.

HALÓ, JÁCÍČKU

Soubor Málo Dramatické školičky Svitavy si k inscenování vybral předlohu Daisy Mrázkové **Haló, Jácíčku!**, kterou není rozhodně snadné ztvárnit na jevišti divadelními prostředky, protože je založena především na dlouhých filozofujících úvahách a dialozích. Souboru pracujícímu pod vedením Jany Mandlové se podařilo první část, tedy situaci zajíce s vosami, vyřešit energickým zapojením a jednáním vos, což bylo zábavné a také poetické. Potom se ale inscenace láme a víceméně zůstává v obecném lyričnu, protože se kamarádský vztah zajíčka a veverky odehrává především ve slovní rovině a „schovávačky“ jsou řešeny jednoduchou, ne vždy nápaditou animací. Diskuse se rozpoutala kolem jeskyně, o níž strom-slon zajíci a veverce řekne. Pro někoho by měla zůstat pouze imaginární, jako objevování nových světů v našich představách a je pro něj konkrétní vstup do ní mimo smysl předlohy. Pro jiného může být konkretizována, ale ještě nápaditěji, bylo tu málo „zázra-

VČERA JSME VIDĚLI...

...MUZIKANTSKÉ POHÁDKY

VČERA JSME VIDĚLI...

...HALÓ, JÁCÍČKU

ků“. A závěrečný krásný obraz s odrazem „hvězd“ a stínů zajíčka a veverky na stropě odpovídá řečené myšlence, že nebe je blízko. Jen by chtělo na tento obraz diváka nějakým způsobem lépe upozornit, protože takhle ho může přehlédnout. I přes zmíněné problémy jde v každém případě o inscenaci příjemnou, nabízející zajímavé podněty k diskusi.

MNĚ SE VŽDYCKY MUSÍ NĚCO STÁT

Dobrým základem pro inscenaci **Mně se vždycky musí něco stát** souboru BUBU, klubu dětské kultury o.s. Vsetín, se stal šťastně zvolený klíč, odpovídající předloze Évy Janikovszké i schopnostem souboru. Knížka, kterou si zvolili, je navíc prošpikovaná obrázky a komu se dostala do ruky, tak usoudí, že právě těmi se nejspíš nechali inspirovat. Paraván s několika okénky umožňuje groteskní hru maňásků i dalších druhů loutek, například plošných, velkého plyšového jezevčíka Pačičky či naddimenzovaného ředitele školy. Sledovali jsme dění v jedné rodině odehrávající se v podstatě komiksovým způsobem a zahrnující první školní rok hlavní holčičky (v původní předloze jde o kluka). Dobře fungovaly živé vstupy této holčičky a jejich propojení s děním v loutkové rovině. Sledovali jsme řadu krásných nápadů - například telefonování učitelky s otcem, její příchod do rodiny, aby zjistila, v jakém prostředí holčička vyrůstá nebo cestu prozpěvujícího si spolužáka do parku k houpačkám. Všechno svižně a přesně plyne až do okamžiku, kdy se ztratí Pačička. Při jeho hledání a objevování se dalších psů začíná základní příběh o vztazích v rodině trochu bobtnat, což neodpovídá zvolenému inscenačnímu klíči. A tento pocit je způsoben především tím, že holčička, která do té doby vždy jen vyšla před paraván s nějakým stručným komentářem, začala najednou před paravánem pobývat delší dobu a vést obsáhlejší promluvy. Celku by nejspíš prospělo tuto část zestručnit a stejně tak vypustit situaci následující po nalezení psa, která se věnuje přestěhování spolužáka do domu, kde holčička s rodinou bydlí. Závěrečný odjezd k babičce na prázdniny pak lze jako logickou tečku za koncem školního roku akceptovat. Přes uvedené připomínky jde ale rozhodně o inscenaci kvalitní, z níž je patrna poučená divadelní práce s dětmi.

NU, VOT!

Se souborem Tři boty, ZŠ a MŠ Třebotov, připravily Václava Makovcová a Jana Barnová ruskou pohádku o žabce carevně, kterou nazvaly **Nu, vot!** Velmi šťastně zvolily tvar kombinace dětské kolektivity s individualitou projevu a především jsme ocenili výbornou a přitom nenápadnou koordinaci dění na scéně hudbou, která je vůbec významnou složkou příběhu a děti jsou pěvecky dobře vybavené (dozvěděli jsme se, že zpívají ve sboru). Všechny děti jsou jasně v příběhu, vytvářejí postavy a situace s přesvědčením, potěšením, a dokonce i s nadhledem. Vyprávějí pohádku vlastně tak, že se stávají materiálem pro vyprávění a někdo (ale ne každý) vnímal tuto pohádku jako sen dívky hrající si v úvodu se žabičkou. Vytvářejí situace a předměty prostřednictvím těl a barevnost kostýmů a šátků charakteristiku

a vedení příběhu obohacuje a v projevu jim pomáhá. Krásně funguje třeba trojí pečení chleba a pak to, že další carovy úkoly jsou už řešeny zkratkou. Za čitelnější dořešení by stálo spálení kůže žabky (zde představované malou hračkou žabičky) a také cesty k přemožení Kostěje – rozkládací matrjoška je v těchto situacích sice hezkou metaforou, ale který Ivanův „pomocník" v té které situaci funguje zřetelné tak docela není, protože to uplyne příliš rychle. Také jsme si kladli otázku (jak v interní poradě lektorského sboru, tak i při veřejné diskusi), co vlastně matrjoška představuje a čeho je symbolem, a na to jsme (po dlouhé diskusi s řadou různých nápadů) nenašli jednoznačnou odpověď. V každém případě jde ale o inscenaci svými kvalitami výjimečnou. Mimo jiné i volbou a zpracováním předlohy, protože pohádka je kulturní jev, jehož prostřednictvím se děti učí o světě a v tomto případě i o pro ně neznámém ruském prostředí, z něhož tato pohádka pochází.

(Psáno na základě interní diskuse poroty a veřejné debaty).

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME...

... DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Tentokrát byl dětský diskusní klub pro děti ze souborů zpočátku velmi neklidný a roztěkaný. Lektorky se pořádně zapotily, než se jim podařilo motivovat děti k povídání o představeních. Během diskuse pozornost opadávala ve vlnách a jen díky dobré připravenosti se dařilo opravdu diskutovat. Soňo a Kláro, díky!.

HALÓ, JÁCÍČKU

Ve skupinách děti ze souborů hledaly, kolik příběhů v představení je. Každý z nich pak ztvárňovaly živým obrazem. Nakonec všichni došli k tomu, že byly čtyři – vosy útočí, rozhovor Jácíčka s Veverkou o rozbitém vosím hnízdě, setkání Jácíčka a Veverky se stromem-slonem a objevení jeskyně. Na otázku, o čem představení bylo, se lektorkám dostalo odpovědí: Jácíček se nudil. Jácíček rozbil vosí hnízdo. Jácíček a Veverka se dozvěděli, že svět má spoustu fascinujících míst. Jácíček a Veverka jsou kamarádi a jejich svět je plný překvapení.

V představení se povedli plyšáci, to, jak spolu loutky mluvily, pěkný byl nápad s košíkem, Jácíčkovým domečkem, baterky-hvězdy, slon a vlastně úplně všechno. Všichni se shodli na tom, že šlo hlavně o vyprávění o Jácíčkovi a ne o příběh. Některým divákům se nelíbila síť kolem vosího hnízda.

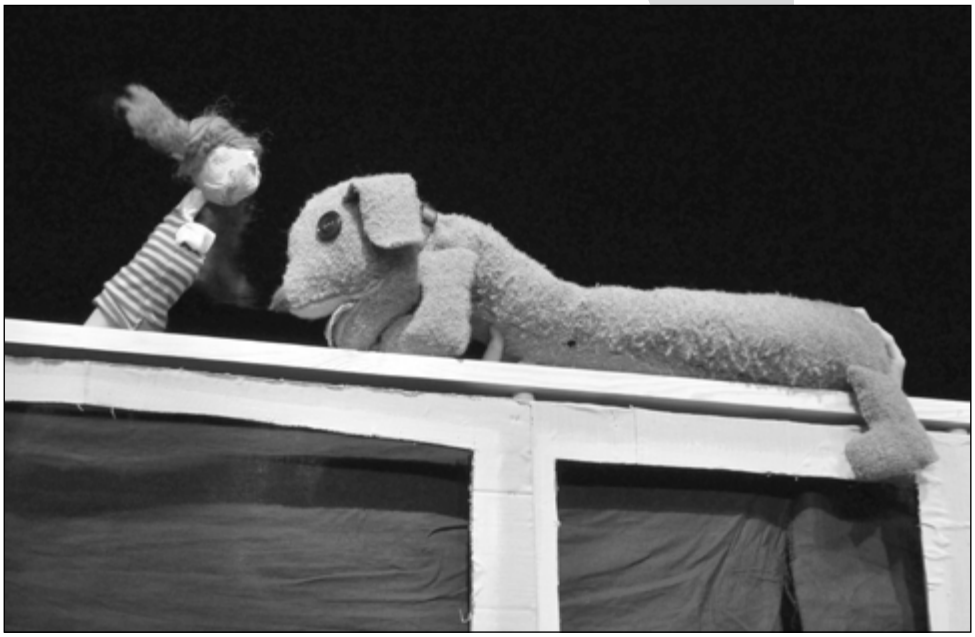
MNĚ SE VŽDYCKY MUSÍ NĚCO STÁT

Nejdříve se účastníci diskuse dobírali toho, co všechno

VČERA JSME VIDĚLI...

...MNĚ SE VŽDYCKY MUSÍ NĚCO VSTÁT

VČERA JSME VIDĚLI...

...NU, VOT!

hlavní hrdinka hry „kazila“, co se jí to vlastně stalo. Zlobila ve škole, prala se a dostávala špatné známky. Koupila za 20 korun dva psy. Přetahovala se se sestrou o psa. Ale vždycky to myslela dobře.

Líbily se dobře propracované nápady, tahanice o jezevčíka, to, že jezevčík se pohyboval jako housenka, že to bylo legrační představení, že hlavní hrdinka byla loutka a zároveň i živá, jezevčík byl pěkný, každý pes byl jiný a to se také líbilo, příchod paní učitelky domů byl legrační, loutkoherci dobře vodili loutky, líbilo se, jak tatínek hlídal starší sestru, ta hlídala tu mladší a tak se hlídali všichni a stejně se jim ztratil pes.

Na přemýšlení dál je to, že paraván byl úzký a bylo za něj vidět dozadu, hodily by se výkryty. Některým se nelíbilo, že střecha nebyla jen střechou, ale tvořila i jiná prostředí (byl tam ředitel školy, park). Postavičky někdy moc křičely. Nelíbili se „škaredí sousedé“ – pak se ukázalo, že byli charakterově špatní, ale zahraní byli moc dobře.

MUZIKANTSKÉ POHÁDKY

Na notovou osnovu diváci připevňovali černé noty (klady) a červené noty (nedotaženosti). V černých notách se ocitly obě mouchy, pravidla zpívání, opilí policajti, mouchami poničená skladba, hudba, vysvětlování pravidel a dopravních značek, Petrof na skejtu, cinkání do hrníčku. V červených pak na zamyšlení pomalé tempo a nuda, moc hudby, nevyužitý klavír, na který se málo hrálo a Homer Simpson v zavinovačce místo miminka Milánka.

NU, VOT!

Na papír se každý soubor snažil napsat, jak Ivan vlastně porazil Kostěje. Všichni si dobře zapamatovali pořadí schovek Kostějovy duše (kachna v truhlici, v kachně vejce, ve vejci jehla), ale jen jeden soubor zaznamenal, že Ivan jehlu zlomil a že bez pomoci přátel (zvířat, která zachránil) by to Ivan nedokázal.

Pak se diváci mohli ptát souboru na cokoliv, ale otázka padla jen jedna – kolik máte vedoucích? Číslo 2 vzbudilo údiv – na jevišti byli všichni tak sehraní, každý věděl, co má zrovna dělat, že to vypadalo, že vedoucích musí mít daleko více. Byly pochváleny kostýmy, šaty, ale také šátky, které odlišovaly od sebe carský dvůr a ostatní obyvatele. Moc dobrá byla i hudba a zpěv, bylo dobře slyšet i rozumět.

Nakonec se členové souboru zeptali ostatních, jestli si všimli, že pohádka byla také trochu legrační. Někteří se podivili, pak si ale někteří připomněli třeba jak se pekl chleba a nebo Smutný zpěv za žabku a řekli, že vlastně ano.

Závěrečná otázka směřovala k souboru – co znamená vlastně Nu, vot? Dostalo se jim obšírné odpovědi, že se význam mění podle kontextu, ale v zásadě no tedy, no tohle, to je hustý...

Zapsala Iva Vachková

ZAPSALI JSME...

...DISKUSNÍ KLUB PRO STŘEDOŠKOLÁKY

V prostoru Stodoly je připravený velký kruh ze židlí, na které postupně usedají studentky a studenti středních pedagogických škol, aby společně diskutovali o zhlédnutých představeních. Tento diskusní klub má každý den stejnou strukturu. Prvních dvacet minut patří pouze studentům, kteří s pomocí jeho vedoucí Jany Frankové, pojmenovávají věci, které je na jednotlivých představeních nějakým způsobem zaujaly. Je zde nastolena velice přátelská a nekritická atmosféra. Žádný názor není špatný, každý může vyslovit svůj náhled na danou věc. Díky tomu, když Jana studenty vyzývá, aby „stříleli" (vyslovili věci, které je na představeních potěšily, zaujaly nebo naopak zarazily), dochází ihned k prvnímu výstřelu a následuje jej mnoho dalších. Jana všechno řečené zapisuje, aby posléze mohla přednést zástupcům poroty, nad čím se studenti společně s ní pozastavovali. Dvacet minut uplyne jako voda a přicházejí dva zástupci poroty, aby se studenty dnešní představení probrali. Tentokrát jsou jako zástupci poroty vysláni Zuzka Jirsová a František Zborník. V diskusi postupují od jednoho představení ke druhému, třetímu a čtvrtému. V úvodu vždy přednese Jana soudy či otázky studentů, ke kterým se následně porotci vyjádří.

MUZIKANTSKÉ POHÁDKY

V tomto představení se líbil vtip s piánem- skateboardem. Ostatní vtipy dle studentů nevyzněly, některé byly prvoplánové, jiné byly bez energie. Hrající děti podle nich působily na jevišti bezradně, představení si neužívaly. Nehrály spolu. V souvislosti s tím uvažují diskutující nad tím, že to mohlo být z únavy, „ohranosti" představení, nebo také tím, že si předlohu nevybraly samy. Rušily je rekvizity, bylo jim líto, že se na klavír hrálo většinou jen „jako" za doprovodu reprodukované hudby.

První pojmenovaný problém studentů si porota vysvětluje tím, že soubor nemá určené téma představení, neví, o čem hraje. Vtípky podle nich nevyznívaly kvůli tomu, že neví, co jimi sdělují. Například opilectví policistů v představení působilo jen jako berlička, která byla v podstatě v rozporu s příběhem.

HALÓ, JÁCÍČKU!

Studenti si pochvalovali výtvarné zpracování představení, díky kterému mělo silnou atmosféru. Ocenili originálnost loutek a výbornou práci s nimi. Zapůsobily na ně jednotlivé obrazy, obzvláště obraz jeskyně- krápníků a hvězdného nebe. Líbilo se jim jemné a nepodbízivé zpracování látky.

Porotci se studenty souhlasili a doplnili o několik dalších postřehů. Souboru se podařilo rozšířit původní text o divadelně zajímavé akce, které ale byly součástí příběhu. Jako příklad uvedli část příběhu, ve které se objevují vosy. Ta je velice bavila, zejména díky dobrému temporytmu, přesnosti, překvapivým událostem. Naopak by doporučili zapracovat na scéně, kdy Jácíček hraje s veverkou na schovávanou. Upozornili na to, že hrající děti šly přesně po poetice textů D. Mrázkové. Obzvláště metafyzický význam metaforicky krásně ztvárněného závěru pro ně byl silným zážitkem.

MNĚ SE VŽDYCKY MUSÍ NĚCO STÁT

Představení se studentům líbilo pro jeho veselost a hravost. Ocenili výběr předlohy, ve které se promítaly situace z každodenního života. Líbilo se jim množství druhů využití loutek a také kostýmní prvky. Padla otázka, zda velikost loutek odpovídá důležitosti postav. Diskuze vznikla okolo hereckého projevu protagonistky hlavní hrdinky. Někteří s ním byly spokojeni a chválili jej, jiným vadila její intonace a „nakrucování se". Konec představení jim připadal poněkud rozvláčný. Slovní projev dětí, jejich nasazení a práce s loutkami byly také věci, které hodnotili kladně.

Porotci souhlasí s tím, že chytře volené podoby loutek představení velmi slušely. Krátké glosy holčičky střídající se s akcí loutek v první polovině představení pro ně bylo zábavné. Tato část měla temporytmus, všechno běželo, jeden obraz střídal druhý. To vše trvalo do doby, než se ztratil pes. Zde upozorňují na úpadek temporytmu, prodlužují se promluvy děvčete a v důsledku toho mizí i glosy. V druhé polovině představení by bylo vhodné krátit, vynechat některé nepříliš důležité akce.

NU, VOT!

Děti si podle studentů představení velice užívaly, bylo vidět, že je hraní baví, hrají s láskou a rozumí tomu, co hrají. Oceňují pohyb po jevišti, zpěv a celkovou vybavenost dětí. Studenti byli z představení nadšení. Chybělo jim ale větší rozpracování zásadního okamžiku spálení kůže a přeměny žabičky v princeznu.

Porota naprosto souhlasí se studenty v jejich pochvalách. Hudba není jen pomocnou organizační složkou pro děti, ale je i slastí pro diváka. Dařilo se vložit do vztahů napětí, které pomáhalo je zvýraznit. Souhlasí s tím, že je potřeba zvýraznit moment spálení žabí kůže a také závěrečného finále. Porotci upozorňují na využití matrjošky. Ta byla na začátku příběhu carevnou, posléze se změnila atributem Kostěje, což působilo zmatečně. Představení porota, stejně jako studenti, považuje za šťastné.

Diskusi zakončuje Jana tím, že na každém představení je vidět způsob pedagogické práce vedoucího souboru.

Andrea Pavlíčková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

diskusního klubu pro středoškoláky

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Jaroslava Provazníka

Veroniky Rodriguezové

Evy Keroušové

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSE SEMINARISTŮ O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

ZMRZLÍ VRABCI, ZUŠ STŘEZINA, HRADEC KRÁLOVÉ – MUZIKANTSKÉ POHÁDKY

- Problémy inscenace se týkají výhradně práce s prostorem a hlavním scénografickým prvkem – pianem.

- Ztotožnění diváka s pohádkami se nepodařilo realizovat. Hurníkova předloha sice přináší sdělení, otázkou je, jak se ho divadelně zmocnit. Např. cinkání v 1. pohádce je dějově důležité, není však vůbec pojato muzikálně, závěr, kdy dospělý člověk lituje, že se nenaučil hrát na piano, není příliš přesvědčivý.

- Inscenace postrádala jevištní zkratku, jednání bylo velmi vágní a rozvleklé.

- U Muzikantských pohádek divák očekával u herců hudební dovednost, vztah k muzice je v nich zásadní. Reprodukovaná hudba byla v tomto směru kontraproduktivní. Dramaturgický výběr proběhl ne kvůli tématu muziky, ale spíše kvůli potenciálu příběhu k divadelnímu ztvárnění. Stávající podoba inscenace může je výzvou pro divadelnější pojetí.

MÁLO, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA SVITAVY – HALÓ, JÁCÍČKU!

- Inscenace byla spíše lyrického rázu (kromě dramatické situace s vosami), divadelní zpracování ne vždy souznělo s předlohou – funkční byl poslední obraz, při kterém se Jácíček a Veverka promítali na strop, diváci však na něj nebyl upozorněni, a tak mnohým unikl.

- Děj inscenace byl příliš epizodický, nepůsobí jako celistvý tvar, nepodařilo se vystihnout dějovou linii, který Mrázková v předloze důsledně buduje.

- Loutky byly velmi umně zpracovány – jejich výtvarná a divadelní podoba byla přesvědčivá. Práce s loutkou Jácíčka byla řemeslně velmi dobře provedena.

- Inscenace v divákovi rozehrává vnitřní dítě, děj se odehrává překvapivě, bez potřeby větší logické návaznosti.

BUBU, VSETÍN – MNĚ SE VŽDYCKY MUSÍ NĚCO STÁT

- Inscenační tvar je adekvátní předloze a její epizodické struktuře. Jde o loutkovou grotesku, tento žánr je vhodný pro maňásky. Loutky tohoto typu vyžadují ještě větší stručnost a přesný rytmus: potenciál pro dramaturgické škrty.

- Inscenace nepůsobila jako celek, chyběl jí vývoj a nosný dramatický tah.

- Představitelka hlavní role holčičky vystupovala v jiném žánrů než loutka. Tvořila však rovnováhu oproti rovině loutek,

- Téma bylo nejednoznačné: chaotičnost a epizodičnost může být symbolem každodennosti, tématem může být také nástup dítěte do 1. třídy, někteří diváci v inscenaci téma nenašli.

- Inscenace nemá jasný konec.

TŘI BOTY, ZŠ A MŠ TŘEBOTOV – NU, VOT!

- Děti jsou přirozené ve své hře a vstupování do rolí.

- Rámcem inscenace byl sen holčičky, která si hraje s žabkou, o tom, že je hlavní hrdinkou pohádky.

- Inscenace byla bezpečně nastavená pro předpoklady dětí, ty přesně a přesvědčivě naplňují stanovené úkoly. Režijně-dramaturgická koncepce drží představení pohromadě i přes únavu dětí.

- V inscenaci fungují dvě tendence – kázeň v davu, ta je pro diváka velmi efektní, a zároveň přirozenost, jejímž důsledkem je uvěřitelnost.

- Matrjoška a práce s ní je nejasným a problematickým prostředkem – není jasné, čeho je znakem. Někteří diváci ji vnímali jako dětskou hračku, která se může stát čímkoliv.

- Moment odhození žabí kůže do ohně nebyl sdělně inscenován.

Tereza Strmisková

Bohužel, pomalu se blížíme ke konci. Abychom zaplašili tyto pochmurné myšlenky, představíme si další čtyři soubory. Velkou zvláštností jsou dva soubory tvořené samými loutkářkami (Kam se ztratili loutkáři? Snad některé včera inspiroval Pepa Brůček). První z nich je soubor ***BUBU*** *a jejich představení Mně se vždycky musí něco stát. Druhý dívčí soubor* ***Málo*** *se rozhodl zpracovat „evergreen" Daisy Mrázkové Haló, Jácíčku!. Vedle loutek se nám představily i dva další soubory. Jeden z nich hrající na lehkou pohádkovou notu –* ***Zmrzlí vrabci****, druhý přinášející ruskou tradici a kulturu –* ***Tři boty****.*

*Tématem jejich fotek bylo heslo „****cestou necestou****". Kam se vydají, sami možná nevědí, ale jistě se o nich něco dozvíme.*

NA SLOVÍČKO SE...

ZMRZLÝMI VRABCI, ZUŠ STŘEZINA, HRADEC KRÁLOVÉ

Proč se jmenujete Zmrzlí vrabci?

Protože tady Vítek to vymyslel a všichni souhlasili.

Spíš nás nic lepšího nenapadlo. Já jsem to jakoby plácnul… …jako ze srandy.

Kdy jste přijeli na Dětskou scénu?

V neděli.

Co si na přehlídce zatím nejvíc užíváte?

Brejle.

Přechody.

A jídlo. …ironicky.

Jiná představení.

Vy tady máte asi největší a nejtěžší rekvizitu. Stalo se vám, že jste někde nemohli hrát, protože tam neměli piano?

Ne.

My jsme totiž hráli normálně s pianinem a teď jsme na poslední chvíli minulej tejden museli natrénovat ještě s klavírem.

Jak jste přišli na knížku Jak se hraje na dveře a jiné muzikantské pohádky?

Vlastně pani učitelka nám to… …vnutila. *(pozn. vedoucí Eva Černíková)*

Protože máme všichni rádi Ilju Hurníka, on má ty pohádky takový pěkný a Evě se hlavně taky líběj…

…a nám se taky líběj…

…tak nám to navrhla.

Znáte Ilju Hurníka jako skladatele?

Ne. Pak když jsme to hledali, tak jsme se u toho zasmáli.

Hudbu jsme neměli čas poslouchat, protože tyhle věci vlastně vznikaly na přednesu, jako takový krátký přednesový drobničky a pak jsme teprve to spojili jako představení.

Jak jste na tom pracovali?

My jsme měli skupinky na přednes po třech a tady pani učitelka měla všechny skupiny, tak s každou skupinou to zkoušela jinej den, až jsme to nazkoušeli všechno, tak jsme dali dohromady ty tři za sebe a z toho je takhle představení.

Jaký máte vztah k muzice? V poslední pohádce se hrálo na piano. Hrajete ještě někdo na něco?

Já hraju ještě na kytaru a na piano taky.

Na flétnu.

Já na kytaru a budu hrát na irskou flétnu.

Tři holky taky tancujou, jsou to tanečnice, takže s hudbou přicházely do styku.

Když hrajete na hudební nástroje... je zábavnější hrát na ně nebo cinkat na hrneček?

Já na nic nehraju... ...nás teda baví víc hrníček.

Mě teda baví nástroj, protože ten hrníček hrozně zní, to by někdo ohluchnul.

Nástroj.

Nerozčilovalo vás potom už to cinkání, když jste to zkoušeli pořád dokola?

No, docela jo.

Pořádně pak tekly nervy.

Takže jo.

Co bylo na zkoušení a na přípravě představení nejtěžší?

Piano. Detaily. My máme snad i problém být prdlý s těma mouchama.

Co byla naopak největší zábava při zkoušení?

U nás asi když jsme zkoušeli s Víťou, tak vždycky, když byl nějakej zvláštní výraz, tak on ho umí udělat tak výborně, že se tomu každej začne smát.

To bylo teďka, když jsme to právě zkoušeli poslední tejden skoro každej den spolu, takže jsme se u toho hodně pobavili. Prostě vás napadaj takový nápady, který se tam třeba hoděj, ale jsou směšný.

Největší legranda byla, když se Terez rozbila moucha a oko jí takhle prostě odpadlo do strany.

Poslední otázka – co vás baví nejvíc na hraní divadla?

Všecko, kromě učení textů.

Hrát si na někoho jinýho.

Když to představení konečně umíme a nejsou tam sekance.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

MÁLEM, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA PŘI SKS SVITAVY

Jakou si myslíte, že máte výhodu, když hrajete doma?

No tak výhoda je to v tom, že hrajeme na domácím prostředí a že třeba můžeme, ale to bysme mohli i jinde, používat světla. Ale máme i verzi bez světel. Spíš i nevýhoda. Je v tom nevýhoda, že jsme doma, že po nás rodiče chtěj, abychom chodili do školy. Třeba zítra musíme do školy.

Jaké to je hrát na tak velké přehlídce doma?

Já to třeba nevnímám vůbec, mi to přijde úplně normální.

Tak nějak.

Jako je to super, že jsme se dostali až sem na národní.

Co byste doporučili nám „turistům", že bychom měli ve Svitavách vidět?

Jíťa je v nevýhodě protože není ze Svitav, viď?

Přijeďte se podívat do Moravské Třebové.

A co ty Svitavy?

Tak náměstí, Rosnička *(pozn. rybník),* pak třeba je tady nově discgolfový hřiště.

Já mám ještě jeden hezký návrh, aby chodili do Vodárenskýho lesa, ten je zpustlej, tam je ta příroda ještě divoká a jsou tam stezky, je tam bahno. Kdybych já měla někoho někam zavést, tak je vezmu do Vodárenskýho lesa.

Potom ještě Lánský rybník.

Když se teď dostaneme k souboru – vy se jmenujete Málo, proč se tak jmenujete? Kvůli tomu, že vás je málo?

Ono to má víc důvodů, proč se takhle jmenujeme.

No my jsme se takhle přejmenovali asi před půl rokem, protože jsme se jmenovali Klokánci...

...jsou to dva měsíce...

A to už nám přišlo takový dětský, tak jsme přemýšleli, co novýho, tak jsme vymysleli Málo a mělo to víc důvodů. Říkali jsme si, že je nás málo, divadlo nám jde málo, divadel máme za sebou málo a takhle.

Tebe, Báro, se chci zrovna zeptat, jaký je rozdíl mezi soubory Málo a Bubliny, protože hraješ v obou souborech.

Hraju dokonce ve třech.

Já to nějak nevnímám, že jsem ve třech souborech, já to spíš beru, že je to normální.

A liší se ty soubory v něčem?

Tak Bubliny tady na mě ukazujou, že jsou prej nejlepší.

Já bych řekla, že nejlepší nejsou, že je to tak nastejno. Je to jakoby i tím, že každej soubor, tím, že tam jsou jiný děcka, i jinak pracuje.

Jak jste přišly na loutky?

My vlastně jsme loutkovej soubor a když jsme začali dělat to divadlo, tak Jana přišla s tím, že by nám je mohla vyrobit Eva Pecháčková.

Jak jste přišly na Daisy Mrázkovou?

Tak to, když jsme začaly vymýšlet, co novýho, tak Jana přišla právě s touhle knížkou a nám se zalíbila. Celou jsem si ji přečetly a vybraly jsme ty příběhy, který se nám líbily.

Čím se vám ta knížka líbila?

Líbily se nám ty příběhy. Jsou takový hravý... ...a jsou určený pro děti. Mně přijde strašně super, když jsme hrály v Roztokách, tak ty děti jak s náma komunikovaly, že tam byla větší odezva, než třeba když tam seděj dospělí. To je vlastně určený mateřským školkám.

Uvažovaly jste ještě i o jiných příbězích z Haló, Jácíčku!?

No, ještě máme připravenou jednu kapitolu...

...je tam toho víc, my jsme si původně vybraly víc kapitol, ale nestihly jsme to udělat celý, takže máme z toho jen tři čtvrtě. Ještě vlastně máme vyrobenou jednu loutku krtonožky a tu jsme vlastně ještě vůbec nepoužily.

Kolikrát jste tohle představení hrály?

Hodněkrát, takže v Roztokách, v Trnávce, v Letovicích, v Kutné Hoře, tady na krajskym kole – na dýchánku, dneska...no a ještě pojedeme do Chrudimi.

U čeho jste se při vymýšlení a zkoušení nejvíc pobavily?

Tak my se něčemu smějeme pořád.

Velká sranda je s vosama, s těma jdou dělat velký blbosti.Takový to, když se vymýšlí různý fígle, jako třeba když Jácíček běží.

Co bylo naopak nejtěžší...

Tak asi práce s loutkou, práce s loutkou je hodně těžká...ty detaily, dívat se, kam se ta loutka dívá. Když je to potom třeba ta scéna, když se ta vosa snaží píchnout Jácíčka, tak to je strašně těžký na rozfázování, aby třeba Jácíček neuskočil dřív, než ty vosy dopadnou...

...to jsme zkoušely hodněkrát.

Co vás na divadle baví nejvíc?

Když se to lidem líbí, tak je to pak hezký.

Třeba je to dobrý i na odreagování.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO SE...

SOUBOREM BUBU, KLUB DĚTSKÉ KULTURY O.S., VSETÍN

První otázka – jak si zatím užíváte přehlídku?

My jsme přijely včera odpoledne, stihly jsme bouřku, takže si toho ještě tolik neužíváme, protože se zatím rozkoukáváme, ale divadla, co jsme viděly, tak se nám líbily. Byly pro nás inspirativní, poučné.

Mně se to líbilo moc.

Tak mně se líbily všechny...asi to včerejší, to poslední, to bylo myslim...se to jmenovalo Balón aneb Létat je snadné, to se mně hodně líbilo. A myslim, že je těžké něco nacvičit s tolikati děckama.

Něco z Adriana... ...myslíš Vydýcháno?

Jo, to hrál soubor Vydýcháno.

Jste takový dámský soubor, jak je to možné, je to náhoda, nebo...?

Já si myslim, že je to náhoda, že se tak nasbíraly od malička, ony vlastně chodí od čtyř let. Vždycky byly taková holčičí skupina, žádný kluk mezi nás nechtěl.

A kdyby to nějaký kluk zkusil, co byste mu řekly?

Huš!

Jak často pracujete v představeních s loutkama?

V každém.

Takže jste loutkářky. Také si loutky samy vyrábíte?

Z ponožek, z rukavic.

Ze sekáče.

Jak jste přišly na předlohu Mně se musí vždycky něco stát?

Na tu předlohu jsem přišla já *(pozn. vedoucí souboru Barbora Dohnálková).* A už jsem ji nosila dlouho v hlavě. A postupně jsme si začaly povídat o problémech s rodiči, o problémech se spolužáky, s učiteli.

Kdy jste toto představení začaly zkoušet?

Před dvěma rokama.

Holky byly hodně nemocné, takže jsme to pak nebyly schopné dát dohromady a táhlo se to. Premiéru jsme měli vlastně před rokem.

Kolikrát jste ho hrály?

Mockrát. My s tim chodíme po školách, k tomu máme ještě takovou tvořivou dílnu, kdy holky jsou vlastně takové lektorky, vždycky si rozdělí tu třídu, ve které máme ten workshop a učí je vyrábět jednoduchým způsobem třeba hlavu a krk loutek. A pak vzniká v těch třídách takové malé představení.

Jak se vlastně jmenuje hlavní hrdinka?

Já!

Jmenuje se Já.

Máte někdo staršího sourozence?

Jo.

A je to stejný jako ve vašem příběhu?

Většinou jo.

Možná horší.

Čím je to horší?

My se jako tak pereme, občas. Ale i v té škole, že? Většinou.

Jak jste vymýšleli dům – paraván?

My jsme vždycky donesly návrhy, jak si to kdo představuje, a pak se jakže vybral nějaký návrh.

(Později jsme šli se souborem BUBU k fontáně, jelikož se dnes chtěli nechat vyfotit u ní. Cestou jsem se dal do řeči s Barborou Dohnálkovou a narazili jsme na velmi zajímavé téma)

Dozvěděl jsem se, že jste byly na dva týdny ve Švédsku.

Ano .Ale s jinym představením, se snama - jdeme si lehnout a zdají se nám sny.

A co jste tam ještě dělaly?

Chodily na výlety k moři.

A ještě ty workshopy.

A jak jste jim to vysvětlovaly?

Anglicky nebo rukama.

Rukama, nohama, znakovou řečí.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

TŘEMI BOTAMI, ZŠ A MŠ TŘEBOTOV

Pokolikáté jste na Dětské scéně?

Část poprvý, část podruhý.

A část podruhý tu byla s jakým představením?

Šel jsem jednou z Cordoby.

Jestli se nepletu, jste na Dětské scéně již od pátku…co si zatím nejvíc užíváte?

To, že část z nás je tu podruhý a minule se nám tu neskutečně líbilo. Takže, že jsme zpátky.

A co se vám líbilo tentokrát tady?

Koncert Koblížků.

Mně se líbilo, že máme tolik divadel skoro zadarmo.

Mně se líbí, že když máme tamty kartičky, že to máme do aquaparku zadarmo.

A ještě k tomu máme večeře, snídaně a oběd zadarmo.

Když koukneme na to představení, co jste hráli minule, to byly španělské pohádky, jestli se nepletu?

Oni to totiž byly pohádky ze Stromu pohádek, takže byly z různých zemí.

A když jsme byli v Itálii s O tom, jak poplatil chudý Giufa dluhy, tak to mělo velkou popularitu, protože to byla pohádka jejich.

Cestujete hodně, když máte takové cestovatelské pohádky?

Letěli jsme do Itálie. Jinak do Hronova.

Jak jste se dostali k této ruské pohádce?

Díky mně. Já jsem totiž z jiný země. Bělorus.

Takže ty jsi přinesl tu pohádku?

Ne. To je z knížky Krása nesmírná. On přines matrjošku.

To byste mi mohli na začátek prozradit, co znamená „Nu vot".

„No teda". Ono to má dost významů, jakoby takovejch podobnejch.

No, to se nedá přesně převést.

Týýý brďo.

Vláďa mluví plynule rusky.

Takže jsi byl takový odborný poradce?

Jo.

Přinesl dokonce i pohádku v ruštině.

Co se vám na tom líbilo?

Že umí rusky.

Že mu jako rozumíme.

Koukal jsem, že si hodně užíváte zpívání, jak jste se k tomu dostali?

Že pančelka učí hudební výchovu, a tak nás taky učí různý písničky.

Takže paní učitelky do toho hrály nějakou muziku a vy jste si do toho zkoušely různý věci?

Jo, paní učitelka hrála na harmoniku a my jsme si do toho zpívali.

Co recept na chléb, kde jste ho našli? Protože v předloze není.

Od babičky. Pani učitelka z toho udělala písničku a přidali jsme to do toho.

A jak to bylo s kobercem?

My jsme pracně vyhledali, jak se opravdu plete správně koberec, tak aby z toho skutečně vznikl koberec.

Jsou si ruské a české pohádky podobné?

Ne, my máme vždycky hlavně nějaká zásadní čísla jako tři, sedmero a devatero, oni maj i jiný.

Oni skoro vždycky maj Babu jagu a Kostěje nesmrtelnýho.

No oni maj úplně jiný příšery. My máme draka a oni maj toho Kostěje nesmrtelnýho.

A jsou si v něčem podobné?

Že to vždycky dobře dopadne.

No většina pohádek o princeznách je, že princezna je zakletá a princ ji vysvobodí, což je většinou i v ruštině.

Že ty postavy většinou dělaj to samý.

U čeho jste se při tvorbě představení nejvíc nasmáli?

Jak se asi dělá chleba, jak se tam míchá...

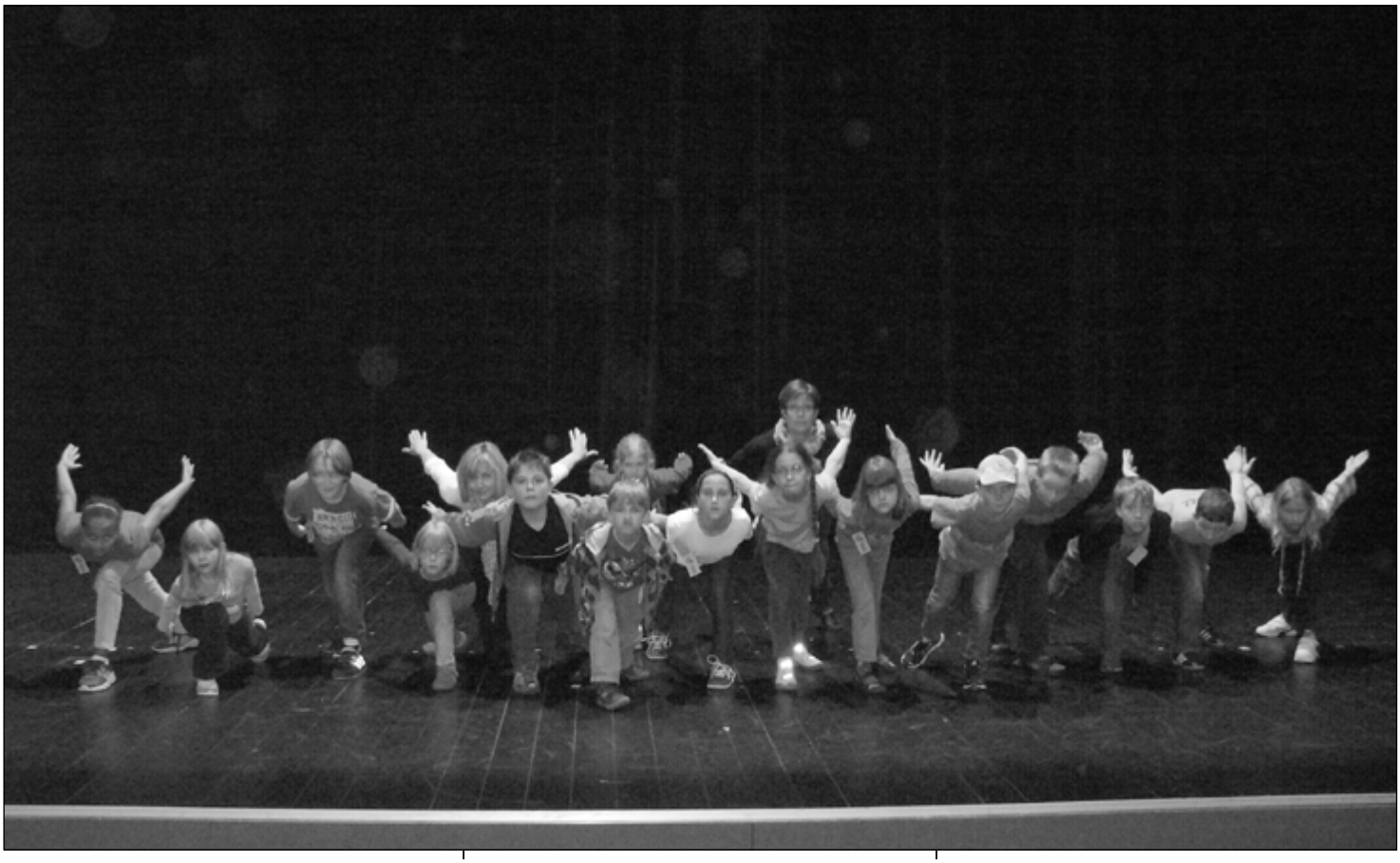
A co vás naopak nejvíc otravovalo?

To opakování. Jooooo. Když nám to nešlo.

Co vás baví na divadle?

Všechno. Mě baví, když už je to nacvičený a můžeme si to zahrát celý. Mě, že můžeme někam jet.

Ondřej Kohout

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTOREK DISKUSNÍCH KLUBŮ

Který svět, do něhož jsi kdy vkročila, byl pro tebe ten nejzajímavější?

Jana Franková

Je to svět mých dětí. Sice jsem do toho světa až tak úplně nevstoupila, ale spíše nakročila, nahlédla. Myslím si, že tam budu do své smrti překvapována, jak se ten svět mění a co všechno tam můžu vidět a těším se.

Klára Fidlerová

S kuřátkem v obil
prožívat
svou romanci pro
křídlovku
ve světě podle Garpa.

Eva Suková

Vždycky mě bavilo vstupovat do světa různých jiných profesí. Asi nejsilnější byla brigáda načerno v mých 14 letech. Byla první v životě a byla v cukrárně. Vstávaly jsme ve čtyři ráno, míchaly polevy do dortů a větrníků a nejvíc jsme se s holkama těšily na kyselou okurku, protože na sladké jsme už neměly ani pomyšlení.

Soňa Demjanovičová

Těžko určit nej. Mě hlavně těší to vstupování do různých světů a zažívání společného, odlišného, vzrušujícího, odpudivého, nepochopitelného, sdíleného, zajímavého, přijatelného, neakceptovatelného, dojemného, energického, skomírajícího, přežitého, probouzejícího, veselého, snu...

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY 5

Text do bubliny zakončující čtvrtý díl komiksu přinesla do redakce „puberťačka" (jak se sama označila) ze třídy 3. D. Nic víc autorka neuvedla. Přesto však hrajeme dál a těšíme se na texty do bubliny letošního posledního komiksu.

redakce

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechejte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

Pondělní stopu nalezli v úterý dva hráči.

Bylo v ní: ***Jsem stopa Carla Licka, starosty a čestného občana města Svitavy, z jehož pera pocházejí dosud nepřekonané „Dějiny města Svitav a okolí" z roku 1910. Jak by se jmenovala kniha, kterou bys o Svitavách dnes napsal ty??***

Hobitek a Hvězdička na tuto otázku společně odpověděli:

„Lidé města tajemného svitavského"

INSTRUKCE PRO POSLEDNÍ, PÁTOU, STOPU:

KOFEINOVÉ POVZBUZENÍ TĚ VYKOPNE Z FABRIKY VEN – NE HLAVNÍM VCHODEM!

KOFEINOVÉ POVZBUZENÍ K ZAHOZENÍ VŮBEC NENÍ...

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

STŘEDA 12. června

8.30–12.00	dílny pro děti ze souborů	Fka, MMG, OttD, st.
8.30–12.30	semináře A, B, C, S1, S2	Fka, Trám
9.00–10.45	5. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.45	5. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Moc pěkný, veselý a poučný příběh	
	LDO ZUŠ Harmonie, Praha 6	**Fka**
	Čarodějův učeň	
	Mrož v krabici, SZUŠ Trnka, Plzeň	**Fka**
	Zimní řez	
	ZUŠ Žerotín, Olomouc	**Fka**
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 5. bloku	Fka-uč. 3
16.15–17.45	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 5. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
17.15–18.30	diskuse o představeních 5. bloku	Fka, stodola
20.00	**ukázky z práce seminářů**	**Fka, Trám**

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola / st.	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 12. 6. 2013 v 02.21. Náklad 220 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

číslo 6. - čtvrtek 13.6.2013

…znednout, …
…d do kuchyně této …
…novory: s lektorem dílny …
…ou Vertigovou. **Karla Šefrny**

…nek není k zahození Arnošta

…měl jsem pocit, že mladým lidem to bude blízké. Goldflam je …lno dobra a já jsem chtěl vybrat takový text, protože nás obklopuje …sech stra… a my se tomu musíme nějak bránit. Navíc je to výrazné, má to dos… …metráž, dává hodně příležitostí skládat písničky a to bylo podstatné, proto… je o tom, jak se dělají texty, jak se skládá muzika – těch písniček … …a to velmi in… enzivní práce, nebyl čas na demokratický výbě… …amo…íní se. To uděláme až zítra, když to budeme …říme si k…fe a budeme si povídat o sobě, abychom… …edne vy…it dramatické dílo se zpěvy, jakým… …m si říkal, mám si to připravit, ne… …tně se p…ím o ten stav zrod… …že ma…nka je …ázička s kyt… …adě, na…dě má …dy v…

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE C - „DIVADLO A PÍSNIČKY“

Když ve středu ráno vcházím do Trámu, zjišťuji, že v dílně Divadlo a písnička Karla Šefrny dnes bude probíhat generální zkouška výstupu z dílny na večerní prezentace. Loutkovou inscenaci se zpěvy inspirovanou pohádkou Arnošta Goldflama Tatínek a strašné Brno tedy za dopoledne vidím téměř čtyřikrát. A kdo ji měl možnost večer zhlédnout, jistě mi dá za pravdu, že je úchvatná!

Abych ale čtenářům poskytla pohled do kuchyně této inscenace, přináším místo reportáže z generální zkoušky, dva rozhovory: s lektorem dílny Karlem Šefrnou a dvěma účastnicemi: Věrou Mikulcovou a Janou Vertigovou.

Karla Šefrny jsem se ptala:

Proč jste pro dílnu vybral předlohu Tatínek není k zahození Arnošta Goldflama?

Je to současné a měl jsem pocit, že mladým lidem to bude blízké. Goldflam je humanista, v té látce je plno dobra a já jsem chtěl vybrat takový text, protože nás obklopuje svinstvo ze všech stran a my se tomu musíme nějak bránit. Navíc je to výrazné, má to dost dlouhou metráž, dává hodně příležitostí skládat písničky a to bylo podstatné, protože ten seminář je o tom, jak se dělají texty, jak se skládá muzika – těch písniček je tam alespoň deset. Byla to velmi intenzivní práce, nebyl čas na demokratický výběr a diskusi nad předlohou a seznamování se. To uděláme až zítra, když to budeme mít za sebou: sedneme si tady, uvaříme si kafe a budeme si povídat o sobě, abychom se poznali.

Jak je možné za čtyři dopoledne vytvořit dramatické dílo se zpěvy, jakým způsobem jste postupovali?

Vlastně to je tak, já jsem si říkal, mám si to připravit, nebo si to nemám připravit? Když si to připravím, tak vlastně se připravím o ten stav zrodu. Takže jsem si stanovil, jaké budou výrazové prostředky, že maminka je vázička s kytkou, tatínek je konvička, kytku jí přinese. Kopretiny nám rostou na zahradě, na půdě máme takový nějaký skladiště starých loutek, tak jsem si říkal, že je sem pozvu, ať si tedy vyberou, co si myslí, že by mohli být ti mrtví a jinak jsem vlastně opravdu neměl nachystaného nic.

Vypravoval jsem jim nejdřív o tom, jak se dělá to divadlo: Že je tam režisér na jedné straně a na druhé straně jsou herci, pak je tam dramaturg, je tam výtvarník. Podívejte, rozdělme si role, já budu režisér a výtvarník a vy budete to ostatní: budete dramaturgové, napíšete ten text, vy budete hrát jako herci, bude to hodně práce, ale když se o to takhle podělíme... Faktem je, že já budu mít poslední slovo, protože jsem režisér, na to si zvykněte a pokud možno poslouchejte všechno, co říkám, abych nemusel křičet, že jo. Pak jsme si vzali text, já čtu první odstavec, řeknu, myslím si, že bychom měli mít na začátku nějakou písničku a teď si řekneme, o čem to bude, co je obsahem té předlohy, o čem to je... Napsali jsme si asi tři věty nebo čtyři a úplně nahodile se rozdělili do dvou skupin. Pak jsem zjistil, že jsme měli šťastnou ruku, že na jedné straně jsou takoví ti bluesmani a na druhé jsou ty pepičky, co zpívají tím tenkým hláskem, ale zpívají pěkně a jsou dojemný. Předevčírem jsme udělali první půlku, včera jsme udělali druhou půlku a dneska to dáváme dohromady.

Někteří nevěděli o loutkovém divadle vůbec nic, takže jsme se samozřejmě museli bavit o tom, jak se ty loutky vodí, co je podstatný, jak třeba rozdělíme tu interpretaci, jak to dělat, aby mluvila postava a ne já. Mluvili jsme o pěti smyslech:zrak, sluch, čich, chuť hmat...

A jak jste skládali písničky?

No písničky musí mít především nějaký obsah, musí chtít něco říct, jinak jsou to jenom slova, který jsou v kapele sedmým hudebním nástrojem, jinak tam můžu dělat blablabla a nebo skat, když zpívá třeba Skoumal nebo Suchý nebo V + W, tak tam je rozumět každému slovu, protože jde o sdělení. Z takových písniček si berte příklad a vždycky, když písničky píšete, tak se dívejte, co v nich sdělujete. Rýmy nejsou to podstatné...

Věry Mikulcové a Jany Vertigové jsem se ptala:

Proč a s jakými očekáváními jste se přihlásily na seminář Karla Šefrny? Jste muzikantky?

JV: Já se teda dlouhodoběji snažím právě navštěvovat různé workshopy, které jsou hudební, protože to potřebuju ke svému zaměstnání zdravotního klauna, nejsem vůbec muzikant a baví mě, když vidím, jak oni umí. Snažím se hrát po svém.

VM: Mě třeba muzika baví, ale nejsem taková ta typická muzikantka, ocením muziku, ráda zpívám, ale nejsem ten na co šáhnu, na to hraju, to neumím.

Co si ze semináře odnášíte, v čem byl pro vás inspirativní?

JV: Setkání s tím, jak se dá tvořit hudební představení a jak se dají skládat písničky, i když ten dar musí být i od Boha, ale tady to šlo jako po másle. Takže si odnáším naději, že to může jít samo, když se člověk trošku otevře.

VM: Já pohodu a klid a zároveň i pracovitost. Člověk měl dlouho pocit, že se jaksi z toho nemůže nic udělat, ale ono jo. Vzniklo z toho úplně úžasné představení.

Jak to celé probíhalo, jak vás pan Šefrna vedl?

VM: Hlavně se pan šéf vykašlal na nějaké seznamování, každý den jsme byli v jiném prostředí a jednou dokonce i u něj doma, museli jsme se rychle zadaptovat.

JV: Nabídnul ten způsob práce, že on se připravil, ne nějak extrémně dopředu, ale prostě se připravil na každý ten den a zkoušelo se, on byl režisér a my jsme po drobných úkolech, které nám dával, tvořili.

VM: Samozřejmě on měl svou představu, kterou my jsme mu často narušovali, ale byl otevřený novým nápadům. Dneska to bylo takové všeobecné, krásné dopoledne. Zkoušeli jsme v úplně novém prostoru, se světlem.

JV: Jde o to projít si příběh a zapamatovat si ty věci, co se tam dějou a pak to jde hrát v různých místech, v různém prostoru, myslím, že to je ten klad, že nejde o to, kde se to děje, ale vědět, co se tam děje.

VM: Člověk se tam musel trochu obrichtovat, co se týká prostoru, toho, kde si co položí, kam šáhne, ale už jsme v tom byli takoví rychlí.

JV: Protože každý má svůj úkol, za který má zodpovědnost.

VM: Bylo to moc příjemné.

Tereza Strmisková

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

FRANTIŠKA ZBORNÍKA, ČLENA LEKTORSKÉHO SBORU CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY DĚTSKÉHO DIVADLA

Dětské divadlo má jednu zvláštnost, málokdy pracuje s hotovým scénářem. Proč?

Protože dětský herec, dítě, které vstupuje na to nádherné jeviště, nemůže přijít s tím, že věci jsou dopředu dány. Aby měla ta práce smysl, dítě musí být víc či míň spolutvůrcem toho, co se pak odehraje.

Co podle tebe chybí dětskému divadlu právě na poli autorské tvorby?

Autoři, docela jednoduše autoři. Protože napsat divadelní hru je řemeslo. Napsat hru umí dost lidí, napsat dobrou divadelní hru umí méně lidí. Napsat divadelní hru, která nejen zaujme dětského diváka, ale která může být hrána dětmi, ještě méně. To znamená dětem rozumět a s dětmi pracovat.

Sám píšeš divadelní hry pro dospělé, proč nepíšeš pro děti?

Právě proto, že už s dětmi dlouhou dobu divadlo nedělám a netroufám si to. Když tady vidím ta dětská divadelní představení, tak pozoruji, jak se vzdaluji tomu divadelnímu jazyku, a to bych neudělal dobře.

Co bys poradil vedoucímu, který chce pro svůj soubor napsat vlastní autorskou hru? Být s nimi, poslouchat je, čerpat z nich, hledat v nich.

Další oblastí dětského divadla jsou dramatizace prozaických textů. Na coby si podle tebe měl dát pozor vedoucí, který se chystá pro svůj soubor dramatizovat prozaický text?

Milada Mašatová kdysi dělávala takovou hezkou dílnu právě k tomuto účelu. A říkala: Najděte si v tom textu, který chcete zpracovávat divadelně, klíčový moment, tu základní dramatickou situaci. Když ji budete umět divadelně vyřešit, adekvátně tomu s kým děláte a pro koho děláte, tak si to můžete troufnout udělat celé.

Na co myslíš, že je třeba klást větší důraz - na složení souboru, kdo jak je šikovný, kdo má jakou zkušenost, nebo na téma?

Obojí je důležité. Dívám se na ta představení, která jsme viděli během těch čtyř dnů. Když se věnujeme jen tomu, že si s dětmi hrajeme, je to adekvátní jejich věku, je to pro ně příjemné, ale nemáme pro to sdělení cíl či myšlenku, tak to stejně nakonec nedopadne dobře, protože tam není semknutí a to je to, co to vlastně drží pohromadě. Obojí tam musí být.

Co by měl všechno umět vedoucí, když se rozhodně pustit do dramatizace nebo do vlastního textu?

Já nechci mluvit o autorovi, chci mluvit o lidech, kteří s dětmi dělají, a vidím, co dneska Brno, Praha produkují v oblasti dramatické výchovy a pořád říkám, abychom neměli zbytečně růžové brýle a velké nároky. Jsou lidé, kteří to vystudují, umí to, dělají výborně práci s dětmi, ten proces. Ta výchovná část jim úžasně jde. Když člověk potom vnímá ty děti, jak jsou připravené pro život, tak jenom zírám. Pak je tu ještě něco - umělecký talent k tvaru. To není tak, že každý, kdo umí pracovat s dětmi, umí udělat tvar, který má charakteristiky kumštu. To nemůžeme přece žádat, protože to je umění, a to nemůže dělat každý. Je to vzácnost, když se najde někdo, kdo umí pracovat s dětmi a ještě umí udělat umělecký tvar, tak je třeba ho nosit na zlatém podnose.

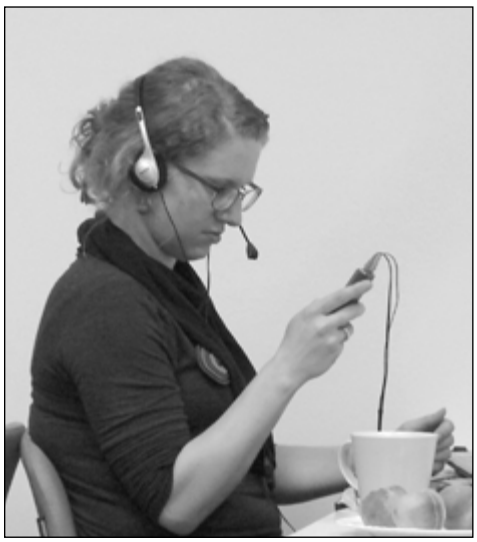
Když vezmeš v potaz kontext českého dětského divadla, jsou tady osobnosti, které mají ten talent pedagogický i talent k tvaru?

Bezesporu! Dneska jsme byli nadšeni tím představením Nu,Vot. Je evidentní, že ty dvě dámy, mají oba dva talenty. Ale to nebyla jediná inscenace, která nás nadchla. A pak jsme viděli také inscenace, kdy ty děti umí všechno, vědí všechno, jsou vlastně velmi přímé na tom jevišti a ten tvar se rozpadá, nikam nesměřuje. Nezlobme se, to je prostě druh talentu, který nemusí mít každý.

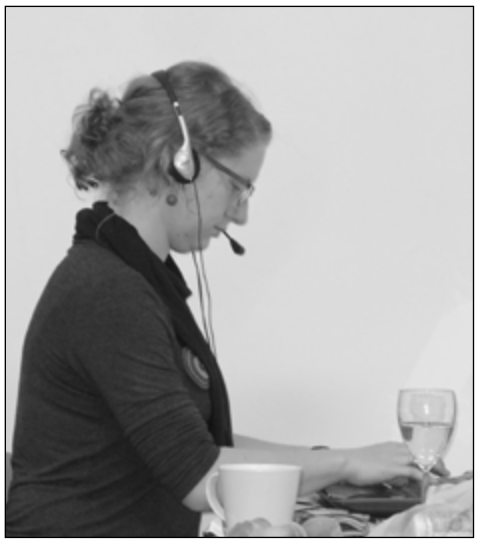
V úterý se ptala se Iva Vachková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

OPERÁTORKY LETOVÉHO PROVOZU

Hjůstne máme problém: Mejdej, mejdej, mejdej

A polo 13, už to řešíme

Oukej! Je to fsuchu, Františku

VČERA JSME VIDĚLI...

...MOC PĚKNÝ, VESELÝ A POUČNÝ PŘÍBĚH

CO DEN DAL..,

...RECENZE

MOC PĚKNÝ, VESELÝ A POUČNÝ PŘÍBĚH

Dan Pelikán a Tomer Klein nám vyprávěli Moc pěkný, veselý a poučný příběh, který připravili v LDO ZUŠ Harmonie, Praha 6, pod vedením Vladimíra Jopka. Byl to dobrý dramaturgický výběr jak pro realizaci na divadle, tak i pro oba chlapce. Je vidět, že jsou oba kluci šikovní, že dokážou rozlišit, kdy jsou vypravěči a kdy se blíží postavám. A také, že je příběh o tom, že šťastný nápad v pravý čas může člověku zachránit život, baví. To se děje jednoduchými a přesně používanými výrazovými prostředky – dvěma čepicemi, gesty, pohybem. V dopoledním představení jsme zpočátku trochu cítili jejich ostych, který se projevil menší kontaktností mezi nimi vzájemně i vůči publiku. Přičítali jsme to velikosti jeviště a prostoru vůbec, protože obvykle prý hrávají v místnostech menších a blíže obecenstvu. Proto v počátku některá gesta působila trochu naučeně a možná i bez souvislosti s vyprávěným příběhu. Ale tréma brzy opadla a pak jsme sledovali jejich vyprávění příběhu s potěšením, protože rozumějí tomu, o čem hrají, a dokážou nám to sdělit. V odpoledním představení už běželo všechno bez problémů, takže potěšilo ještě víc. A určitě se při přípravě této inscenace hodně naučili. Členové lektorského sboru se mimo jiné od vedoucího dozvěděli, že Tomer, představující kuchaře, pochází z Izraele a do svých sedmi let nemluvil vůbec česky. Nechtělo se nám tomu uvěřit.

ČARODĚJŮV UČEŇ

Inscenace předlohy Otfrieda Preusslera Čarodějův učeň v provedení Mrože v krabici, SZUŠ Trnka, Plzeň (vedoucí Michal Ston) vyvolala řadu otázek, na které si lektorský sbor nedokázal v diskusi odpovědět a stejně tomu bylo i při veřejné debatě. Postrádali jsme čitelný řád ve využívání výrazových prostředků a tím i to, co nám chtěli inscenováním toho příběhu sdělit, jaké je jejich hlavní téma. Řešení řady situací bylo příliš obecné a nekonkrétní, a to způsobuje nečitelnost jejich významu. Například se hodně hovořilo o tom, zda má použití stínohry nějaký řád, ale nedošli jsme k jednoznačnému závěru. Někomu se původně jevilo, že má celku dodávat historický kontext a kolorit. Nebo že má nahradit výtvarně složité obrazy. Nebo vzdálená prostředí. Nebo iluzi. Ale nic z toho nebylo důsledné. Také práce s imaginární rekvizitou pro nás byla málo určitá, takže jsme ani tady nepřečetli všechny významy a ne vždy jsme se orientovali i v postavách. A občas jsme tápali ve využití různých plánů prostoru, v tom, kdo se kdy vzájemně vidí nebo nevidí (například dívky krát čarodějovi učni), a tak dále a tak dále. Sledování děje v dopoledním příběhu bylo složitější, protože bylo dětem hůře rozumět, ale to už bylo odpoledne lepší. Nicméně zmíněné zásadní problémy to odstranit nemohlo. Dozvěděli jsme se, že si příběh vybrali kluci ze souboru a že si chtěli vyzkoušet jiný žánr, než dělají obvykle. Jen se domníváme, že je

ztvárnění této předlohy nad jejich věkové možnosti i divadelní zkušenost. A dramaturgická výstavba inscenace jim v tom vůbec nepomohla. Ale jsme i přes všechny problémy inscenace přesvědčeni, že tomu všichni věnovali spoustu poctivé práce.

ZIMNÍ ŘEZ

Ivana Němečková přivezla se ZUŠ Žerotín Olomouc inscenaci Zimní řez, která je vybrána z knihy Chrise Prestleyho Příšerné příběhy strýce Montaguea. Je to přiznané epické vyprávění s přiznanou ilustrací prostřednictvím výtvarných znaků a zčásti i s použitím některých činoherních prostředků. S loutkami se zde nepracuje jako s dramatickými postavami, ale jen jako se zmíněným znakem. K tomu směřuje i dialog maminky se Simonem, který se odehrává jako vyprávění čelem k publiku. A také to, že například představitelka Simona současně postavu i komentuje. Také strohý mluvní projev s tímto zvoleným klíčem koresponduje. Hodně se diskutovalo (jak v lektorském sboru, tak i veřejné diskusi) o tom, co je hlavním tématem. Proč tedy vlastně děti chodily do chalupy čarodějnice a pak zmizely. Pro někoho hlavním tématem byla chlapcova zlodějna, za kterou byl po právu potrestán, protože v inscenaci působila nejvýrazněji. Pro někoho naopak téma obecnější, a sice téma viny a trestu. Protože všechny generace dětí touží objevovat dosud nepoznané a pro ně tajemné a někdy v tom hledání mohou riskovat a překročit povolené hranice, za které je pak čeká trest a někdy i smrt. A to je téma věčné, proto je také věčná ona zvláštní žena, o níž se hovoří jako o čarodějnici. Nejspíš tento „rozpor“ vznikl proto, že jsme se ne zcela přesně orientovali ve skupinách dětí a v které z nich Simon byl či nebyl. V závěru, kdy se za pasem dvou dívek představujících jabloně, kterým čarodějnice stříhá větve, objevují loutky dětí, je tedy jasné, jaký ten trest je. A když Simon krade peníze z krabičky, na jejímž víku jsou s čarodějnicí jabloně tři, je to jasným předznamenáním jeho trestu. Vydařená je závěrečná tečka, kdy se už za tmy ozve zvuk nůžek, výkřik a zvuk odletu drozdů. Protože se vrací k začátku, kdy u prvního střihnutí drozdi z jabloně odlétají. A i když jde o hororový příběh, v této realizaci má i svoji poezii a inscenace byla rozhodně důstojným uzavřením přehlídky.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

...ČARODĚJŮV UČEŇ

VČERA JSME VIDĚLI...

...ZIMNÍ ŘEZ

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Každé představení bylo ve středečním diskusním klubu pro děti ze souborů reflektováno jiným způsobem, čas věnovaný reflexi jednotlivých souborů se také velmi lišil, lektorky to odůvodnily tím, že reflexe problematičtějších inscenací, jejichž tvůrcům můžeme zpětnou vazbou pomoci, si zaslouží více prostoru, než v podstatě nekritická zpětná vazba k představením, která tolik problematických míst nevykazují. Ve zkratce jsem zachytila názory dětských diváků, které se v této diskusi příliš nerůznily...

MOC PĚKNÝ, VESELÝ A POUČNÝ PŘÍBĚH

Původní očekávání dětí od tohoto představení nebyla příliš pozitivní. Představení, které bylo avizované jako desetiminutové, hrají pouze dva herci, kteří když přijdou na jeviště tak ani nemají kostýmy, ale jenom náznaky. Všechny tyto kvality inscenace, které v nich původně vyvolávaly obavy však ve výsledku přehodnotily a zpětná vazba k tomuto představení probíhala v superlativech. Děti oceňovaly sehranost dvojice, epickou rovinu kombinovanou s hranými částmi, vtipnost, schopnost herců maximálně zaplnit ve dvojici obrovský prostor jeviště, jednoduché prostředky inscenace i talent obou chlapců.

ČARODĚJŮV UČEŇ

Hudba: Působila na dětské diváky spíše pozitivně, tvořila atmosféru. Některé zvuky nebyly pochopeny (tlukot srdce), často hudba přehlušila, co postavy říkaly.

Postavy: V příběhu vystupovalo hodně postav, stínohra diváky mátla, nedokázali se v postavách přesně zorientovat, jednotliví učňové, tím, že měli stejné kostýmy, byli od sebe těžko odlišitelní. Diváci nepochopili, proč jednotlivé postavy jednají tak, jak jednají. Líbila se jim postava čaroděje, připadala jim efektní, kdyby ji nepřehlušovala hudba. Nechápaly vztahovou rovinu některých postav – učně Michala a jedné z dívek. Hlavní role nebyly dostatečně výrazné.

Příběh: Měl pro děti dvě spolu nesouvisející dějové roviny (kurfiřt a vojáci, Krabatův příběh). Jako hlavní vnímaly Krabatův příběh, prostor, který byl věnován druhému příběhu byl pro ně zbytečně rozsáhlý. Podstatné situace nebyly rozehrány.

Pohybové ztvárnění: Dětem se líbily pohybově stylizované scény z mlýna (nošení pytlů), oceňovaly zpracování situace boje s Mistrem. Práce s imaginárními rekvizitami pro ně byla nedotažená.

ZIMNÍ ŘEZ

Děti se nejdříve snaží o rekonstrukci děje – nemohou se však shodnout na jednom příběhu, nepamatují si všechny jeho epizody. Přesně se neorientují ani v pojmenování jednotlivých postav a jejich úloze v příběhu. Pokoušejí se pak formou přísloví formulovat téma inscenace: Sliby – chyby (téma neposlušnosti dítěte vůči rodiči). „Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá." (Proměnění v jabloň bylo trestem za krádež peněz). „Starej se o svý!"(Člověk by se neměl zajímat o druhé.) „Být stromem je špatná věc, ukradls prachy, tak si ječ!" „Kdo chce moc, nemá nic."

Výrazným pozitivem pro děti byla silná, strašidelná atmosféra inscenace, líbila se jim hudba i loutky. Především loutka babice vyvolávala strach. Diváci příliš nerozuměli použití loutek dětí, padla otázka, proč herci děti nezahráli.

Zapsala Tereza Strmisková

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSNÍHO KLUBU PRO STŘEDOŠKOLÁKY

Dnes proběhl závěrečný diskuzní klub věnovaný studentům středních pedagogických škol. Na úvod Jana Franková shrnula všechna středeční představení. Následně byl dán podnět k „brainstormingu" – Jana si zapisovala myšlenky a postřehy studentů, které se vztahovaly ke zmíněným představením. Zároveň pro ujasnění a budování terminologie trvala přesných formulacích. Po této divoké smršti zavítala do stodoly porota ve složení Jaroslav Provazník a Veronika Rodriguezová. Názory poroty i studentů se ve velké míře kryly.

MOC PĚKNÝ, VESELÝ A POUČNÝ PŘÍBĚH

Studenti ocenili především energii a nasazení obou chlapců, humor, který nebyl trapný, ale naopak vtipný, jejich vybavenost a především střihovost, pod níž studenti chápali precizní odlišení pasáží, kdy jsou chlapci v roli vypravěče a kdy hrají kuchtíka a rytíře. Jisté problematické otázky vnesl do hry Jaroslav Provazník. Zmínil jistou obecnost, která činila gesta v úvodu nenaplněnými. Dalším tématem byl přínos celého představení pro chlapce, čím si kromě velmi pečlivé práce prošli. Avšak Veronika Rodriguezová v narážce na dopolední představení, kdy „kuchtík" zapomněl text, vyzdvihla prožívání postav, které bylo jistě pro oba chlapce zajímavé.

ČARODĚJŮV UČEŇ

Toto představení se ukázalo jako velmi problematické. Přesto studenti jen nekritizovali, ale našli i pěkné momenty jako byla hudba, práce se světlem a soubojová scéna. Bohužel, problematických míst bylo víc. Studenti upozornili především na nevhodnost předlohy, která neodpovídala jak věku, tak technické vybavenosti souboru. Technická neumělost se týkala i zpracování stínohry. Pochopení neusnadňovala ani absence motivace postav (proč chce vůbec Klárka pomoci Krabatovi? - motiv lásky, který zmínil lektorský sbor). Krom jiného bylo pro některé obtížné jít s představením vzhledem k tomu, že byly vynechány určité podstatné momenty z předlohy (postava kmotříčka a mletí kostí) a naopak byly zdůrazněny jiné celkem nepodstatné (válka). Tak například „vyšuměl" konec. Kritika se snesla i na zpracování kostýmů – Klárka byla „zababušená" (její obličej nebyl vidět pod nánosem všemožných šátků) a mistr bez světla byl jen další kluk z mlýna. Velkým tématem byla i neukázněnost některých členů souboru.

ZIMNÍ ŘEZ

Inscenace Zimní řez byla vnímána veskrze kladně, avšak i zde studenti narazili na nejasná místa. Především byla oceněna hororová atmosféra, zachování předlohy a soustředěnost, která byla viditelná například u zpracování stromů, které „jen" stály, ale skvěle působily na diváky. Jistá kontroverze se ukázala ve způsobu použití a vedení loutek – jednou s loutkami hrají, jindy zas působí loutky pouze jako symbol a v dialogu s maminkou chybí úplně. V tomto ohledu oba lektoři souhlasili se studenty. Porotci navíc vznesli pochybnost ohledně jasnosti témat, která mohou být tři – tabu místa, které je právě proto lákavé a z nějž již následně není úniku (to bylo symbolizováno konečným výkřikem), čarodějnice láká děti, nemorální aspekt Simonova chování. Drobný rozpor mezi lektory a studenty vznikl, když studenti nechtěli přistoupit na komentování jednání vypravěčem. Lektoři naopak celkem neproblematicky přistoupili na to, že se jedná o „epické vyprávění, které je ilustrováno výtvarně a scénograficky.

Na závěr Jaroslav Provazník ocenil, s jakým nasazením se studenti zapojili do diskuzí. Musím říci, že jsem byl velmi mile překvapen konstruktivností myšlenek i jejich prezentací, na němž je vidět celotýdenní práce Jany Frankové.

Ondřej Kohout

ZAPSALI JSME Z...

...DISKUSE SEMINARISTŮ O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

LDO ZUŠ HARMONIE, PRAHA 6 – MOC PĚKNÝ, VESELÝ A POUČNÝ PŘÍBĚH

- Dobrá dramatická volba – pro divadlo i pro děti
- Bylo by možné ještě více oživit rámec a dát mu i jevištní realizaci, pak byly zřejmé kdo jsou vypravěči, proč tam jdou a čeho chtějí dosáhnout
- Pro realizaci byly zvoleny jednoduché minimalistické prostředky
- Radost z vyprávění je zřejmá

MROŽ V KRABICI, SZUŠ TRNKA, PLZEŇ – ČARODĚJŮV UČEŇ

- Předlohu a nebo alespoň příběh všichni známe a leccos si dokážeme domyslet, ale otázkou zůstává, jak by představení vnímal člověk, který ji nezná
- Lektorský sbor velmi obtížně hledal téma inscenace
- Bylo obtížné se ve hře orientovat – co se odehrává na jevišti a co ve stínohře, jaká je mezi tím souvislost, divák se ztrácel v nedůslednosti a přibližnosti
- V závěru nebylo patrné, proč se nakonec dívka rozhodne pomoci a ani to, na základě čeho poznala Krabata (řekla sice, že podle tlukotu srdce – ale měl Krabat strach z obtížné situace a nebo se bál o dívku, která podstupuje zkoušku?)
- Situace ve hře byly navozeny jen přibližně, což ztěžovalo orientaci
- Soubor byl v obtížné situaci, chyběli mu dva chlapci a poprvé ve své existenci hrál na tak velkém prostoru
- Úkol byl příliš obtížný i vzhledem k věku aktérů a jejich technické vybavenosti

ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC – ZIMNÍ ŘEZ

- Inscenace pracuje s napětím a tajemnem
- Šlo o vyprávění příběhu, které bylo ilustrováno výraznými znaky a částečně i hereckými prostředky
- S panenkami se nepracovalo jako s loutkami, i ony se podílejí na vyprávění příběhu
- Vypravěči se nikdy nepromění v dramatické postavy, jde o epický a ne o dramatický tvar
- Pracuje se s jednou velkou plošnou loutkou, malými panenkami a s těly herců jako s jabloněmi – tady se pak panenky (ve smyslu proměněných dětí) vytrácejí na konci, strom je jiného řádu
- Použité prostředky jsou adekvátní ke sdělení, fungují, ale ne dokonale. Nejsou všechny „z jednoho soudku".
- Tajemno je znásobeno skříňkou, která má uvnitř peníze a zvenku na víku 3 strom jabloně, víko už předjímá, co se stane
- Proč vlastně přišel trest? Protože Simon ukradl peníze a nebo proto, že překročil zákaz vstupu? V tom se seminaristé docela neshodli. Krádež je poměrně dost akcentována, ale zřejmě jde i o „větší věc", o otázku viny a trestu.
- Filmové střihy umožňují držet napětí.
- Šlo o výtvarné divadlo, divadlo-obraz.
- „Celkový dojem byl velmi dobrý, I. Němečková to udělala tak, jak by mě to nikdy nenapadlo a já jsem díky ní zjistila, že i horor má svou poezii"

zapsala Iva Vachková

Závěrečný 5. blok představení Dětské scény začal zvesela: Moc pěkným, veselým a poučným příběhem dvou žáků Základní umělecké školy Harmonie z Prahy 6. Kdo z diváků však doufal, že v této náladě bude odpoledne pokračovat, mýlil se. Čarodějův učeň souboru Mrož v krabici nastolil ponurou atmosféru dramatického příběhu s dobrým koncem a korunu této ponurosti dodal horor Zimní řez žáků Základní umělecké školy Žerotín z Olomouce. Ten skončil zoufalým výkřikem, při kterém mrazilo v zádech...

Rozhovory se soubory se však naštěstí odehrávaly opět v odlehčené atmosféře. Zadání pro představení na fotkách dnes bylo: „Hop a skok!"

NA SLOVÍČKO S...

SOUBOREM LDO ZUŠ HARMONIE, PRAHA 6

První věc, která mě zajímá – kdy jste sem přijeli?

Dneska ráno, po sedmé hodině už jsme tady byli, takže jsme zažili Svitavy, ještě když spaly a vlastně bylo fajn, že už tady byl připravený osvětlovač a pustili nás hned na scénu, takže my jsme zkoušeli opravdu už někdy v půl osmý.

Jak dlouho spolu hrajete?

Už asi tak osm let jsme spolu kamarádi…

…ve školce, rok před první třídou.

A začali jste spolu hned hrát v téhle dvojici?

Jo, hnedka od první třídy.

A hráli jste ještě v jiném divadelním souboru?

Jenom takhle.

Co jste hráli ještě za představení?

No začínali jsme takovou pohádkou, kde jsem hrál strom…

Já si pamatuju Řepu…

Když se dostaneme k Moc pěknému, veselému a poučnému příběhu, jak dlouho ho zkoušíte?

Už asi rok.

Jak jste se dostali k této předloze?

Pan učitel to přinesl…

…já jsem to přinesl nejdřív jako text na přednes s tím, že by pak byla škoda to nevyužít ještě dál…

…jako divadlo.

Co se vám dvěma na tom líbilo?

Mně se líbí, že my ten příběh jako měníme a děláme ho moc vtipným, jak Dan zavrtí zadkem nebo jak to děláme zpomaleně.

Mně se ze začátku moc nelíbil, nebo jako líbil, ale moc mě to neokouzlilo, ale potom, jak jsme to vypilovali…

Jak jste se vyrovnávali s tímhletím velkým prostorem?

Já myslim, že nás pan učitel učí, abychom využívali ten prostor. To nebylo nějak složitý.

Pro nás to spíš bylo super.

Jak jste to měli s trémou?

Trošičku vás vyhodila skladba publika, že to nebylo přímo typický divadelní publikum, že to byla jakoby různá složka dětí a vy jste se tím nechali trošku vyvést z míry.

Tomere, tobě se stalo, že jsi zapomněl text *(pozn. při prvním představení)*, čím to bylo?

Mně se to nikdy nestalo.

Bylo to pravý divadelní okno se vším všudy, kdy oba dva znaj ten text samy celej. Na Tomerovu adresu, pro zajímavost, čeština není jeho rodnej jazyk. Můžeme to říct? Jeho rodný jazyk je hebrejština.

Proto jsme minulý rok dělali židovskou legendu a jeho rodina – babička a maminka – mi pomáhaly, co se týká zvyků.

Co bylo při zkoušení vašeho vystoupení nejhorší?

První vystoupení, to bylo potom nejtěžší, potom to už šlo.

Tak to první vystoupení – si myslime, že jsme neudělali všechno, co jsme udělali tady.

Asi nejtěžší byla přesnost, aby je zafixovali a zároveň aby při té přesnosti nechyběla ve výsledku ta hravost.

Jak vám šlo učení textu, bylo to snadné?

Myslim si, že to šlo hladce, to si stačí párkrát přečíst a ono si to už naskakuje samo.

Já si myslim, že princip těch básniček to dělá lehčí.

Co vás baví na hraní divadla?

Mě baví, že se můžeš trochu vyřádit... ...a vytahovat.

(S kluky jsem se rozhodl doplnit rozhovor o dojmy po druhém představení)

Jaké to bylo po druhém představení?

Úplně výborný.

To bylo prostě boží.

Publikum bylo super, a já jsem si to užil, a jak se poprvé zasmáli, tak jsme to hráli naplno.

Jsme pochopili, že to má cenu.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

MROŽEM V KRABICI, SZUŠ TRNKA, PLZEŇ

První otázka – kdy jste přijeli do Svitav?

V úterý.

A co se vám zatím líbilo?

Ten Zimní řez.

A příběh pak, s těma rukama.

Proč se jmenujete Mrož v krabici?

Protože tady kluci maj rádi mrože a Dan měl heslo krabici, takže jsme to dali dohromady.

Krabičáky a pak jsme to dali dohromady.

Vymysleli jsme to, když jsme jeli na přehlídku do Kdyně.

Jak dlouho spolu hrajete?

Tahle celá parta tu je asi tuten rok.

Já jsem tady dva.

Já tři roky.

Vy jste si vybrali za předlohu Čarodějova učně, jak jste k tomu přišli?

No on nám to Michal ze začátku poradil, že bysme to mohli zkusit, tak jsme to teda zkoušeli a docela nás to bavilo. Jsme chtěli něco strašidelnýho.

A hlavně protože je víc kluků než holek.

A bojíte se rádi?

Docela jo.

Já to mám rád.

Co si myslíte, že je na tom příběhu nejdůležitější?

Klasická pointa je, že dobro zvítězí nad zlem.

Ta pointa je, že jakoby si pomáhaj ty lidi. Ona tam přide ta Klára a pomůže Krabatovi.

Já myslim, že hlavní moment, jak Krabat zjistí, že mistr je vrah a neví, jak se z toho dostat.

Jak jste na tom pracovali?

Rozdávali jsme si hlavně role a jsme se bavili o tom, kdo by koho chtěl hrát a spousta lidí chtěla hrát právě toho mistra, o toho byl největší zájem.

Jak jste přišli na stínohru?

Že jsme s tim jenom experimentovali, víte, pak jsme to teda zkoušeli, až na mistra, když jde za tím kurfířtem, tak tam jsou postavy, který my nehrajeme, v tom příběhu jsou to prostě postavy vedlejší, před plátnem hrajem jenom ty kluky z mlýna, mistra, Klárku.

Ono jsme ze začátku zkoušeli ze začátku vytvořit tím stínovým divadlem mlýn, jak se pohybuje a vlastně jsme došli k tomu, že tam budeme hrát ty vedlejší postavy rovnou a ono to je teda pěkný.

I si myslíme, že stínovym divadlem se dá dále experimentovat.

Co vás nejvíc bavilo na přípravě tohoto představení?

Mě asi nejvíc baví celkově to stínový divadlo.

Mě baví ta scéna, jak tam pobíháme jako vojáci, a dialog, co jsme si společně napsali.

Mě taky bavil ten souboj.

Já mám nejradši úplně ze všeho to, jak tam hraju opilýho vojáka.

A naopak, co bylo úplně nejhorší?

Moje smrt.

Asi poslední scéna.

Protože my jsme to jeli od první scény a učili jsme se to postupně, takže na tu poslední jsme měli jako nejmíň času a taky si myslim, že tadleta byla taková obtížnější.

Já nenávidim scény, kdy pracujeme, protože tam musim mít nahoře ruce.

Co vás baví na hraní divadla?

Všechno.

Mě baví nejvíc improvizace.

Mě baví, jak si vylíčíme ty naše postavy, to, jak ta postava chodí, mluví...

Mě baví skoro všechno, protože všechno je na divadle skoro důležitý.

Mě asi nejvíc baví ta spolupráce se všema.

Co máte v plánu?

Teď budeme hrát spíš některý malý divadla...

...kratší, vtipný.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO SE...

SOUBOREM ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC

Jak dlouho jste ve Svitavách, kdy jste přijeli?
Včera ve dvanáct.
A co jste ve Svitavách zatím stihli?
Navštívit čajovnu.
Kašna.
Pak jsme si prošli náměstí.
Pak jsme byli na těch představeních, co tady byly.
A ještě na tom představení, co začínalo o půl deváté. To se nám moc líbilo.
A pár písniček z koncertu.
Jak dlouho spolu hrajete?
Jak kdo.
Tak jak jsme tu někteří od první třídy a někteří až od druhé. A Bára přišla až pozdějc.
Od první třídy, to je jak dlouho?
Pět šest let.
Jak jste se dostali ke Chrisu Priestlymu?
(pozn. autor povídek, viz brožura)
Asi jsme to začali tak, že v přednesu nám pani učitelka četla příběhy z té knížky a nám se to hrozně líbilo, že to bylo vlastně strašidelný...
A my máme rádi to napětí, strašidelný věci.
A tak jsme si právěže řekli, že bychom z toho mohli udělat představení.
Proč jste se rozhodli pro loutky? Máte tam dva typy, takové ty voodoo panenky a babiznu...
...hnusku.
Jak jste k tomu došli, že budou takovýhle loutky?
No tak my si asi myslíme, že je to takový ozvláštnění toho celýho divadla a nejen, asi to někoho napadlo.
Jsme hlasovali, jako jestli budeme hrát s loutkama, nebo bez loutek...
...a nám přišlo, že to bude takový ozvláštnění, takový zajímavý s těma loutkama, tak jsme to odhlasovali.
Tak jsme si to vlastně chtěli zkusit, protože jsme s loutkama ještě nikdy nehráli.
A vyráběli jste je?
Jo.
Jedině tu velkou ne, tu hnusku, ta už byla použitá do jinýho představení.
Věc, která mě dostala na začátku – proč kluka hrála holka?
Protože nemáme talentovanýho kluka.
Máme talentovaný kluky...
Sam bývá hodně často nemocnej...
...a já nejsem moc schopnej se moc naučit ty texty.
Mně přišlo, že i pančelka chtěla, aby to hrála Bety, že se rozhodovala zrovna mezi mnou, Terkou aj Bety. Bety to ani moc nechtěla hrát ze začátku a chtěla to nechat Terce.
A tam je výhoda té loutky, že tam nevadí, že to hraje holka, protože hraje za klučičí loutku.
O čem pro vás ten příběh je?
O krádeži.
Prostě nemáme krást.
Je tam nějaká kladná postava?
Maminka.
Stromy jsou dobrý.
Nejsou, oni taky právě provedly krádež.
Ale potom chcou pomoc.
Jedinej klaďas je tam maminka.
A jak teda vnímáte tu hnusku?
Ona je strašně taková tajemná, že je slepá, že je tam vyloženě po víc generací, že už je hodně stará a furt žije a je slepá a přitom věděla o tom Simonovi.
Ona ho potrestá docela krutě.
Ale ona ví, že to nedělá poprvé, takže je to prostě kumulovaný trest.
Co vás nejvíc bavilo na přípravě Zimního řezu? U čeho jste se nejvíc nasmáli?
U všeho, protože my máme mít vážný obličeje, aby to bylo dobrý, ten nádech a my jsme taková skupina, která se všemu směje.
Co pro vás bylo naopak nejtěžší?
Soustředit se.
Atmosféra, zasáhnout diváka.
A mluvit pomalu a hlasitě.
Co vás na hraní divadla baví nejvíc?
Že se na tom jakoby můžeme vyřádit, můžeme být někým jiným a zkusit si to.
Nebo kreativita, že pančelka nám dovolí, dá nám strašnou volnost v tom rozvíjet to divadlo sami.
Že se prostě na tom učíme něco tvořit.

Ondřej Kohout

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTORŮ DÍLEN PRO DOSPĚLÉ

Kdy jste naposledy šlápli vedle?

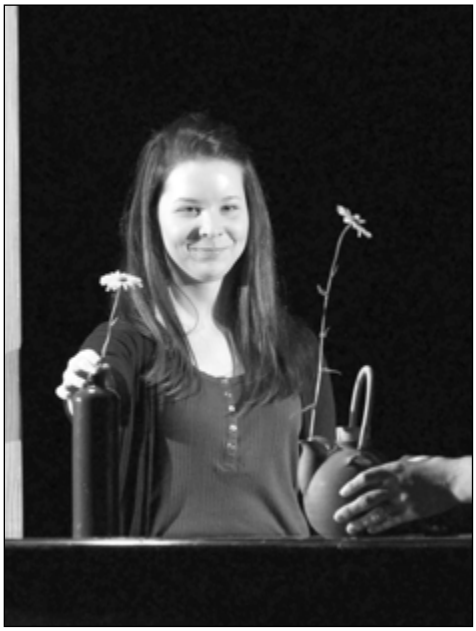
Karel Šefrna: Myslím si, že můj první a hlavní přešlap byl ten, že jsem se narodil tak brzo.
Irina Ulrychová: Den před Štědrým dnem – nádraží ve Veselí nad Lužnicí – při vystupování z vlaku jsem přehlédla poslední schůdek a skončila jak široká, tak krátká v hromadě rozbředlého sněhu. Že by symbol?
Renáta Vosecká: Alespoň jedenkrát za den mám pocit, že jsem šlápla vedle a asi proto si nějak výjimečné šlápnutí nevybavuju. Navíc jsem hrdou žačkou páně vyskočila a snažím se brát šlápnutí vedle jako šanci příště šlápnout rovnou do... (nešlápla jsem zase vedle?)
Jana Franková: Hodněkrát jsem šlápla vedle. Ale rozhodně jsem vedle nešlápla, když jsem přijela do Svitav na Dětskou scénu.
Roman Černík: Včera ráno při snídani. Když jsem šel do pekárny, rozlil jsem tam kafe do automatu.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

UKÁZEK PRÁCE ZE SEMINÁŘŮ

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY

Text do poslední bubliny došel potrubní poštou do redakce s podpisem: intelektuál ze septimy A. Navíc připsal: Bílým šátkem mává, kdo se loučí, každého dne se něco končí, něco překrásného končí...

redakce

NA VÝZVĚDÁCH U...

... REDAKTORŮ DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY

Většina z nás se snaží stát nohama pevně na zemi – jaký byl tvůj největší úlet?

Ivo Mičkal: Špatně připravený vysokohorský výstup v Alpách.

Pavel Kocych: Výstup na Mont Blanc při divadelním festivalu v Ženevě, kdy jsem vyrazil na ledovec v lehkých botách, které mi, když nás chytla v noci tma, nad ohněm uhořely.

Iva Vachková: Když jsem se v létě 1990 vydala stopem na celý měsíc do Španělska.

Jan Mrázek: Můj největší úlet byl, když jsem uletěl ze Svitav do Prostějova.

Andrea Pavlíčková: Mě můj největší úlet teprve čeká...

Tereza Strmisková: Když jsem v pátek 13. ve 13,00 hodin s 13 kusy oblečení na sobě (měla jsem kravatu i plavky), 13 korunami v kapse, spacákem, karimatkou a 3 kamarády vyrazila na víkend do Beskyd. Celou dobu nás provázelo štěstí!

Ondřej Kohout: Můj největší úlet byl, když mi tuto zimu na Černé hoře uletěla lyže do teplých krajů a já jsem spadl na led a zlomil si ruku týden před koncertem.

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

V poslední stopě bylo: **Jsem stopa katolického kněze Jana ze Svitav, která v roce 1424 vedla do Brna a z Brna do Říma. Kam povedou po Dětské scéně vaše stopy?**

Odhalili ji Marty, Alex, Moto Moto a Král Jelimán a všichni svorně odpověděli**: DO KARLOVÝCH VARŮ!**

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

ČTVRTEK 13. června

8.30–12.00	semináře A, B, C, S1, S2	Fka, Trám

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
Trám	Divadlo Trám

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 13. 6. 2013 v 00.01. Náklad 150 ks.